

RAPORT O STANIE GMINY MIASTO SKIERNIEWICE ZA ROK 2018

URZĄD MIASTA SKIERNIEWICE, UL. RYNEK 1, 96-100 SKIERNIEWICE

I. WSTĘP

Szanowni Państwo,

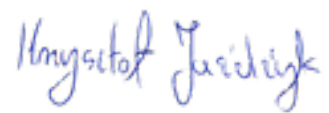
przedstawiam Państwu raport obrazujący stan Skierniewic w 2018 roku. Dokument ten pozwala spojrzeć w głąb złożonego, wieloczynnikowego organizmu, jakim jest współczesne miasto. Transparentność jest jednym z filarów samorządności, dlatego z wielką przyjemnością prezentuję przygotowane zestawienie.

Rok 2018 był dla Skierniewic wyjątkowy. W tym czasie skumulowało się sporo działań związanych z realizacją największych od lat miejskich inwestycji. Był to także rok finalizacji projektów wspartych milionami złotych pozyskanymi z zewnętrznych dotacji. Patrząc z perspektywy kolejnych kilku miesięcy, pragnę stwierdzić, że był to dla Skierniewic czas wyjątkowo udany. Zrewitalizowany Zalew Zadębie, budowa nowoczesnej siedziby Przedszkola nr 3, imponująca modernizacja budynku na potrzeby Muzeum Historycznego Skierniewic - to tylko niektóre inwestycje zmieniające oblicze naszej małej ojczyzny.

Ważne jest przede wszystkim to, że Skierniewice mogą chwalić się nie tylko swym infrastrukturalnym zapleczem, ale także kapitałem, jaki tkwi w mieszkańcach. To dzięki aktywności skierniewiczanki, ich obywatelskiej postawie, kreatywności oraz zaangażowaniu w lokalną codzienność udało się stworzyć przyjazne i inspirujące miasto.

Zachęcam do zapoznania się z informacjami przekazywanymi w niniejszym raporcie oraz do szerokiej dyskusji o Skierniewicach. Może ona stworzyć dodatkową szansę na umocnienie poczucia wspólnoty z miejską przestrzenią, w której żyjemy.

Z wyrazami szacunku

Prezydent Miasta Skierniewice

I. WSTĘP	2
1. Położenie geograficzne i powiązania komunikacyjne	8
2. Historia miasta	10
3. Skierniewice dzisiaj	19
3.1 Demografia i sprawy obywatelskie	19
3.2 Mieszkańcy Skierniewic w pigułce	22
3.3 Udostępnianie informacji publicznej, petycje, skargi	26
III. REALIZACJA STRATEGII I PROGRAMÓW	28
1. Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020	28
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020	29
3. Strategia Rozwoju Sportu dla Miasta Skierniewice na lata 2018-2023	34
4. Program Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016-2022	37
5. Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Skierniewice	41
6. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych TACY SAMI na lata 2017-2020.	42
7. Program współpracy gminy Miasto Skierniewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018.	47
8. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice	49
9. Program Ochrony Środowiska Miasta Skierniewice na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024” przyjęty został Uchwałą Nr XLIV/151/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 23 listopada 2017 r.	52
10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Skierniewice w 2018 roku	54
IV. FINANSE GMINY MIASTA SKIERNIEWICE	55
1. Polityka finansowa	55
1.1 Dochody miasta	55
1.2 Wydatki miasta	56
1.3 Zobowiązania finansowe	58
2. Budżet obywatelski	58
3. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych	60
V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIASTA	63
VI. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK MIEJSKICH	64
1. Działalność Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	64
2. Działalność Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.	66
3. Działalność Przedsiębiorstwa Usług Renowacyjno-Konserwatorskich i Pogrzebowych „ARS” Sp. z o.o.	68

4. Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o.o.	68
5. Działalność Zakładu Utrzymania Miasta Sp. z o.o.	73
6. Działalność Zakładu Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” Sp. z o.o.	75
7. Działalność Pływalni Miejskiej „Nawa” Sp. z o.o.	80
8. Działalność Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o.	83
VII. INFORMACJE INWESTYCYJNE	87
1. Pozwolenia na prace budowlane	87
2. Inwestycje budowlane zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego	87
3. Inwestycje kubaturowe	89
4. Prace projektowe i planowanie przestrzenne	95
VIII. INFORMACJE O STANIE MIENIA	97
1. Zadania wydziału Gospodarki Nieruchomościami	97
2. Zadania wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru	98
3. Zasób mieszkaniowy	99
IX. OCHRONA ŚRODOWISKA	106
1. Informacje o stanie środowiska w mieście	106
1.1 Ochrona powietrza	106
1.2 Hałas	107
1.3 Promieniowanie elektromagnetyczne	108
1.4 Gospodarka wodno-ściekowa	108
1.5 Gospodarka odpadami	110
1.6 Zasoby przyrody	111
2. Usunięcie odpadów z osiedla Rawka	113
3. Pielęgnacja terenów zielonych	114
VIII. DROGI, KOMUNIKACJA, TRANSPORT	115
1. Drogi i komunikacja	115
2. Zezwolenia i licencje na przewozy	116
3. Prawa jazdy i rejestracja pojazdów	116
IX. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA ZDROWIA	117
1. Działalność Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach	117
2. Działalność Komendy Państwowej Straży Pożarnej	118
3. Działalność Straży Miejskiej	120
4. Zdrowie skierniewiczian	122
4.1 Podmioty lecznicze	122
4.2. Programy polityki zdrowotnej	123
4.3 Profilaktyczne akcje zdrowotne	125
5. Profilaktyka uzależnień	125

5.1 Programy profilaktyczne	125
5.2 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	127
5.3 Sprzedaż alkoholu	127
6. Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej	130
6.1 Nadzór epidemiologiczny	130
6.2 Higiena środowiska (komunalna)	132
6.3 Higiena pracy	133
6.4 Higiena dzieci i młodzieży	135
6.5 Higiena żywności i żywienia	135
6.6 Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	137
6.7 Zapobiegawczy nadzór sanitarny	137
7. Działalność Powiatowego Inspektoratu Weterynarii	138
XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA I RYNEK PRACY	140
1. Działalność gospodarcza w liczbach	140
2. Rynek pracy	141
3. Bezrobocie	141
4. Targowisko	142
XIII. EDUKACJA I WYCHOWANIE	143
1. Opieka nad dzieckiem do lat 3	143
2. Przedszkola	143
3. Szkoły i placówki oświatowe	144
4. Placówki interwencyjne	151
5. Placówki wsparcia dziennego	151
XIV. POMOC RODZINOM I MIESZKAŃCOM	154
1. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie – dane ogólne	154
2. Działalność na rzecz rodzin	155
2.1 Pomoc finansowa i materialna	155
2.2 Asystent rodziny	158
2.3 Piecza zastępcza i rodziny zastępcze	158
2.4 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	160
2.5 Ośrodek Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z hostelem	161
2.6 Działalność na rzecz rodzin wielodzietnych	162
2.7 Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	162
3. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	163
3.1 Działalność współfinansowana z PFRON	163
3.2. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”	163
3.3 Warsztaty terapii zajęciowej	164

3.4. Działalność Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	165
3.5 Skierniewicka Karta Osoby Niepełnosprawnej	166
4. Działalność na rzecz seniorów, osób niesamodzielnych, samotnych	167
4.1. Dom Pomocy Społecznej	167
4.2. Dom Dziennego Pobytu Niedziela	169
4.3 Centrum Usług Społecznych	170
4.4. Skierniewicka Karta Seniora	170
5. Bank Żywności	171
6. Noclegownia	171
7. Nieodpłatna pomoc prawna	172
8. Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumenta	172
XV. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	174
1. Place zabaw i siłownie plenerowe	174
2. Dyscypliny sportowe w mieście	174
3. Nagrody i stypendia za wysokie osiągnięcia sportowe	175
4. Turystyka	176
XVI. KULTURA I PROMOCJA	177
1. Największe wydarzenia kulturalne w mieście	177
1.1 Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw	177
1. 2 Festiwal Roślinożercy	177
1. 3 Urodziny Miasta	178
1. 4 WielkaMoc w Mieście / Święteczne Cuda	179
1. 5 Maj Syty Fest	179
1.6 Parowozy Kultury	180
1.7 Jestem dumny	180
2. Współpraca zagraniczna	180
3. Placówki kulturalne w mieście	181
3.1 Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach	181
3.2 Biuro Wystaw Artystycznych w Skierniewicach	186
3.3 Miejska Biblioteka Publiczna w Skierniewicach	187
3.4 Izba Historii Skierniewic	190
3.5 Muzeum Historyczne Skierniewic	192
5. Akcje charytatywne w mieście	194
6. Komunikacja z mediami i społeczeństwem	194
XVII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI	196
1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	196
1.1. Zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	196

1.2 Zadania z zakresu turystyki i krajoznawstwa	198
1.3 Zadania z zakresu podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej	198
1.4 Zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej	199
1.5 Zadania z zakresu ratownictwa i ochrony ludności	200
1.6 Zadania z zakresu promocji i organizacji wolontariatu	201
1.7 Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	201
1.8 Promocja i ochrona zdrowia	202
1.9 Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	203
1.10 Ochrona i promocja zdrowia	203
1.11 Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego	206
1.12 Pomoc społeczna w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	207
1.13 Pomoc społeczna w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób (dożywianie dzieci)	207
1.14 Poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna	207
1.15 Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2018 roku na terenie Gminy Miasto Skierniewice	208
1.16 Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	208
2. Wsparcie finansowe dla innych jednostek samorządowych	209

II. INFORMACJE OGÓLNE O MIEŚCIE

1. Położenie geograficzne i powiązania komunikacyjne

Pod względem fizyczno-geograficznym Miasto Skierniewice położone jest w dorzeczu Wisły w części staroglacjalnych nizin mazowiecko – podlaskich, zaliczanych do podprowincji Nizin Środkowopolskich, które są częścią Niżu Środkowoeuropejskiego. Teren Miasta położony jest na Nizinie Środkowomazowieckiej, w południowej części mezoregionu Równiny Łowicko-Błońskiej. Miasto Skierniewice położone jest w północno-wschodniej części województwa łódzkiego. Jest miastem na prawach powiatu. Stanowi jednocześnie siedzibę władz sąsiedniego powiatu ziemskiego (powiat skierniewicki). W Mieście zlokalizowana jest również siedziba władz gminy wiejskiej Skierniewice. Dla gmin powiatu ziemskiego, tj. gmin: Skierniewice, Bolimów, Maków, Lipce

Reymontowskie, Słupia, Godzianów, Głuchów, Nowy Kawęczyn i Kowiesy, Miasto Skierniewice stanowi ośrodek centralny – jest miejscem funkcjonowania obiektów usługowych z zakresu usług wyższego rzędu m.in. ochrony zdrowia, szkolnictwa wyższego i średniego, kultury, sportu, bankowości, handlu i bezpieczeństwa publicznego.

Skierniewice pełnią również funkcję węzła drogowego i kolejowego obsługującego otaczające gminy, stanowią rynek pracy dla ludności zamieszkującej obszary wiejskie, są miejscem, do którego emigruje ludność z tych obszarów. Stanowią lokalny rynek zbytu produktów rolnych i zaopatrzenia w środki produkcji gospodarstw rolnych prosperujących na otaczających terenach wiejskich, ale także lokalny rynek zaopatrzenia ludności z obszarów wiejskich; dla części ośrodków wiejskich gminy Skierniewice, Miasto stanowi miejsce, gdzie mieszczą się siedziby administracji kościelnej – parafii rzymsko-katolickich wraz ze świątyniami i cmentarzami grzebalnymi.

Miasto Skierniewice położone jest pomiędzy dwoma aglomeracjami miejskimi – Warszawą i Łodzią, co nie pozostaje bez wpływu na jego rozwój społeczno-gospodarczy. Odległość od Warszawy wynosi około 81 km, zaś od Łodzi około 69 km.

Miasto Skierniewice sąsiaduje z gminą wiejską Skierniewice oraz na niewielkim odcinku z gminą wiejską Maków. Powierzchnia Miasta stanowi 34,6 km² (stan na 1 stycznia 2015). W latach 1975 - 1999 Skierniewice były ośrodkiem stołecznym województwa skierniewickiego.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku Miasto Skierniewice stało się jednym z trzech miast w województwie łódzkim o statusie miasta grodzkiego (dwa pozostałe to Łódź oraz Piotrków Trybunalski).

Miasto położone jest korzystnie względem ważnych ciągów drogowych. Na północ od jego granic przebiega Autostrada Wolności A2. Biegnie ona w ciągu trasy europejskiej E30. Najbliżej położony węzeł autostradowy to węzeł „Skierniewice” (ok. 10 km od miasta). W kierunkach na wschód oraz południowy - wschód od Miasta prowadzi droga ekspresowa S8. Łącznikiem autostrady A2 oraz drogi S8 jest droga krajowa nr 70, która przebiega przez Miasto. Droga krajowa nr 70 relacji: Łowicz – Huta Zawadzka biegnie przez Miasto ulicami: Łowicką (fragment), Księdza Kardynała Prymasa Stefana Wyszyńskiego, Aleją Macieja Rataja, Al. Niepodległości (fragment) i Mszczonowską (fragment), prowadząc do granic Miasta. Do ważnych ciągów drogowych należy również zaliczyć drogę wojewódzką nr 705 relacji: Śladów – Sochaczew – Skierniewice – Jeżów, która w granicach Miasta przebiega ulicami: M.C. Skłodowskiej (fragment), Widok (fragment), Aleją Macieja Rataja, Al. Niepodległości, 1 Maja, Kozińskiego (fragment) i Łódzką do granic Miasta oraz drogę wojewódzką nr 707 relacji Skierniewice – Rawa Mazowiecka – Nowe Miasto nad Pilicą, która biegnie od drogi wojewódzkiej nr 705 ulicami: M. Kopernika (fragment) i Rawską (fragment) do granic Miasta.

Uzupełnienie wyżej wymienionych ciągów drogowych stanowią drogi powiatowe i ulice miejskie. Przez obszar Miasta prowadzą również linie kolejowe do: Warszawy, Łodzi, Łowicza i Łukowa o znaczeniu państwowym (o numerach: 1, 11, 12), zbiegające się w części centralnej Miasta z urządzeniami stacyjnymi obsługi pasażerskiej i przeładunku towarów (są to linie zelektryfikowane, dwutorowe).

Najbliższe porty lotnicze znajdują się w:

- Nowym Dworze Mazowieckim (Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa – Modlin),
- Warszawie (Lotnisko Chopina),
- Łodzi (Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta).

W Mieście Skierniewice funkcjonuje komunikacja miejska autobusowa (istnieje tu jeden Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o.). Na obszarze Miasta funkcjonują także prywatne usługi przewozowe (zarejestrowane samochody osobowe TAXI oraz firmy świadczące usługi w zakresie przewozu osób, niezarejestrowane jako taksówki). Komunikacja zamiejska opiera się o usługi przewozowe kolejowe, o których wspomniano wcześniej (Polskie Koleje Państwowe) oraz samochodowe – świadczą je: Państwowa Komunikacja Samochodowa oraz przewoźnicy prywatni.

2. Historia miasta

Pierwszą pisemną informacją o istnieniu Skierniewic jest wiadomość o spotkaniu odbytym 17 maja 1359 r. w pałacu arcybiskupa, znajdującym się we wsi Skierniewice. Z informacji tej wynika, że wieś Skierniewice powstała przed 1359 rokiem i należała do rozległych dóbr łowickiego arcybiskupa gnieźnieńskiego. Ponieważ dobra łowickie były własnością arcybiskupa już w 1136 r., wynika z tego, że okolice Skierniewic należały do majątków kościelnych już od XII wieku. Od roku 1359 do 1457, tj. do lokacji miasta, Skierniewice były wsią w dobrach arcybiskupstwa w kasztelani łowickiej w księstwie mazowieckim. Znajdował się tutaj dwór arcybiskupa z rozległym folwarkiem, kościół i siedziba rozległej parafii, a także młyn wodny na rzece Łupi, o którym pierwsza wzmianka pochodzi z 1388 r. W drugiej połowie XV wieku Skierniewice stały się wsią targową. W dokumencie z 1457 r. napisano, że targ w Skierniewicach istniał "ab antiquo", czyli od dawna.

Ważnym czynnikiem ożywiającym gospodarkę Skierniewic była droga handlowa z Torunia do Lwowa, prowadząca przez Gostynin, Łowicz, Skierniewice i Rawę. Arcybiskup Wincenty Kot z Dębna był pierwszym, który próbował lokować miasto w 1443 r. Powtórna próba lokacji miasta podjął 19 lutego 1457 r. arcybiskup Jan ze Sprowy herbu Odrowąż. Tym razem działania założyciela miasta były skuteczniejsze. Miasto otrzymało prawo niemieckie w jego średzkiej odmianie i zostało ustanowione jako odrębny okręg sądowo-administracyjny. W 1458 r. przywilej otrzymał wójt skierniewicki, który posiadał uprawnienia sędownicze w stosunku do mieszczan, a w 1456 r. właściciel nadał mieszczanom przywileje gospodarcze. Jednym z ważniejszych postanowień było utworzenie wokół Skierniewic strefy ochronnej, wewnątrz której nie wolno było uprawiać na wsiach rzemiosła, a tamtejsi rzemieślnicy zostali zobowiązani do przeniesienia się do Skierniewic. W strefie tej wszyscy karczmarze mogli szynkować tylko piwo zakupione w mieście od lokalnych piwowarów. Prawo warzenia piwa otrzymali wszyscy bez wyjątku mieszczanie.

Pod opieką arcybiskupów

W 1462 r. ziemia rawska, do której administracyjne należały Skierniewice, po śmierci ostatnich książąt zachodniego Mazowsza: Ziemowita VI i Władysława II, została włączona do Królestwa Polskiego. Z ziem przyłączonych wtedy do Korony utworzono województwo rawskie, w składzie którego Skierniewice pozostały do II rozbioru Polski. W 1463 r. właściciel Skierniewic arcybiskup Jan ze Sprowy na Sejmie Koronnym w Piotrkowie uzyskał od króla Kazimierza Jagiellończyka potwierdzenie lokalizacji miasta, a dla mieszczan skierniewickich wyjednał zwolnienie od opłat celnych, przy przewozie towarów na terenie całego kraju. Opieka, jaką nad miastem roztaczali arcybiskupi gnieźnieńscy, nadający liczne przywileje gospodarcze ogółowi mieszczan i poszczególnym cechom rzemieślniczym, wyjednávając od kolejnych monarchów zwolnienia dla kupców, spowodowała dość szybki rozwój Skierniewic. W 1531 r. Skierniewice liczyły już 124 domy, a w 1549 r. liczba domów wzrosła do 165. Duże znaczenie dla Skierniewic miało w tamtym okresie rolnictwo, gdyż do miasta należało 29 łanów gruntu, tj. około 490-510 ha.

Głównymi filarami gospodarki miasta były: rzemiosło - nastawione na handel i obsługę niezbyt wymagającego wiejskiego rynku lokalnego. Wśród rzemieślników (najwięcej, bo aż 215 odnotowano ich w 1620 r.) najliczniejsi byli szewcy, krawcy i sukiennicy. Organizowali się oni w cechu, z których najstarszym był prawdopodobnie cech szewców posiadający przywilej nadany mu w 1500 r. przez arcybiskupa Fryderyka Jagiellończyka. Kupcy skierniewiccy prowadzili handel zbożem, które spławiali do Gdańska; znani byli z handlu śledziami, które przewozili z Gdańska do Małopolski; handlowali również wołami, które kupowali na Podolu i pędzili do Niemiec. Targ skierniewicki obsługiwał lokalny rynek, a miasto posiadało również prawo organizowania

jarmarków rocznych, z których pierwszy nadał w 1457 r. założyciel miasta wraz z przywilejem lokacyjnym, a potwierdził król Kazimierz Jagiellończyk w 1463 r. Drugi nadał w 1527 r. król Zygmunt I, a dwa następne Sejm Koronny w 1641 r.

Oprócz budynków mieszkalnych na zabudowę miejską składał się jeszcze ratusz i kościół parafialny św. Jakuba. Cała zabudowa była drewniana, podobnie jak dwór arcybiskupi położony tuż za

granicą miasta. Jediną instytucją społeczną był szpital - przytułek dla starców i kalek, ufundowany wraz z kościołem szpitalnym św. Stanisława, tuż za miastem przy drodze do Rawy. Przy kościele parafialnym funkcjonowała szkoła, której najzdolniejsi uczniowie kontynuowali naukę w Akademii Krakowskiej. Przez okres kilku lat istniała również przy dworze arcybiskupim kolonia akademicka, do której arcybiskup Jan Przerębski sprowadził z Krakowa Benedykta Herbsta (pobył tego uczonego w Skierniewicach jest poświadczony w latach 1559-1560).

Trudny czas

W pierwszej połowie XVII w. rozpoczęły się pierwsze oznaki kryzysu w rozwoju miast, który z pewnym opóźnieniem miał dotknąć również Skierniewic. Zaczęło upadać rzemiosło tracące swych odbiorców na wsi, kurczył się handel. Ostateczną ruinę i wyludnienie spowodowała wojna ze Szwecją w latach 1655-1657 oraz późniejsze epidemie. W 1685 r. Skierniewice liczyły tylko około 600 mieszkańców. Dopiero w drugiej połowie XVIII w. liczba ludności nieco wzrosła do około 1000 mieszkańców. Do czasu utraty niepodległości przez Polskę w 1795 r. Skierniewice nie osiągnęły liczby ludności z pierwszych dwóch dekad XVII w. W porównaniu jednak do innych miast województwa rawskiego w 1777 r. Skierniewice ustępowały wielkością tylko Łowiczowi, Rawie i Sochaczewowi.

W latach 1655-1793, wobec prawie zupełnego upadku handlu i częściowego kryzysu rzemiosła, dużego znaczenia nabrało w Skierniewicach rolnictwo, a mieszczaństwo dysponujące większym arealem ziemi mieli decydujący głos we władzach miasta. Rzemiosło zaczęło się powoli odradzać,

jednak jeszcze w 1782 r. w Skierniewicach było tylko 91 warsztatów rzemieślniczych, a więc ponaddwukrotnie mniej niż w 1620 r. Rzemiosło było zorganizowane w siedmiu cechach, z których najliczniejsze były cechy krawców i szewców. Handel, głównie lokalny, związany był z targami odbywającymi się co tydzień na miejscowym targowisku. Organizowano również 7 jarmarków rocznie, jednak jak wynika z ówczesnych przekazów, nie były one zbyt licznie uczęszczane. Do końca XVII wieku nie odrodził się w Skierniewicach handel daleki.

W połowie lat osiemdziesiątych XVIII w. arcybiskup Michał Poniatowski zorganizował w Skierniewicach manufakturę sukienniczą, która funkcjonowała do 1794 r. Był to zakład o częściowo scentralizowanej produkcji, do którego zwerbowano sukienników z Krakowa i Wielkopolski. W 1879 r. zakład zatrudniał 70 robotników. W końcowych latach istnienia Rzeczypospolitej nastąpił rozwój infrastruktury miejskiej. Wzniesiono pierwsze domy murowane, wybrukowano rynek i kilka ważniejszych ulic, arcybiskup Antoni Ostrowski ufundował nowy kościół parafialny, którego konsekracja odbyła się w 1781 r., pośrodku rynku wzniesiono zaś murowany ratusz. Jedynymi instytucjami społecznymi w mieście w tym okresie były dwa szpitale i szkoła parafialna.

Miasto ożywił liczny dwór arcybiskupi w pałacu ulokowanym tuż przy mieście. Płynęły stamtąd nie tylko zamówienia dla rzemieślników na wykonanie rozlicznych prac, ale również wzorce określonego postępowania. Arcybiskupi przenieśli swój dwór do Skierniewic nie tylko z powodu zrujnowania zamku łowickiego w czasie wojny ze Szwecją, ale również z powodu zmiany zwyczajów, w których dominowały wygodne otwarte rezydencje zamiast starych i ciasnych zamków obronnych. Pałac został przebudowany w drugiej połowie XVIII w., a całość inwestycji zakończył w 1780 r. arcybiskup Antoni Ostrowski. Zasadniczą zmianę w położeniu Skierniewic spowodowało przejście pod zabór pruski w czasie drugiego rozbioru Polski. W 1793 r. dobra kościelne zostały przejęte przez króla Prus. Ostatni arcybiskup gnieźnieński Ignacy Krasicki przebywał jeszcze w pałacu skierniewickim, ale po jego śmierci w 1801 r. również pałac przeszedł na własność króla pruskiego.

Okres trzynastu lat rządów pruskich był trudny dla Skierniewic. Władze nałożyły na miasto wysokie podatki, które były bezwzględnie ściągane. Powodowało to zubożenie ludności oraz ograniczało inwestycje i rozwój gospodarki. Mimo to wzrosła liczba ludności miejskiej z 887 mieszkańców w 1794 r. do 1365 osób w 1800 r.

Kolejnym etapem w dziejach miasta był okres Księstwa Warszawskiego w latach 1806-1815. Skierniewice wraz z całym księstwem łowickim przeszły w ręce Napoleona I, który potraktował je jako zdobycz wojenną i nadał marszałkowi Ludwikowi Davout. Nowy właściciel zarządzał donacją przez swego rezydenta Grerarda Gley'a, który przebywał w Skierniewicach. Ciągłe wojny, przemarsze wojsk własnych i obcych i rekwizycje wojskowe, w połączeniu z dużymi podatkami, powodowały ruinę gospodarczą miasta. Zwłaszcza niekorzystny dla Skierniewic był okres okupacji przez wojska austriackie w kwietniu i maju 1809 r. Bezwzględne rekwizycje i wymuszenia kontrybucji zmusiły władze miejskie do zaciągnięcia pożyczek, które potem przez kilka lat kasa miejska spłacała kosztem zaniedbań w utrzymaniu infrastruktury miejskiej. Mimo tego wzrastała liczba ludności, osiągając w 1810 r. 1649 osób. Wzrosła także liczba rzemieślników - do 148 w 1809 r., ożywił się nieco handel, a w 1809 r. ponownie uruchomiono manufakturę sukienniczą, która produkowała sukno dla wojska.

Pod panowaniem rosyjskim

Po klęsce Napoleona I na mocy układów wiedeńskich z większości ziem Księstwa Warszawskiego utworzono Królestwo Polskie, które zajął car rosyjski. Od 1815 r. Skierniewice znalazły się pod panowaniem rosyjskim. Tereny księstwa łowickiego stały się własnością carów. Skierniewice jako miasto narodowe nie były zaliczone do tych dóbr, do carów należał jednak folwark skierniewicki, pałac wraz z parkiem i okoliczne wsie.

Do roku 1863 rozwój miasta był niewielki. Liczba ludności wzrosła do 3000. W 1860 r. w Skierniewicach było 238 rzemieślników, handlem zajmowało się około 120 osób, głównie narodowości żydowskiej. Dzięki uruchomieniu Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej uzyskano w 1845 r. połączenie ze stolicą. Wygląd miasta w połowie XIX w. niewiele się zmienił. Wybudowano nowy ratusz, wybrukowano kilka ulic, podjęto próbę regulacji miasta, jednak prace zostały przerwane po wybuchu powstania listopadowego. Większość domów pozostała nadal drewniana i na tle innych okolicznych miast Skierniewice przedstawiały się mało korzystnie. Wielu mieszkańców wzięło udział w powstaniu styczniowym, jednak do bezpośrednich walk w mieście nie doszło z uwagi na stacjonujący tutaj liczny garnizon wojsk carskich. Z tego powodu też Skierniewice uniknęły większych represji ze strony władz zaborczych.

Kolejnym ważnym wydarzeniem dla Skierniewic było ustanowienie w mieście siedziby powiatu. Skierniewice po raz pierwszy w swej historii stały się siedzibą władz administracji państwowej. W drugiej połowie XIX w. szybko wzrosła liczba ludności miasta, osiągając 5700 mieszkańców w 1885 r. i 10500 mieszkańców w 1910 r. Pod względem liczby ludności Skierniewice były trzecim miastem zachodniego Mazowsza, za Łowiczem i Kutnem

Od początku lat dziewięćdziesiątych XIX w. nastąpił szybszy rozwój przemysłu. W 1910 r. w Skierniewicach czynne były dwie cegielnie, browar, tartak mechaniczny, fabryka kafli, fabryka grzebieni i duży młyn. Z pracy w przemyśle utrzymywało się ponad 100 rodzin. Systematycznie natomiast spadała liczba osób utrzymujących się z rolnictwa. W ślad za rozwojem gospodarczym następował również wzrost infrastruktury miejskiej. W 1872 r. powstał pierwszy nowoczesny szpital, który w końcu lat dziewięćdziesiątych przeniósł się do własnego budynku. W końcu XIX w. powstały pierwsze prywatne szkoły średnie, z których jedna (męska) przed wybuchem I wojny światowej uzyskała status szkoły realnej.

Duże znaczenie miał dla Skierniewic tutejszy węzeł kolejowy. Znaczna liczba kolejarzy osiedlała się w mieście, którego zabudowa przekraczała granice, zajmując tereny położone pomiędzy miastem a linią kolejową. Drugim czynnikiem wpływającym na ożywienie gospodarki był duży garnizon wojskowy. Koszary wojskowe rozbudowano i powiększono zwłaszcza w latach dziewięćdziesiątych XIX, po zmianie orientacji politycznej Rosji i zawarciu przez nią sojuszu z Francją. Ożywiało również miasto pałac carski, do którego car z dworem przyjeżdżał corocznie na polowania w okolicznych lasach. W Skierniewicach miał również siedzibę Zarząd Księstwa Łowickiego. Najbardziej znanym wydarzeniem związanym z dworem był zjazd cesarzy Rosji, Niemiec i Austro-Węgier, który odbył się w 1884 r.

Do ważnych wydarzeń społecznych należało założenie w Skierniewicach w 1880 r. Straży Ogniowej, która położyła później duże zasługi w rozwoju kultury w mieście. W okresie rewolucji

1905-1906r. doszło w Skierniewicach do wystąpień patriotycznych. W szkołach miał miejsce strajk młodzieży domagającej się nauczania w języku polskim. Strajkowali robotnicy i urzędnicy pocztowi. W dniu 5 listopada 1905 r. doszło do manifestacyjnego pochodu przez miasto kilku tysięcy ludzi, w czasie którego śpiewano patriotyczne pieśni i wygłaszano przemówienia.

Wielka Wojna

Pierwsza wojna światowa przyniosła upadek Skierniewic. Miasto dwukrotnie przechodziło z rąk do rąk walczących stron. W czasie walk spalonych zostało wiele domów, a w końcu października 1914 r. wojska niemieckie, wycofując się ze Skierniewic, wysadziły w powietrze budynek dworca kolejowego i urządzenia kolejowe. Ostatecznie front ustabilizował się w połowie grudnia 1914 r. na rzekach Rawce i Bzurze na przeciągu ponad pół roku. Skierniewice znalazły się w strefie przyfrontowej, nękane ogniem artylerii rosyjskiej zza Rawki.

Prawie czteroletni okres okupacji przyniósł ruinę gospodarki miejskiej, a bezwzględne rekwizycje płodów rolnych i wszelkich surowców

spowodowały powszechny głód,

upadek przemysłu i rzemiosła. Jedynym pozytywnym faktem jaki można odnotować w tym okresie, było uruchomienie elektrowni miejskiej, dzięki czemu większość mieszkańców mogła korzystać z oświetlenia elektrycznego. W styczniu 1916 r. rozpoczęła działalność pierwsza rada miejska, którą mianowały władze okupacyjne. Pierwsze wybory do rady odbyły się w lutym 1917 r. W dziedzinie oświaty i kultury odnotowano ważne wydarzenia: ponowne uruchomienie szkoły realnej, która wkrótce uzyskała status gimnazjum oraz reaktywowanie czytelnicy miejskiej.

II Rzeczpospolita

11 listopada 1918r. członkowie Straży Ogniowej i POW rozbroili znajdujących się w mieście żołnierzy niemieckich, wyzwalaając Skierniewice. W niepodległej Polsce, nastąpił dalszy znaczny wzrost liczby mieszkańców: od 15265 osób w 1921r. do 20143 osób w 1931r. i około 22000 w 1939r. W 1922r. powiększono obszar miasta z 1434 do 2217 ha poprzez włączenie terenu wsi

Skierniewka Lewa, Skierniewka Prawa i Skierniewka Poduchowa oraz osiedla Szwaby. Na zachodnim Mazowszu Skierniewice nadal były trzecim co do wielkości miastem po Kutnie i Żyrardowie, wyprzedzając Łowicz, w którego cieniu zawsze się znajdowały.

Podstawą utrzymania się mieszkańców był przemysł i rzemiosło, praca na węźle kolejowym, a w mniejszym stopniu handel i rolnictwo. W latach 1919-1939 nie założono w Skierniewicach większych zakładów przemysłowych. W latach dwudziestych uruchomiono fabrykę sklejk i hutę szkła. Obok tych zakładów funkcjonowały jeszcze dwie cegielnie i browar. W 1937r. we wszystkich zakładach przemysłowych pracowało około 450 robotników.

Rozwijała się infrastruktura miejska. Budowano coraz więcej dużych kamienic czynszowych, odbudowano ze zniszczeń dworzec kolejowy, wzniesiono budynek sejmiku powiatowego, rozbudowano szpital powiatowy. W końcu lat trzydziestych oddano do użytku gimnazjum męskie i pierwszy własny budynek szkoły powszechnej. Opracowano plan regulacji miasta i wytyczono nowe ulice. Usprawniono ruch uliczny, oddając do użytku nowy most na rzece Łupi. Nie zdołano natomiast rozwiązać problemu budowy wodociągów i kanalizacji miejskiej. Ważnym wydarzeniem, które miało mieć przyszłości duże znaczenie dla miasta, było przekazanie w 1919r. dawnego pałacu carskiego i folwarku skierniewickiego Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, która ulokowała tutaj Wydział Ogrodniczy. Do 1939r. kilku tutaj pracujących naukowców, mając do dyspozycji skąpe środki, stworzyło solidne fundamenty pod ośrodek naukowy.

II Wojna Światowa

II wojna światowa rozpoczęła się dla Skierniewic wizytą Adolfa Hitlera (11-12 IX 1939 r.), zaniepokojonego przebiegiem bitwy nad Bzurą. Skierniewickie podziemie Armii Krajowej czynnie włączyło się w akcję "Burza" mającą na celu wspomaganie walczącej Warszawy w powstaniu, jak również objęło opieką rannych przywożonych do Skierniewic po upadku Powstania Warszawskiego. Na terenie miasta najsilniejszą i największą organizacją konspiracyjną był Związek Walki Zbrojnej, w którym działał obwód AK "Sroka", grupujący około 3 tys. zaprzysiężonych i przeszkolonych żołnierzy. Przeprowadzano liczne akcje dywersyjne; w jednej z nich zginął inż. Schneider, niemiecki specjalista od rakiet V2. W 1941 r. z rozkazu komendanta okręgu "Sroka" wprowadzono akcję "N" - utworzone zostały kilkusobowe komórki przeznaczone wyłącznie dla prowadzenia destrukcyjnej propagandy wśród Niemców. Akcja miała na celu demoralizację Niemców, zniechęcenie ich do walki i szerzenie zwątpienia w ostateczne zwycięstwo. Starano się poróżnić Wehrmacht z aparatem hitlerowskiej policji i SS. W Skierniewicach mieścił się duży garnizon wojska niemieckiego. Sporządzono wykaz Niemców pracujących i zamieszkających w mieście, ustalono ich adresy. Poczta przesyłane były ulotki w języku niemieckim o treści, która

miała wprowadzić zamęt i zwątpienie w słusność postępowania Hitlera. Cała akcja "N" skończyła się na terenie Skierniewic tragedią dla wielu rodzin.

Wkrótce po wybuchu II wojny światowej Skierniewice zostały kilka razy zbombardowane, a 10 września zajęte przez wojska niemieckie. W czasie bombardowań zniszczono około 100 domów (tj. 10% zabudowy). Zginęło ponad 150 osób, a około 200 zostało rannych. Okupacyjne władze niemieckie podporządkowały gospodarkę miejską potrzebom swojej administracji i potrzebą wojennym. Do grudnia 1939 r. w koszarach wojskowych funkcjonował przejściowy, dla jeńców wywożonych w głąb Rzeszy Niemieckiej. Na południe od rynku w październiku 1940 r. założono zamknięte getto dla ludności żydowskiej. W ekstremalnych warunkach zgromadzono tam ponad 6000 osób z miasta i powiatu skierniewickiego, których w początkach 1941 r. wywieziono do getta warszawskiego, a następnie do obozu zagłady w Treblince. Eksterminacji podległa również ludność Polska. Ogółem w kilkunastu egzekucjach na terenie Skierniewic rozstrzelano ponad 200 osób.

Patriotycznie nastawione społeczeństwo miasta walczyło z okupantem czynnie, uczestnicząc w organizacjach konspiracyjnych i walcząc z bronią w rękę oraz biernie - sabotując zarządzenia władz okupacyjnych. Duże rozmiary przybrało w Skierniewicach konspiracyjne nauczanie na poziomie szkoły średniej. 17 stycznia 1945 r. w czasie wielkiej ofensywy zimowej Skierniewice prawie bez walki zostały zajęte przez wojska radzieckie.

Odbudowa i czasy współczesne

W latach 1945-97 nastąpił znaczny rozwój Skierniewic. Dwukrotnie powiększono obszar miasta, które obecnie zajmuje obszar około 3290 ha. Liczba mieszkańców szybko rosła z 17524 w 1946r. do 25590 w 1970r. oraz 47188 w 1992r. Od roku 1957 nastąpił szybki rozwój przemysłu. W 1957r. uruchomiono Zakłady Transformatorów Radiowych "ZATRA". W 1958r. rozpoczęto rozbudowę zakładów mechanicznych (późniejsze zakłady "FUMOS"), a w 1975r. w pięciu największych zakładach przemysłowych Skierniewic pracowało ponad 5000 osób. W 1951r. w Skierniewicach powstał Instytut Sadownictwa, a w 1964r. uchwałą Prezydium Rady Ministrów powołany został Instytut Warzywnictwa. Obydwa instytuty znacząco wpływały na rozwój miasta.

Ważnym wydarzeniem dla Skierniewic było utworzenie w 1975r. województwa skierniewickiego. W konsekwencji uruchomiono szereg instytucji szczebla wojewódzkiego, co wymusiło znaczne przyspieszenie rozwoju infrastruktury miejskiej.

Po reformie administracyjnej, przeprowadzonej w 1999r. Skierniewicom nadano status powiatu grodzkiego.

3. Skierniewice dzisiaj

Skierniewice to blisko 50-tysięczne miasto z ponad 560-letnią tradycją, położone w samym centrum Polski, pomiędzy dwiema największymi aglomeracjami: Warszawą i Łodzią. Bogate zaplecze naukowo-badawcze oraz ogrodniczy rodowód miasta sprawiają, że Skierniewice uznawane są za krajową stolicę nauk ogrodniczych. Tutaj znajduje się siedziba znanego na całym świecie Instytutu

Ogrodnictwa oraz Stacji Doświadczalnej, należącej do Wydziału Rolnictwa i Biologii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Skierniewice są miejscem, gdzie od ponad 40 lat odbywa się Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw. To największa dwudniowa impreza w regionie o charakterze kulturalno-naukowo-handlowym, która co roku przyciąga około 250 tysięcy gości z kraju i z zagranicy.

Skierniewice cechuje dynamiczny, zrównoważony rozwój, oparty na dwóch filarach. Pierwszym z nich jest intensywny rozwój oświaty, kultury i sportu; drugim – silny nacisk na rozbudowę infrastruktury miejskiej i inwestycje. Skierniewicki samorząd wykazuje dużą skuteczność w pozyskiwaniu zewnętrznych środków finansowych, które służą realizacji wielu ważnych inwestycji. Sięgamy zarówno po środki krajowe, jak również po środki Unii Europejskiej.

3.1 Demografia i sprawy obywatelskie

Stan ludności na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił:

- **ogółem mieszkańców – 47 375**
- **pobyt stały – 46 379**
- **pobyt czasowy – 996**
- **mężczyzn – 22 023**
- **kobiet – 24 355**

W 2018 r. przyjęto 4428 wniosków o wydanie dowodu osobistego. Wydano 4755 dowodów osobistych. Przyjęto 518 zgłoszeń o utracie dowodu osobistego. Udostępniono 183 podmiotom publicznym dane z Rejestru Dowodów Osobistych. Przyjęto 1236 zgłoszeń zameldowań na pobyt stały, w tym migracja 396. Dokonano 936 zameldowań na pobyt czasowy i 496 wymeldowań z pobytu czasowego. Wymeldowano 464 osoby. Zarejestrowano 389 wniosków o nadanie numeru PESEL. Ponadto na podstawie danych z rejestru mieszkańców wydano na wniosek 1107 zaświadczeń. Udostępniono z rejestru mieszkańców dane 767 podmiotom publicznym i prywatnym. W drodze decyzji administracyjnej rozstrzygnięto 196 spraw. Od wydanych decyzji wpłynęły 3 odwołania, z czego 3 decyzje zostały utrzymane w mocy.

Na terenie miasta Skierniewice przeprowadzona została kwalifikacja wojskowa zgodnie z Zarządzeniem nr 6/2018 Wojewody Łódzkiego z dnia 17 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia wojewódzkiego planu kwalifikacji wojskowej w 2018 r. w dniach od 05 marca 2018 r. do 20 marca 2018 r. Do stawienia się przed Powiatową Komisją Lekarską dla Miasta Skierniewice w 2018 r. zobowiązanych było 261 mężczyzn 19-letnich (rocznik 1999) oraz 31 mężczyzn 20-24 letnich.

Zameldowania osób na pobyt stały w 2018 roku

Ogółem zameldowania	Liczba osób zameldowanych z innej gminy	Liczba dzieci urodzonych i zameldowanych	Liczba osób, które zmieniły miejsce zameldowania w obrębie miasta Skierniewice
1729	396	493	840

Wymeldowania z pobytu stałego w 2018 roku

Liczba osób wymeldowanych	Liczba osób zmarłych
464	504

Stan ludności – porównanie lat 2017 – 2018 :

Rok	Liczba ludności na 31.12.2018 zameldowanych w Skierniewicach		Urodzenia dzieci, które są zameldowane w Skierniewicach	Zgodny osób ostatnio zameldowanych w Skierniewicach
	pobyt stały	pobyt czasowy		
2017	46.637	896	485	458
2018	46.379	996	493	504

Statystyka ludności wg płci na koniec 2018 roku zameldowanych na pobyt stały

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	791	683	1.474
3	1.036	907	1.943
4-5	509	455	964
6	253	267	520
7	263	254	517
8-12	1.289	1.219	2.508
13-15	640	581	1.221
16-17	397	388	785
18	222	192	414
19-65	14.342	15.245	29.587
19-60	12.639	13.106	25.745
>65	3.408	5.263	8.671
>60	5.102	7.397	12.499

3.2 Mieszkańcy Skierniewic w pigułce

W 2018 roku USC w Skierniewicach wystawiło:

- **928 aktów urodzenia**
- **316 aktów małżeństwa**
- **695 aktów zgonu**

Na ogólną liczbę 928 sporządzonych aktów urodzenia składa się: 816 aktów urodzeń dla dzieci urodzonych w Skierniewicach (401 dziewczynek i 415 chłopców), w tym:

- 3 nowe akty sporządzone po zaprzeczeniu ojcostwa,
- 4 akty sporządzone na podstawie postanowienia sądu o przysposobieniu,
- 105 aktów to transkrypcje aktów osób urodzonych za granicą,

Wśród aktów urodzeń jest 105 aktów osób urodzonych za granicą wpisane do polskich ksiąg. Akty te pochodzą z następujących krajów: Republika Południowej Afryki - 35 wpisów, Wielka Brytania - 16 wpisów, USA - 11 wpisów, Ukraina - 7 wpisów, Jerozolima – 5 wpisów, Niemcy - 4 wpisy; po 3 wpisy: Kanada, Holandia, Irlandia, Białoruś; po 2 wpisy: Francja, Rosja, Czechy; po 1 wpisie: Hiszpania, Norwegia, Izrael, Włochy, Armenia, Australia, Indie, Szwajcaria, Zimbabwe.

W 15 aktach urodzenia dokonano adnotacji o danych kryjących dotyczących ojca dziecka w przypadkach gdy dziecko nie zostało uznane ani też nie ustalono ojcostwa (jest to tzw. fikcja prawna).

Sporządzono 211 protokołów przyjęcia oświadczenia o uznaniu ojcostwa przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego /2008–99, 2009-125, 2010-125, 2011-116, 2012 -145, 2013-139, 2014-129, 2014-129, 2015-147, 2016-173, 2017-172/.

Powyższe protokoły dotyczyły:

- uznania dziecka poczętego – 53 szt.
- uznania dziecka przed sporządzeniem aktu urodzenia – 138 szt.
- uznania dziecka po sporządzeniu aktu urodzenia – 20 szt.

W 2018 roku 1 nieletnia matka urodziła dziecko w Skierniewicach /poniżej 18 roku życia – tzn. w wieku 17 lat. Najmłodsza matka w 2018 roku była z rocznika 2000, a najmłodszy ojciec z rocznika 1999. Najstarsza matka w 2018 roku była z 1971 rocznika, a najstarszy ojciec z 1958 roku. Najwięcej matek, które urodziły dzieci w 2018 roku było z rocznika 1988.

Najwięcej w 2018 roku było matek, które urodziły pierwsze dziecko (334 kobiety), a następnie matek, które urodziły drugie dziecko (319 kobiet) i matek, które urodziły trzecie dziecko (129 kobiet). Były również przypadki gdy kobiety urodziły: siódme (3 kobiety), szóste (3 kobiety) i piąte (6 kobiet) dziecko. Najwięcej aktów urodzeń sporządzono w miesiącach: czerwiec - 93, maj – 92, marzec – 91. Najmniej aktów urodzenia sporządzono w miesiącach: grudzień – 45, wrzesień – 66, luty i listopad - 68. Najpopularniejsze imiona nadawane chłopcom w 2018 roku to: Aleksander, Antoni, Franciszek, Jan, Wojciech, Jakub. Najpopularniejsze imiona nadawane dziewczynkom w 2018 roku to: Alicja, Zuzanna, Julia, Zofia, Laura, Lena. Pojedynczo występujące imiona dzieci w 2018 roku to: dziewczynki: Inka, Ida, Mia, Aurelia, Kalina / chłopcy: Tyberiusz, Teofil, Kordian, Leo, Gracjan.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Skierniewicach zarejestrowano:

- 6 aktów dla dziecka martwo urodzonego,
- 6 par bliźniąt (4 pary chłopców i 2 pary dziewczynek),
- 3 dzieci obcokrajowców (rodzice obywatele: Ukrainy, Białorusi).

Ponadto w aktach urodzeń wykonano:

- 1 zmiany imienia dziecka w ciągu 6 miesięcy od sporządzenia aktu urodzenia,
- 4 zmian nazwiska dziecka poprzez nadanie dziecku nazwiska męża matki,
- 2 zmian nazwiska dziecka po zawarciu małżeństwa przez rodziców,
- 13 prawomocnych wyroków sądowych dotyczących zaprzeczenia ojcostwa,
- 6 prawomocnych wyroków sądowych dotyczących ustalenia ojcostwa,
- 4 prawomocne wyroki o przysposobieniu.

W 2018 roku dokonano 13 zgłoszeń urodzenia dzieci przesłanych drogą elektroniczną.

Wśród ogólnej liczby 316 małżeństw są śluby zawarte w formie:

- wyznaniowej/konkordatowe – 170,
- cywilnej – 112, w tym poza lokalem USC – 4
- zawarte za granicą i wpisane do polskich ksiąg - 13

W 2018 roku dokonano 33 wpisów małżeństw zawartych w zagranicznych USC, dotyczyło to następujących krajów: USA, Wielka Brytania, Tunezja, Ukraina, Republika Południowej Afryki, Kanada, Francja, Niemcy, Rosja, Armenia, Białoruś, Izrael, Irlandia, Wyspa Man, Seszele. W Skierniewicach odbyło się 5 ślubów cywilnych z obcokrajowcami w tym: z obywatelkami: Ukrainy

i Tajlandii oraz z obywatelami: Ukrainy i Indii. W 2018 roku 1 para zawarła ze sobą ponownie związek małżeński.

Roczniki, które najczęściej zawierały związek małżeński w 2018 r:

- mężczyźni – 1990, 1991, 1992.
- kobiety – 1988, 1990, 1991.

Najczęściej w 2018 roku zawierały związek małżeński osoby o stanie cywilnym: kawaler, panna, rozwiedziona, rozwiedziony, wdowiec i wdowa.

- kawaler – panna (209 ślubów),
- rozwiedziony – rozwiedziona (23 śluby),
- kawaler – rozwiedziona (20 ślubów),
- rozwiedziony – panna (19 ślubów)

W 2018 roku najwięcej związków małżeńskich (zarówno cywilnych jak i konkordatowych) w Skierniewicach było zawartych w następujących miesiącach: październik – 45, sierpień – 44, wrzesień – 39. Najmniej ślubów /cywilnych i konkordatowych/ było zawartych w miesiącach: luty – 4, marzec - 7, styczeń – 8.

Najwięcej związków małżeńskich w skierniewickim Urzędzie Stanu Cywilnego zawarto w dniach: 01.09 – 7 par, 16.06 – 6 par, 25.08 i 29.12 – po 5 par. Śluby w Urzędzie Stanu Cywilnego odbywały się zarówno w soboty (36 pracujących sobót) jak również powodzeniem cieszyły się pozostałe dni tygodnia oraz dni świąteczne (5 dni świątecznych). Odnotowano również w tutejszym USC przypadki rezygnacji z zamiaru wstąpienia w związek małżeński – 9 par zrezygnowało z zamówionego wcześniej ślubu (2012-6,2013-8,2014-6,2015-7,2016-11,2017-6).

W 2018 roku odnotowano w aktach małżeństw w tutejszym USC 147 wyroków o rozwodzie i dwa wyroki o separacji. W ogólnej liczbie rozwodów są 3 rozwody orzeczone przez zagraniczne sądy i uznane przez kierownika USC oraz 2 uznane przez sąd w Polsce. W 2018 roku 1 małżeństwo z 1984 roku miało sądownie zniesioną separację.

- Najstarsze rozwiedzione małżeństwo zawarte było w 1974 roku.
- Najmłodsze małżeństwo z orzeczoną separacją było z 2009 roku.
- Najmłodsze rozwiedzione małżeństwo zawarte zostało w 2016 roku.

Niektóre kobiety po rozwodzie powróciły do nazwiska poprzedniego. W 2018 roku 35 kobiet postanowiło powrócić do nazwiska które nosiły przed zawarciem małżeństwa. Taka możliwość istnieje w ciągu 3 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia o rozwodzie (tryb oświadczenia złożonego do protokołu przed Kierownikiem USC).

Wśród ogólnej liczby aktów zgonów 695 sporządzonych w 2018 roku zarejestrowano:

- akty typowe: 685, w tym: 373 aktów zgonu kobiet i 332 aktów zgonu mężczyzn
- akty nietypowe: 10 wpisów

W ogólnej liczbie zgonów – 695 są zarówno mieszkańcy Skierniewic jak również osoby z innych miejscowości których zgon nastąpił na terenie działania tut. USC (teren Miasta Skierniewice i Gminy Skierniewice) oraz transkrypcje aktów sporządzonych poza granicami kraju. Wśród ogólnej liczby zarejestrowanych zgonów 360 to mieszkańcy Skierniewic. Dokonano 10 wpisów aktów zgonu osób których zgon nastąpił poza granicami kraju i został zarejestrowany w polskich księgach: Wielka Brytania, Włochy, Holandia, Francja, Portugalia, Dania, Kanada. W 2018 roku w 8 przypadkach ustalono sądownie datę zgonu dla aktów które zawierały tylko datę znalezienia zwłok wpisaną do aktu na podstawie karty zgonu wystawianej przez lekarza.

Najwięcej zgonów odnotowano w miesiącach: styczeń – 80, marzec – 78, październik – 66.

Najmniej zgonów odnotowano w miesiącach: czerwiec – 43, listopad – 47, luty – 49.

Wśród ogólnej liczby osób zmarłych w 2018 roku wg. stanu cywilnego osoby zmarłej najwięcej aktów zgonu sporządzono wg kolejności dla: żonatych i wdów, zamężnych, wdowców, rozwiedzionych, rozwódek, kawalerów i panien. Najczęstsze przyczyny zgonów kobiet i mężczyzn to: choroby układu krążenia (wg. zapisów w kartach zgonów 266 przypadki) i choroby nowotworowe (wg. zapisów w kartach zgonów 166 przypadków).

Najstarsze zmarłe osoby:

- dwie kobiety z 1916 rocznika, dwóch mężczyzn z 1922 rocznika
- Najmłodsza osoba zmarła: kobieta 1993 rocznik, mężczyzna 2000 rocznik.
- Najwięcej zgonów odnotowano w rocznikach:
- kobiety – 1932, 1936, 1935,
- mężczyźni – 1932, 1951, 1954.

W 2018 roku sporządzono 2 zgony obcokrajowców obywateli Armenii i Ukrainy.

W 2018 roku USC w Skierniewicach dokonało 231 czynności materialno-technicznych dot. unieważnień, sprostowań, ustaleń treści, odtworzeń i uzupełnień aktów stanu cywilnego oraz 147 wpisów do polskich ksiąg aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą. W 2018 roku wydano 36 decyzji o zmianie imienia i nazwiska i 9 zezwoleń z art. 4 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dotyczących skrócenia miesięcznego terminu wyczekiwania na zawarcie małżeństw oraz 193 zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa dla osób zamierzających zawrzeć małżeństwo wyznaniowe ze skutkami cywilnymi (tj. małżeństwo konkordatowe), 6 zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą. Zaświadczenia te zostały wydane dla osób, które zamierzały zawrzeć małżeństwo z obywatelami: Niemiec, Włoch, Algierii, Tajlandii, 1 zaświadczenie o zgłoszeniu zamiaru wstąpienia w związek małżeński i złożonych dokumentach do ślubu, 17 zaświadczeń o stanie cywilnym.

Ponadto:

- wydano 7867 odpisów skróconych, zupełnych i wielojęzycznych aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu z aktów stanu cywilnego (dokumenty te były wydawane interesantom przy sporządzaniu aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu oraz do celów spadkowych, alimentacyjnych, emerytalno-rentowych, zasiłków rodzinnych poza granicami kraju, otrzymania paszportu, nauki i szkolnictwa, zatrudnienia, opieki społecznej (2017-8137).
- sporządzono 3792 przypisków pod aktami stanu cywilnego dot. zawarcia małżeństwa, rozvodu, zgonu osoby, zgonu współmałżonka,
- dokonano 6314 migracji aktów z ksiąg stanu cywilnego do centralnej bazy usług stanu cywilnego (3818 - aktów urodzenia, 2067 – aktów małżeństw, 429 – aktów zgonu),
- usunięto 1782 niezgodności danych osobowych występujących w ogólnopolskiej bazie PESEL,
- naniesiono ogółem 845 wzmianek dodatkowych we wszystkich aktach stanu cywilnego,
- dokonano 10 wzmianek dodatkowych w akcie stanu cywilnego na podstawie decyzji administracyjnej o zmianie imion i nazwisk wydanej przez innego Kierownika USC,
- dla 34 par małżeńskich – mieszkańców miasta Skierniewice zorganizowano w Urzędzie Stanu

3.3 Udostępnianie informacji publicznej, petycje, skargi

W 2018 roku do Urzędu Miasta Skierniewice wpłynęło 95 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Dotyczyły one m.in. spraw społecznych, gospodarki komunalnej, gospodarki

nieruchomościami i inwestycji. W przypadku wszystkich wniosków informacje zostały udostępnione wnioskodawcom.

W roku sprawozdawczym wpłynęła jedna skarga w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego. Przedmiotem skargi były działania dyrektora i pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w zakresie prawidłowości działań podjętych w sprawie rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie zakupu sprzętu do rehabilitacji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Skarga - po rozpatrzeniu przez Radę Miasta Skierniewice, została uznana za bezzasadną.

W 2018 roku do Urzędu Miasta Skierniewice wpłynęło 5 petycji. Przedmiotem petycji były sprawy dotyczące m.in. zakupu technologii antyodorowych, instalacji systemów fotowoltaicznych na obiektach komunalnych, udziału szkół w programie „Wzorowa Łazienka”, wdrożenia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych. Treść wszystkich petycji oraz udzielonych odpowiedzi została opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Skierniewice.

W poprzednim roku gmina była stroną 15 cywilnych postępowań sądowych. Zapadł 1 wyrok zasądający od gminy na rzecz powoda odszkodowanie wraz z odsetkami. W związku z wydanym w 2018r. wyrokiem (o sygnaturze: AGA 225/18), gmina zobowiązana była do zapłaty 36 758,11 zł, w tym 0 zł w związku z zasądzonym zwrotem kosztów postępowania. Sprawa ta dotyczyła rozliczenia robót budowlanych.

III. REALIZACJA STRATEGII I PROGRAMÓW

W gminie Miasto Skierniewice w 2018 roku obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020

Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020 jest dokumentem kierunkowym, który określa nadrzędne cele długoterminowe, priorytety rozwoju oraz możliwe kierunki działań władz Miasta. Wyznacza stan, do którego Miasto powinno dążyć w kolejnym okresie planowania, zarysowuje ramy działań prowadzących do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz prezentuje przykłady inicjatyw, jakie można podjąć w ramach każdego strategicznego kierunku rozwoju. Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020 została przyjęta uchwałą Nr XXIV/74/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r.

Celami są:

1.1 Rozwój gospodarczy miasta w oparciu o posiadane zasoby poprzez:

- intensyfikację rozwoju branży ogrodniczej
- rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej
- rozwój i promocję terenów inwestycyjnych
- rozwój infrastruktury technicznej przeznaczonej dla przedsiębiorców
- promocję przedsiębiorczości i aktywnych postaw na rynku pracy.

Cel pierwszy jest związany z intensyfikacją działań podejmowanych w zakresie rozwoju działalności ogrodniczej i pozarolniczej, przede wszystkim poprzez odpowiednie przygotowanie zaplecza do prowadzenia działalności gospodarczej oraz promocję przedsiębiorczości i aktywizację zawodową mieszkańców. Cel jest w trakcie realizacji.

1.2 Rozwój uzdrowiskowej funkcji miasta poprzez:

- budowę i modernizację infrastruktury służącej funkcji leczniczo-turystycznej (uzdrowisko)
- współpracę z organizacjami/instytucjami turystycznymi, podmiotami leczniczymi i uczelniami wyższymi
- stworzenie kompleksowej oferty turystyczno-promocyjnej obszaru uzdrowiskowego
- ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego.

Cel drugi koncentruje się na wykorzystaniu naturalnych zasobów wód solankowych i w oparciu o nie na rozwoju nowej uzdrowskiej funkcji Miasta. Cel ten jest realizowany w kierunku wykorzystania naturalnych zasobów wód termalnych i solankowych do celów rekreacyjnych. Cel w trakcie realizacji.

1.3 Rozwój infrastruktury i usług na potrzeby mieszkańców i przyjezdnych poprzez:

- rozwój infrastruktury związanej z budownictwem mieszkaniowym
- rozwój bazy oraz usług edukacyjnych
- rozwój bazy oraz usług kulturalnych, edukacyjnych i sportowych
- rozwój infrastruktury oraz usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych
- poprawę bezpieczeństwa publicznego
- rozwój infrastruktury technicznej oraz usług związanych z poprawą jakości życia (warunków bytowych) mieszkańców
- rewitalizacja zabytkowych obiektów i kwartałów miasta

Cel trzeci wskazuje kierunki, w jakich należy podążać, aby Miasto stawało się przestrzenią coraz bardziej przyjazną dla mieszkańców, zachęcało do osiedlania się na jego terenie oraz budowało ofertę atrakcyjną dla osób odwiedzających Skierniewice. Cel jest w trakcie realizacji.

2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 została przyjęta uchwałą Nr XXXVII/53/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 roku. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2017-2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który obejmuje szereg działań, które stoją przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej w celu wyeliminowania i ograniczenia kluczowych problemów społecznych. Dokument ten wyznacza główne cele i kierunki dla pomocy społecznej. Organem odpowiedzialnym za wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Skierniewice jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Cele strategiczne

2.1 Ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa poprzez:

a) integrację społeczną, a w szczególności:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych,
- informowanie o możliwościach dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz o możliwości zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz innych urządzeń ułatwiających codzienne funkcjonowanie,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby niepełnosprawne,
- zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem,
- współdziałanie MOPR i PFRON w likwidacji barier architektonicznych i transportowych,
- rozwój pomocy i samopomocy w zakresie zidentyfikowanych potrzeb osób niepełnosprawnych,
- umożliwienie dostępu do kształcenia ustawicznego, rozwijanie i podtrzymywanie zainteresowań osób starszych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych w kreowaniu właściwej polityki społecznej,
- tworzenie i rozwijanie działalności grup samopomocowych oraz środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- opracowanie i wdrożenie programów na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych,
- rozszerzenie oferty usług rehabilitacyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych oraz podnoszenie ich jakości poprzez: tworzenie mieszkań treningowych oraz chronionych, utworzenie środowiskowego domu samopomocy społecznej, tworzenie klubów centrum aktywności społecznej,
- stworzenie warunków do równego dostępu osób niepełnosprawnych w życiu społecznym np. poprzez rozwijanie usług asystenta osoby niepełnosprawnej,
- usprawnienie systemu informacji – za pośrednictwem Internetu, mediów lokalnych, wydawanie informatorów- dotyczących środowiska i problemów osób niepełnosprawnych,
- wspieranie inicjatyw umożliwiających udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sportowym i artystycznym,
- tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych np. poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia wspomaganego i utworzenie zakładu aktywności zawodowej,
- podejmowanie działań ukierunkowanych na poszerzenie oferty usług rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych np. poprzez tworzenie klubów i centrów aktywności społecznej, utworzenie

środowiskowego domu samopomocy, tworzenie mieszkań treningowych oraz wspomaganych i mieszkań chronionych,

- tworzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, rozwijanie usług asystenta osoby niepełnosprawnej,
- powstanie zakładu aktywności zawodowej,
- podejmowanie działań dających możliwość zatrudnienia wspomaganego na otwartym rynku pracy (ze wsparciem trenera pracy).

Cel jest realizowany na bieżąco.

b) usprawnienie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki, a w szczególności:

- stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa ludzi starszych, samotnych i chorych,
- zapewnienie usług opiekuńczych i wspierających ludziom starszym, samotnym i chorym w miejscu zamieszkania,
- zapewnienie możliwości udziału w turnusach rehabilitacyjnych i obozach terapeutycznych
- wykorzystanie potencjału ludzi starszych,
- wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych do realizacji projektów skierowanych do osób starszych i przewlekle chorych,
- pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze,
- wykorzystanie doświadczenia osób starszych przy prowadzeniu różnego rodzaju świetlic, kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży,
- opieka nad osobami starszymi poprzez właściwe funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej,
- inicjowanie kampanii na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i społecznej akceptacji osób starszych i chorych.

Cel jest realizowany na bieżąco.

2.2 Aktywne działania dla rodzin i dziecka w środowisku lokalnym poprzez:

a) wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania, a w szczególności:

- wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych,
- wzmocnienie funkcjonowania rodzin poprzez stwarzanie odpowiednich warunków bytowych w postaci rozwoju mieszkalnictwa socjalnego,
- zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewygodnych wychowawczo i obszaru rewitalizacji Miasta Skierniewice,

- podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie,
- pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez odtworzenie bądź wzmocnienie ich funkcji,
- promowanie i wspieranie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej wśród dzieci i młodzieży oraz rodzinnego spędzania wolnego czasu,
- zapewnienie opieki psychologicznej i pedagogicznej rodzinie, w której występuje kryzys lub dysfunkcja opiekuńczo-wychowawcza,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zapewnienie, w razie potrzeby, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- zapewnienie mieszkań socjalnych osobom eksmitowanym,
- kierowanie, w razie potrzeby, sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Cel jest realizowany na bieżąco.

b) zaspokojenie potrzeb mieszkańców zapewnienie zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami poprzez:

- organizację i finansowanie dożywiania w szkołach dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich,
- zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich,
- organizację i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich,
- organizację akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich,
- tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych,
- zintensyfikowanie i rozwój form prac socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo,
- tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- działania w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież,
- organizowanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice,)

- promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.

Cel jest realizowany na bieżąco.

2.3 Wsparcie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez:

a) zapobieganie powstaniu nowych problemów uzależnień i przemocy rodzinie poprzez:

- doskonalenie zawodowe kadr z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- zwiększenie świadomości osób młodych odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek,
- zapewnienie rodzinom dotkniętymi problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego,
- zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków dostępu do pomocy terapeutycznej,
- opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania narkomanii,
- zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- kontynuowanie działalności przez Zespół Interdyscyplinarny.

Cel jest realizowany na bieżąco.

b) wzmocnienie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów:

- opracowywanie, upowszechnianie i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla osób i podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym również przemocy w rodzinie,
- podejmowanie rozwiązań pozwalających na obejmowanie kompleksową pomocą całej rodziny dotkniętej problemem uzależnień jak i problemem przemocy w rodzinie,
- doskonalenie zawodowe kadr z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań poprzez kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe.

Cel jest realizowany na bieżąco.

2.4 Systematyczna analiza istniejących problemów społecznych i dostosowania systemu pomocy społecznej do zmieniających się warunków poprzez:

a) bieżąca ocena i diagnoza potrzeb społecznych na terenie gminy, a w szczególności:

- systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych przez pracowników MOPR,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych,

- realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie w jak najszerszym zakresie, przez organizacje społeczne, kościoły, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne,
- systematyczna analiza zasobów finansowych przeznaczonych na realizację zadań własnych i zleconych,
- sygnalizowanie radnym i władzom Skierniewic jakie są istniejące problemy społeczne oraz potrzeby związane z ich skutecznym rozwiązywaniem,
- zwiększenie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi poprzez Rzecznika ds. Osób Niepełnosprawnych i Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.

Cel jest realizowany na bieżąco.

b) ocena i weryfikacja posiadanych instrumentów oddziaływania – kompleksowy system wsparcia służb socjalnych poprzez:

- doskonalenie kadr pomocy społecznej,
- systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi polegającymi min. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym,
- dostosowanie liczby pracowników socjalnych do wymogów ustawy o pomocy społecznej oraz lokalnych potrzeb,
- zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i formach pomocy.

Cel jest realizowany na bieżąco.

3. Strategia Rozwoju Sportu dla Miasta Skierniewice na lata 2018-2023

Strategia Rozwoju Sportu dla Miasta Skierniewice na lata 2018-2023 została przyjęta uchwałą Uchwała Nr XLIX/51/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sport w Skierniewicach pełni istotną rolę w rozwoju społecznym miasta. Rola i znaczenie sportu wyrażają się między innymi w historii i sukcesach wielu dyscyplin sportu oraz rosnącym aktywnym udziałem mieszkańców miasta w ofercie klubów sportowych. Szczególne znaczenie sportu w Skierniewicach widoczne jest w liczbie ćwiczących osób, w tym dzieci i młodzieży. Rośnie również

zainteresowanie aktywnym i zdrowym trybem życia, także wśród osób w wieku senioralnym. Jak pokazują dane demograficzne, w Skierniewicach obserwuje się dynamiczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Powyższe uwarunkowania są istotnym wyzwaniem dla Zarządzających miastem w kontekście planowania strategicznego.

Strategia Rozwoju Sportu dla Miasta Skierniewice na lata 2018-2023 powstała z myślą strategicznego spojrzenia na rozwój sportu w mieście. Strategia zakłada realizację poniższych celów:

3.1 Rozwinięta infrastruktura oraz oferta sportu i rekreacji w Skierniewicach

3.1.1 Rozwój infrastruktury rekreacji i wypoczynku

- tworzenie przestrzeni publicznych sprzyjających rekreacji i odpoczynku,
- tworzenie systemu tras i ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszych,
- rozwój i modernizacja obiektów siłowni zewnętrznych.

3.1.2 Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej

- budowa krytej pływalni miejskiej,
- budowa wielofunkcyjnej hali sportowej,
- modernizacja i remonty istniejących szkolnych hal sportowych,
- modernizacja i remonty boisk sportowych, w tym do piłki nożnej. Zadaszenie jednego z obiektów do gry w piłkę nożną, np. w formie balonu,
- modernizacja obiektu stadionu piłkarskiego,
- modernizacja i utrzymanie w dobrym stanie boisk i obiektów sportowych, w tym Orlików,.

3.1.3 Wspieranie oferty sportowej na rzecz dzieci i młodzieży

- wspieranie z budżetu miasta działalności klubów i stowarzyszeń sportowych na rzecz dzieci i młodzieży,
- wspieranie uzdolnionych sportowców z terenu miasta Skierniewice,
- wspieranie inicjatyw lokalnych oraz animatorów sportu, przyczyniających się do zwiększenia zainteresowania oraz podniesienia jakości oferty sportowej miasta dla mieszkańców.

3.1.4 Wspieranie oferty sportowej i rekreacyjnej dorosłych, w tym seniorów

- wspieranie rozwoju oferty sportowej i rekreacyjnej na rzecz osób dorosłych, w tym starszych, w szczególności poprzez organizację zajęć z trenerami, instruktorami, wspieranie działań

prozdrowotnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, instytucje działające na rzecz seniorów.

3.2 Efektywne zarządzanie i organizacja sportu w Skierniewicach

3.2.1 Organizacja i prowadzenie wewnętrznej współpracy instytucji i organizacji działających w sferze sportu,

- utworzenie i działalność rady sportu w Skierniewicach, działającej jako ciało doradcze dla Rady Miasta oraz Prezydenta, składającej się z reprezentantów klubów i stowarzyszeń sportowych, instytucji publicznych i prywatnych zarządzających infrastrukturą sportową oraz szkół i placówek edukacyjnych,
- pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych wspierających rozwój sportu np. ze środków centralnych, wojewódzkich, prywatnych.

3.2.2 Wspieranie działań na rzecz rozwoju w Skierniewicach ścieżki rozwoju sportowego dzieci i młodzieży,

- rozwój i poszerzenie programu szkolenia dzieci w ramach zajęć WF w konsultacji z klubami i organizacjami sportowymi (możliwość integrowania zajęć WF z ofertą klubów sportowych),
- rozwój oraz wspieranie współpracy ośrodków kształcenia sportowego dzieci i młodzieży w Skierniewicach, w celu wymiany wiedzy oraz lepszego wykorzystania posiadanych zasobów,
- wypracowanie i realizacja pomysłu na organizację systemu kształcenia sportowego powiązanego z edukacją szkolną do poziomu szkoły średniej.

3.2.3 Sprawne i transparentne zarządzania infrastrukturą sportu i rekreacji.

- poprawa systemu zarządzania infrastrukturą sportową, np. elektroniczna rezerwacja boisk, w celu zwiększenia jej dostępności dla mieszkańców i inicjatyw lokalnych, ustalenie „stałych godzin” dostępności infrastruktury do potrzeb szkolenia dzieci i młodzieży oraz mieszkańców miasta.

3.2.4 Efektywniejszy rozdział środków przeznaczonych na rozwój dyscyplin kluczowych i pozostałych w Skierniewicach,

- wypracowanie i wdrożenie zasad podziału środków finansowych z budżetu miasta na rozwój dyscyplin kluczowych i pozostałych.
- utworzenie i aktualizacja listy kluczowych dyscyplin sportowych będących podstawą do podziału środków finansowych z budżetu miasta przeznaczonych na sport.

3.3 Sport w Skierniewicach marką miasta.

3.3.1 Wspieranie organizacji imprez i wydarzeń sportowych,

- wspieranie organizacyjne i finansowe imprez i wydarzeń sportowych,
- organizacja imprez o zasięgu ponadlokalnym (promocja miasta przez imprezy sportowe).

3.3.2 Promocja sportu w mieście, w tym promocja wydarzeń sportowych, sukcesów sportowych, oferty klubów i stowarzyszeń sportowych do wewnątrz i na zewnątrz,

- promocja aktywności fizycznej oraz wspieranie działań przyczyniających się do wzrostu aktywności fizycznej oraz zdrowego trybu życia mieszkańców miasta,
- prowadzenie działań public relations, koordynacja oraz prowadzenie konsultacji społecznych w odniesieniu do istotnych dla rozwoju sportu przedsięwzięć, np. związanych z rozbudową infrastruktury sportowej (opiniowanie działań przez mieszkańców i reprezentantów sportu).
- prowadzenie działań promujących wydarzenia sportowe oraz promocja osiągnięć sportowych – realizowana w formie spójnego przekazu „z jednej ręki” przez Miasto.

3.3.3 Wspieranie pozyskiwania sponsorów prywatnych dla klubów, dyscyplin i wydarzeń sportowych w mieście

- aktywne pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych za rozwój sportu w Skierniewicach.
- wspieranie klubów sportowych i stowarzyszeń sportowych w rozmowach prowadzonych z potencjalnymi sponsorami.

Cele są realizowane na bieżąco.

4. Program Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016-2022

Program Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016 – 2022 został przyjęty uchwałą Nr XXIX/148/2016 z dnia 22 września 2016 r. Program Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2016 – 2022 jest kontynuacją działań rewitalizacyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Skierniewice oraz Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Skierniewice na lata 2009 - 2015.

Wersja programu obowiązująca do roku 2015 powstała w procesie społecznej partycypacji oraz partnersko-ekspertckiej debaty, z wykorzystaniem wniosków płynących z badań diagnostycznych na podstawie przeprowadzonego dialogu z biurami urzędu, opracowań eksperckich oraz przede wszystkim na podstawie prowadzonych w dzielnicach badań ankietowych. W 2015 r. rozpoczęto

pierwszy etap konsultacji społecznych, który dotyczył zasadności przeprowadzenia szeroko pojętych działań rewitalizacji w Skierniewicach oraz wyznaczenia granic obszaru i zakresu wsparcia. Mieszkańcy Skierniewic zdecydowanie opowiedzieli się za koniecznością opracowania lokalnego programu rewitalizacji.

W programie założono cele do realizacji w następujących sferach:

4.1 Sfera społeczna

4.1.1. Zwiększenie dostępności infrastruktury kultury, sportu i rekreacji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez:

- poprawę jakości podwórek,
- odnowienie tkanki mieszkaniowej,
- realizację dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, które rozwijają pasje i zainteresowania uczniów oraz wpływają na ich poczucie estetyki i budują poczucie odpowiedzialności za własną przestrzeń,
- integrację oraz aktywizację osób starszych,
- aktywizację zawodową osób z obszaru rewitalizacji;

4.1.2 Wsparcie dla tworzenia miejsc rekreacji i placów zabaw, m.in. poprzez:

- aktywizację oraz wspieranie inicjatyw stowarzyszeń, fundacji oraz osób prawnych;

4.1.3 Stworzenie dostępu do instytucji kulturalnych mieszkańcom bez względu na wiek, płeć i stan majątkowy, m.in. poprzez:

- remont i adaptację budynku na potrzeby Muzeum Historycznego w Skierniewicach oraz działania rewitalizacyjne na obszarze Parowozowni;

4.1.4 Wzmacnianie kapitału społecznego poprzez:

- a) zahamowanie negatywnych tendencji społecznych w mieście, takich jak bezrobocie, patologie społecznych, m.in. poprzez:

- tworzenie miejsc realizacji projektów kulturalnych;
- wspieranie w działaniach spółdzielni socjalnych;
- rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych i ich integrację społeczną;
- powstanie Zakładu Aktywizacji Zawodowej;

b) stworzenie szerokiej oferty kursów doszkalających, m.in. poprzez:

- aktywizację zawodową osób objętych interwencją;
- organizację zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży;
- stworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej;

4.1.5 Poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców Miasta Skierniewice z priorytetowym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizowanego, poprzez:

a) wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. poprzez:

- stworzenie Domu Pomocy Społecznej;
- organizację spotkań aktywizacyjnych;
- realizację projektów kulturowych;
- zwiększenie jakości przestrzeni publicznej w Mieście poprzez wykonanie szeregu prac budowlanych, ułatwiających poruszanie się po obszarze;
- realizację spotkań integracyjnych dla osób starszych;

b) zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców, m.in. poprzez:

- inwestycje w infrastrukturę techniczną;
- modernizację zniszczonych budynków;
- odnowę podwórek;

c) ochrona zdrowia i popularyzacja zdrowego trybu życia, m.in. poprzez:

- powstanie Domu Pomocy Społecznej;
- organizację zajęć pozalekcyjnych dla uczniów w tym w zakresie wdrażania postaw proekologicznych;
- promowanie wśród osób starszych zdrowego stylu życia;

4.2 Sfera środowiskowa, funkcjonalno-przestrzenna i techniczna

4.2.1 Poprawa warunków mieszkaniowych na obszarze rewitalizacji w Mieście Skierniewice poprzez:

a) rewitalizacja obiektów mieszkalnych na obszarze rewitalizacji w Mieście, m.in. poprzez: modernizację, w tym termomodernizację budynków; budowę Domu Pomocy Społecznej;

b) poprawa stanu kamienic na obszarze rewitalizacji terenu Miasta, m.in. poprzez: realizację działań związanych z odnową i termomodernizacją budynków.

c) wzrost efektywności energetycznej obiektów mieszkalnych, m.in. poprzez ich termomodernizację, ale także szerzenie postaw proekologicznych wśród mieszkańców;

4.2.3 Poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez:

a) poprawę ogólnej efektywności energetycznej Miasta, m.in. działania związane z termomodernizacją budynków w obszarze rewitalizowanym;

b) poprawę jakości powietrza, m.in. poprzez: działania związane z termomodernizacją budynków w obszarze rewitalizowanym;

4.2.4 Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez:

a) tworzenie i ulepszanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez:

- stworzenie Domu Pomocy Społecznej;
- przebudowę ciągów pieszych;
- adaptację budynków na cele służące wsparciu oraz opiece nad osobami niepełnosprawnymi;

4.2.5 Zachowanie ładu przestrzennego i estetyki Miasta, wzmacnianie istniejących i wspieranie nowych funkcji miasta poprzez:

a) przywrócenie historycznego wizerunku Miasta (centrum Miasta), m.in. poprzez: rewitalizację tkanki mieszkaniowej, w tym remont nawierzchni, ciągów pieszych a także modernizację budynków; modernizację, budowę i zaadaptowanie zniszczonych budynków na cele społeczne; odnowa przestrzeni objętych rewitalizacją;

b) wspieranie prorozwojowych inwestycji wprowadzających nowe lub rozwijających istniejące funkcje turystyczne, kulturalne i społeczne, m.in. poprzez:

- adaptację budynków służących aktywizacji społeczno- zawodowej,
- wsparcie oraz opiekę nad osobami niepełnosprawnymi;
- remont i adaptację budynku na potrzeby Muzeum Historycznego w Skierniewicach;
- rewitalizację i adaptację zabytkowej Parowozowni Skierniewice do celów muzealnych i realizację projektów kulturalnych.

4.3 Sfera gospodarcza

4.3.1 Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego na obszarze rewitalizowanym Miasta Skierniewice poprzez:

- a) wspieranie małych firm, m.in. poprzez: aktywizację zawodową osób zamieszkujących na obszarze wsparcia; realizację szkoleń; wsparcie spółdzielni socjalnych;
- b) poprawę ogólnego wizerunku Miasta, m.in. poprzez: stworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej; realizację dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży; organizację szkoleń; aktywizację osób starszych;

4.3.2 Aktywizacja mieszkańców poprzez:

- a) tworzenie warunków rozwoju drobnej przedsiębiorczości poprzez bezpłatne szkolenia, doradztwo, m.in. poprzez: stworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej oraz wsparcie w działaniu spółdzielni socjalnych;
- b) pobudzenie postaw przedsiębiorczych pośród mieszkańców strefy rewitalizacji, m.in. poprzez: organizację szkoleń zawodowych; aktywizację osób bezrobotnych, a także osób starszych; wsparcie dla dzieci i młodzieży poprzez realizację dodatkowych zajęć mających na celu wyrównanie szans edukacyjnych;
- c) wzmocnienie funkcji edukacyjnej, m.in. poprzez: realizację szkoleń; tworzenie warunków spotkań i aktywizacji dla osób starszych; wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz bezrobotnych.

Cele są w trakcie realizacji.

5. Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Skierniewice

Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Skierniewice został przyjęty uchwałą nr XXVI/102/2016 z dnia 23 czerwca 2016 r.

Celem głównym programu jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

- a) wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- b) praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

c) zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

W wyniku działań podejmowanych w ramach realizowania programu przewiduje się osiągnięcie następujących rezultatów:

- poprawienie funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i rodzin dysfunkcyjnych;
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie;
- poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- poprawa świadomości rodziców w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji rodzicielskich;
- wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielania asystenta rodziny.

Cel jest w trakcie realizacji.

6. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych TACY SAMI na lata 2017-2020.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych TACY SAMI na lata 2017-2020 został przyjęty uchwałą Nr XLI/107/2017 z dnia 24 sierpnia 2017 r. Podstawowym celem przedstawionego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest systematyczna poprawa ich sytuacji. Jego wdrożenie i realizacja zakłada nieustanne dążenie do pełnej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością, minimalizację skutków niepełnosprawności, przeciwdziałanie wykluczeniu, wyrównanie szans oraz sprzyjanie pełnemu rozwojowi każdej z tych osób.

Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W ramach realizacji programu podejmowane są działania zmierzające ku:

6.1 Uwrażliwieniu społeczności lokalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych poprzez:

- prowadzenie działań informacyjnych w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych.

- współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania edukacji społecznej i obywatelskiej dotyczącej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz promowanie nowych rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych.
- inicjowanie i wspieranie organizacji spotkań i imprez o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i turystycznym, poprzez dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

6.2. Ułatwieniu osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu publicznym poprzez:

- wspieranie inicjatyw umożliwiających udział osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sportowym i artystycznym.
- wspieranie w środowisku lokalnym działań mających na celu usuwanie barier funkcjonalnych: urbanistycznych, architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się, dotyczących życia publicznego osób niepełnosprawnych.
- poradnictwo psychologiczne, prawne i socjalne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- bieżąca informacja o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.
- podejmowanie działań mających na celu podniesienie jakości obsługi osób niepełnosprawnych, w szczególności w urzędach administracji samorządowej, pomocy społecznej, urzędzie pracy i placówkach służby zdrowia.
- wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek opiekujących się osobami niepełnosprawnymi.

6.3 Wyrównywaniu szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych poprzez:

- wspieranie działań w zakresie integracji, wyrównywania szans życiowych i przeciwdziałanie dyskryminacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
- organizowanie transportu dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej.
- szkolenia dla nauczycieli dotyczące kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkole ogólnodostępnej.
- pedagogizacja rodziców z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom niepełnosprawnym.
- inicjowanie działań nakierowanych na rodziców uczniów niepełnosprawnych poprzez szkolenia, terapię, grupy wsparcia.

- współpracę z przedszkolami, szkołami i placówkami przy opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
- wspomaganie młodzieży niepełnosprawnej w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.
- wspieranie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością w tym z niepełnosprawnością sprzężoną poprzez rehabilitację, terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną.
- udzielanie kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom w ramach zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

6.4 Wspieraniu osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej poprzez:

- podejmowanie działań w zakresie zmniejszenia obszarów biedy, wykluczenia i patologii społecznej, stanowiących jedne z przyczyn niepełnosprawności u dzieci.
- zapewnienie pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, obejmującej wsparcie w zakresie rzeczowym, finansowym i psychologicznym.
- tworzenie ośrodków wsparcia: środowiskowego domu samopomocy, dziennych domów pobytu, mieszkań chronionych i treningowych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, tworzenie klubów i centrów aktywności społecznej.
- tworzenie i rozwijanie działalności grup samopomocowych oraz środowiskowego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- promowanie postaw aktywnych wśród osób niepełnosprawnych.
- odejmowanie działań zmierzających do rozwoju pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
- wprowadzenie usług asystenta osoby niepełnosprawnej.
- utworzenie całodobowej opieki dla osób niepełnosprawnych, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu (dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie).

6.5 Rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez:

- udzielanie dofinansowania do zakupu środków pomocniczych, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.
- udzielanie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- udzielanie dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych.

- udzielanie dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

6.6 Rehabilitacji zawodowej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez:

6.6.1 Objęciu osób niepełnosprawnych poradnictwem zawodowym poprzez:

- udzielanie indywidualnych porad i informacji dotyczących wyboru lub zmiany zawodu, rodzaju i formy zatrudnienia a także informacji o możliwościach otrzymania innej pomocy,
- dokonywanie oceny zdolności do pracy osoby niepełnosprawnej,
- udzielanie zainteresowanym informacji zawodowej o zawodach, predyspozycjach potrzebnych do wykonywania czynności na określonych stanowiskach pracy, prawach i obowiązkach osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie zajęć z zakresu poradnictwa grupowego podejmujących tematykę technik i metod poszukiwania zatrudnienia i psychoterapii,
- organizowanie spotkań z młodzieżą ostatnich klas specjalnych zasadniczych szkół zawodowych,
- współudział w kwalifikowaniu osób niepełnosprawnych na odpowiedni kierunek szkolenia lub przekwalifikowania zawodowego,
- opracowywanie wspólnie z osobami niepełnosprawnymi indywidualnych planów działania,
- dostarczanie wiedzy o usługach socjalnych świadczonych przez placówki samorządowe i organizacje społeczne a także o przywilejach i uprawnieniach przysługujących na mocy uregulowań prawnych;

6.6.2 Objęcie osób niepełnosprawnych indywidualnym wsparciem w poszukiwaniu zatrudnienia – pośrednictwo pracy poprzez:

- penetrację rynku pracy od strony podażowej z uwzględnieniem danych funkcjonowania podmiotów gospodarczych, ich kondycji ekonomicznej i kierunków rozwoju kadrowego,
- cykliczne badanie rynku pracy na temat prognoz zatrudnieniowych,
- kontakty z pracodawcami i prowadzenie różnych form współpracy,
- pozyskiwanie maksymalnej liczby ofert pracy dla osób niepełnosprawnych istniejących na lokalnym rynku pracy,
- prowadzenie banku danych o podmiotach gospodarczych,
- promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych;

6.6.3 Dostosowanie kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego osób niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy

Podejmowane działania powinny umożliwić osobom niepełnosprawnym:

- zdobycie zawodu zgodnego z aktualnymi możliwościami, zainteresowaniami, stanem zdrowia i potrzebami lokalnego rynku pracy,
- zmiana zawodu w przypadku, gdy wymagają tego ograniczenia niepełnosprawności ,
- zdobycie doświadczenia zawodowego w celu znalezienia zatrudnienia,
- zdobycie kwalifikacji pozwalających rozwinąć własną działalność,
- zdobycie umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia,
- kierowanie na szkolenia osób, którym ZUS przyznał rentę szkoleniową,
- zwrot pracodawcom kosztów szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych,
- wzrost mobilności zatrudnieniowej osób niepełnosprawnych,
- stworzenie możliwości zdobywania doświadczenia zawodowego przy wsparciu trenera pracy lub poprzez zatrudnienie w zakładzie aktywności zawodowej;

6.6.4 Promocję samozatrudnienia i udzielanie wsparcia finansowego na założenie i kontynuowanie własnej działalności gospodarczej poprzez:

- prowadzenie punktu przedsiębiorczości dla osób niepełnosprawnych w zakresie udzielania informacji o prowadzeniu działalności gospodarczej,
- warsztaty i szkolenia dla zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej,
- udzielanie środków finansowych na założenie własnej działalności gospodarczej,
- dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej,
- promowanie programów celowych PFRON przeznaczonych dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- promocja samo zatrudnienia i finansowych form wsparcia;

6.6.5 Promocję i tworzenie zachęt dla pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez:

a) wsparcie finansowe różnych form zatrudniania osób niepełnosprawnych ze środków PFRON, takich jak:

- zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy pod potrzeby osób niepełnosprawnych,
- zwrot kosztów adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy,

- zwrot kosztów zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowujących do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
 - zwrot kosztów zatrudnienia i szkolenia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy,
 - zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej;
- b) wsparcie finansowe różnych form zatrudniania osób niepełnosprawnych ze środków Funduszu Pracy i PFRON w ramach instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:
- staże zatrudnieniowe,
 - prace interwencyjne,
 - refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
 - refundacja kosztów opieki nad dzieckiem;
- c) realizacja projektów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych do 30 roku życia w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój POWER;
- d) realizacja projektów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych powyżej 30 roku życia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego;

6.6.6 Promocji i tworzeniu warunków do rozwoju chronionego rynku pracy poprzez:

- wsparcie podmiotów tworzących Zakład Aktywności Zawodowej,
- wsparcie podmiotów tworzących Zakład Pracy Chronionej.

Cele programu są realizowane na bieżąco.

7. Program współpracy gminy Miasto Skierniewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018.

Program współpracy gminy Miasto Skierniewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018 został przyjęty uchwałą Nr XLIV/169/2017 z dnia 23 listopada 2017 r. Celem głównym programu jest kształtowanie demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową a

organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, służące lepszemu rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb społecznych w sposób skuteczny i efektywny.

Cele szczegółowe programu:

1. Promowanie i budowa społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków do zwiększania aktywności społecznej.
2. Umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje.
3. Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.
4. Zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.
5. Coraz lepsze poznawanie i diagnozowanie środowisk organizacji działających na terenie Miasta.
6. Integracja podmiotów prowadzących działalność obejmującą swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy.
7. Otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym wystąpienie z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych, które dotychczas nie są realizowane lub realizowane są w inny sposób.
8. Umacnianie lokalnych działań oraz tworzenie warunków do tworzenia inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych, zwłaszcza prowadzenie nowatorskich i efektywnych działań na rzecz mieszkańców.
9. Tworzenie warunków do wzmacniania istniejących organizacji pozarządowych, powstawania nowych organizacji i inicjatyw obywatelskich.
10. Zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych Miasta przez włączenie do ich realizacji organizacji pozarządowych i innych podmiotów.
11. Wspieranie oraz powierzanie organizacjom pozarządowym i innym podmiotom zadań publicznych.
12. Zwiększenie zaangażowania organizacji pozarządowych przy tworzeniu prawa miejscowego oraz w procesy projektowania lokalnego rozwoju, podejmowania decyzji i organizacji działań.
13. Rozwój zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami o nowe obszary.
14. Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców, kształtowanie postaw sprzyjających przedsiębiorczości.
15. Tworzenie systemowych rozwiązań – ważnych dla funkcjonowania Miasta i jego mieszkańców.

16. Podejmowanie przedsięwzięć skierowanych do seniorów i osób zamieszkałych na terenie rewitalizacji.
17. Promowanie aktywności społecznej oraz działalności organizacji pozarządowych.
18. Propagowanie działań zmierzających do upowszechniania idei wolontariatu.
19. Przeprowadzenie kampanii promującej skierniewickie organizacje pożytku publicznego, zachęcającej mieszkańców Skierniewic do przekazywania na ich rzecz 1% podatku.
20. Efektywniejsze wydatkowanie środków publicznych.

Cele programu zostały zrealizowane. Ogłoszono 10 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, na które wpłynęły 173 oferty na realizację poszczególnych zadań publicznych. Z powodu braków formalnych odrzucono 35 ofert. W sumie zawarto 108 umów dotacyjnych na realizację zadań publicznych. Nie rozwiązano żadnej umowy z organizacją pozarządową. Unieważniono jeden otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych. Organizacje pozarządowe skierowały swoją ofertę do kilkunastu tysięcy osób;

Na realizację zadań publicznych wydatkowano w sumie 2 456 225,88 złotych. Podmioty realizujące zlecone zadania wykorzystały 2 421 789,45 złotych.

8. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice został przyjęty uchwałą Nr IX/46/11 z dnia 25 marca 2011 r. Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, a zwłaszcza prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Przy rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia i jego skutków oraz wszczęcia postępowania przygotowawczego wobec sprawcy przemocy służy procedura „Niebieskiej Karty”. Głównym celem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.

1. Cel strategiczny - zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.

1.1 Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.

- prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno-edukacyjnych w placówkach oświatowo - wychowawczych oraz w programach pracy środowiskowej,
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego, sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, modelujących właściwe zachowanie lidera, opiekuna, wychowawcy,
- opracowywanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy realizowanych na terenie szkół,
- promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów,
- wprowadzanie zajęć wychowawczych, dotyczących nieagresywnego rozwiązywania konfliktów oraz porad prowadzonych w Samorządowych Punktach Konsultacyjnych,
- objęcie rodzin dysfunkcyjnych opieką społeczną.

Cel w trójce realizacji.

1.2 Promowanie nieagresywnych zachowań w mediach (prasa, telewizja, radio, Internet).

- współpraca z mediami,
- kampanie informacyjne.

Cel w trójce realizacji.

2. Cel strategiczny - zatrzymanie sytuacji przemocy, zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar świadków występowania przemocy w rodzinie.

2.1 Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu.

- poradnictwo medyczne (zakłady opieki zdrowotnej), psychologiczne, pedagogiczne, prawne, pomoc społeczna,
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- działalność Ośrodka Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, działającego w ramach Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Ametyst” w Skierniewicach,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy „Niebieska linia” tel. 801 - 120 - 002,
- promowanie i realizacja „Niebieskiej karty”, zakładanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Policję, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lekarzy w zakładach opieki zdrowotnej.

Cel w trakcie realizacji

2.2 Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania, pobytu lub rodziny.

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej, zlokalizowanych na terenie województwa łódzkiego oraz w ośrodkach wsparcia,
- przeprowadzanie rozmów profilaktycznych z osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc oraz doświadczającymi przemocy,
- przesyłanie wniosków do Sądu Rejonowego w Skierniewicach w celu podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu, zakłócaniem porządku oraz demoralizacją nieletnich,
- przesyłanie wniosków do Sądu Rejonowego w Skierniewicach o wgląd w sytuację małoletnich,
- opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych wśród mieszkańców miasta Skierniewice o możliwych formach pomocy.

Cel w trakcie realizacji.

3. Cel strategiczny - wychodzenie z sytuacji przemocy, zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

3.1 Działania realizowane w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych i Innych Uzależnień we współpracy z Urzędem Miasta Skierniewice.

- współpraca w zakresie kierowania osób doświadczających przemocy do ośrodków wsparcia,
- kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach psychokorekcyjnych.

Cel w trakcie realizacji.

4. Cel strategiczny - poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.

4.1 Oddziaływania na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio, przemocą w rodzinie, w tym na organizacje pozarządowe.

- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne,

- szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- konferencje i kampanie społeczne.

Cel w trakcie realizacji.

4.2 Oddziaływanie na społeczności lokalne w celu włączenia społeczności w system monitorowania zjawisk związanych z występowaniem przemocy.

- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz grup roboczych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w społecznościach szczególnie zagrożonych przemocą.

Cel w trakcie realizacji.

9. Program Ochrony Środowiska Miasta Skierniewice na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024” przyjęty został Uchwałą Nr XLIV/151/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 23 listopada 2017 r.

Zawiera charakterystykę miasta wraz z opisem uwarunkowań fizyczno-geograficznych oraz społeczno-gospodarczych oraz ocenę stanu środowiska na terenie miasta z uwzględnieniem dziesięciu następujących obszarów przyszłej interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

Program przedstawia wpływ obecnego stanu środowiska na życie gospodarcze i społeczne oraz na decyzje polityczne, a także prognozę stanu środowiska na lata obowiązywania Programu

Ochrony Środowiska. Dla każdego z powyższych obszarów interwencji przeprowadzono analizę SWOT, na podstawie której określono najważniejsze problemy miasta.

W Programie określono cele, kierunki interwencji i zadania wynikające ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Cele i kierunki interwencji wyznaczono w oparciu o cele zawarte w dokumentach strategicznych Unii Europejskiej, kraju i województwa oraz planów i programów na szczeblu powiatowym i gminnym.

Główne cele realizacji Programu to:

1 Poprawa jakości powietrza na terenie miasta, poprzez:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych systemów grzewczych (zmniejszenie tzw. emisji niskiej),
- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z emisji liniowej (komunikacyjnej),
- kontrole jakości powietrza na terenie miasta,
- uwzględnienie gospodarki niskoemisyjnej w dokumentach strategicznych miasta,
- zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w poprawie efektywności energetycznej na terenie miasta,
- budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie miasta,
- poprawa infrastruktury drogowej w mieście.

2. Poprawa środowiska akustycznego miasta, poprzez:

- zmniejszenie emisji hałasu z ruchu drogowego.

3. Utrzymanie poziomu promieniowania elektromagnetycznego poniżej poziomu dopuszczalnego, poprzez:

- kontrole obecnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego,
- zapobieganie powstawania nowych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

4. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych – dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej, poprzez:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych,
- dalsze porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście.

5. Prawidłowe użytkowanie powierzchni ziemi, poprzez:

- utrzymanie dobrego stanu gleb.

6. Prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami, poprzez:

- dalsze doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie miasta,
- kontynuowanie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta.

7. Utrzymanie dobrego stanu zasobów przyrodniczych oraz poprawa bioróżnorodności na terenie miasta, poprzez:

- stały rozwój zieleni oraz obszarów cennych przyrodniczo na terenie miasta.

8. Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii, poprzez:

- przeciwdziałanie poważnym awariom.

Powyższe cele Programu Ochrony Środowiska są w trakcie realizacji.

10. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Skierniewice w 2018 roku

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Skierniewice w 2018 roku został przyjęty uchwałą Rady Miasta nr XLVIII/42/2018 z dnia 28 marca 2018 r. Z programu skorzystało 20 zadeklarowanych społecznych opiekunów 184 wolno żyjących kotów. W ramach programu wykonano 61 sterylizacji i 41 kastracji kotów za łączną kwotę 10 595 zł. W okresie zimowym od listopada do marca wydawana była karma dla zwierząt pozostających pod opieką wolontariuszy za łączną kwotę 9 800 zł.

IV. FINANSE GMINY MIASTA SKIERNIEWICE

1. Polityka finansowa

Polityka finansowa Miasta Skierniewice realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Miasta, która określa źródła dochodów i kierunki wydatkowania środków finansowych. Realizacja zadań inwestycyjnych oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz w uchwale budżetowej. Uchwałą Nr XLV/177/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Skierniewice na 2018 rok określono wysokość dochodów w łącznej wysokości 248 572 849,09 zł, w tym: dochody bieżące w wysokości 234 742 579,54 zł oraz dochody majątkowe w wysokości 13 830 269,55 zł, a także określono wysokość wydatków w łącznej wysokości 299 477 521,03 zł, w tym: wydatki bieżące w wysokości 227 283 410,17 zł oraz wydatki majątkowe w wysokości 67 324 217,89 zł. Planowana kwota deficytu określona została w wysokości 50 904 671,94 zł.

1.1 Dochody miasta

W wyniku realizacji budżetu miasta ostatecznie uzyskano dochody w wysokości 269 847 808,66 zł, co stanowi 108,56 % wykonania w stosunku do planowanych dochodów. Natomiast wykonanie wydatków wyniosło 297 361 791,51 zł, w tym: wydatki bieżące w wysokości 245 061 186,10 zł oraz wydatki majątkowe w wysokości 52 300 605,41 zł. Ostatecznie deficyt na dzień 31 grudnia 2018 roku ukształtował się w wysokości 27 513 982,85 zł.

Największy udział w uzyskanych dochodów stanowiły dochody własne w wysokości 205 018 225,95 zł, w tym:

- subwencje ogólne z budżetu państwa 66 948 135,00 zł,
- wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych 58 867 307,00 zł,
- wpływy z podatku od nieruchomości 26 824 534,89 zł.

Uzyskane dochody miasta Skierniewice w podziale na działy klasyfikacji budżetowej zaprezentowano w tabeli poniżej.

Lp.	Dochody	Razem
1	Rolnictwo i łowiectwo	24 356,33
2	Transport i łączność	144 705,00
3	Gospodarka mieszkaniowa	3 442 110,25

4	Działalność usługowa	701 934,26
5	Administracja publiczna	1 900 425,84
6	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	270 161,10
7	Obrona narodowa	43 682,00
8	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	5 830 488,59
9	Wymiar sprawiedliwości	125 207,87
10	Dochody od osób pranych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	114 025 814,46
11	Różne rozliczenia	68 758 152,97
12	Oświata i wychowanie	9 331 353,80
13	Ochrona zdrowia	2 194 107,84
14	Pomoc społeczna	4 384 278,05
15	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 176 667,27
16	Edukacyjna opieka wychowawcza	487 356,20
17	Rodzina	41 843 884,16
18	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 429 869,14
19	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 604 866,28
20	Kultura fizyczna	128 387,25
		269 847 808,66

Dochody miasta na jednego mieszkańca kształtują się na poziomie 5 695,99 zł.

1.2 Wydatki miasta

Miasto Skierniewice dokonuje wydatków na realizację zadań zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym i powiatowym. Wydatki miasta na jednego mieszkańca kształtują się na poziomie 6 276,77 zł. Najwięcej środków w budżecie miasta zarezerwowanych jest na zadania związane z oświatą i wychowaniem oraz w ramach zadań związanych z rodziną. Poniższy schemat prezentuje strukturę wydatków budżetowych miasta Skierniewice. Udział wydatków majątkowych w

wysokości 52 300 605,41 zł stanowi 17,59 % ogółu wydatków. Największe środki przeznaczone są na wydatki związane z oświatą i wychowaniem (116 725 054,47 zł) oraz wydatki związane z rodziną (47 704 861,87 zł). Znaczną pozycję stanowią wydatki w zakresie transportu i łączności. Wydatkowane środki w 2018 roku na zadania związane z drogami wynoszą 16 618 578,43 zł.

Lp.	Wydatki	Razem
1	Rolnictwo i łowiectwo	107 311,95
2	Handel	42 880,51
3	Transport i łączność	22 330 574,28
4	Turystyka	58 679,22
5	Gospodarka mieszkaniowa	2 088 101,93
6	Działalność usługowa	657 585,51
7	Administracja publiczna	22 208 435,93
8	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	270 161,10
9	Obrona narodowa	43 682,00
10	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8 204 666,18
11	Wymiar sprawiedliwości	125 207,87
12	Obsługa długu publicznego	2 381 446,27
13	Różne rozliczenia	904 778,00
14	Oświata i wychowanie	116 725 054,47
15	Ochrona zdrowia	2 587 224,88
16	Pomoc społeczna	11 502 969,71
17	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 195 642,96
18	Edukacyjna opieka wychowawcza	6 884 200,67
19	Rodzina	47 704 861,87
20	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	26 970 611,40
21	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	12 576 024,34
22	Kultura fizyczna	9 791 690,46
		297 361 791,51

1.3 Zobowiązania finansowe

Na realizację zadań inwestycyjnych określonych w uchwale budżetowej miasto Skierniewice zaciąga zobowiązania. W 2018 roku uruchomiono kredyt w wysokości 42 000 000 zł. Łączna kwota zobowiązań na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 129 583 285,61 zł, co stanowi

48,02 % wykonanych dochodów. Na kwotę zobowiązań składają się:

- kredyty w wysokości 117 229 717,63 zł,
- pożyczki w wysokości 353 567,63 zł,
- emisja obligacji w wysokości 12 000 000,00 zł.

Nadwyżka operacyjna wynosiła 12 152 252,88 zł zaś wysokość wolnych środków ukształtowała się w wysokości 5 425 686,85 zł.

2. Budżet obywatelski

Mieszkańcy Skierniewic możliwość udziału w konsultacjach społecznych związanych z realizacją budżetu obywatelskiego mają od 2015 roku. Wtedy to po raz pierwszy zostali zaproszeni do składania wniosków. W 2018 roku zrealizowano 8 projektów o charakterze lokalnym o łącznej wartości 585 900,00 zł i 4 projekty o charakterze ogólnomiejskim o łącznej wartości 276 299,40 zł, które zostały zgłoszone w ramach konsultacji społecznych i wybrane podczas głosowania w 2017 roku.

Wśród projektów o charakterze lokalnym, zrealizowanych w 2018 roku, były:

- Kraina gier dla juniorów i seniorów;
- Opracowanie dokumentacji projektowej na modernizację placu - Tajemniczy ogród, miejsce zabaw i edukacji;
- Sport to zdrowie – zakup i montaż dwóch betonowych stołów do tenisa;
- Budowa placu zabaw dla dzieci przy ul. Sobieskiego;
- Nasadzenie żywopłotu wzdłuż ul. Sobieskiego;
- Szkolny ogród pełen kwiatów;

- Modernizacja chodnika przy ul. Wiosennej;
- Śladami trzech stolic Polski – zajęcia o tematyce historycznej dla uczniów;
- Budowa dróg i zadaszenia przy siedzibie Stowarzyszenia Wspólna Troska;

Wśród projektów o charakterze ogólnomiejskim, zrealizowanych w 2018 roku, były:

- Rowerowe PIT STOPY;
- Budowa skierniewickiego centrum szkolenia z zakresu pierwszej pomocy;
- Nowoczesna multimedialna sala do terapii funkcjonalnej;
- Bezpiecznie nad wodą;

Pula środków przeznaczona na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego w 2018 roku wynosiła 1 500 000 zł.

Natomiast w 2018 roku przeprowadzono konsultacje społeczne, w czasie których zaproszono mieszkańców do składania propozycji zadań do realizacji w 2019 roku. Pula środków przeznaczonych na realizację zadań w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Skierniewice wynosiła 1 500 000 zł. W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych wpłynęły 32 wnioski zawierające propozycję realizacji zadań: w ramach projektów lokalnych - 15 i ogólnomiejskich - 17 na łączną kwotę 3 989 677,00 zł. Na projekty zgłoszone w ramach budżetu obywatelskiego oddano w sumie 6 743 głosy, z czego 67 było nieważnych. Głosowanie odbyło się w dniach 27.08-07.09.2018 r.

W wyniku głosowania do realizacji skierowano 4 projekty o charakterze lokalnym, o łącznej wartości 828 740,00 zł i 4 o charakterze ogólnomiejskim, o łącznej wartości 496 682,00 zł.

Problemy z realizacją projektów, wybranych w zeszłorocznym budżecie obywatelskim, dotyczą projektów:

- Skierniewicki Pumptrack (nie wyłoniono wykonawcy);
- Montaż piłkochwyty na boisku bocznym i głównym MLKS Widok (realizację na prośbę wnioskodawcy przełożono o rok);
- Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę parkingu przy Szkole Podstawowej nr 7 oraz wykonanie prac przygotowujących teren do realizacji inwestycji (na prośbę społeczności szkolnej zmieniono zakres prac);
- Opracowanie dokumentacji projektowej na adaptację budynku na potrzeby organizacji pozarządowych „Drzewko dla pand” (remont budynku przewyższyłby wartość obiektu, zdecydowano o sprzedaży nieruchomości).

3. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych

W 2018 r. Miasto Skierniewice aktywnie pozyskiwało środki finansowe krajowe, jak i te pochodzące z Unii Europejskiej. Dzięki środkom zewnętrznym Miasto ma możliwość realizacji większej liczby zadań będących odpowiedzią na różne potrzeby mieszkańców. Realizowane projekty dotyczą różnych dziedzin życia i zapewniają kompleksowy i wielopłaszczyznowy (turystyka, kultura, ochrona środowiska, infrastruktura, szkolnictwo) rozwój miasta. Wpisują się w wyzwania rozwojowe określone w strategii miasta.

3.1 W 2018 r otrzymano dofinansowanie na następujące zadania:

3.1.1 Przebudowa Budynku Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach dla zwiększenia partycypacji mieszkańców w kulturze

- Wartość projektu: 8.508.610,02 zł;
- Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020: 4.648.439,06 zł;

3.1.2 Podniesienie atrakcyjności infrastruktury turystycznej Miasta Skierniewice

- Wartość projektu: 8.843.960,00 zł;
- Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020: 5.953.710 zł;

3.1.3 Program Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Skierniewice – edycja II

- Wartość projektu: 2.830.439,00 zł;
- Wartość dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi z „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji”: 1.320.175,00 zł;

3.1.4 Remont hali sportowej przy ul. K. P. Tetmajera

- Wartość projektu: 249.403,32 zł;
- Wartość dofinansowania z dotacji celowej z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego : 85.000,00 zł;

3.1.5 Projekt budowlany remontu zabytkowego drewnianego dworku Konstancji Gładkowskiej w Skierniewicach

- Wartość projektu: 82.740,00 zł;

3.1.6 Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

- Wartość projektu: 45.000 zł ;
- Kwota dofinansowania: 36.000,00 zł;

3.1.7 Remont ul. Kozińskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 odc. od ul. 1 Maja do ul. Poniatowskiego

- Wartość projektu: 11.165.227,85 zł ;
- Kwota dofinansowania: 3.520.100,00 zł: 2.000.000 zł z budżetu Województwa Łódzkiego; 1.520.100,00 ze środków rezerwy subwencji ogólnej.

3.2 W 2018 roku Miasto zakończyło realizację zadania, na które dofinansowanie pozyskano w 2017 roku:

3.2.1 Program Ograniczania Niskiej Emisji na terenie Miasta Skierniewice – Edycja I

- Kwota dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi z „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji – Edycja II”: 892 895,00 zł. Celem programu było zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO₂. W wyniku realizacji projektu zostało wymienionych 106 pieców. Dzięki programowi wyeliminowano ze spalania 526 t węgla w skali roku.

3.3 Kontynuowano realizację i rozliczanie projektów, na które dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej uzyskano w latach poprzednich:

3.1.1 Remont i adaptacja budynku na potrzeby Muzeum Historycznego w Skierniewicach

- Wartość projektu: 7.060.000,00 zł;

- Kwota dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020: 4.544.830 zł;

V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIASTA

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Prezydent Miasta jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie uchwał Rady Miasta. Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej Prezydent Miasta przy pomocy Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych realizował uchwały podjęte przez Radę Miasta w 2018 roku w sposób określony uchwałami.

W 2018 roku do 16 listopada (tj. do wyborów samorządowych) działała Rada Miasta Skierniewice VII kadencji, która na 8 sesjach podjęła ogółem 128 uchwał. Rada Miasta Skierniewice na VIII kadencję (21 radnych), wybrana została przez mieszkańców Miasta Skierniewice w wyborach w dniu 21 października 2018 roku. Na pierwszej sesji, w dniu 19 listopada 2018 roku radni odebrali zaświadczenia o wyborze na radnego Rady Miasta Skierniewice i złożyli ślubowanie, tym samym przystąpili do wykonywania mandatu.

Od początku VIII kadencji do końca 2018 roku Rada Miasta Skierniewice obradowała na 3 sesjach i podjęła 47 uchwał. Wśród podjętych przez Radę Miasta uchwał większość dotyczyła spraw z zakresu budżetu Miasta i jego zmian, gospodarowania mieniem komunalnym, planów zagospodarowania przestrzennego, pomocy społecznej, spraw związanych z oświatą i ochroną środowiska. Podjęte przez Radę Miasta uchwały, Prezydent Miasta zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru, jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Łódzki a w zakresie spraw finansowych - Regionalna Izba Obrachunkowa. Nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi objętych było 31 uchwał.

VI. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK MIEJSKICH

1. Działalność Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

W 2018 roku obsługą w zakresie potrzeb ogrzewania miasta zajmowała się spółka Energetyka Ciepła Sp. z o.o. z, jej zadaniem jest produkcja, przesył i dystrybucja ciepła dla mieszkańców miasta. Średnie zatrudnienie Spółki w 2018 roku wyniosło – 92,69 osób, co stanowi średnie zatrudnienie w etatach 92,03 etatów.

Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2018 r.
91 osób w tym:

- na stanowiskach robotniczych 58 osób
- na stanowiskach nierobotniczych 33 osób

W okresie roku sprawozdawczego przyjęto do pracy 10 osób – w tym na stanowisko nierobotnicze 3 osoby i 7 osób na stanowisko robotnicze. Rozwiązano umowę o pracę z 14 pracownikami, w tym z 13 pracownikami umowa była zawarta

na czas nieokreślony, z 1 pracownikiem umowa była zawarta na czas określony. (7 pracowników zatrudnionych było na stanowisku nierobotniczym i 7 pracownikami zatrudnionymi na stanowisku robotniczym.

Podstawowym źródłem ciepła dla miasta Skierniewice jest Ciepłownia Miejska, w której zainstalowane są 4 kotły o łącznej wydajności 82,26 MW. Drugie źródło to kotłownia gazowa o mocy zainstalowanej 1,12 MW, pozostałe źródła to 4 kotłownie gazowe o łącznej mocy zainstalowanej 1,4 MW. Z ciepłowni ciepło rozprowadzane jest do 387 węzłów cieplnych za pomocą sieci ciepłowniczej o całkowitej długości ok. 48,02 km; w tym:

- sieci wysokich parametrów 42,94-km
- sieci niskich parametrów 5,08-km
- pojemność zładu 2.809,7-m³

Struktura sprzedaży energii cieplnej w 2018 r węgiel (w GJ).

- do ogrzewania pomieszczeń 297 425
- do podgrzania wody 131 287
- razem z węgla 428 712
- Z gazu 12 705
- Suma EC 441 417

Plan przychodów (wartościowy) ze sprzedaży ogółem w 2018 r. został wykonany w 99,76. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług ogółem za 2018 rok wynoszą 24 292 325 zł i są o 2,38 % niższe w stosunku do przychodów roku poprzedniego. Rachunek wyników Spółki za 2018 rok wykazuje dodatni wynik brutto z całokształtu działalności w wysokości 262.541,97 i zysk netto w wysokości 18 304,97 zł.

W roku 2018 wybudowano lub zakupiono 1408 m.b. sieci i przyłączy ciepłych oraz wybudowano 9 nowych węzłów ciepłych. Energetyka Ciepła Sp. z o.o. prowadzi działalność zgodnie Koncesją URE, z wydanym Pozwoleniem Zintegrowanym i zgodnie z wymaganiami środowiskowymi.

Dane związane z oddziaływaniem na środowisko w roku 2018:

Ilość opału zużyta w roku 2018–25 981,4 t

Średnie parametry miału węglowego wynosiły:

- kaloryczność – 21 348 J/g
- zawartość popiołu 15,73% ,
- zawartość siarki 0,50%.
- Ilość wyprodukowanej energii brutto – 468 457,3 GJ
- Zużycie energii elektrycznej CM- 2 554 498 kWh
- Zużycie energii elektrycznej w EC Skierniewice – 3 169 861 kWh
- Ilość zużytego gazu ziemnego – 398 869 m³
- Ilość zużytej wody ze studni głębinowych – 13 919 m³
- Ilość zużytej wody miejskiej – 7 372 m³

Wielkość emisji:

- Emisja CO₂ w ramach handlu emisjami – 51 121 t

- Całkowita emisja CO₂ – 51 919 t
- SO₂ – 245 953,9 kg
- NO_x – 54 567,6 kg
- CO – 44 839,5 kg
- Pył – 23 707,6 kg
- Benzoapiren - 10,39 kg
- Sadza – 816,34 kg

W celu poprawy jakości powietrza w mieście Skierniewice w roku 2018 rozpoczęto budowę dwóch instalacji oczyszczania spalin, odazotowanie i odsiarczanie splin (planowane zakończenie budowy w 2019 r) w celu dostosowania źródła do wymagań BAT, które obowiązywać będą spółkę od stycznia 2023 r.. Koszt inwestycji (środki własne + pożyczka z programu Ekumulator z NFOŚiGW) wyniesie ok. 29 mln zł.

2. Działalność Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.

W 2018 roku Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Skierniewicach administrował i zarządzał 117 budynkami o łącznej powierzchni 119 008,07 m², w których znajduje się 2 531 lokali mieszkalnych oraz 141 lokali użytkowych, z czego 43 budynki to budynki wspólnot mieszkaniowych administrowanych przez Spółkę na podstawie umów zarządzania zawartych pomiędzy Zarządami Wspólnot a Spółką (gdzie znajduje się 1 649 lokali mieszkalnych) wśród których, udziały posiada Miasto Skierniewice. Spółka użytkowała również własne budynki i lokale (4 budynki i 64 lokale o łącznej powierzchni 2 567,69 m²).

ZGM Spółka z o.o. realizuje politykę miasta w zakresie wynajmu lokali mieszkalnych (socjalnych, tymczasowych, komunalnych) stanowiących zasób Gminy Miasta Skierniewice. Wielkość tego zasobu to 1 268 szt. lokali plus lokale mieszkalne stanowiące własność Spółki – 63 szt. Średnia liczba lokali niezasiedlonych w 2018 roku to 19 szt., co stanowiło 1,43% całego zasobu. Zatem poziom wynajmu lokali mieszkalnych wynosił 98,57%.

Spółka administrowała 137 lokalami użytkowymi, które wynajmuje podmiotom zewnętrznym na podstawie umów najmu lokali użytkowych. Średnia liczba pustostanów w lokalach użytkowych za rok 2018 wynosiła 6 szt. co stanowi 4% wszystkich lokali użytkowych. Poziom wynajmu lokali użytkowych wynosił 96%. Przyczyną powstania pustostanów było rozwiązanie umowy przez najemców lokali w związku z zakończeniem prowadzenia działalności gospodarczej.

Na 2018 rok w spółce zaplanowano przychody ogółem w wysokości 9 376 000,00 zł a wykonano na kwotę 10 525 573,01zł co stanowi 112,26% z tego: przychody netto ze sprzedaży plan wynosił 7 991 000,00 zł – wykonanie 7 983 208,3 zł co stanowi 99,91% oraz pozostałe przychody operacyjne i finansowe plan wynosił 1 385 000,00 zł – wykonanie 2 542 364,70zł co stanowi 183,57% planu.

Koszty zaplanowane w wysokości 9 356 429,00 zł zostały wykonane w wysokości 9 721 871,63 zł tj. w 103,91%. W 2018 roku spółka wypracowała zysk netto (po potrąceniu podatku dochodowego 50 838,00zł) – 752 863,38 zł.

W 2018 roku wykonano szereg prac inwestycyjnych i remontowych na ogólną kwotę 518 725,25zł, w tym:

- dokonano rewitalizacji placu przy ulicy Sobieskiego 9 - 241 407,90 zł,
- przeprowadzono częściowo termomodernizację budynku znajdującego się przy ulicy Batorego 48 – 104 875,00 zł,
- wymieniono stolarkę okienną w budynkach będących w zasobach gminy – 71 770,00 zł,
- dokonano wymiany drzwi wejściowych (Sobieskiego 16I, Sobieskiego 16J, Sienkiewicza 6) na kwotę 11 867,47 zł,
- wykonano remont klatki, cokołów i komina w budynku przy ulicy Sobieskiego 16 H na kwotę – 11 476,08 zł,
- podłączono budynek i lokale do instalacji gazowej(Okrzei 12, Zadębie 7) – 21 837,41 zł,
- przyłączono budynki do miejskiej sieci ciepłowniczej (Lelewela 12,Strykowska 11) -6 211,55 zł.

W 2018 roku Spółka oddała do zasiedlenia 58 mieszkań znajdujących się w zasobie gminy. Na remont mieszkań do zasiedlenia przeznaczyła kwotę w wysokości 148 160,00 złotych. W 2018 roku wszczęto 27 postępowań eksmisyjnych, dotyczących opuszczenia lokali mieszkalnych będących w zasobach gminy. Wykonano 13 takich postępowań, w których w rezultacie wyeksmitowano 25 osób. Na dzień 1 stycznia 2018 roku zaległości w opłatach za mieszkanie będące w zasobie gminy wynosiły łącznie 5 177 592,90 zł, a płatności dotyczyły 641 mieszkań. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zaległości wynosiły łącznie 5 330 659,96 zł i dotyczyły 649 mieszkań.

3. Działalność Przedsiębiorstwa Usług Renowacyjno-Konserwatorskich i Pogrzebowych „ARS” Sp. z o.o.

Podstawowym przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa Usług Renowacyjno-Konserwatorskich i Pogrzebowych „ARS” sp. z o.o. , założonej 24 marca 1987 roku, jest administrowanie i zarządzanie cmentarzem komunalnym w Skierniewicach przy ul. Strobowskiej 19, powstałym w 1981 roku. Jest to realizacja zadania własnego gminy wynikającego z art. 7 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku. Cmentarz komunalny w Skierniewicach to wzorcowa nekropolia, lokalne centrum usług pogrzebowych i godne miejsce spoczynku.

Kompleks cmentarza komunalnego w Skierniewicach obejmuje obszar ponad 8 ha powierzchni. Na terenie tym znajdują się miejsca pochówku, kaplica cmentarna, dom pogrzebowy, prosektorium, biura administracji cmentarza, parking i pawilony handlowe zniczy i kwiatów. Cmentarz komunalny w Skierniewicach dysponuje następującymi rodzajami miejsc pochówku: groby ziemne 1 i 2 miejscowe, groby murowane na 1, 2, 3 i 4 trumny, kolumbarium, groby urnowe murowane z nagrobkiem lub bez nagrobka. Na terenie cmentarza komunalnego w Skierniewicach istnieje grób dla dzieci marcie urodzonych i ossuarium na bezimiennie szczątki.

Na koniec roku 2018 na cmentarzu komunalnym w Skierniewicach w ponad 5100 grobach znajdowały się szczątki ponad 7300 osób.

Drugim przedmiotem działalności Spółki „ARS” , zatrudniającej w roku 2018 dwanaście osób, jest kompleksowe świadczenie usług pogrzebowych. Wykonujemy je w każdym rytuale religijnym i świeckim i na wszystkich cmentarzach w kraju. Pomagamy również w sprowadzaniu zwłok z zagranicy. Doświadczeni pracownicy pomagają w wyborze: miejsca pochówku, miejsca liturgii żałobnej, wyboru trumny czy urny, dekoracji kwiatowej, ubioru zmarłego, dodatkowej oprawy muzycznej, transportu uczestników pogrzebu a kończąc na wyborze nagrobka. Usługi nasze mogą być rozliczane bezgotówkowo jeżeli naszemu klientowi przysługuje zasiłek z ZUS lub KRUS. Zasiłki te w imieniu klienta załatwiamy osobiście.

4. Działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o.o.

Ośrodek Sportu i Rekreacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, którego siedziba mieści się przy ulicy Pomologicznej 10 w Skierniewicach jest spółką wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem: 0000599544. Posiada numer REGON: 363335009 oraz NIP: 8361860923.

Celem OSiR jest rozwój poziomu kultury fizycznej mieszkańców Skierniewic i okolic. Spółka skupia się więc na działaniach popularyzujących sport i rekreację, i dlatego stara się zapewnić odpowiednie zaplecze materialno-techniczne. Ośrodek Sportu i Rekreacji ma możliwość tworzenia warunków maksymalnej dostępności obiektów sportowych dla całej naszej społeczności. Zatem podstawowym przedmiotem działalności jest działalność obiektów sportowych, działalność związana ze sportem, rozrywkowa i rekreacyjna, działalność służąca poprawie kondycji fizycznej, wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego, jak również działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów.

W 2018 roku OSiR Sp. z o. o. prowadził swoją działalność na następujących obiektach:

- Hala Sportowa nr 1 ul. Pomologiczna 10 o powierzchni użytkowej 8632 m² w tym zaplecze socjalne, siłownia górna i dolna, sauna zaś na zewnątrz hali: cztery ceglane korty tenisowe wraz ze ścianą treningową i parkingiem z tłucznia,
- Hala Sportowa nr 2 ul. Pomologiczna 8 o powierzchni użytkowej 3947 m² podzielona na 3 sektory z zapleczem socjalnym, salą konferencyjno-sportową o powierzchni 260 m². Stadion ul. Pomologiczna 8 o powierzchni użytkowej 35168 m², obejmujący: płytę główną stadionu – boisko do piłki nożnej nawierzchnia trawiasta o wymiarze 67m x 101m wraz z trybunami oraz boisko boczne ze sztuczną nawierzchnią o wymiarze 65m x 100m,
- Hala Sportowa nr 3 ul. Tetmajera 7 o powierzchni użytkowej 2653 m² wraz z zapleczem socjalnym, siłownią, salą judo i sauną. Stadion ul. Tetmajera 7 z nawierzchnią tartanową o długości 326 metrów, z urządzeniami lekkoatletycznymi, boiskiem do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej o wymiarze 50m x 90m wraz z 3 kortami tenisowymi z nawierzchnią sztuczną i boiskiem do gier małych z nawierzchnią sztuczną.,
- Boisko do gry w hokeja na trawie o powierzchni użytkowej 10414 m², z możliwością gry w piłkę nożną ul. Trakcyjna 1 (os. Rawka). Obiekt wyposażony jest w cztery zespoły szatniowe z sanitariatami dla zawodników, w toalety dla widzów, a także w salę konferencyjną i pokój

medyczny. Obok kompleksu znajduje się parking dla samochodów. Cały teren jest ogrodzony, oświetlony i posiada monitoring. Wymiary boiska to 55,00 m x 91,40 m. Nawierzchnia pokryta jest trawą syntetyczną. Przy obiekcie znajduje się boks dla zawodników, boks dla sędziów, trybuna dla 462 osób (miejsca dla osób niepełnosprawnych przy trybunie), tablica wyników oraz słupy oświetleniowe boiska,

- Obiekty sportowe „Moje Boisko – Orlik 2012”; Orlik nr 1 przy Gimnazjum nr 1 ul. Szarych Szeregów 6 w Skierniewicach, Orlik nr 2 przy Szkole Podstawowej nr 2 ul. 1-go Maja 15 w Skierniewicach, Orlik nr 3 przy Gimnazjum nr 3 ul. Kilińskiego 9 w Skierniewicach, Orlik nr 4 przy Szkole Podstawowej nr 4 ul. Jasna 30 w Skierniewicach, Orlik nr 5 przy ZSZ nr 3 ul. Działkowa 10 w Skierniewicach, Orlik nr 6 przy ZSZ nr 4 ul. Podkładowa 2 w Skierniewicach,

- Boiska wielofunkcyjne:

- lokalizacja przy ulicy Jodłowej - ogrodzone boisko poliuretanowe z bramkami do piłki nożnej i koszami do koszykówki,

- lokalizacja przy ulicy Sikorskiego – boisko do plażowej piłki siatkowej, boisko asfaltowe do piłki koszykowej, naturalne boisko do piłki nożnej z bramkami,

- lokalizacja przy ulicy Konwaliowej – boisko poliuretanowe do koszyków z 2 koszami, boisko poliuretanowe do piłki nożnej z dużymi bramkami, skate park.

Spółkę reprezentuje Prezes Zarządu. Organizacja biura spółki opiera się na komórkach funkcjonujących jako działy oraz samodzielnych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia w Ośrodku Sportu i Rekreacji Sp. z o. o. na koniec 2018 roku wynosi 36 osób. W OSiR zatrudnionych jest 6 osób niepełnosprawnych więc spółka jest zwolniona z obowiązku odprowadzania składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W strukturze zatrudnienia przeważają osoby w wieku do 55 lat ze średnim wykształceniem. Z uwagi na specyfikę działalności istnieje także grupa osób zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia. Są to głównie instruktorzy sportu, którzy obsługują boiska typu orlik.

Aby zapewnić korzystającym odpowiednie warunki, należy wykonywać na bieżąco prace naprawcze oraz utrzymywać obiekty w czystości. Z tego względu w roku 2018 zostały poczynione następujące kroki przez Spółkę:

W pierwszej kolejności została doposażona dolna części siłowni mieszcząca się w Hali nr 1 w odpowiedni sprzęt sportowy typu bieżnia, wioślarz, orbitrek oraz wszelaki sprzęt wolnostojący (sztangi, hantle), służący do treningów ogólnorozwojowych oraz wydolnościowych. W Hali nr 1 wymieniono oświetlenie korytarza górnego oraz dolnego, odnowiono ściany, sufity w/w holi. Pokój będący magazynkiem przystosowano pod pomieszczenie biurowe. Przeprowadzono remont

pomieszczeń będących wizytówką OSIR tj. sekretariat oraz gabinet Prezesa Zarządu. Przeprowadzono modernizację sieci komputerowej polegającą na wymianie okablowania wraz z urządzeniami aktywnymi (switch, szafa wisząca, panel krosowy). Oddano do użytku mieszkańcom Skierniewic saunę w hali nr 1 mieszczącą się przy ul. Pomologicznej 10. W saunie została zwiększona powierzchnia dzięki czemu wydzielono strefę relaksu, szatnię oraz znalazło się miejsce na regenerację biologiczną (balia). Wszystkie te działania miały na celu zwiększenie komfort korzystania z pomieszczenia. Przygotowano korty do tenisa ziemnego mieszczące się przy Hali nr 1. Prace polegały na zakupie nowych linii, uzupełnieniu mączki i glinki do utwardzenia podłoża, zakupie nowych siatek niezbędnych do rozgrywania meczy, budowie trybun oraz naprawie alejek z kostki brukowej. Oddano do użytku kompleks boisk plażowych o powierzchni 1380,00 m² zlokalizowanych za sztucznym boiskiem przy ul. Pomologicznej 10. Boiska zostały wyposażone w odpowiedni sprzęt tj. piłki, siatki, słupki, bramki, w monitoring oraz oświetlenie dzięki czemu mamy możliwość rozgrywania meczy po zmroku. W ramach funkcjonowania boisk plażowych dostosowano pomieszczenie mieszczące się pod trybunami w prąd, wodę w celu przechowywania w/w sprzętu. Obok boisk plażowych został postawiony natrysk zewnętrzny udostępniony dla rozgrywających na nich mecze.

Przygotowano płytę boiska głównego znajdującego się przy Hali nr 2 pod wymagania Okręgowego Związku Piłki Nożnej i rozgrywek zespołów trzecioligowych. Prace polegały na założeniu

automatycznego nawodnienia na całej płycie głównej boiska piłkarskiego oraz na renowacji trybun wraz z siedziskami, wydzieleniu sektora dla gości i ogrodzeniu go wysokim spełniającym normy płotem, budowie ogrodzenia wzdłuż boiska sztucznego wraz z furtkami bezpieczeństwa, odświeżeniu oraz przygotowaniu ogrodzenia stadionu piłkarskiego pod wymagania trzecioligowe. Odświeżono hol

główny w Hali nr 2, remont polegał na malowaniu ścian i sufitów. W Hali nr 2 wymieniono również płytki korytarza dolnego na posadzkę z żywicy epoksydowej.

Wyremontowano parkiet na Hali nr 3, remont polegał na zerwaniu starej podłogi odświeżeniu jej, wymianie podłoża oraz nałożeniu lakieru na odnowiony parkiet. Naprawiono pokrycia części dachu nad zapleczem wraz z obróbkami kominów na Hali nr 3. Zlikwidowano ubytki w bieżni tartanowej znajdującej się przy ul. Tetmajera 7. Zakupiono elektroniczne tablice wyników wykorzystywane podczas imprez sportowych oraz przez kluby, stowarzyszenia, szkoły. Zakupiono tablice do koszykówki oraz bramki na wszystkie Obiekty.

Wymieniono osprzęt koszykarski na boisku wielofunkcyjnym przy ul. Jodłowej jak i na Orliku nr 5 mieszczącym się przy ul. Działkowej. Wymieniono bramki piłkarskie na Orliku nr 3 mieszczącym się przy ul. Kilińskiego. Wypełniono ubytki na obiektach ze sztuczną nawierzchnią. Podpięto pod gaz miejski boisko do gry w hokeja na trawie mieszczące się przy ul. Trakcyjnej 1. Zakupiono sieć stacji naprawy rowerów czyli bikestopy z ławką i stojakami na rowery w ramach realizacji budżetu obywatelskiego. Ośrodek Sportu i Rekreacji jako Spółka dzierżawiąca obiekty użyteczności publicznej ma za zadanie zapewnić jak najlepsze i najbezpieczniejsze warunki techniczne tychże obiektów ponieważ służą one naszym mieszkańcom w doskonaleniu i rozpowszechnianiu zamiłowania do sportu i kultury fizycznej.

4.1 Najważniejsze wydarzenia sportowe

Ośrodek Sportu i Rekreacji postawił na rozwój imprez kierowanych nie tylko do profesjonalistów, ale także ambitnych amatorów. Wydarzenia zyskują swoją markę i coraz mocniej tworzą znaną i rozpoznawalną sportową ofertę. Wyróżnić należy:

- Mecz Serc podczas 26 Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- finałowe Halowe Mistrzostwa Polski seniorów i senierek sezonu 2017/18 w Hokeju na Trawie,
- ferie zimowe dla dzieci,
- Skierniewicka Liga Siatkówki,
- XIV Mistrzostwa Polski Szkół Ponadgimnazjalnych im. B. Prusa w Piłkę Siatkową Mieszaną,
- IV Puchar Polski w Trójboju Siłowym Klasycznym,
- "Dzień z siatkówką",
- Skierniewickie Halowe Miksty Siatkarskie,
- II Memoriał Siatkarski im. Wojciecha Skrzypińskiego,

- bieg wiosenny,
- Skierniewice Road Race – wyścig trzech lili,
- otwarcie Kompleksu Boisk Plażowych z Nocnym Turniejem w siatkówce plażowej i Maratonem Active,
- Skierniewicki Turniej w Boule,
- Turniej Piłki Plażowej dla Dziewcząt i Chłopców ze Szkół Gimnazjalnych, Licealiada SZS,
- bieg Zielone Jabłuszko,
- nocny przejazd rowerowy "Moje miasto nocą", przejazd rolkarzy Night Skating,
- Nocny Grand Prix w siatkówce orlikowej,
- I Skierniewicka Dziesiątka im. Edmunda Jaworskiego,
- turniej piłki nożnej plażowej,
- Śniadaniowy Przejazd Rowerowy,
- Bieg z Psyjacielem,
- spacer po zdrowie – Zaproś swego lekarza,
- Gala Bosku Zawodowego i Olimpijskiego,
- Olimpiada Przedszkolaka,
- XXVI Bieg Niepodległości,
- Sportowe Mikołajki,
- Ogólnopolski Świąteczny Turniej Siatkówki mieszanej.

5. Działalność Zakładu Utrzymania Miasta Sp. z o.o.

W roku 2018 w ramach zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej Zakład Utrzymania Miasta Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością prowadził następujące działalności:

- letnie i zimowe utrzymanie ulic, chodników, ścieżek pieszo rowerowych i placów, w tym odśnieżanie i posypywanie, utrzymanie w przejezdności arterii komunikacyjnych w okresie zimy,
- ręczne i mechaniczne oczyszczanie miasta po zimie,
- mechaniczne zmiatanie ulic w okresie wiosenno-letnio-jesiennym,
- opróżnianie ok. 400 sztuk koszy ulicznych.

Spółka zajmuje się także konserwacją, pielęgnacją i urządzaniem terenów zieleni, w czego skład wchodzi:

- ręczne i mechaniczne koszenie trawników, skwerów, parków, rowów i poboczy, cięcia techniczne, pielęgnacyjne i formujące drzew, krzewów i żywopłotów,
- sadzenie drzew, krzewów, bylin i roślin jednorocznych, zakładanie rabat z krzewami, klombów kwiatowych, obsadzanie mis i piramid kwiatowych,
- zakładanie nowych i rekultywacja starych trawników,
- podlewanie, nawożenie, sprzątanie, czyli ogólnie pojęta pielęgnacja terenów komunalnych.

Zakład zajmuje się także pielęgnacją Miejsc Pamięci Narodowej, utrzymaniem porządku i czystości przy mogiłach wojennych, cmentarzach komunalnych oraz na grobach Zasłużonych i Honorowych Obywateli Miasta Skierniewice.

Poza powyższymi działalnościami, Spółka prowadzi schronisko dla bezdomnych zwierząt w skład. Do zadań należy sprawowanie opieki nad bezdomnymi psami z terenu Miasta Skierniewice oraz współpraca w tym zakresie z innymi samorządami.

Dodatkowymi zadaniami, którymi zajmuje się Zakład Utrzymania Miasta, to np. utrzymanie w czystości słupów ogłoszeniowych i umieszczanie na nich ogłoszeń i plakatów, administrowanie Targowiskiem Miejskim i pobieranie opłat handlowych od sprzedających na targowisku, administrowanie Ośrodkiem „Grabskie Sioło” w Budach Grabskich, zarządzanie strzeżonym parkingiem przy ul. Widok, utrzymaniem czystości i porządku na przystankach komunikacji miejskiej, administrowanie terenami placów zabaw oraz siłowniami plenerowymi. Spółka zajmuje się także konserwacją oświetlenia ulicznego i parkowego.

Na 2018 r. w spółce Zakład Utrzymania Miasta przewidziano sprzedaż w wysokości 6.794.000,00 zł, a koszty spółki w wysokości 6.630.000,00 zł. Wskazane założenia sprzedaży zostały zrealizowane w 99,73%, a wskazane założenia kosztów zostały zrealizowane 104,82 %.

W Zakładzie Utrzymania Miasta sp. z o.o. w 2018 roku zatrudnieni byli następujący radni Rady Miasta Skierniewice:

- Adam Stanecki - radny Rady Miasta Skierniewice (do października 2018)

6. Działalność Zakładu Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” Sp. z o.o.

W 2018 roku w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” Sp. z o.o. przychód ze sprzedaży produktów wyniósł 21 981 028,41 zł, tj. o 2 427 862,15 zł więcej od przychodu ze sprzedaży produktów uzyskanego w roku 2017. Główne źródło przychodów, podobnie jak w roku 2017, stanowiły przychody uzyskane z tytułu sprzedaży wody (31,87%) i oczyszczania ścieków (59,84%). Pozostałe 8,29% to przychody z tytułu wywozu nieczystości i usług zleconych i inne przychody.

W 2018 roku Spółka uzyskała przychody ogółem w kwocie 23 989 935,19 zł i były one wyższe o 2 641 891,55 zł, tj. o 12,38 %, od przychodów osiągniętych w roku 2017. W celu osiągnięcia przychodów Spółka poniosła koszty w kwocie ogółem 23 811 455,10 zł. Za

2018 rok działalność Spółki zamknęła się zyskiem netto w wysokości 98 294,58 zł.

W 2018 roku Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 8 575 676,96 zł, w tym: inwestycje budowlane o wartości 734 435,16 zł i zakupy gotowych środków trwałych na kwotę 483 895,40 zł realizowane za środków własnych oraz inwestycje realizowane w ramach umowy o dofinansowanie o wartości 7 357 346,40 zł.

Usługi wodociągowe Spółki realizowane są w oparciu o posiadaną infrastrukturę techniczną w zakresie wydobycia, uzdatniania i dostarczania do odbiorcy wody. Infrastrukturę tworzą: stacja uzdatniania wody o zdolności produkcyjnej SUW 14,4 tys. m³/dobę, osiem ujęć głębinowych o łącznej wydajności 11,58 tys. m³/dobę oraz infrastruktura przesyłowa na terenie miasta Skierniewice, składająca się z sieci rozdzielczej i przyłączy. Ww. wartości zostały określone w pozwoleniu wodnoprawnym GK.ROŚ.64.11.2015.MR z 18 listopada 2015 roku. W 2018 roku wydobycie wody wyniosło 2 805,64 tys. m³, tj. o 4,06% więcej niż w 2017 r. Do miejskiej sieci wodociągowej dostarczono 2 631,98 tys. m³, co stanowi wzrost o 3,12% w porównaniu z 2017

rokiem. Natomiast sprzedaż wody wyniosła 2 351,43 tys. m³ i była wyższa o 6,42% od sprzedaży w 2017 roku. Różnica między produkcją wody uzdatnionej na SUW a jej sprzedażą wynika ze strat wody powstałych wskutek awarii wodociągowych oraz zużycia wody w celach technologicznych na stacji uzdatniania wody, oczyszczalni i sieci wodociągowej. Dodatkowo - w sytuacji rozliczania się z odbiorcami w oparciu o wskazania kilku tysięcy urządzeń pomiarowych o różnych klasach dokładności- występuje zjawisko sumowania się błędów pomiarowych, prowadzące do powstania tzw. strat pozornych, fałszujących rzeczywiste rozbiory.

Na koniec 2018 roku w mieście Skierniewice długość sieci wodociągowej wyniosła 165,20 km. W 2017 roku było to 161,90 km. W 2018 roku nowe odcinki rurociągu zostały wybudowane w ulicach: Trakcyjnej (zakończona inwestycja, zrealizowana w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice- etap II”. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 na podstawie umowy o dofinansowanie podpisanej 10 marca 2017 r), Wesołej, Łódzkiej - sięgacz (w ramach własnych inwestycji) oraz w drogach wewnętrznych przy następujących ulicach: Starbacicha, Łowickiej, Granicznej, Skrzypka, Mszczonowskiej, Sobieskiego, Wiśniowej (w ramach procedury wykupu sieci wod-kan). W ramach prac konserwacyjno-remontowych na sieci i przyłączach wodociągowych służby Spółki usunęły 78 awarii; tj. o 34% mniej niż w roku 2017; w tym 28 awarii sieci wodociągowej i 50 awarii przyłączy. Zmniejszenie ilości awarii związane jest przede wszystkim z budową nowych oraz remontem bądź wymianą istniejących sieci i przyłączy wodociągowych. Główną przyczyną awaryjności sieci jest fakt, że większość eksploatowanych przez Spółkę rurociągów ma 20 lat i więcej. Zakład Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” Sp. z o.o. ustawicznie prowadzi prace konserwacyjno-remontowe sieci oraz przyłączy wodociągowych. Dodatkowo remonty i modernizacje infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej wykonywane są w związku z modernizacją ulic oraz inwestycjami prowadzonymi przez Urząd Miasta Skierniewice.

Spółka świadczy usługi w zakresie odbioru ścieków sanitarnych oraz ogólnospławnych systemem kanalizacji zbiorczej o łącznej długości 136,4 km. Ścieki odbierane są przez oczyszczalnię mechaniczno- biologiczną o przepustowości 14 tys. m³/dobę w porze suchej, a w okresach deszczowych – 34 m³/dobę.

W 2018 roku do oczyszczalni dopłynęło 4 406,8 tys. m³ ścieków ogólnospławnych, tj. o 11,6% mniej niż w roku poprzednim, przy czym udokumentowany dopływ ścieków bytowych, przemysłowych i dowożonych wyniósł łącznie 2 436,31 tys. m³, co odpowiednio stanowi wzrost o 4,51% w stosunku do 2017 roku.

Istniejący w mieście system kanalizacji ogólnospławnej oprócz ścieków sanitarnych i przemysłowych prowadzi do oczyszczalni również ścieki opadowe i infiltracyjne. W 2018 roku do oczyszczalni dopłynęło 1970,5 tys. m³ ścieków deszczowych i infiltracyjnych, co w porównaniu z poprzednim rokiem stanowi spadek o 25,78%. Odnosząc całkowitą ilość ścieków deszczowych i infiltracyjnych przyjętych przez oczyszczalnię ścieków do ogólnego dopływu do oczyszczalni w 2018 roku ich udział stanowił 44,71%.

Transportem samochodowym dowieziono 107,2 tys. m³ ścieków, tj. o 1,02% mniej niż w 2017 roku, z czego 9,1 tys. m³ transportem własnym, tj. o 7,05% więcej niż w 2017 roku oraz 98,1 tys. m³ transportem obcym, tj. o 1,71% mniej niż w 2017 roku.

Usługi dowozu nieczystości płynnych stanowią niewielki segment działalności Spółki i utrzymywane są ze względu na wymogi ochrony środowiska, gdyż miasto Skierniewice nie jest w całości uzbrojone w kanalizację sanitarną.

Na koniec 2018 roku w mieście Skierniewice długość sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej wyniosła 140,10 km, na koniec 2017 roku było 135,80 km. W 2018 roku wybudowano nowy odcinek sieci z przykanalikami w ulicy Pomarańczowej, Plantowej, Młynarskiej oraz Trakcyjnej (zakończone inwestycje, zrealizowane w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice- etap II”. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 na podstawie umowy o dofinansowanie podpisanej 10 marca 2017 r.), Stęborowskiego, Północnej, Łódzkiej, Wspólnej, Długiej, Ogrodowej (w ramach własnych inwestycji) oraz w drogach wewnętrznych przy następujących ulicach: Waryńskiego, Łowickiej, Granicznej, Skrzypka, Mszczonowskiej, Sobieskiego (w ramach procedury wykupu sieci wod-kan). Spółka eksploatuje również część kanalizacji deszczowej na terenie miasta Skierniewice z pięcioma wylotami do odbiorników. Wszystkie wyloty wyposażone są w urządzenia podczyszczające. Na koniec 2018 roku długość sieci kanalizacji deszczowej wynosiła 15,80 km, w 2017 roku było to 15,60 km. W okresie sprawozdawczym w ramach działalności konserwacyjno-remontowej służby Spółki usunęły 14 awarii, tj. o 30% mniej niż w roku 2017, z czego 10 awarii sieci kanalizacyjnej i 4 awarie przyłączy kanalizacji sanitarnej. Przyczyną spadku awaryjności była wymiana najbardziej awaryjnego odcinka sieci kanalizacyjnej, który jest zlokalizowany w ulicy Przemysłowej.

W kwietniu 2018 roku Spółka podpisała umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na dofinansowanie dla projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice - etap III” ze środków Programu Operacyjnego

Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Kwota dofinansowania wynosi 21 512 837,93 zł, a całkowity koszt projektu - 42 501 366,63 zł brutto. W zakres projektu wchodzi następujące zadania: modernizacja oczyszczalni ścieków w Mokrej Prawej – etap IV, budowa ok. 8,64 km kanalizacji sanitarnej - osiedle Halinów (ulice: Halinów, Na Piaski, Podmiejska, Przechodnia, Boczna, Żwirowa, Napoleońska), ul. Starbacicha, ul. Sybiraków, ul. Działkowa, ul. Miła (sięgacz), ul. Czerwona, ul. Kolbego, ul. 26-Dywizji Piechoty, budowa ok. 3,63 km kanalizacji deszczowej - osiedle Halinów (ulice: Halinów, Na Piaski, Podmiejska, Przechodnia, Boczna, Żwirowa, Napoleońska), ul. Starbacicha, budowa/przebudowa ok. 1,47 km sieci wodociągowej - ul. Kolbego, ul. Działkowa, ul. Nasturcjowa, ul. Armii Krajowej/Skrzypka, ul. Podkładowa, ul. Miła (sięgacz), zakup samochodu technicznego do inspekcji TV sieci kanalizacyjnej. W wyniku realizacji projektu 709 mieszkańców miasta Skierniewice zyska możliwość przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej, natomiast 62 osoby skorzystają z ulepszanego zaopatrzenia w wodę.

W 2018 roku Spółka realizowała zadania w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice- etap II” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 na podstawie umowy o dofinansowanie podpisanej 10 marca 2017r. Całkowity koszt projektu wynosi 140 277 471,63 zł brutto. Kwota dofinansowania to 73 112 816,14 zł. W lipcu 2017 r. zawarta została umowa z NFOŚiGW o dofinansowanie przedsięwzięcia w formie pożyczki inwestycyjnej na kwotę ponad 32 mln zł. Projekt jest realizowany na terenie aglomeracji Skierniewice. Zakres rzeczowy obejmuje: modernizację Oczyszczalni Ścieków wraz z częścią osadową w Mokrej Prawej -etap III oraz modernizację stacji transformatorowej oczyszczalni ścieków, budowę i przebudowę około 11,5 km sieci kanalizacji sanitarnej, w tym budowę ok. 7,5 km kanalizacji sanitarnej oraz przebudowę ok. 4,0 km kanalizacji sanitarnej (w ul. Trakcyjnej, Warszawskiej, Rekreacyjnej, Kolejowej, Pomarańczowej, Młynarskiej, Plantowej, Prostej, Wąskiej, Równoległej, Irysowej, Kwiatowej, Zadębie sięgacz-obecnie Poziomkowa, Nowobielańskiej, Miłej, Granicznej, Nowobielańskiej/Dobrej, rozdział około 5 km kanalizacji ogólnospławnej w ul. Armii Krajowej, Trzcieńskiej, Kopernika, Nasturcjowej oraz al. Niepodległości wraz z budową kanalizacji deszczowej w ul. 1-go Maja.), modernizację 30 sztuk przepompowni ścieków (w tym budowa monitoringu sieci kanalizacyjnej) wraz z budową systemu monitoringu przepływu i ciśnienia w sieci wodociągowej, modernizację stacji uzdatniania wody i ujęć wody oraz budowę nowego ujęcia wody, budowę i przebudowę około 1,4 km sieci wodociągowej (budowa wodociągu w ul. Traugutta, Trakcyjnej, Miłej, wykup wodociągu w ul. Miłej i Młynarskiej, przebudowa wodociągu w ul. Armii Krajowej), zakup trzech samochodów specjalistycznych oraz

zakup oprogramowania (klasy GIS) do zarządzania majątkiem spółki. Dzięki realizacji projektu 935 mieszkańców miasta Skierniewice zyska możliwość podłączenia się do kanalizacji sanitarnej, a 119 skorzysta z ulepszonego zaopatrzenia w wodę.

W 2018 roku zrealizowano w ramach projektu 2 601,32 mb. sieci kanalizacji sanitarnej oraz 218,7 mb. sieci wodociągowej: sieć kanalizacji sanitarnej o dł. 315,35 mb. oraz sieć wodociągową o dł. 218,7 mb. w ulicy Trakcyjnej, sieć kanalizacji sanitarnej w ulicy Pomarańczowej (232,75mb.), Młynarskiej (1577,97 mb.) i Plantowej (475,25mb.).

Ponadto przygotowano dokumentację projektową do budowy kanalizacji sanitarnej w ulicy Prostej, Wąskiej, Równoległej, Irysowej i Poziomkowej. W dniu 18 grudnia 2018 r. został przekazany Wykonawcy teren budowy pod realizację w/w kanalizacji sanitarnej.

W 2018 roku prowadzone były prace przy budowie kanalizacji deszczowej w ul. 1-go Maja. Na początku grudnia na terenie inwestycji został zamontowany separator substancji ropopochodnych, będący najważniejszym elementem podczyszczalni wód deszczowych przy rzece Łupii-Skierniewice. Jest to kluczowe urządzenie dla realizowanego systemu odprowadzania wód opadowych z ulic: 1-go Maja, Batorego, Rawskiej, Trzcńskiej, Kopernika, Granicznej, Cichej oraz Alei Pieniążka i Alei Niepodległości. Z dniem 26 kwietnia 2019 roku ulica 1-go Maja została oddana do ruchu.

W 2018 roku trwały prace dotyczące odwiertu nowej studni dla Skierniewic, która stanie się najgłębszym ujęciem wody w Skierniewicach. Studnia, której głębokość wynosi 645 m jest zlokalizowana na terenie Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Waryńskiego. Zakładana wydajność to 200 m³ wody na godzinę. Wykonawca inwestycji oraz ZWiK „WOD-KAN” dokładają starań aby włączyć studnię do eksploatacji przed szczytem zapotrzebowania miasta na wodę, przypadającym na miesiące letnie 2019 roku. Został ogłoszony przetarg na modernizację stacji transformatorowej oczyszczalni ścieków i prace projektowe modernizacji SUW. Przeprowadzono postępowanie na wyłonienie wykonawcy na dostawę samochodu ciężarowego typu wywrotka, do wywozu osadów komunalnych do rolniczego wykorzystania. W listopadzie 2018 r. podpisano umowę z Wykonawcą na dostawę samochodu , z terminem dostawy w styczniu 2019 r.

Spółka dysponuje własnym laboratorium, które posiada wdrożony System Zarządzania Jakością w zakresie „Badań laboratoryjnych fizykochemicznych ścieków i wody oraz badań mikrobiologicznych wody”. Certyfikat o numerze 12 100 33 104 TSM potwierdza spełnienie wymagań ISO 9001:2015 i obowiązuje do 21 listopada 2020 r. (wspólny dla całego zakładu).

Decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skierniewicach laboratorium zakładowe uzyskało zatwierdzenie systemu jakości do prowadzenia badań wody przeznaczonej do

spożycia przez ludzi w 2018 roku, co pozwalało na wykonywanie badań wody również dla podmiotów zewnętrznych.

W Spółce funkcjonuje System Zarządzania Jakością według normy ISO 9001:2015. W 2018 roku w dniach 21-23 listopada odbył się w ramach systemu pierwszy audit nadzoru. Audit przeprowadziła jednostka certyfikująca TÜV SÜD Polska Sp. Audit zakończył się wynikiem pozytywnym- potwierdził spełnienie przez Spółkę wymagań normy PN-EN ISO 9001:2015 w zakresie: „Produkcja i dostarczanie wody dla ludności oraz innych odbiorców; odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych; odbiór i oczyszczanie nieczystości ciekłych; eksploatacja, renowacja, rozwój, rozbudowa i modernizacja urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych; badania laboratoryjne fizykochemiczne ścieków, wody i osadów oraz badania mikrobiologiczne wody.” Poza tym w Spółce obok Systemu Zarządzania Jakością według normy ISO 9001:2015 w obszarze Stacji Uzdatniania Wody (w tym na ujęciach wód) funkcjonuje również System HACCP. System jest systemem wewnętrznym Spółki i stanowi element Systemu Zarządzania Jakością według normy ISO 9001:2015. System HACCP nie podlega kontroli przez PPIS, ale stanowi istotny element systemu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej wody, przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

7. Działalność Pływalni Miejskiej „Nawa” Sp. z o.o.

Spółka „Nawa” mieści się w Skierniewicach przy ulicy Bolesława Prusa 6A. Działalność prowadzi od 1997 roku. Czynna jest codziennie w godzinach: 6:10-21:45. Posiada własną obsługę administracyjną, księgową i merytoryczną.

Prowadzi działalność na obiektach:

- pływalnia przy ul. Bolesława Prusa 6A, w skład której wchodzi: mała i duża niecka basenowa, jacuzzi, zjeżdżalnia, dwie siłownie, sauna parowa i sucha, solarium, gabinet odnowy biologicznej oraz bar.
- zalew „Zadębie” przy ul. Konwaliowej
- lodowisko sezonowe „Biały Orlik” przy ul. Szarych Szeregów.

Podstawowym zadaniem Spółki jest zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej, osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie działalności usługowej w ramach posiadanej bazy. Spółka realizuje projekty,

które mają na celu zachęcenie do poznania, oprócz pływania, różnych dyscyplin sportowych, propaguje zdrowy i aktywny styl życia, a także dba o podnoszenie aktywności fizycznej mieszkańców Skierniewic i okolicy. Spółka organizuje zajęcia indywidualne oraz grupowe z nauki pływania dla dorosłych i dzieci od 5 roku życia oraz zajęcia grupowe w wodzie Aqua Aerobik. Prowadzi również w sezonie zimowym bezpłatne grupowe zajęcia nauki jazdy na łyżwach.

W 2018 roku z Pływalni Miejskiej „Nawa” skorzystało 143 188 klientów.

W 2018 roku liczba wejść zajęć zorganizowanych tj. nauk pływania dla dzieci i dorosłych oraz aqua aerobiku to 11974, natomiast ilość wejść w ramach Sekcji Pływackiej UKS „Nawa oraz WOPR Skierniewice to 20827. W nauce jazdy na łyżwach w sezonie zimowym 2018/2019 wzięło udział około 100 uczestników.

W 2018 roku na obiektach Spółki przeprowadzono następujące remonty oraz inwestycje:

- renowacja pomp basenowych
- serwis zjeżdżalni wodnej w hali basenowej
- dezynfekcja i czyszczenie niecek hali basenowej i systemu cyrkulacji
- zakup nowych lin torowych szwedzkiej firmy Malmsten
- zakup nowoczesnych bramek: wejściowej i wyjściowej (obrotowa i uchylna)
- modernizacja powierzchni kasowej (nowe meble recepcyjne w kasie Pływalni)
- nowe ławki w hallu Pływalni
- zakup telewizora do górnej siłowni (strefa siłowa)
- zakup roweru poziomego firmy SportsArt do strefy cardio w dolnej siłowni
- badanie zbiorników ciśnieniowych nad Zalewem „Zadębie”
- konserwacja węzła cieplnego w budynku Pływalni
- montaż czytników bankowych w kasie Pływalni
- naprawa silników suszarek basenowych w Pływalni
- konserwacja windy w budynku Pływalni
- naprawa i renowacja wszystkich pomostów nad Zalewem „Zadębie”
- zakup tłucznia pod kolektor lodowiska
- wykonanie pomiarów p.poż w budynku Pływalni
- przegląd i konserwacja agregatów na lodowisku

W roku 2018 gruntowną modernizację wraz z nowym zagospodarowaniem terenu przeszedł Zalew „Zadębie”. W ramach projektu: „Podniesienie atrakcyjności infrastruktury turystycznej miasta Skierniewice” wykonano:

- wyciąg do nart wodnych Wakeboarding wraz z odpowiednim zapleczem socjalnym: toalety, magazyn sprzętu sportowego, przebieralnia, pomieszczenie gastronomiczne-bar
- kompleks boisk do siatkówki plażowej przy ul. Miodowej
- trzy zjeżdżalnie wodne przy ul. Konwaliowej: Anaconda, Kamikadze i Rodzinna
- cztery place rekreacyjne z urządzeniami do treningu i przestrzenią do zabaw dla najmłodszych
- dwa punkty widokowe
- zaplecze sanitarne tj. toaleta damska, męska, przebieralnie, prysznice oraz pomieszczenie socjalne przy ul. Konwaliowej
- asfaltową ścieżkę pieszo-rowerową o długości 5 tys. metrów wokół zbiornika
- oświetlenie terenu wokół zbiornika
- monitoring w postaci kilkudziesięciu kamer wokół zbiornika
- nowe ławki, kosze na śmieci

W związku z modernizacją i niedostępnością dla mieszkańców miasta Zalewu „Zadębie” Spółka organizowała zwiększoną liczbę wydarzeń na terenie Pływalni. Po modernizacji infrastruktury Zalew „Zadębie” został oddany do ponownego użytkowania 1 września 2018 roku. W 2018 roku Spółka „Nawa” przeprowadziła na terenie swoich obiektów łącznie 78 wydarzeń, w tym zawody i zajęcia sportowe, zawody wędkarskie, imprezy rekreacyjno-sportowe, imprezy rekreacyjne oraz wydarzenia kulturalne w czasie Skierniewickiego Święta Kwiatów Owoców i Warzyw oraz Balu Noworocznego.

W 2018 roku w czasie XLI SSKOiW Spółka sprzedała 1128 miejsc handlowych za kwotę 184.065,55 zł netto. Spółka w 2018 roku wynajęła klientom indywidualnym 53 miejsca parkingowe na parkingu, którym zarządza.

W planach na 2019 rok przewidziano:

- udoskonalenie oferty zajęć grupowych z nauk pływania oraz aqua aerobiku
- wzbogacenie aktualnej oferty związanej z dniami okolicznościowymi typu Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Dziecka
- wzbogacenie oferty Pływalni o cykliczne, jednodniowe wydarzenia promujące nowe aktywności w wodzie
- wzbogacenie oferty Pływalni o nowe imprezy sportowo-rekreacyjne

- udoskonalenie oraz wzbogacenie oferty wydarzeń odbywających się na Zalewem „Zadębie”
- remont schodów wejściowych do budynku Pływalni
- wymiana desek w saunie
- zakup nowych rowerów wodnych, łódek oraz kajaków nad Zalew „Zadębie”
- zakup łyżew oraz kasków na Lodowisko
- zakup płotków podporowych do nauki jazdy na łyżwach
- zakup desek wodnych do Wakeboardingu
- zakup ubrań piankowych oraz kasków dla klientów Wakeparku
- pielęgnację terenów zielonych nad Zalewem „Zadębie”
- zbudowanie wiaty na sprzęt sportowy przy Wakeparku
- uzupełnienie nowym piachem plaży przy kąpielisku strzeżonym nad Zalewem „Zadębie” przy ul. Konwaliowej oraz boiska do siatkówki plażowej przy ul. Gajowej.

8. Działalność Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o.

W 2018 roku Miejski Zakład Komunikacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, realizowała w pełni misję przedsiębiorstwa, której głównym celem jest bieżące i nieprzerwane zaspakajanie potrzeb lokalnej społeczności w zakresie lokalnego transportu zbiorowego. Spółka w sposób ciągły

i na wysokim poziomie jakościowym świadczyła usługę komunikacji miejskiej zgodnie z warunkami określonymi w Umowie Wykonawczej nr 1/DK/2016 w zakresie lokalnego transportu zbiorowego z dnia 15 czerwca 2016 roku. Sieć transportu organizowanego przez Miasto Gminę Skierniewice obejmuje wyłącznie linie autobusowe.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku, całkowita długość 8 linii zwykłych skierniewickiej komunikacji miejskiej wynosiła 105 km. Oprócz linii zwykłych występuje 1 linia przyspieszona oraz 5 linii specjalnych.

Transport publiczny w Skierniewicach oparty jest na sieci ulicznej miasta. W granicach administracyjnych Skierniewic znajduje się 167 przystanków autobusowych, spośród których 56 wyposażonych jest w wiaty przystankowe. Tabor komunikacji miejskiej stanowi 24 autobusy, w tym 10 szt. o pojemności 99 osób, 6 szt. o pojemności 72 osoby, 4 szt. o pojemności 97 osób, 2 szt. o pojemności 92 osoby, 1 szt. o pojemności 53 osoby, 1 szt. o pojemności 104 osoby. Tabor obsługujący komunikację miejską w Skierniewicach jest nowy. 43% autobusów to pojazdy wyprodukowane w 2018 roku, 44% autobusów wyprodukowano w 2011 roku, a 13% (4 szt.) autobusów to pojazdy wyprodukowane w 2006 i 2008 roku. Częstotliwość kursowania autobusów zależy od kategorii linii. Linie zwykłe w szczytach kursują średnio co 40min. a poza szczytem średnio co 75 min.

W 2018 roku na trasach obsługiwanych przez MZK obsłużono 2 493 tys. pasażerów i przejechaliśmy 737.012 km.

W 2018 roku obowiązywały następujące rodzaje biletów : jednorazowy w granicach administracyjnych miasta oraz okresowy 30 dniowy, wśród tych biletów obowiązywały bilety ulgowe, bilety Skierniewicka Rodzina PLUS, Skierniewicka Karta Seniora. Znaczący udział w przejazdach komunikacją miejską stanowi grupa pasażerów która posiada uprawnienia do bezpłatnych przejazdów.

W strukturze pasażerów którzy wnoszą odpłatność za przejazd 40,5% stanowią pasażerowie z taryfą normalną, 59,5% z taryfą ulgową. Przychody z biletów w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyły się o 4,1% przy niezmienionej od 2012 roku taryfie opłat za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej. Wdrożony w 2017 roku nowoczesny elektroniczny system sprzedaży biletów obejmował w pierwszej kolejności pasażerów z biletami 30 dniowymi okresowymi. W 2018 roku uruchomiono elektroniczną usługę do zakupu biletów jednorazowych.

Przychody netto z działalności operacyjnej w 2018 roku były wyższe o 17,9% w stosunku do roku poprzedniego, pozostałe przychody operacyjne w stosunku do roku ubiegłego wzrosły o 2016%. Rekompensata (dopłata) z budżetu Miasta zwiększyła się o 26,7%. W 2018 roku koszty ogółem wzrosły o 21,4% w stosunku do roku 2017. Analiza struktury kosztów rodzajowych wskazuje, że największy udział w kosztach działalności operacyjnej stanowiły koszty paliwa i olejów, ich udział w strukturze kosztów rodzajowych stanowił 58,6% kosztów komunikacji miejskiej.

Drugą z największych pozycji stanowiły wynagrodzenia oraz pochodne od wynagrodzeń, które w stosunku do roku ubiegłego wzrosły o 11,8% i stanowiły 21,7 % udziału w strukturze wszystkich kosztów rodzajowych. Kolejna pozycja w kosztach rodzajowych to amortyzacja, która w strukturze kosztów rodzajowych stanowiła 2,6%. Spółka w 2018 roku w obszarze usługowej działalności dodatkowej, (bez uwzględnienia otrzymanej rekompensaty) osiągnęła stratę w wysokości 105 712,77

złoty. Pomimo straty nie istnieją istotne zagrożenia w osiągnięciu zaplanowanych celów i wyników ekonomiczno-finansowych w dalszej działalności Spółki. W 2018 roku wartość zrealizowanych w Spółce działań inwestycyjnych (bez działań inwestycyjnych wynikających z projektu unijnego) wyniosła 79 536 zł z przeznaczeniem na zakup używanego samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych oraz używanego samochodu dostawczego Ford Transit. Zlecono również opracowanie dokumentacji dotyczącej zainstalowania urządzeń do tankowania pojazdów gazem na Stacji Paliw na ul. Armii Krajowej 4.

W zakresie rzeczowym usługa publiczna -komunikacja miejska dostosowana była do potrzeb mieszkańców, uwzględniając cele optymalizacji układu komunikacyjnego poprzez m.in.:

- zachowanie na optymalnym poziomie układu komunikacyjnego na terenie Miasta Gminy Skierniewice co do ilości linii komunikacyjnych, tras, częstotliwości kursowania,
- utrzymanie w strukturze regularnych przewozów osób niepełnosprawnych ,c)zachowanie wysokiego standardu usług, d)zachowanie wszystkich dni w których komunikacja miejska była bezpłatna.

W 2018 roku Spółka uczestniczyła również w wydarzeniach kulturalnych odbywających się na terenie miasta Skierniewice, promując swoją działalność. W miesiącu maju mieliśmy swoje stoisko na Dniach Otwartych Funduszy Europejskich, następnie we wrześniu czynnie uczestniczyliśmy w Skierniewickim Święcie Owoców Kwiatów i Warzyw. Mieliśmy własne stoisko z gadżetami oraz ogłosiliśmy konkurs na oficjalną nazwę maskotki MZK. Dla zwycięzcy ufundowaliśmy nagrodę, którą zdobył mieszkaniec Skierniewic Pan Marcin Morawski, który zaproponował nazwę eMZeteK. W paradzie która rozpoczynała Skierniewickie Święto zaprezentowany został nasz nowy niskoemisyjny autobus zakupiony z Funduszy Unijnych. W dniu 6 grudnia w tzw. Mikołajki, w naszych autobusach podróżnych witał eMZeteK wraz ze Śnieżynką która częstowała wszystkich słodyczami.

Znaczącą poprawę funkcjonowania transportu publicznego w Skierniewicach przyniesie zakończona w 2019 roku realizacja projektu Przyjazna komunikacja w Skierniewicach-zakup niskoemisyjnego taboru wraz z integracją systemów komunikacji zbiorowej oraz modernizacja infrastruktury transportowej realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego woj. łódzkiego na lata 2014-2020. W ramach projektu zakupiliśmy 10 sztuk autobusów niskoemisyjnych EURO 6 przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej wraz z narzędziem dyspozytorskim dla floty 20 pojazdów oraz 6 sztuk elektronicznych tablic przystankowych w technologii LED. Nastąpi również przebudowa i remont hali napraw wraz

z infrastrukturą na terenie bazy oraz Remont placu manewrowego przebudowa przyłączy kanalizacji deszczowej i sanitarnej oraz przyłącza wodociągowego na terenie bazy MZK.

VII. INFORMACJE INWESTYCYJNE

1. Pozwolenia na prace budowlane

W roku 2018 Prezydent Miasta Skierniewice działający jako organ administracji architektoniczno-budowlanej wydał 390 pozwoleń na budowę obiektów budowlanych, 24 pozwolenia na rozbiórkę obiektów budowlanych, a także rozpatrzył 180 zgłoszeń robót budowlanych. Ponadto wydał 133 decyzje o warunkach zabudowy oraz 29 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

2. Inwestycje budowlane zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego

W budżecie Miasta Skierniewice na rok 2018 zapisano 27 zadań, które zostały przekazane do realizacji dla Wydziału Inwestycji Kubaturowych. Wśród tych zadań, 7 zadań było realizowanych w ramach budżetu obywatelskiego.

2.1. Budowa placu zabaw przy ul. Szarych Szeregów – całościowa wartość inwestycji 613 474,25 zł. Wykonawca: konsorcjum w którego skład wchodzi lider konsorcjum: Biuro Regionalne-JORDAN Jolanta Pędzisz oraz strona konsorcjum: BMJ EQUIP- Mariusz Śliwiński.

Na placu zabaw zamontowano: statek, mostek kapitański, linarium, huśtawki, bujaki, karuzelę z wieszakami, piaskownicę, ławeczki, stojaki na rowery, tablicę informacyjną, tablicę wzrostu, tablicę do zdjęć, kosze na śmieci, samochodzik.

2.2. Skierniewicki Pumptrack

W 2018 r. odbyło się 5 przetargów na realizację inwestycji. Wszystkie zostały unieważnione ze względu na brak ofert lub oferty przewyższające możliwości finansowe. Realizacja została przełożona na 2019 r. 5 kwietnia 2019 r. nastąpiło otwarcie ofert i 6 maja 2019 r. rozstrzygnięto przetarg na wykonanie inwestycji. Inwestycja będzie realizowana w formule zaprojektuj-wybuduj za kwotę 472 320,00 zł. Termin wykonania inwestycji to 31 października 2019 r.

2.3. Budowa dróg i zadaszenia przy siedzibie Stowarzyszenia WSPÓLNA TROSKA

W 2018 r odbyły się dwa przetargi na realizację, które zostały unieważnione ze względu na zbyt wysokie kwoty ofert. 30 stycznia 2019 r. odbył się kolejny przetarg. Został wybrany wykonawca

inwestycji lider konsorcjum: M-SERWIS Michał Łyskowicz oraz partner konsorcjum Przedsiębiorstwo Budowlane Sil Sławomir. Inwestycja ma zostać zrealizowana do 28 czerwca 2019 za kwotę 349 005,43 zł. Przedmiotem inwestycji jest budowa dróg i zadaszenia przy siedzibie Stowarzyszenia Wspólna Troska. Do zakresu podstawowego inwestycji należy wykonanie konstrukcji stalowej zadaszenia

utwierdzonej w żelbetowych stopach fundamentowych. Pokrycie zadaszenia płytami z poliwęglanu komorowego. Drugim elementem jest wykonanie dróg manewrowych i ciągów pieszych z kostki betonowej szarej.

2.4. Budowa placu zabaw dla dzieci przy ulicy Sobieskiego 41/45 – całkowita wartość inwestycji 175 275,00 zł. Wykonawca – firma Weran Sp. z o.o. Wykonano nawierzchnie, nasadzenia i ustawiono urządzenia: huśtawki, bujaki, piaskownicę, stojak rowerowy, tablicę z regulaminem, ławki, kosze na śmieci, linarium, zestaw czterowieżowy.

2.5. Sport to zdrowie – wartość inwestycji 27 502,00 zł. Biuro Regionalne - JORDAN Jolanta Pędzisz. Zadanie zakończono 31 lipca 2018 r. W ramach inwestycji wykonano nawierzchnie utwardzone oraz dwa betonowe stoły do gry do tenisa.

2.6. Kraina gier – wartość inwestycji – 20 000, 00 zł. Wykonawca Biuro Regionalne - JORDAN Jolanta Pędzisz. Zadanie zakończono 31 lipca 2018 r. Na inwestycji wykonano nawierzchnie utwardzone oraz zamontowano urządzenia: betonowy stół do gry w piłkarzyki, stół do gry w szachy i chińczyka z ławkami bez oparci, stół do gry w szachy i chińczyka z czterema siedziskami bez oparcia

2.7. Zagospodarowanie terenu Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego – wartość inwestycji 210 128,67 zł. Wykonawca Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PROBUD. Inwestycja została zakończona w dniu 18.06.2018 r. W ramach inwestycji wykonano wiatę rekreacyjną, toaletę kontenerową, siłownię zewnętrzną, nawierzchnie utwardzone. Na siłowni zewnętrznej zaprojektowano następujące urządzenia: urządzenie 3 w (wahadło+biegacz+twister) oraz Koła Tai Chi (koło małe i koło duże montowane na słupku stalowym).

3. Inwestycje kubaturowe

W 2018 roku do najważniejszych inwestycji kubaturowych niewątpliwie należały:

3.1 Budowa Przedszkola nr 3 przy ul. Kopernika

Wartość inwestycji wyniosła 13 659 887,73 zł, a zakres zamówienia dotyczył budowy Przedszkola nr 3 w Skierniewicach służącego celom oświatowym, rozbiórce dwóch istniejących budynków przedszkola oraz wykonaniu tymczasowego kontenerowego budynku Przedszkola.

Budynek przedszkola jest jednokondygnacyjny bez podpiwniczenia, powstały w konstrukcji żelbetowo-murowanej.

W skład budynku wchodzi pomieszczenia:

- 10 sal dydaktycznych, każda z dostępem do magazynku na leżaki i łazienki dla dzieci,
 - szatnie, gabinety logopedy, psychologa, pedagoga, pielęgniarki, sala doświadczania świata, sala integracji sensorycznej, pokój intendenta,
 - część administracyjna (księgowość, kadry, pokoje dyrektorów, archiwum, pokój nauczycielski z szatnią),
 - część kuchenne- magazynowa, pom. socjalne dla pracowników,
 - sala do ćwiczeń gimnastycznych z zapleczem,
- część gospodarcza, z węzłem cieplnym, pom. konserwatora, pomieszczeniami porządkowymi, magazynem sprzętu terenowego.

Budynek został wyposażony w instalacje: elektryczną wewnętrzną, wodno-kanalizacyjną wewnętrzną, centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wentylacji mechanicznej i klimatyzacji (z wykorzystaniem ogniw fotowoltaicznych), gazową.

Powierzchnia zabudowy: 2 447,96 m²

Powierzchnia użytkowa: 2 135,12 m²

Kubatura: 11 819,47 m³.

3.2 Podniesienie atrakcyjności infrastruktury turystycznej Miasta Skierniewice

Całkowita wartość inwestycji wyniosła 9 570 334,05 zł. W ramach inwestycji wykonano ścieżkę pieszo-rowerową. Parametry techniczne projektowanej ścieżki pieszo rowerowej:

1. szerokość ścieżki pieszo rowerowej – 4,0 m,
2. szerokość pasa dla pieszych – 1,5 m,
3. szerokość pasa dla rowerów – 2,5 m,
4. łączna długość ścieżek pieszo rowerowych – 5 020,5 mb,

Kolejnym elementem inwestycji był kompleks zjeżdżalni. Dla wszystkich zjeżdżalni powstała wieża startowa z dwoma poziomami startowymi oraz klatką schodową prowadzącą z poziomu

terenu na podest startowy zjeżdżalni.

Wieża zbudowana jest na 6 słupkach stalowych, utwierdzonych w żelbetowych fundamentach i stężonych pionowymi stężeniami krzyżowymi.

a) zjeżdżalnia Z1 Anakonda (typ 3 wg EN 1069-1) o długości ślizgu 70,45 m startująca z poziomu +5,0 m. zjeżdżalnia otwarta o przekroju w kształcie litery U o średnicy 1000 mm i średnim nachyleniu 12,5 %. Przepływ wody ok. 1500 l/min, kolor ślizgu

czerwony (RAL 3020).

b) zjeżdżalnia Z2 Kamikaze (typ 5 wg EN 1069-1) o długości ślizgu 26,78 m startująca z poziomu +5,00 m. Zjeżdżalnia prosta, otwarta o szerokości 1000 mm i średnim nachyleniu 48 %. Przepływ wody ok. 1500 l/min, kolor ślizgu niebieski (RAL 5015)

c) zjeżdżalnia Z3 Rodzinna (typ 7 wg EN 1069-1) o długości ślizgu 20,35 m startująca z poziomu +0,43 m. Zjeżdżalnia szeroka, otwarta, o szerokości 2200 mm i średnim nachyleniu 23%. Przepływ wody 660 l/min, kolor ślizgu żółty (RAL 1028). Każda ze zjeżdżalni posiada własny basen lądujący w postaci hamowni o głębokości wody 200 mm. Wykonano również budynek przebieralni i socjalny. Budynek parterowy o funkcji sanitarno- higienicznej wykonany w technologii kontenerowej. Budynek jest wyposażony w WC męskie, damskie, dla niepełnosprawnych oraz zaplecze socjalne, zaplecze techniczne i przebieralnię. Przebieralnia jest lekką konstrukcją rozbierną przeznaczoną do demontażu na okres zimowy. Bryła budynku składa się z brył prostopadłościennych, nakrytych dachem płaskim. Nad Częścią środkową znajduje się podwyższony dach na którym zainstalowano panele fotowoltaiczne i solarne. Ważnym elementem inwestycji był wyciąg nart wodnych. Wyciąg składa się z pływającego

miejsca startowego dla narciarzy, kompletu przeszkód oraz powierzchni pod pylony i odciągi masztów. Instalacja ta jest rozpiętą nad wodą poziomą kolejką linową służącą do ciągnięcia narciarzy wodnych. Pylony zostały umiejscowione na styku lądu i wody, których powierzchnia wynosi ok. $2 \times 35 \text{ m}^2 = 70 \text{ m}^2$. Na masztach kratowych zawieszono dwie linie nośne na wysokości 9m nad lustrem wody a pomiędzy nimi znajduje się hak ciągnący narciarza.

Skład toru:

1. wyciąg 2 słupowy,
2. kotwy odciągowe,
3. lina metalowa 44 mb,
4. komplet przeszkód 2 kickery i slider 16 m,
5. ogrodzenie pylonu sterowego wraz elektroniką wyciągu,
6. pomost startowy pływający wymiary 4x3 m.

Oprócz wyciągu wykonano budynek zaplecza nart i stancy dla wędkarzy wraz z wyposażeniem. Budynek parterowy wykonany w technologii kontenerowej na fundamentach punktowych.

Został wyposażony w następujące instalacje: elektryczną, oświetleniową, odgromową, wentylację grawitacyjną wspomaganą mechanicznie, wodę i kanalizację sanitarną. Budynek jest czynny jedynie w okresie letnim maj-wrzesień. Wokół zalewu wykonano również plac zabaw oraz siłownię zewnętrzne z następującym wyposażeniem: bujak żaba, bujak delfin, bujak rekin, bujak konik, tablica informacyjna, karuzela tarczowa czteroramienna pajak, kosz na śmieci, stół szachowy, zestaw biwakowy, stół do gry z dwoma planszami, biegacz wolnostojący, drabinka, drążek, jeździec wolnostojący, podnosiciel nóg, wyciskanie integracyjne, wahadło, twister, odwodziciel, rower wolnostojący, orbitek wolnostojący, prasa nożna, stepper, ster, wioślarz wolnostojący, motyl integracyjny

W ramach inwestycji dokonano adaptacji budynku Centrum Kultury i Sztuki przy ul. Reymonta 33 dla potrzeb certyfikowanego Punktu Informacji Turystycznej poprzez przebudowę strefy wejściowej z dostosowaniem wejścia do budynku dla potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu oraz przebudowę części parteru budynku (hol, szatnia, pomieszczenia administracyjno- techniczne i pomieszczenie obecnej galerii i sali kominkowej) na potrzeby funkcjonowania punktu wraz z zapleczem szatniowym, barowym i punktem sprzedaży pamiątek.

Przebudowane wnętrze zlokalizowane jest w parterze budynku, zajmuje ono powierzchnię 595,0 m². Wykonano dwie figurki Jabłcusia z brązu, zamontowane na początku i na końcu trasy wycieczkowej.

3.3 Remont i adaptacja budynku na potrzeby Muzeum Historycznego w Skierniewicach

Całkowita wartość inwestycji wyniosła 7 848 836,90 zł. W ramach inwestycji wykonano remont obiektu istniejącego, jednokondygnacyjnego, niepodpiwniczonego, krytego dachem wielospadowym. Budynek jest wybudowany w technologii tradycyjnej- murowanej ceglanej, opartej na fundamentach kamienno- ceglanych. W ramach zadania została wymieniona istniejąca konstrukcja dachu wraz poszyciem i kominami, została wyburzona część ścian wewnętrznych, które zastąpiono nowymi ścianami działowymi, dokonano całkowitej wymiany stolarki okiennej, drzwiowej, wykonano nowe schody zewnętrzne, wykonano całkowitą wymianę podłóg i posadzek oraz dokonano remontów i renowacji wszystkich wymagających tego elementów we wnętrzu budynku oraz na elewacji zewnętrznej. Obiekt został wyposażony w instalację: wentylacji mechanicznej i klimatyzacji, wodno-kanalizacyjną, hydrantową, centralnego ogrzewania,

elektryczną zasilającą, okablowania strukturalnego, nagłaśniającą, sprzętu aktywnego IT, Videofonu, oświetleniową, TV/SAT, CCTV. Oprócz remontu budynku Muzeum wykonano nawierzchnie utwardzone, 4 budynki z zewnętrznymi przestrzeniami wystawowymi, ogrodzenie, nasadzenia i nawodnienie.

Część prac dotycząca realizacji w/w inwestycji dotyczyła zadania pod nazwą:

3.4 Budowa ul. 26 Dywizji Piechoty od ul. Wojska Polskiego do ul. Batorego

Całkowita wartość inwestycji finansowanej wyniosła 1 999 346,68 zł. W ramach inwestycji wykonano nawierzchnię drogi, zatokę postojową, ciąg pieszo-jezdny, oświetlenie zewnętrzne drogi, wykonano 28 latarni o oprawkach typu LED.

3.5 Budowy placów zabaw na terenie Miasta Skierniewice, w tym przy ulicach:

- Sobieskiego 16 - wartość inwestycji 149 937,00 zł,
- Sobieskiego pomiędzy budynkami od nr 7 do nr 13a - wartość inwestycji 87 540,00 zł,
- Rawskiej – wartość inwestycji 94 747,06 zł,
- Żwirki i na Osiedlu Makowska – wartość inwestycji 100 000,00 zł.

Place zabaw zostały wyposażone w atrakcyjne, nowoczesne i bezpieczne zestawy zabawowe, w tym huśtawki, piaskownice, zjeżdżalnie, ustawiono ławeczki i kosze na śmieci oraz tablice regulaminowe. Zbudowano również ogrodzenia.

3.6 Przebudowa części budynku administracyjno-magazynowego położonego przy ul. Grzybowej 1 – Etap II

Całkowita wartość inwestycji wyniosła 193 635,49 zł. Zakresem prac objęte były trzy pomieszczenia. Na parterze budynku znajduje się pomieszczenie socjalne, w którym zostały wykonane prace wewnątrzarskie polegające na wymianie posadzki podłogowej, nałożeniu gładzi gipsowej na ścianach pomieszczenia oraz suficie. Wnętrze zostało wyposażone także w zestaw nowych mebli. W pomieszczeniu socjalnym została przebudowana istniejąca toaleta oraz wykonano trzy nowe kabiny natryskowe. Ściany pomieszczenia zostały pokryte gładzią gipsową oraz pomalowane. Sufity pokryto gładzią gipsową i pomalowano. W pomieszczeniu stolarni znajdującym się na pierwszej kondygnacji budynku, zostały usunięte istniejące drzwi wejściowe. W pomieszczeniu został wykonany nowy kanał wentylacji wywiewnej wspomaganej mechanicznie. W każdym z przebudowanych pomieszczeń istniejące instalacje elektryczne zostały przystosowane do nowej aranżacji pomieszczeń.

3.7 Przebudowa szatni w Szkole Podstawowej nr 5 w Skierniewicach

Całkowita wartość inwestycji wyniosła 1 191 186,77 zł. W ramach zadania zostało wykonane urządzenie szatni pozwalające na jej właściwe funkcjonowanie (konieczne: roboty remontowe, przebudowy, instalacje i wyposażenie), dostosowanie kondygnacji piwnicznej oraz klatek schodowych i wyjść ewakuacyjnych do stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi i p. pożarowymi, modernizacja instalacji wewnętrznych.

3.8 Modernizacja/remont stadionu miejskiego

Wartość zadania 152 140,00 zł. Zakres prac dotyczył zabudowy trybuny przeznaczonej dla gości metalowym ogrodzeniem, rozbudowy płyty boiska, montażu automatycznego nawodnienia wraz ze studnią głębinową.

3.9 Remont hali sportowej przy ul. K. P. Tetmajera 7 w Skierniewicach z doposażeniem w sprzęt sportowy

Wartość zadania 336 972,50 zł. W ramach zadania wykonano naprawę dachu, renowację parkietu oraz zakup, dostawę i montaż wyposażenia sportowego.

4. Prace projektowe i planowanie przestrzenne

4.1 W 2018 r. Biuro Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji realizowało zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury drogowej:

- Budowa drogi od ul. Jagiellońskiej do ul. Reymonta wraz z budową kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- budowa chodnika/utwardzenie pobocza w ul. Sierakowickiej na odc. od ul. Waryńskiego do Nowomiejskiej,
- modernizacja chodnika przy ul. Wiosennej,
- budowa i remont chodnika oraz utwardzenie terenu do tzw. ul. Projektowanej,
- przebudowa ulicy Gwardzistów,
- utwardzenie terenu pod stacje rowerowe,
- budowa chodnika od ul. Tetmajera do ul. Orkana w Skierniewicach,
- budowa ścieżki pieszko-rowerowej w ul. Rawskiej na odc. Od ul. Strobowskiej do granic miasta,
- rozbudowa ul. Kozińskiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 odc. od ul. 1-go Maja do ul. Poniatowskiego,
- przebudowa/rozbudowa ul. ppłk.pil. R.Sulińskiego,
- przebudowa ulicy Szwoleżerów wraz z budową kanalizacji deszczowej,
- remont ul. Rawskiej na odc. od ul. Mszczonowskiej do Al. Niepodległości wraz z budową parkingu w Skierniewicach,
- remont dojazdu do ul. Sobieskiego od siedziby ZUM,
- przebudowa ulic w osiedlu Halinów,
- przebudowa ul. Starbacicha,
- budowa wiaduktu nad torami PKP w ciągu ul. Piłsudskiego i Zwierzynieckiej,
- przebudowa/Rozbudowa ul. Granicznej odc. od ul. Pieniążka do ul. Trzcińskim,
- budowa chodnika w ul. M.Skłodowskiej-Curie odc. od ul. Brzechwy,
- budowa drogi od ul. Jana Brzechwy do kościoła przy ul. Armii Krajowej.

4.2 W 2018 r. w BPP prowadzono realizację zadań inwestycyjnych kubaturowych:

- przebudowa części budynku administracyjno-magazynowego położonego przy ul. Grzybowej 1- etap I,
- opracowanie dokumentacji projektowej na adaptację budynku przy ulicy Grzybowej 1 na potrzeby organizacji pozarządowych,
- budowa parkingu przy Szkole podstawowej Nr 7 w Skierniewicach,

- remont pomieszczeń świetlicy i kuchni w Szkole podstawowej Nr 2,
- przebudowa szatni w Szkole podstawowej nr 5 w Skierniewicach,
- rozbudowa łącznika Zespołu Szkół nr 4,
- budowa Przedszkola Nr 3 przy ul. Kopernika,
- remont i adaptacja budynku na potrzeby Muzeum Historycznego w Skierniewicach,
- modernizacja placu – tajemniczy ogród, miejsce zabaw i edukacji,
- budowa dróg i zadaszenia przy siedzibie stowarzyszenia Wspólna Troska,
- budowa pływalni miejskiej wraz z lodowiskiem.

W 2018 r. zostało podjętych:

- 15 uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (w tym 10 uchwał w związku z złożonymi wnioskami mieszkańców o dokonanie zmiany w planie lub sporządzenie planu) – 505,2 ha,
- 12 uchwał w sprawie sporządzenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wszystkie w związku z złożonymi wnioskami mieszkańców o dokonanie zmiany w planie lub sporządzenie planu)- 288,2 ha.

Pokrycie planami nie uległo zmianie w 2018 r. stanowi ok. 60% miasta, ponieważ ww. uchwalenia planów dotyczyły obszarów, na których już obowiązywały plany miejscowe.

W 2018r. wpłynęły 32 wnioski mieszkańców miasta o dokonanie zmiany w planie miejscowym lub sporządzenie nowego planu, z czego 17 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie, 7 zostało odrzuconych, 2 zostały włączone w rozpoczętą procedurę, a 6 zostało wycofanych.

VIII. INFORMACJE O STANIE MIENIA

1. Zadania wydziału Gospodarki Nieruchomościami

W 2018 roku Miasto Skierniewice posiadało w zasobie komunalnym grunty o powierzchni 794,1364 ha.

W okresie od dnia 01 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. Miasto Skierniewice:

nabyło do zasobu w drodze decyzji odszkodowawczych od osób fizycznych i prawnych grunty pod inwestycje drogowe przy ul. Rawskiej o łącznej powierzchni 0,4813 ha i wartości 286 469,95 zł, nabyło w drodze darowizny pod inwestycje drogowe przy ul. Kaktusowej, Granicznej, Starbacicha, Młynarskiej i Miłej o łącznej powierzchni 1,1801 ha i wartości 599 794,82 zł; nabyło w drodze zamiany pod inwestycje grunty przy ul. Reymonta i Sobieskiego o powierzchni 0,1504 ha i wartości 594 038,81 zł; nabyło z mocy prawa prawo własności i prawo użytkowania wieczystego osób fizycznych i prawnych przy ul. Kopernika o powierzchni 0,0022 ha i wartości 2 582,00 zł; nabyło pod inwestycje nieruchomość przy ul. Gajowej o powierzchni 0,2000 ha i wartości 241 908,30 zł; nabyło z mocy prawa (decyzja odszkodowawcza) działkę przy ul. Nowobielańskiej o powierzchni 0,0021 ha i wartości 1 465,00 zł oraz nabyło do zasobu w wyniku stwierdzenia nabycia własności przy ul. Ofiar Katyńskich o powierzchni 0,0540 ha i wartości 27 000,00 zł, zwiększyło o 0,0644 ha powierzchnię gruntów w związku z modernizacją ewidencji gruntów.

przekształciło, na wnioski osób fizycznych i prawnych, prawo użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości pod budynkami w Skierniewicach o łącznej powierzchni 0,1834 ha.

sprzedało w drodze przetargu ustnego nieograniczonego nieruchomość przy ulicach Batorego, Mszczonowskiej, Reymonta, w drodze przetargu ustnego ograniczonego nieruchomość przy ulicach Sienkiewicza i Nowobielańskiej, na poprawienie warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej przy ul. Ziołowej, oraz sprzedano w drodze zamiany nieruchomość przy ul. Sobieskiego i przy ul. Reymonta, łącznie o powierzchni 0,5719 ha w wyniku zawartych umów, dzierżawą objęte było się ponad 54 ha gruntów miejskich.

2. Zadania wydziału Geodezji, Kartografii i Katastru

Wydział Geodezji, Kartografii i Katastru Urzędu Miasta Skierniewice prowadzi powiatowy zasób geodezyjny i kartograficzny (PZGiK). W skład tego zasobu wchodzi bazy danych dotyczące ewidencji gruntów i budynków, sieci uzbrojenia terenu, obiektów topograficznych i osnów geodezyjnych. Bazy są na bieżąco aktualizowane.

Na podstawie pomiarów geodezyjnych w 2018r. zaktualizowano 857 hektarów treści mapy zasadniczej oraz wprowadzono do mapy 41789 metrów zinwentaryzowanych sieci uzbrojenia terenu wraz z przyłączami.

Baza danych ewidencji gruntów i budynków oprócz danych dotyczących działek, budynków i lokali zawiera również dane dotyczące właścicieli nieruchomości. W 2018r. dokonano łącznie 1892 aktualizacji tych danych na podstawie aktów notarialnych, postanowień sądowych, decyzji administracyjnych, odpisów z ksiąg wieczystych i wniosków właścicieli w oparciu o opracowania geodezyjne przyjęte do PZGiK.

W 2018r. został uzupełniony rejestr cen i wartości nieruchomości o kolejne 475 pozycji.

W 2018r. uzgodniono na naradach koordynacyjnych, w których biorą udział przedstawiciele wszystkich podmiotów władających sieciami, usytuowanie 319 projektów sieci uzbrojenia terenu o łącznej długości 51 451 metrów. Największy projekt podlegający uzgodnieniu projektowanych sieci dotyczył ulicy Kozińskiego na odcinku przeznaczonym do jej przebudowy.

Kontakt mieszkańców, właścicieli nieruchomości, inwestorów, projektantów czy geodetów z naszym wydziałem wynika z ich aktualnych potrzeb np. sprzedaż nieruchomości, jej podział, zamiar inwestycji, uzyskanie informacji lub zaświadczeń itp.

Udostępnianie danych z powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego realizowane jest w postaci: wypisów z rejestrów, kartotek i wykazów, wyrysów z mapy ewidencyjnej, kopii dokumentów, wydruków mapy zasadniczej, plików komputerowych sformatowanych zgodnie z obowiązującym standardem wymiany danych. Wypisy z ewidencji gruntów i budynków oraz kopie map (mapa zasadnicza, mapa ewidencyjna) wydawane są natychmiast po złożeniu wniosku i uiszczeniu naliczonej opłaty. Opłaty można dokonać na miejscu przy użyciu karty płatniczej, bądź w kasie urzędu miasta.

W 2018r. zrealizowano 3803 zamówienia na udostępnienie danych z PZGiK oraz wykonano 734 uwierzytelnienia dokumentów wykonanych przez jednostki wykonawstwa geodezyjnego.

Wszyscy zainteresowani, mogą korzystać z zasobów mapy cyfrowej udostępnianej poprzez www.skierniewice.geoportal2.pl i przez stronę internetową miasta Skierniewice w zakładce GEOPORTAL. Geoportal to witryna internetowa zapewniająca dostęp do zasobów i usług

związanych z danymi przestrzennymi, zwłaszcza usługą przeglądania baz danych aktualizowanych na bieżąco. Zawiera informacje dotyczące działek (położenie, numer, geometrię, powierzchnię, klasy gruntu i użytków), budynków, planów zagospodarowania przestrzennego, umożliwia także internetową obsługę prac geodezyjnych. Mieszkańcy mogą tu oglądać również ortofotomapy lotnicze, dzięki którym zobaczą jak wygląda ich osiedle czy dom z lotu ptaka. Poza tym dzięki systemowi adresowemu mogą sprawdzić, w którym miejscu przy danej ulicy znajduje się szukana przez nich nieruchomość. W 2018 roku rozszerzono informację udostępniania poprzez geoportal o dostęp do danych dotyczących sieci uzbrojenia terenu.

3. Zasób mieszkaniowy

Znaczną część zasobów w budynkach wielomieszkaniowych miasta stanowią 1330 lokale komunalne znajdujące się w 109 budynkach, którymi zarządza i administruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Spółka z o.o. w Skierniewicach.

Dane dotyczące zasobów mieszkaniowych w budynkach stanowiących własność lub współwłasność gminy Miasta Skierniewice jak również w budynkach z nieuregulowanym stanem prawnym (w zarządzie) wg stanu na dz. 31 grudnia 2018r. przedstawiają poniższe tabele:

Wielkość zasobu mieszkaniowego Miasta Skierniewice wg stanu własności:

Lp.	Rodzaj własności budynków	Ilość budynków	Ilość lokali mieszkalnych	Powierzchnia lokali mieszkalnych (m2)
1.	Własność Miasta	40	512	19.183,56
2.	Nieuregulowany stan prawny - w zarządzie	5	29	942,85
3.	Razem poz. 1-2	45	541	20.126,41
4.	Wspólnoty mieszkaniowe - lokale gminy	64	789	33.302,81
5.	Razem poz. 3-4	109	1.330	53.429,22

Z mieszkaniowego zasobu Miasta Skierniewice wydzielone są następujące lokale socjalne (lokale o obniżonym standardzie):

Batorego 2; Batorego 5; Batorego 48; Domarasiewicza 1; Floriana 15a; Gałęckiego 12 front; Gałęckiego 12 oficyna; Jagiellońska 26; Lelewela 9; Lelewela 9a; Lelewela 12; Lelewela 12A; Mickiewicza 9; Mickiewicza 32; Mszczonowska 16; Ogrodowa 1; Ogrodowa 3; Ogrodowa 22; Ogrodowa 24 front; Ogrodowa 24 oficyna; Ogrodowa 26; Okrzei 12; Piłsudskiego 16; Rawska 4; Rawska 11 front; Rawska 11 oficyna; Rawska 13 front; Rawska 13 oficyna lewa; Rawska 13 oficyna prawa; Rawska 28; Rawska 49; Rynek 8; Rynek 10/11; Rynek 15; Senatorska 2; Senatorska 27; Sienkiewicza 6 front; Sienkiewicza 6 oficyna; Sienkiewicza 18; Sienkiewicza 20; Sobieskiego 9; Sobieskiego 11; Strykowska 11 Św. Stanisława 8. Waryńskiego 14b; 1 Maja 9.

Stan i wyposażenie techniczne lokali mieszkalnych Miasta Skierniewice w budynkach wspólnot mieszkaniowych:

Lp.	Rok bud.	Adres budynku	Ilość lokali	Pow. [m2]	Wyposażenie			
					Wod-kan	CO	CCW	Gaz
1	1985	Armii Krajowej 55	6	313,56	+	+	+	+
2	1919/99	Batorego 37/39	29	1 236,80	+	+	+	
3	1960	Domarasiewicza 1A	24	878,48	+	+	+	+
4	1972	Domarasiewicza 2	14	476,86	+	+	+	+
5	1972	Domarasiewicza 6	16	619,26	+	+	+	+
6	1925	Gałęckiego 12 front	7	243,76	+			
7	1962	Jagiellońska 2	10	408,68	+	+	+	+
8	1955	Jagiellońska 3	25	1 159,73	+	+	+	+
9	1992	Jagiellońska 8/16	35	1 998,57	+	+	+	+
10	1972	Jaworskiego 8	2	74,70	+	+	+	+
11	1964	Kaczorowskiego 2	6	230,14	+	+	+	+
12	1964	Kaczorowskiego 4	11	467,50	+	+	+	+
13	1962	Konopnickiej 7	8	315,32	+	+	+	
14	1989	Kpt. Hali 6	11	677,97	+	+	+	+
15	1978	Kubusia Puchatka 1	8	434,38	+	+	+	
16	1910 /91	Lelewela 9	14	699,74	+			
17	1930	Lelewela 12	13	399,62	+	+	+	+

18	1930	Lelewela 12A	5	160,77	+			
19	1992	Mickiewicza 32	40	1 413,56	+	+	+	+
20	1960	Mireckiego 1	13	523,99	+	+	+	
21	1961	Mszczonowska 2	16	716,26	+	+	+	+
22	1961	Mszczonowska 3	11	507,61	+	+	+	+
23	1961	Mszczonowska 5	10	428,40	+	+	+	+
24	1971	Mszczonowska 21	35	1 413,24	+	+	+	+
25	1974	Mszczonowska 39	5	228,49	+	+	+	+
26	1974	Mszczonowska 41	28	1 298,72	+	+	+	+
27	1974	Mszczonowska 43	6	287,06	+	+	+	+
28	b.d.	Mszczonowska 47	1	37,12	+	+	+	+
29	1989	Norwida 3	4	229,00	+	+	+	+
30	1910	Okrzei 12	2	93,50	+			
31	1968	Olszewskiej 2A	13	539,58	+	+	+	+
32	1968	Reymonta 22	16	630,00	+	+	+	+
33	1958	Reymonta 43	10	462,42	+	+	+	+
34	1958	Reymonta 43A	14	651,42	+	+	+	+
35	1910	Senatorska 27	10	513,03	+			
36	1953	Sienkiewicza 22A	42	1 525,62	+	+	+	
37	1958	Sienkiewicza 22C	9	413,55	+	+	+	
38	1970	Sobieskiego 5	8	299,09	+	+	+	+
39	1966	Sobieskiego 7	19	596,48	+	+	+	+
40	1967	Sobieskiego 7A	23	757,40	+	+	+	+
41	1965	Sobieskiego 11A	18	526,52	+	+	+	+
42	1962	Sobieskiego 13	8	363,09	+	+	+	+
43	1963	Sobieskiego 13A	6	254,77	+	+	+	+
44	1978	Sobieskiego 16A	4	161,32	+	+	+	
45	1978	Sobieskiego 16B	4	167,95	+	+	+	
46	1978	Sobieskiego 16 C	7	304,64	+	+	+	
47	1978	Sobieskiego 16D	4	161,89	+	+	+	
48	1978	Sobieskiego 16 E	7	294,78	+	+	+	
49	1978	Sobieskiego 16F	4	171,44	+	+	+	
50	1978	Sobieskiego 16 G	7	294,78	+	+	+	

51	1978	Sobieskiego 16 H	7	295,09	+	+	+	
52	1968	Sobieskiego 16 I	2	142,10	+	+	+	
53	1978	Sobieskiego 41/45	8	319,99	+	+	+	+
54	1978	Szkolna 3	25	1 161,85	+	+	+	+
55	1979	Wagnera 1	32	1 382,08	+	+	+	+
56	1979	Wańkowicza 4	15	662,42	+	+	+	+
57	b.d.	Waryńskiego 14B	13	393,91	+			
58	1954	Żwirki 3	5	311,65	+	+	+	+
59	1955	Żwirki 3A	7	309,51	+	+	+	+
60	1954	Żwirki 3B	9	402,04	+	+	+	+
61	1953	Żwirki 3C	2	98,73	+	+	+	+
62	b.d.	Żwirki 5	1	39,50	+	+	+	
63	1959	Żwirki 6	11	478,38	+	+	+	+
64	1994	19 Lutego 2,4,6	4	243,00	+	+	+	+
Razem			789	33 302,81				

Stan i wyposażenie techniczne w budynkach stanowiących w całości własność Miasta Skierniewice lub ZGM Sp. z o.o.:

Lp.	Rok bud.	Adres budynku	Ilość lokali	Pow. [m2]	Wyposażenie			
					Wod-kan	CO	CCW	Gaz
1	1909	Batorego 2	5	165,30	+	+		
2	1920	Batorego 5	5	164,94	+	+		
3	1975	Batorego 48	20	992,13	+			
4	adaptacja 2006	Batorego 64a	20	651,16	+	+	+	
5	1968	Domarasiewicza 1	38	1 151,76	+	+		+
6	b.d.	Floriana 15a	2	78,78	+			
7	1925	Gałęckiego 12 of.	8	247,92	+			
8	1900/84	Jagiellońska 24 fr.	12	576,30	+			
9	1900	Jagiellońska 26	9	372,97	+			
10	1910/93	Lelewela 9a	12	450,94	+			

11	1923	Mszczonowska 16	12	596,48	+			
12	1890	Ogrodowa 22	7	134,80	+			
13	1910	Ogrodowa 24 fr.	6	116,02	+			
14	1910	Ogrodowa 24 of.	6	100,08	+			
15	1910	Ogrodowa 26	11	229,56	+			
16	1905	Piłsudskiego 16	15	495,88	+			
17	adaptacja 2006	Pomologiczna 6	30	1 176,75	+	+	+	+
18	1922	Rawska 4	4	148,80	+	+		
19	1907	Rawska 11 fr.	5	130,69	+	+		
20	1907	Rawska 11 of.	6	136,17	+			
21	1903	Rawska 13 fr.	6	134,00	+	+		
22	1905	Rawska 13 of. pr.	1	22,11	+			
23	1905	Rawska 13 of. I.	2	71,54	+			
24	1915	Rawska 28	11	244,79	+			
25	1900	Rawska 49	6	169,08	+			
26	1920	Rynek 8	6	172,76	+	+		
27	1913	Rynek 10/11	12	385,02	+	+		
28	1914	Rynek 15	7	298,55	+	+		
29	1920	Senatorska 2	5	179,14	+	+		
30	1918	Sienkiewicza 6 fr.	5	201,90	+			
31	1918	Sienkiewicza 6 of.	5	157,31	+			
32	1920/75	Sienkiewicza 18	37	2 043,28	+			
33	adaptacja 2010	Sienkiewicza 22b	8	237,93	+	+	+	
34	1960	Sobieskiego 9	22	683,17	+	+	+	
35	1960	Sobieskiego 11	21	649,75	+	+	+	
36	1910/91	Strykowska 11	4	221,23	+			
37	1978	Sobieskiego 16J	41	1 561,04	+	+	+	
38	2010	Sobieskiego 16 K	68	3 295,20	+	+	+	
39	1982	Św. Stanisława 8	8	166,21	+			
40	1963	Zadębie 7/9	4	172,21	+	+		

Razem	512	19 183,65	
-------	-----	-----------	--

Lokale mieszkalne w dyspozycji Miasta Skierniewice z nieuregulowanym stanem prawnym:

Lp.	Rok bud.	Adres budynku	Ilość lokali	Pow. [m2]	Wyposażenie			
					Wod-kan	CO	CC W	Gaz
1	1938	1-Maja 9	4	117,99	+			
2	1963	Mickiewicza 9	4	215,22	+			
3	1925	Ogrodowa 1	11	258,42	+			
4	1925	Ogrodowa 3	6	181,39	+			
5	1910	Sienkiewicza 20	4	169,83	+			
Razem			29	942,85				

Prezydent Miasta Skierniewice przyjmuje wnioski o wynajem lokalu mieszkalnego lub lokalu socjalnego lub lokalu zamiennego od osób ubiegających się o zawarcie umowy najmu tych lokali w trybie i na zasadach określonych w uchwale Rady Miasta Skierniewice w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, oraz realizuje te zadania w ten sposób, że po przekazaniu informacji przez wynajmującego o wolnym lokalu do zasiedlenia kieruje osoby uprawnione do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego lub mieszkalnego lub zamiennego z wynajmującym.

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice wynajętych zostało z zasobu mieszkaniowego miasta 46 zwolnionych lokali, z czego:

- 21 lokali z tytułu niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i niskiego dochodu miesięcznego gospodarstwa domowego wnioskodawcy,
- 8 lokali w wyniku zamiany zajmowanego w zasobie mieszkaniowym miasta lokalu mieszkalnego,
- 13 lokali socjalnych z tytułu orzeczonej w wyroku sądowym eksmisji z lokalu z uprawnieniem pozwanych do otrzymania lokalu socjalnego,

- 3 tymczasowe pomieszczenia z tytułu orzeczonej eksmisji bez przyznanego przez sąd uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego,
- 1 lokal zamienny z tytułu remontu lokalu wymagającego jego opróżnienia.

W wyniku przeprowadzonych na przestrzeni 2018 roku postępowań w sprawach o wynajem lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy 23 rodziny zakwalifikowane zostały do wynajmu lokalu komunalnego i oczekują na umieszczenie na corocznie opracowywanej liście osób i rodzin uprawnionych do zawarcia w danym roku kalendarzowym umowy najmu lokalu mieszkalnego, lokalu socjalnego lub zamiany lokalu mieszkalnego z mieszkaniowego zasobu miasta Skierniewice, z czego:

- na wynajem lokalu mieszkalnego - 14
- na zamianę lokalu - 6
- na wynajem lokalu socjalnego - 3

Zarządzeniem Nr 32.2018 Prezydenta Miasta Skierniewice z dnia 28 lutego 2018 roku zatwierdzona została roczna lista osób i rodzin uprawnionych do zawarcia w 2018 roku umowy najmu lokalu mieszkalnego, lokalu socjalnego lub zamiany lokalu mieszkalnego z mieszkaniowego zasobu miasta Skierniewice. 2018 roku.

Na rocznej liście na 2018 rok umieszczonych było łącznie 53 osób/rodzin. Z listy opracowanej na 2018 rok zrealizowanych zostało na przestrzeni obowiązywania tej listy 28 spraw, z czego:

- 18 wynajmów lokali mieszkalnych
- 6 zamian lokali mieszkalnych
- 4 wynajmy lokali socjalnych.

W 2018 roku wypłacono łącznie 3354 dodatki mieszkaniowe na kwotę 534 087,40 zł, z czego blisko 62 % tej kwoty stanowi częściowe pokrycie wydatków mieszkaniowych osób zamieszkujących w lokalach będących w zasobie gminnym, 24 % spółdzielczym oraz 14 % stanowią zasoby pozostałe (wspólnoty mieszkaniowe, prywatni właściciele, inne).

Średnia wysokość dodatku mieszkaniowego w 2018 roku wyniosła 150,28 zł. Wydano łącznie 624 decyzje (581 decyzje o przyznaniu, 43 odmowne).

IX. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Informacje o stanie środowiska w mieście

W ramach realizacji „Programu Ochrony Środowiska Miasta Skierniewice na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024” dokonano oceny stanu środowiska na terenie miasta w określonych obszarach interwencyjnych takich jak: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleba, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrody.

1.1 Ochrona powietrza

W zakresie oceny jakości powietrza miasto Skierniewice zostało zaklasyfikowane do strefy łódzkiej i zaliczone do klasy C dla stężeń PM₁₀, PM_{2,5} i B(a)P (klasyfikacja stref w rocznej ocenie jakości powietrza na podstawie wartości poziomów niektórych substancji w powietrzu: dopuszczalnego, docelowego i celu długoterminowego), świadczącej o przekroczeniach w tych wskaźnikach wartości dopuszczalnych. W mieście Skierniewice (strefa łódzka) odnotowano niski poziom stężeń większości monitorowanych zanieczyszczeń. W zakresie stężenia m.in. takich zanieczyszczeń jak: CO₂, SO₂, NO₂, CO, benzenu, arsenu, niklu, kadmu oraz ołowiu miasto Skierniewice zostało zaliczone do klasy A czyli do terenów, na których nie zostały przekroczone wartości dopuszczalne.

Na terenie miasta Skierniewice zlokalizowany jest jedna manualna stacja pomiarowa jakości powietrza w ramach monitoringu prowadzonego przez WIOŚ w Łodzi (przy ul. M. Konopnickiej 5). Brak jest automatycznych stacji pomiarowych. Na terenie miasta Skierniewice stwierdzono przekroczenie poziomów dla pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pirenu oraz dla ozonu w przypadku celu długoterminowego. Źródłem wysokich stężeń benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, PM₁₀ jest proces spalania paliw w celach grzewczych. Stężenia te w okresie zimowym są znacznie wyższe niż w sezonie letnim. Natomiast do czynników powodujących powstawanie ozonu zalicza się tlenki azotu oraz węglowodory. Ozon jest zanieczyszczeniem pochodzenia fotochemicznego, a jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru. Przyczyny przekroczeń poziomów celów długoterminowych dla ozonu to: komunikacja, warunki pogodowe, naturalne źródła emisji oraz napływ zanieczyszczeń prekursorów ozonu spoza granic województwa. Przekroczenia jakości powietrza w mieście Skierniewice głównie spowodowane są przez źródła emisyjne zlokalizowane w Skierniewicach, ale również

przez źródła spoza miasta, z całej Strefy Łódzkiej (emisja napływowa). Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w mieście jest tzw. emisja niska głównie z sektora budownictwa indywidualnego oraz komunalnego, emisja komunikacyjna z dróg, a także w niewielkim stopniu emisja punktowa z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta.

W 2018 r. w mieście Skierniewice, w ramach realizacji obowiązujących Programów Ochrony Powietrza, zrealizowano wiele działań ograniczających wielkości emisji pyłu PM10, benzo(a)piranu i PM2,5. Do takich działań należy zaliczyć między innymi:

- budowę i modernizację sieci ciepłej z przyłączami – długości 1362 m,
- budowa nowych węzłów ciepłych – 10 szt.,
- podłączanie budynków do sieci ciepłej – 12 szt.
- budowa ścieżek pieszo-rowerowych – dł. ok. 1500 m,
- remonty i przebudowa dróg (ul. Łódzka, Szwoleżerów, Działkowa, Liliowa, Sadowa, Partyzantów),
- termomodernizacja budynku wielorodzinnego,
- wymiana starych pieców na nowe proekologiczne,
- zakup przez MZK 10 autobusów z silnikami EURO 6,
- budowa sieci gazowej o długości 1583 m i wykonanie 1536 m przyłączy gazowych,
- objęcie gazyfikacją 13 ulic w mieście.

Można przyjąć, że po 2018 r. jakość powietrza na terenie miasta nie uległa istotnym zmianom, jednak ze względu na wzrost liczby ludności korzystających z gazu jako nośnika ciepła, ciepłowni miejskiej, podjętych działań termomodernizacyjnych oraz ciągłej poprawy nawierzchni dróg, stan powietrza uległ poprawie. jednak nie znajduje odzwierciedlenia w klasyfikacji stref. Jest to zjawisko typowe dla wszystkich obszarów województwa łódzkiego i kraju.

1.2 Hałas

W mieście Skierniewice głównym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa. Spowodowane jest to dużym zagęszczeniem ruchu samochodowego i transportowego na obszarze miasta. Hałas związany jest również z ruchem lokalnym w mieście Skierniewice i powiecie skierniewickim, a dokładniej poprzez ruch samochodowo-transportowy pomiędzy miejscowościami. Czynnikiem wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy

trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny. Przekroczenia poziomu hałasu głównie mają miejsce w rejonie przebiegu dróg wojewódzkich i drogi krajowej, które przebiegają przez miasto Skierniewice.

Wskazane powyżej działania w zakresie przebudowy i remontów dróg wpływają w sposób istotny na ograniczanie emisji hałasu.

1.3 Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie Skierniewic do głównych źródeł mogących emitować promieniowanie elektromagnetyczne należą stacje bazowe telefonii komórkowej. Całe miasto jest objęte zasięgiem wszystkich działających na terenie kraju operatorów komórkowych.

Na terenie miasta Skierniewice znajduje się 10 miejsc występowania stacji bazowych telefonii komórkowych. Wyniki zmierzonych pól elektromagnetycznym na obszarze województwa (prowadzone przez WIOŚ w Łodzi) nie wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu. Badania w całym województwie łódzkim wskazały, że w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku. Na terenie miasta Skierniewice nie ma potrzeby prowadzenia działań wpływających na poprawę stanu środowiska w zakresie promieniowania elektromagnetycznego.

1.4 Gospodarka wodno-ściekowa

Obszar miasta Skierniewice należy do obszaru dorzecza Wisły regionu wodnego Środkowej Wisły oraz zlewni rzeki Bzury. Główną oś hydrograficzną miasta tworzy rzeka Łupia-Skierniewka, prawostronny dopływ rzeki Bzury. Przy wschodniej granicy miasta płynie rzeka Rawka, przy zachodniej zaś rzeka Zwierzyniec (rzeka Pisia Zwierzyniec). Na terenie miasta Skierniewice wszystkie części wód powierzchniowych rzecznych posiadają zły stan JCWP. Sześć JCWP jest zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych. Główne rzeki to Łupia - Skierniewka, Rawka i Zwierzyniec (Pisia Zwierzyniec), jednak na całym obszarze miasta spotyka się mniejsze cieki i rowy, w których okresowo występuje woda. W obowiązującym Planie gospodarowania wodami określone zostały cele środowiskowe dla poszczególnych JCWP rzecznych. W przypadku jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych na terenie Skierniewic celem jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Stwierdzono jednak, iż wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów

środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW.

Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jednym z podstawowych czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych są zanieczyszczenia zawarte w ściekach komunalnych i przemysłowych.

Miasto Skierniewice według podziału na 172 jednolite części wód podziemnych położone jest na obszarze jednej JCWPd. Biorąc pod uwagę ten podział miasto Skierniewice występuje na JCWPd nr 63 kod, JCWPd: GW200063. Na całym obszarze JCWPd nr 63 określono stan ilościowy i chemiczny jako dobry. Ogólna ocena stanu JCWPd również została określona jako dobra. Zagrożenie powodziowe miasta Skierniewice nie jest wysokie. Na żadnej z rzek znajdujących się na jego obszarze nie występują miejsca gdzie mogą powstać zatory. Jedynym zagrożeniem powodziowym jest możliwość wystąpienia lokalnych podtopień, które spowodowane mogą być przez nie dostatecznie dobry systemem odprowadzania wody z terenu miasta na obszary odbierające wodę. Łączne zasoby eksploatacyjne wód podziemnych na terenie miasta wynoszą 876 m³/h, ale wydobywane jest ok. 520 m³/h. Spowodowane jest to obniżeniem wydajności studni dolno i górno kredowych oraz studni A3 z warstwy czwartorzędowej. Wymienione studnie wymagają renowacji. Planowane jest również wybudowanie studni dolno kredowej o głębokości 600 m i ujęcia czwartorzędowego. W wodach podziemnych występują jedynie typowe przekroczenia w zawartości żelaza i manganu, więc woda przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest uzdatnianiu polegającym głównie na napowietrzaniu i filtrowaniu. Wszystkie parametry wody uzdatnionej zgodne są z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ścieki komunalne z miasta Skierniewice oczyszczane są w oczyszczalni ścieków komunalnych zlokalizowanej w miejscowości Mokra Prawa. Oczyszczalnia obsługuje mieszkańców i zakłady przemysłowe miasta Skierniewic oraz okolicznych gmin. Oczyszczalnia posiada część mechaniczną (krata wstępna, kraty gęste schodkowe, piaskowniki wirowe, osadniki wstępne), część biologicznego oczyszczania z usuwaniem azotu i fosforu w dwóch równoległych ciągach (komory : predenitryfikacji, defosfatacji, denitryfikacji i nityfikacji) oraz dwóch osadników wtórnych. Układ uzupełniony jest stopniem chemicznego usuwania fosforu.

Całkowita długość sieci kanalizacyjnej w Skierniewicach wynosiła w 2018 roku 115,10 km.

W 2018 r. wybudowano 4,70 km sieci kanalizacyjnej. Sieć kanalizacyjna obsługuje 46 568 mieszkańców Skierniewic, co daje wskaźnik skanalizowania 94,70% (RLM). Aglomeracja Skierniewice (w rozumieniu przepisów ustawy Prawo wodne) została ujęta w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (Nr. Rozp. XXVII/339/16). Zgodnie z danymi jakie zostały w

nim zawarte na obszarze miasta realizowane będą czynności związane z budową oraz modernizacją sieci kanalizacyjnej. W ramach tych działań uporządkowanie zostanie gospodarka wodno-ściekowa w mieście Skierniewice (etap II i etap III). Prace potrwać aż do 2021 roku. Program ten przewiduje również podjęcie kilku inwestycji związanych z oczyszczalnią ścieków komunalnych. Działania finansowane będą ze środków własnych samorządu oraz Funduszu Spójności i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

1.5 Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Miejskiej Skierniewice usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczy EKO-REGION Sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie ul. Bawełniana 18. Oddział w Skierniewicach. Firma została wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego. Miejsce zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania: Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Julkowie gmina wiejska Skierniewice. Akcja selektywnego odbioru odpadów komunalnych prowadzona jest na terenie miasta Skierniewice już od wielu lat. Coraz więcej osób dostrzega w segregacji odpadów oszczędności własnych pieniędzy płaconych za wywóz odpadów komunalnych. W Skierniewicach segregacja prowadzona jest w dwóch systemach: systemie u „źródła”, czyli pojemnikowym na terenie zabudowy jednorodzinnej oraz w systemie „w sąsiedztwie”, czyli pojemniki ustawione na terenie zabudowy wielorodzinnej. System selektywnej zbiórki obsługiwany jest przez EKO-REGION Sp. z o.o. w Bełchatowie. Odpady padłych zwierząt przekazywane są uprawnionym odbiorcom odpadów na podstawie zawartych umów. Mieszkańcy miasta Skierniewice mogą bezpłatnie przekazywać 14 rodzajów odpadów komunalnych do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), zlokalizowanego przy ulicy Czerwonej 7 w Skierniewicach. Punkt prowadzony jest przez EKO-REGION Sp. z o.o. w Bełchatowie. Na terenie miasta prowadzona jest w wyznaczonych punktach, zbiórka baterii, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz przeterminowanych leków, strzykawek i igieł. Celem nadrzędnym nowelizacji przepisów jest zmniejszenie ilości odpadów komunalnych kierowanych na składowisko odpadów. W tym celu gminy zostały zobowiązane do osiągnięcia wysokich poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych, jak również ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Gminom, które nie wywiążą się z nałożonego obowiązku będą naliczane kary pieniężne. Szeroko rozwinięta struktura gospodarowania odpadami zapewniła spełnienie wymagań w zakresie

recyklingu i odzysku odpadów w stopniu znacznie przekraczającym limity określone w Polsce. I tak:

- Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło wyniósł 66,39 % (wymagany > 30,00 %).
- Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, innych niż niebezpieczne, odpadów budowlanych i rozbiórkowych 100% (wymagany > 50,00 %).
- Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania 19,26 % (wymagany =< 40 %).

W roku 2018 osiągnięty został poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w wysokości 19,26 % w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w roku 1995, przy czym zgodnie z wymogami art. 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku gmina zobowiązana jest do ograniczenia w 2018 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 40% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Miasto Skierniewice wywiązało się w 2018 r. z określonego przepisami poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest (odpadów niebezpiecznych) z terenie miasta prowadzone jest od 2012 r. Na terenie Miasta trwa. realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest (odpadów niebezpiecznych) z terenu miasta Skierniewice do 2032 roku. Miasto pozyskuje dotacje celowe z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację programu. W 2018 roku przekazano do unieszkodliwiania 54,110 Mg wyrobów zawierających azbest (odpadów niebezpiecznych), usuniętych z 31 nieruchomości. Na usunięcie azbestu w 2018 r. pozyskano dotacje z WFOŚiGW w Łodzi w wysokości 12 885,00 zł.

1.6 Zasoby przyrody

Na terenie miasta Skierniewice przeważają grunty leśne prywatne, które stanowią 76 ha. Grunty leśne publiczne zajmują powierzchnię 31 ha. Na terenie miasta znajduje się 85 pomników przyrody. Otulina Bolimowskiego Parku Krajobrazowego na terenie miasta zajmuje powierzchnię 167,5 ha, w strefie przemysłowej (okolice ul. Fabrycznej). Pełni ona funkcję izolacyjną i ochronną

terenów Parku od terenów przemysłowych. Obszar Chronionego Krajobrazu Bolimowsko-Radziejowicki z doliną Środkowej Rawki na terenie Skierniewic obejmuje tereny wschodniej części miasta (dzielnice Rawka, tereny na wschód od ulic: Domarasiewicza, Kolberga i Berlinga).

Rezerwat „Rawka” - utworzony w 1983 roku obejmuje koryto rzeki Rawki od źródeł po ujście do Bzury. Powierzchnia doliny rzeki wynosi 487 ha. Jest rzeką niziną z licznymi meandrami i starorzeczami, zadrzewionymi zboczami z nielicznymi okazami starych dębów. W wodach rzeki Rawki żyje wiele gatunków ryb. Dolina rzeki stanowi korytarz ekologiczny o randze krajowej w system ekologicznym Natura 2000. Występują tu liczne siedliska fauny i flory. Użytek ekologiczny Położony w Leśnictwie Zwierzyniec o pow. 1,39 ha. Obszar Natura 2000 „Dolina Rawki” PLH100015 (teren wschodni miasta) - obejmujący dolinę Rawki ukształtowaną w okresie zlodowacenia środkowopolskiego posiadającą naturalne, meandrujące koryta oraz liczne starorzecza. Brzegi rzeki porośnięte są roślinnością łągową i łąkową. Rzeką Rawką na odcinku 42 km przepływa przez środek Puszczy Bolimowskiej, która wraz z otaczającymi ją ubogimi polami, rozszanymi starymi puszczańskimi wioskami stanowi Bolimowski Park Krajobrazowy. Obszar Doliny Rawki chroniony jest z uwagi na różnorodność siedlisk oraz powiązanych z nimi roślin i zwierząt. Obszar starorzeczy związany jest z występowaniem roślinności: wodnej, bagiennej, szuwarowej i zaroślowej. Gleby występujące to głównie gleby torfowe, murszowe, bagienne i mułowo - bagienne. Na terenie ostoi występuje około 27 gatunków chronionych roślin naczyniowych oraz kilkadziesiąt rzadkich w skali krajowej lub regionalnej. Obszar ten jest również miejscem łąkowym wielu ptaków np. muchołówki, jarząbka, zimorodka, bociana białego oraz licznych płazów m.in., kumaka nizinnego.

Zieleń urządzona:

Obszar dzielnicy Rawka - w rejonie ulicy Bohaterów Westerplatte (w części wschodniej), znajduje się stanowisko archeologiczne związane z osadnictwem wczesnośredniowiecznym.

Park miejski - Zajmuje on powierzchnię 26,8 ha i podzielony jest na dwie części: wschodnią z parkiem pałacowym oraz północną z ogrodem Wili Aleksandria. Park został wpisany do Rejestru Zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na drzewostan parku składają się: lipa drobnolistna, grab pospolity, wiąz szypułkowy, klon pospolity, jesion wyniosły, kasztanowiec biały, dąb szypułkowy oraz pojedyncze drzewa iglaste: modrzew, sosna czarna.

Skwery i zieleńce – na terenie całego miasta zajmują one powierzchnię 14,3 ha.

2. Usunięcie odpadów z osiedla Rawka

Prezydent Miasta Skierniewice doprowadził do usunięcia nielegalnie magazynowanych odpadów na terenie Osiedla Rawka w Skierniewicach. W celu zrealizowania tego zadania przeprowadzono trzy postępowania egzekucyjne.

Postępowanie prowadzone w stosunku do firmy FORECO Sp. z o.o. z/s w Raszynie ul. Szkolna 9, 05-090 Raszyn w związku z niewypełnieniem obowiązku usunięcia odpadów powstałych w związku z pożarem jaki miał miejsce w listopadzie 2014 r. z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania przy ul. Warszawskiej w Skierniewicach (przed zmianą, przy ul. Domarasiewicza 3/5).

W ramach postępowania egzekucyjnego przeprowadzono wykonanie zastępcze usunięcia magazynowanych odpadów powstałych w związku z pożarem (wykonanie

zastępcze przeprowadziła firma wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych). Wykonanie zastępcze usunięcia odpadów przeprowadzono w okresie od 19.02.2018 r. do 27.06.2018 r. W ramach wykonania zastępczego usunięto 17 764 Mg odpadów.

Postępowania prowadzone w stosunku do firmy działającej pod nazwą Wulff-Bertowska Hanna Zofia EKOIMPEX Chlebna 48a 05-825 Grodzisk Mazowiecki zamierzającej prowadzić działalność polegającą na przetwarzaniu odpadów w celu produkcji paliwa alternatywnego oraz na zbieraniu odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych w Skierniewicach przy ul. Warszawskiej 1d (przed zmianą przy ul. Domarasiewicza 3/5). Firma EKOIMPEX zgromadziła duże ilości odpadów przeznaczonych do produkcji paliwa alternatywnego lecz nigdy nie rozpoczęła działalności w tym zakresie. Cały teren działki „zasypyany” był tymi odpadami co uniemożliwiało wejście na teren zakładu i do hal magazynowych. Pod hałdami odpadów przeznaczonych do produkcji paliwa alternatywnego zlokalizowane były odpady zbierane, głównie odpady niebezpieczne. W celu doprowadzenia do usunięcia odpadów niebezpiecznych należało najpierw doprowadzić do usunięcia odpadów przeznaczonych do produkcji paliwa alternatywnego. Dlatego też przeprowadzono dwa odrębne postępowania egzekucyjne: jedno dotyczące usunięcia

zgromadzonych odpadów do produkcji paliwa alternatywnego i drugie dotyczące usunięcia odpadów zbieranych, głównie odpadów niebezpiecznych.

W ramach pierwszego postępowania egzekucyjnego doprowadzono do wykonania zastępczego usunięcia magazynowanych odpadów przeznaczonych do produkcji paliwa alternatywnego (wykonanie zastępcze przeprowadziła firma wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych). Wykonanie zastępcze usunięcia odpadów przeprowadzone zostało w okresie od 27.09.2017 r. do 11.10.2017 r. W ramach wykonania zastępczego usunięto 2 034,54 Mg odpadów.

W ramach drugiego postępowania egzekucyjnego doprowadzono do wykonania zastępczego usunięcia magazynowanych odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych (wykonanie zastępcze przeprowadziła firma wyłoniona w drodze przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych). Wykonanie zastępcze usunięcia odpadów przeprowadzone zostało w okresie od 20.06.2018 r. do 01.08.2018 r. W ramach wykonania zastępczego usunięto 704,238 Mg odpadów (w tym 557,112 Mg odpadów niebezpiecznych).

Doprowadzenie do usunięcia ww. odpadów nielegalnie magazynowanych na terenie Osiedla Rawka w Skierniewicach, pozwoliło na zlikwidowanie poważnego zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz zlikwidowanie zagrożenia dla bezpieczeństwa, zdrowia i życia mieszkańców Osiedla Rawka.

3. Pielęgnacja terenów zielonych

W 2018 roku na komunalnych terenach będących własnością gminy Miasto Skierniewice posadzono 274 szt. drzew oraz 1846 szt. krzewów. Na podstawie uzyskanych decyzji usunięto z terenu miasta 429 drzew i 79 szt. krzewów. Na terenach komunalnych zostały ustawione nowe elementy małej architektury w postaci ławek i koszy na śmieci, za łączną kwotę ponad 120 tys. zł.

Utrzymanie zieleni w mieście obejmuje szeroki zakres działań. Między innymi koszenie trawników w ciągach ulicznych, na placach, skwerach, parkach, pasa drogowych, poboczach oraz rowach melioracyjnych i odwadniających. W 2018 roku wykonano koszenia za łączną kwotę 694 786 zł.

Pielęgnacja zieleni polegająca na wykonywaniu cięć technicznych i pielęgnacyjnych drzew, frezowaniu pni, usuwaniu wiatrołomów, odchwaszczaniu kwietników, mulczowaniu i nawożeniu zieleńców pochłonęła kwotę blisko 340 026 zł.

Do podnoszenia atrakcyjności terenu gminy Miasta przyczynia się również odchwaszczanie terenów zieleni i usuwanie przekwitłych kwiatostanów a następnie obsadzanie i uzupełnianie materiału roślinnego na jej terenie. W 2018 roku wykonano pielęgnację za 278 167 zł.

VIII. DROGI, KOMUNIKACJA, TRANSPORT

1. Drogi i komunikacja

Na dzień 31 grudnia 2018 r. długość dróg w gminie wynosiła 172,2 km. Drogi asfaltowe stanowiły na początku 2018 r. 93,32 % wszystkich dróg, a pod koniec poprzedniego roku 93,32%. Drogi utwardzone stanowiły w poprzednim roku, odpowiednio 96,42% na dzień 1 stycznia 2018 r. i 96,90 % na dzień 31 grudnia 2018 r. Długość ścieżek rowerowych na dzień 1 stycznia 2018 r. wynosiła 25,9 km, natomiast na 31 grudnia 2018 r. 27,4 km.

W gminie rozpoczęto w 2018 r. następujące inwestycje:

- przebudowa/rozbudowa ul. Ppłk Pil. R. Sulińskiego,
- budowa ścieżki pieszo-rowerowej w ulicy Rawskiej na odc. od ul. Strobowskiej do granicy miasta,
- remont jezdni w sięgaczu ul. Łódzkiej,
- przebudowa ulicy Szwoleżerów wraz z budową kanalizacji deszczowej,
- budowa ul. 26 Dywizji Piechoty od ul. Wojska Polskiego do ul. Batorego,
- budowa i remont chodnika oraz utwardzenie terenu do tzw. ul. Projektowanej,
- projekty i koncepcje - wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy kanału deszczowego w ul. Poniatowskiego,
- remont ul. Działkowej,
- utwardzenie terenu pod stacje rowerowe,
- przebudowa ul. Liliowej,
- budowa chodnika oraz zatoki postojowej w ul. Sucharskiego,
- wykonanie nawierzchni bitumicznej w ul. Partyzantów, Sadowej, na nieutwardzonym odcinku w ul. Bielańskiej,
- budowa miejsc postojowych i remont chodnika w ul. Czerwonej,
- remont sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Widok i Nowobielańska w Skierniewicach,
- budowa sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych w ciągu ul. Mszczonowskiej,
- zakup i montaż wiat przystankowych,
- montaż dwóch zestawów podświetlanego znaku D-6 przejście dla pieszych,
- integracja różnych systemów transportu zbiorowego poprzez rozbudowę węzłów przesiadkowych w województwie łódzkim,
- budowa oświetlenia ulicznego w łączniku ul. Nowobielańska do ul. Asnyka (przy byłym Urzędzie Skarbowym) oraz w sięgaczu ul. Trzecińskiej 77,

- modernizacja oświetlenia ulicznego w technologii LED wraz z doświetleniem wybranych przejść dla pieszych.

Wiązały się one z poniesieniem kosztów w wysokości 16 460 260,25 zł, przy czym finansowanie zewnętrzne, pochodzące ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 wyniosło 185 479,68 zł.

2. Zezwolenia i licencje na przewozy

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice ważnych było:

- 89 licencji na taksówkę,
- 10 zezwoleń na przewóz osób,
- 160 zezwoleń na przewóz rzeczy,
- 56 zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne przewóz rzeczy,
- 5 zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne przewóz osób.

W 2018 roku wydano:

- 27 licencji na taksówkę,
- 3 zezwolenia na przewóz osób,
- 9 zezwoleń na przewóz rzeczy,
- 3 zaświadczenia na przewozy drogowe na potrzeby własne przewóz rzeczy,
- 1 zaświadczenie na przewozy drogowe na potrzeby własne przewóz osób.

W 2018 roku nie cofnięto żadnej licencji na taksówkę, zezwolenia na przewóz osób czy zezwolenia na przewóz rzeczy. Nie cofnięto zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne na przewóz rzeczy czy osób.

3. Prawa jazdy i rejestracja pojazdów

W 2018 roku Wydział Dróg i Komunikacji Urzędu Miasta Skierniewice nadzorował pracę 6 stacji kontroli pojazdów i 10 ośrodków szkolenia kierowców znajdujących się na terenie Miasta Skierniewice. W 2018 roku wydano 600 praw jazdy i zarejestrowano ok. 3 500 pojazdów.

IX. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA ZDROWIA

1. Działalność Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach

W 2018 roku w KMP w Skierniewicach wszczęto 1058 postępowań, dotyczących zdarzeń zaistniałych na terenie miasta Skierniewice, z których stwierdzono 882 przestępstwa. Wykryto natomiast 566 przestępstw. Z 882 czynów stwierdzonych: - 285 to przestępstwa przeciwko mieniu (32% ogółu), - 119 przestępstwa gospodarcze (13,5% ogółu), - 54 przestępstwa narkotykowe (6% ogółu), - 13 przestępstw przeciwko życiu lub zdrowiu (1,5% ogółu). Największym problemem w gminie są przestępstwa przeciwko mieniu.

Policjanci Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach w ramach działań z zakresu profilaktyki społecznej w 2018 roku realizowali działania w obszarach: bezpieczeństwo w ruchu drogowym, narkotyki, dopalacze, środki odurzające, cyberzagrożenia, bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania, bezpieczeństwo dzieci i młodzieży „Edukacja dla bezpieczeństwa”, przemoc w rodzinie, bezpieczeństwo seniorów.

W 2018 r. Miejska Komenda Miejska Policji w Skierniewicach uczestniczyła w następujących przedsięwzięciach profilaktycznych na rzecz społeczeństwa:

- 443 spotkania profilaktyczno-edukacyjne z dziećmi i młodzieżą w placówkach oświatowych na terenie miasta (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadgimnazjalne);
- turnieje Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego dla dzieci szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych;
- 173 spotkania profilaktyczno-edukacyjne z radami pedagogicznymi placówek oświatowych;
- spotkania profilaktyczno-edukacyjne z rodzicami i opiekunami prawnymi dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych;
- stoisko profilaktyczne z konkursami dla mieszkańców Skierniewic w ramach następujących inicjatyw realizowanych przez Urząd Miasta w Skierniewicach: Jarmark Wielkanocny, Miejski Piknik z okazji Dnia Dziecka, Widokowy Piknik z okazji Dnia Dziecka, Piknik „ZALEWAYA” , Festiwal Nauki na terenie PWSZ, Piknik z okazji otwarcia Zalewu;
- spotkania promujące zawód policjanta na terenie szkół ponadgimnazjalnych oraz instytucji na terenie miasta min. PUP oraz PWSZ;
- spotkania profilaktyczno-edukacyjne w klubach seniora na terenie Miasta;
- debata społeczna z dyrektorami placówek oświatowych w ramach diagnozowania potrzeb działań profilaktycznych;

- podpisanie porozumienia dot. bezpieczeństwa na wodach z WOPR Skierniewice;
- odwiedziny w szkołach i przedszkolach z policyjnym Mikołajem,
- prowadzenie egzaminów na kartę rowerową;
- odbywające się cyklicznie patrole szkolne miejskim na terenie placówek oświatowych;
- spotkania w siedzibie KMP w Skierniewicach z dziećmi przedszkoli, szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych.

Ponadto Komendant Miejski Policji w Skierniewicach mając w zakresie wzmocnienie służby patrolowej podpisał porozumienie z Prezydentem Miasta Skierniewice, na mocy którego uruchomiono na obszarze miasta tzw. Patrole ponadnormatywne. Urząd Miasta przekazał a ten cel środki finansowe w wysokości 130.000 zł. Porozumienie miało na celu aktywne przeciwdziałanie przestępczości i czynom chuligańskim, poprawę porządku publicznego na terenie miasta Skierniewice oraz zapewnienie bezpieczeństwa jego mieszkańców i realizację programu „Bezpieczne Miasto”. W związku z powyższym od 13 marca do 30 listopada 2018 roku łącznie 867 razy policjanci KMP pełnili służbę w ramach patroli ponadnormatywnych (w roku ubiegłym - 736). Zaznaczyć należy, iż ilość służb ponadnormatywnych stanowi ok. 10% wszystkich służb zrealizowanych na terenie działania KMP.

W analizowanym okresie policjanci Wydziału Prewencji wykonali 252 służb z siłami pozapolicyjnymi:

- 144 ze Strażą Miejską,
- 44 ze Strażą Ochrony Kolei, podczas których 87 pociągów objęto ochroną oraz wykonano 75 patroli radujących. Skontrolowano 36 „dzikich” przejść przez torowisko,
- 64 ze strażnikami Straży Leśnej, Rybackiej i innymi.

W 2018 roku policjanci pełnili służbę w ramach zabezpieczenia min:

- 17 imprez plenerowych, takich jak: koncerty, pikniki, festiwale – Rock May Festiwal, czy otwarcie Zalewu Zadębie, Maj Syty Fest,
- 58 imprez masowych o charakterze kulturalno-rozrywkowym, np. Skierniewickie Święto Kwiatów Owoców i Warzyw;
- 7 meczy piłki nożnej na terenie Skierniewic.

2. Działalność Komendy Państwowej Straży Pożarnej

Działania Komendy Miejskiej PSP w Skierniewicach polegają na:

- rozpoznawaniu zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;

- organizowaniu i prowadzeniu akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń;
- wykonywaniu pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;
- szkoleniu członków ochotniczych straży pożarnych;
- organizowaniu szkolenia i doskonalenia pożarniczego;
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

W 2018 roku w Miejska Komenda Państwowej Straży Pożarnej zatrudniała 71 osób, w tym 69 strażaków. W minionym roku na terenie działania KM PSP Skierniewice odnotowano 1250 zdarzeń, w tym: 283 pożary i 905 miejscowych zagrożeń oraz 62 alarmów fałszywych. W stosunku do roku 2017 nastąpił wzrost ilości interwencji o 6,39 %.

Podczas miejscowych zagrożeń zanotowano 20 ofiar śmiertelnych oraz 142 osoby ranne. W wyniku pożarów zginęła 1 osoba, a 12 osób zostało rannych.

Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach przeprowadziła 89 czynności kontrolno-rozpoznawcze w zakresie kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych oraz oceny zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym pod względem ochrony przeciwpożarowej. W czasie trwania czynności stwierdzono 124 nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym. Wydano 27 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Prowadzone były również czynności kontrolne sprawdzające wykonanie nałożonych decyzji administracyjnych z poprzednich lat.

W 2018 roku podjęto również działania w zakresie edukacji społeczeństwa celem podniesienia poziomu bezpieczeństwa, m. in.:

- Turniej Powiatowy Gmin i Miasta Skierniewice pt. „Młodzież zapobiega pożarom”;
- „Bezpieczne ferie i wakacje” w ramach, których przeprowadzono kontrole w miejscu planowanych obozów harcerskich;
- kontrole podczas trwania obozów harcerskich;
- kontrole kąpieliska na zbiorniku wodnym „Zadębie” ;
- wywiady na temat Bezpiecznych wakacji i ferii;
- informacje w lokalnej prasie na temat bezpieczeństwa w czasie wypoczynku;
- brała udział w kampanii zorganizowanej przez ministerstwo pn. „Kręci mnie bezpieczeństwo”, „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”, Kręci mnie bezpieczeństwo przez cały rok szkolny”.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach w 2018 aktywnie włączyła się w ogólnopolską akcję zainicjowaną przez Komendę Główną PSP. Akcję ukierunkowano na ograniczenie liczby ofiar pożarów oraz zatruc tlenkiem węgla, pod hasłem „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”. W ramach akcji podjęto szereg działań związanych z propagowaniem jej założeń. Podjęto współpracę z lokalnymi mediami w celu nagłośnienia akcji.

W ramach podniesienia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta Skierniewice, zamontowano w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych tzw. „starej zabudowy” 20 czujek dymu i tlenku węgla zakupionych przez Miasto Skierniewice.

3. Działalność Straży Miejskiej

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice Straż Miejska w Skierniewicach podjęła 7462 interwencje związane z zapewnieniem ładu i porządku na terenie gminy. Czynów zabronionych ujawniono 3703, co stanowi 49,62% wszystkich podjętych interwencji. Najczęściej ujawnianymi wykroczeniami są czyny zabronione stypizowane w aktach prawnych zawartych w Kodeksie wykroczeń, których ujawniono razem 3324, co stanowi 89,76% wszystkich ujawnionych czynów zabronionych. W wyniku ujawnienia

tych wykroczeń Straż Miejska nałożyła 406 mandatów karnych na kwotę 41 450,00 zł, 66 razy skierowano sprawę do sądu, 2734 razy zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, a w 118 przypadkach zastosowano innych sposób zakończenia czynności np. poprzez przekazanie sprawy innym organom.

Ogółem Straż Miejska nałożyła

3029 mandatów karnych na kwotę 49 250,00 zł, w 480 przypadkach zastosowano pouczenia, 71 spraw skierowano do sądu, a w 123 przypadkach sprawy przekazano innym organom.

Ponadto Straż Miejska podjęła 656 działań prewencyjnych, które dotyczyły między innymi: zapewnieniu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, bezpieczeństwa pracowników samorządowych,

eliminowaniu zagrożeń wynikających ze spalania śmieci, prowadzono akcję anty smogową, 47 razy zabezpieczono imprezy plenerowe, gdzie zaangażowano 126 strażników miejskich, razem z policją przeprowadzono 7 akcji pod kryptonimem „NIELAT”. Bardzo często Straż Miejska otrzymywała zgłoszenia od mieszkańców miasta, gdzie łącznie takich zgłoszeń było 3 877, co stanowi 51,96% wszystkich działań Straży Miejskiej.

Do najczęściej zgłaszanych problemów przez mieszkańców należą zagrożenia w ruchu drogowym 1 422 zgłoszenia, co stanowi 36,68% wszystkich zgłoszeń. Kolejnym problemem są zakłócenia porządku publicznego, których odnotowano 537 zgłoszeń, co stanowi 13,85% wszystkich zgłoszeń mieszkańców.

Pozostałe zgłoszenia mieszkańców dotyczyły: ochrony środowiska i gospodarki odpadami – 427 zgłoszeń, zagrożenie życia i zdrowia 279 zgłoszeń, bezpańskie i dzikie zwierzęta – 304 zgłoszenia, awarie techniczne zaistniałe w infrastrukturze Miejskiej – 272 zgłoszenia, zagrożenia pożarowe 44 zgłoszenia.

Dla zapewnienia ładu i porządku na terenie gminy Miasto Skierniewice zarówno Straż Miejska w Skierniewicach, jak również Policja w 2018 r. posiadała do dyspozycji zmodernizowany monitoring miejski składający się ze 105 kamer, które zamontowane zostały w najważniejszych miejsca na terenie gminy. W 2018 roku gmina Miasto Skierniewice zakończyła modernizację i rozbudowę systemu monitoringu miejskiego, co pozwoliło Straży Miejskiej na zwiększenie swoich interwencji o bliska 600%. Dla zapewnienia ładu i porządku Straż Miejska w Skierniewicach współpracuje z Komendą Miejską Policji w Skierniewicach. Współpraca ta polega na systematycznych spotkaniach podczas, których dochodzi do wymiany informacji o zagrożeniach na terenie gminy, prowadzenie wspólnych patroli mieszanych, których w 2018 r. odbyło się 115, prowadzenie różnych akcji prewencyjnych, udzielania wzajemnego wsparcia i wymiany doświadczeń.

Priorytetami Straży Miejskiej w Skierniewicach na 2019 r. będzie prowadzenie działań eliminujących przypadki zatrutowania środowiska przez spalanie odpadów w przydomowych piecach, poprawa porządku publicznego, a w szczególności reagowanie na przypadki zakłócania spokoju publicznego, niszczenia mienia, nieobyczajne wybryki. Dalsza kontynuacja eliminowania zagrożenia w ruchu drogowym oraz poprawa czystości na terenie gminy. Doprowadzenie do naprawy i modernizacji systemu monitoringu na terenie Parku Miejskiego i dostosowanie go do wymogów najnowszych systemów operacyjnych.

4. Zdrowie skierniewiczian

4.1 Podmioty lecznicze

Gmina Miasto Skierniewice nie jest organem prowadzącym ani założycielskim dla żadnego podmiotu leczniczego.

Na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonują następujące podmioty lecznicze, które na podstawie kontaktów z Narodowym Funduszem Zdrowia i poza nim świadczą usługi medyczne dla mieszkańców Skierniewic:

- Wojewódzki Szpital Zespolony im. St. Rybickiego w Skierniewicach ul. Rybickiego 1, 96-100 Skierniewice,
- NZOZ JUDYTA spółka z o.o., ul. Reymonta 16, 96-100 Skierniewice oraz ul. Orkana 6d/e/f, 96-100 Skierniewice,
- NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej „WIDOK” Sp. J. Maciej Pigoń, Maria Stebel, ul. Wańkowicza 7, 96-100 Skierniewice,
- MEDYK Sp. z o.o. z siedziba w Skierniewicach, ul. Sienkiewicza 1, 96-100 Skierniewice,
- Praktyka Lekarzy „Kopernik” Spółka Jawna z siedzibą w Skierniewicach, Jacek Napiórkowski, ul. Kopernika 9a, 96-100 Skierniewice,
- NZOZ Przychodnia Lekarsko-Rehabilitacyjna „KA-MED” s.c. Małgorzata Jastrzębska, Mirosław Jastrzębski, Jolanta Śliwińska, Lidia Diks, Maria Klemba- Borek, ul. Gójskiego 4, 96-100 Skierniewice z siedzibą : ul. Armii Krajowej 33, 96-100 Skierniewice,
- Przychodnia Rawka s.c A. Kozłowska, P. Tokarzewski, ul. Domarasiewicza 3/5, 96-100 Skierniewice,
- PPHU „FAGMET” Franciszek Gaczkowski NZOZ Przychodnia Lekarska „ESCU LAP”, ul. Sobieskiego 29, 96-100 Skierniewice,
- Centrum Medyczne Ogrodowa OMC Sp.z o.o. spółka komandytowa, ul. Ogrodowa 21/23, 96-100 Skierniewice

Świadczenia medyczne po godzinach pracy ww. podmiotów leczniczych, czyli tzw. nocną i świąteczną ambulatoryjną opiekę lekarską i pielęgniarскую pomoc leczniczą zapewnia Wojewódzki Szpital Zespolony w Skierniewicach, ul. Sobieskiego 4 – wejście od Al. Rataja.

W gminie Miasto Skierniewice w 2018 roku funkcjonowały 23 apteki. Dyżur nocny (w godz. 20.00-8.00) oraz dyżury w niedziele, święta i dni wolne od pracy pełniły apteki przy ul. Św. Stanisława 4 oraz przy ul. Rynek 30.

4.2. Programy polityki zdrowotnej

Na terenie gminy Miasto Skierniewice realizowane są następujące programy zdrowotne:

4.2.1. Program wczesnego wykrywania oraz profilaktyki nadwagi i otyłości wśród dzieci zamieszkałych na terenie Miasta Skierniewice na lata 2018-2020. Program został przyjęty uchwałą Nr XLIII/120/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 28 września 2017 roku w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. "Wczesne wykrywanie oraz profilaktyka nadwagi i otyłości wśród dzieci zamieszkałych na terenie Miasta Skierniewice" na lata 2018-2020".

Celem głównym programu jest zapobieganie i wczesne wykrywanie nadwagi i otyłości wśród dzieci klas I-III szkół podstawowych zamieszkałych w Mieście Skierniewice poprzez regularne badania antropometryczne, zmianę nawyków żywieniowych dzieci i rodziców oraz poszerzanie wiedzy i świadomości zdrowotnej na temat zasad prawidłowego żywienia dzieci.

Cele szczegółowe:

- oszacowanie liczby dzieci z nadwagą i otyłością w Mieście Skierniewice.
- zmniejszenie częstotliwości występowania nadwagi i otyłości poprzez zmianę nawyków żywieniowych.
- poszerzenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości dzieci w klasach I-III szkół podstawowych w Mieście Skierniewice.
- poszerzenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości rodziców/opiekunów prawnych dzieci w klasach I-III szkół podstawowych w Mieście Skierniewice.

Cele są w trakcie realizacji.

4.2.2 Program profilaktyki próchnicy zębów dla młodzieży w wieku 17 i 18 lat w Mieście Skierniewice został przyjęty uchwałą Nr XLIII/121/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 28 września 2017 roku w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. "Program profilaktyki próchnicy zębów dla młodzieży w wieku 17 i 18 lat w Mieście Skierniewice" na lata 2018-2020".

Celem głównym jest zmniejszenie częstości występowania próchnicy wśród młodzieży z populacji docelowej poprzez zintegrowane działania edukacyjne i lecznicze.

Cele szczegółowe:

- ocena stanu zdrowotnego jamy ustnej młodzieży w wieku 17-18 lat zamieszkujących miasto Skierniewice.
- ocena intensywności oraz frekwencji występowania próchnicy w populacji docelowej.
- zmniejszenie częstości występowania próchnicy poprzez zastosowanie zachowawczego leczenia stomatologicznego u 17 i 18- latków w mieście Skierniewice.
- poszerzenie wiedzy i świadomości zdrowotnej w zakresie profilaktyki próchnicy zębów wśród nastolatków z grupy docelowej.
- wykształcanie sprzyjających zapobieganiu próchnicy prawidłowych nawyków higienicznych i żywieniowych wśród młodzieży z grupy docelowej.

Planowany budżet: 26 000,00 zł (na rok 2018); w 2018 roku wydatkowano: 25 920,00 zł.

W ramach programu wyleczono 216 zębów.

4.2.3 Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Skierniewice w wieku 65 lat i więcej został przyjęty uchwałą Nr XLIII/119/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 28 września 2017 roku w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej pn. "Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla mieszkańców Miasta Skierniewice w wieku 65 lat i więcej" na lata 2018-2020".

Celem głównym jest zmniejszenie ryzyka zakażenia wirusami grypy wśród mieszkańców Miasta Skierniewice w wieku 65 lat i więcej.

Cele szczegółowe:

- zmniejszenie zapadalności na grypę i infekcje grypopochodne wśród mieszkańców w wieku powyżej 65 lat;
- zmniejszenie liczby zgonów i hospitalizacji w wyniku grypy i jej powikłań w populacji docelowej;
- zwiększenie wiedzy mieszkańców miasta na temat zagrożeń dla zdrowia związanych z grypą oraz możliwości zapobiegania tej jednostce chorobowej;
- wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców w zakresie potrzeby szczepień przeciw grypie;
- zwiększenie liczby osób stosujących szczepienia przeciw grypie.

Planowany budżet: 26 600,00 zł, w 2018 roku wydatkowano: 15 900,00 zł

Liczba osób objętych programem: 450 osób

4.3 Profilaktyczne akcje zdrowotne

Miasto Skierniewice wykazuje istotne zainteresowanie organizacją profilaktycznych akcji zdrowotnych, podczas których mieszkańcy mogą wykonać podstawowe badania.

W 2018 roku przeprowadzono następujące działania::

- bezpłatne badania ultrasonograficzne dla dzieci pod hasłem „NIE nowotworom u dzieci”. – w specjalistycznym onkobusie przed ratuszem w dniach 26-27 kwietnia 2018,
- od 3 stycznia w każdy wtorek i czwartek przed skierniewickim ratuszem można oddać krew w specjalnym ambulansie – akcja przeprowadzona wspólnie z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Łodzi. W sumie odbyło się 17 zbiórek ambulansowych, na których zarejestrowało się 307 osób, a krew oddało 240 osób co dało 108 litrów krwi,
- przeprowadzono program pilotażowy teleopieki w stosunku do 10 wskazanych osób w okresie od 8 października do 15 grudnia 2018 roku;
- Miasto Skierniewice po raz kolejny włączyło się do odchodów Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach;
- sfinansowano akcję profilaktyczno-informacyjną na temat uzależnień pod hasłem „NIEĆPA- nie piję, nie palę, nie ćpam” dla dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 1, z Placówki OpiekuńczoWychowawczej DOM oraz z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej;
- wspieranie bezpłatnych badań mammograficznych dla pań od 50 do 69 roku życia. Badanie było przeprowadzone przy sklepie Kaufland w dniu 25 maja 2018 roku;
- Miasto Skierniewice przystąpiło do programu „Wczesnego wykrywania raka płuc- umożliwiło mieszkańcom Skierniewic skorzystanie z bezpłatnego badania w Instytucie Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie oraz sfinansowano dojazd.

5. Profilaktyka uzależnień

5.1 Programy profilaktyczne

W gminie Miasto Skierniewice w 2018 roku obowiązywały programy:

5.1.1 Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018. Program został przyjęty uchwałą Nr XLV/182/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 18 grudnia 2017 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018”.

Cele główne programu:

- Poprawa mierników dotyczących zachowań zdrowotnych związanych ze spożyciem wyrobów alkoholowych.
- Poprawę mierników epidemiologicznych dotyczących problemów zdrowotnych będących pochodną nadmiernej konsumpcji alkoholu.
- Redukcję niekorzystnych zjawisk w życiu społecznym i rodzinnym związanych z nadmiernym poziomem konsumpcji alkoholu.

Cele operacyjne służące realizacji powyższych celów głównych, czyli:

- modyfikacji zachowań zdrowotnych związanych z konsumpcją alkoholu w środowiskach młodzieżowych,
- zmianie zachowań własnych osób dorosłych, a także zbudowanie kompetencji w zakresie wpływania na zachowania młodzieży ze strony osób dorosłych, w szczególności rodziców oraz osób mających zawodowy kontakt z młodzieżą,
- zapewnieniu efektywności interwencji kryzysowej w przypadkach zaistnienia niekorzystnych zjawisk w życiu społecznym i rodzinnym, związanych z nadużywaniem alkoholu,
- zapewnieniu adekwatnej do potrzeb dostępności świadczeń zdrowotnych i społecznych dla osób zagrożonych i dotkniętych alkoholizmem,
- budowie systemu usług społecznych służących zapewnieniu dostępu do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej dla osób ze środowisk szczególnie narażonych na ryzyko uzależnienia od alkoholu.

Cele zostały zrealizowane.

5.1.2 Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 został przyjęty uchwałą Nr XLV/182/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 18 grudnia 2017 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018”.

Głównymi celami są:

- budowa świadomości zagrożeń związanych z używaniem narkotyków, w szczególności wśród młodych osób,
- modyfikacja zachowań zdrowotnych związanych z używaniem narkotyków w środowiskach młodzieżowych,
- budowanie kompetencji w zakresie wpływania na zachowania młodzieży ze strony osób dorosłych, w szczególności rodziców oraz osób mających zawodowy kontakt z młodzieżą,

- zapewnienie efektywności działań prewencyjnych służb miejskich w zakresie ograniczania dostępności narkotyków na terenie miasta,
- zapewnienie adekwatnej do potrzeb dostępności świadczeń zdrowotnych i społecznych dla osób zagrożonych i dotkniętych narkomanią,
- budowa systemu ulg społecznych służących zapewnieniu dostępu do infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej dla osób ze środowisk szczególnie narażonych na wystąpienie ryzykownych zachowań związanych z używaniem narkotyków.

Cele zostały zrealizowane.

5.2 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku wpłynęło 115 wniosków o przymusowe leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu (26 na wniosek rodzin osób nadużywających alkohol, 6 na wniosek Komendy Miejskiej Policji, 8 na wniosek Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, 51 na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego, 7 na wniosek Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich/ kuratorzy sądowi, 17 na wniosek Prokuratury Rejonowej).

Na posiedzenie komisji zgłosiło się 48 wezwanych osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia w systemie otwartym poprzez: podjęcie terapii 24 osoby, udział w samopomocowych grupach wsparcia 24 osoby.

Biegli sądowi przeprowadzili badania i wystawili 39 opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Do Sądu Rejonowego w Skierniewicach III Wydział Rodzinny i Nieletnich celem wydania postanowienia o poddaniu się obowiązkowi leczenia odwykowego zostało skierowanych 49 wniosków. Odbyło się 114 posiedzeń sądu o przymusowe leczenie odwykowe z udziałem przedstawiciela MKRPA.

Zostało przeprowadzonych 9/10 zaplanowanych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. MKRPA zaopiniowała 46 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w tym Gastronomia 12, Detalicznych 34.

5.3 Sprzedaż alkoholu

Na dzień 1 stycznia 2018 roku na terenie Miasta Skierniewice funkcjonowało łącznie 136 punktów sprzedaży alkoholu, w tym 101 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 35 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Na dzień 31 grudnia 2018 na terenie Gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało łącznie 133 punkty sprzedaży napojów alkoholowych w tym, 99 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 34 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Podział obowiązujących w tym czasie zezwoleń przedstawiał się następująco:

A – do 4,5 procent i piwo – 130 w tym 96 detal, 34 gastronomia;

B – od 4,5 do 18 procent z wyjątkiem piwa – 102 w tym 87 detal, 15 gastronomia;

C – powyżej 18 procent – 101 w tym 85 detal, 16 gastronomia.

Ogółem w 2018 roku wydano 131 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, 106 dotyczyło napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, 25 w miejscu sprzedaży, na poszczególne alkohole:

- do 4,5% (oraz piwa) – 46 zezwoleń (35 dla sklepów, 11 lokali gastronomicznych);
- powyżej 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) - 43 zezwolenia (36 dla sklepów, 7 lokali gastronomicznych);
- powyżej 18% - 42 zezwolenia (35 dla sklepów, 7 dla lokali gastronomicznych)

Na podstawie złożonych przez Przedsiębiorców oświadczeń ustalono, że wartość sprzedanego alkoholu w 2018 r. na terenie Gminy Miasto Skierniewice wyniosła 54 221 109,02 zł. i przedstawia się następująco:

- do 4,5% (oraz piwo) – 22 863 324,98 zł
- od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) – 5 755 801,65 zł
- powyżej 18% - 25 601 982,39 zł.

5.3.1 Fundusz korkowy

Ze środków uzyskanych przez gminę z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu w 2018 roku (tzw. fundusz korkowy - 1 120 447,14 zł) wykorzystano kwotę 980 748,19 zł, w tym:

- 514 279,03 zł na dotacje celowe przeznaczone na finansowanie zadań w ramach realizacji Miejskiego Programu profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego i Promocji i organizacja wolontariatu, realizowanych przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego;
- 52 987,00 zł na wydatki związane z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- wynagrodzenia za udział w posiedzeniach i pracach członków Komisji, zgodnie z uchwałą Rady Miasta Skierniewice Nr XLV/182/2017 z dnia 18 grudnia 2017 roku;

- 67 723,84 zł na wypłatę wynagrodzeń dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi biorącymi udział w feriach zimowych organizowanych w skierniewickich placówkach oświatowych (55 300 zł), i na wypłatę wynagrodzenia dla biegłych sądowych wydających opinię w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (12 423,84 zł);
- 9 360,90 zł na zakup artykułów niezbędnych do realizacji ferii zimowych organizowanych w skierniewickich publicznych placówkach oświatowych (6 341,87 zł), organizację pikniku profilaktycznego na osiedlu Rawka (1 619,03 zł), zakup nagród dla uczestników turnieju piłki w ramach działań profilaktycznych (800 zł) oraz zakup nagród dla uczestników konkursu wiedzy pn. „Policyjna akademia bezpieczeństwa” w ramach działań profilaktycznych prowadzonych przez KMP (600 zł);
- 10 800,00 zł na zakup usług medycznych podczas ferii zimowych organizowanych w skierniewickich placówkach oświatowych;
- 316 714,13 zł na organizację wypoczynku dla dzieci biorących udział w feriach organizowanych w skierniewickich placówkach oświatowych (56 126,00 zł), zorganizowanie cateringu na karnawałowy bal bezalkoholowy, którego współorganizatorem był Urząd Miasta Skierniewice (10 000 zł), zakupienie biletów wstępu na przedstawienia profilaktyczne i koncerty dla uczniów i pedagogów skierniewickich placówek oświatowych i mieszkańców Miasta (2 000 zł), dokonanie opłaty za realizację imprez na boiskach Orlik (60 000 zł), zlecenie Zakładowi Utrzymania Miasta przechowanie mienia polegającego na min. dokonywaniu bieżących napraw i konserwacji, ubezpieczenia OC, ewentualnego odnowienia certyfikatów oraz utrzymania ładu i porządku na terenie placów zabaw (68 000 zł), zlecenie OSiR przechowanie mienia polegającego na min. dokonywaniu bieżących napraw i konserwacji, ubezpieczenia OC, ewentualnego odnowienia certyfikatów oraz utrzymania ładu i porządku na terenie siłowni plenerowych (52 000 zł), pokrycie kosztów szkolenia dla osób pracujących z rodziną problemową, zagrożoną pn. „Najważniejsze Zagadnienia Zjawiska Przemocy w Rodzinie” (3 390,00 zł), pokrycie kosztów organizacji pikniku dla dzieci z SP Nr 2 w Skierniewicach z oddziałami gimnazjalnymi z okazji święta, w trakcie którego przeprowadzone zostały działania profilaktyczne dla uczniów szkoły (1 771,77 zł), pokrycie kosztów organizacji pikniku pod hasłem „Rodzinnie, zdrowo, NA SPORTOWO” (900 zł), pokrycie kosztów zakwaterowania i przejazdu dzieci z parafii św. Jakuba na obóz z programem profilaktycznym (8 000 zł), pokrycie kosztów organizacji wycieczki uczniów SP Nr 2 z oddziałami gimnazjalnymi w ramach działań profilaktycznych (5 000 zł), pokrycie kosztów szkolenia członków MKRPA (4 100 zł), zlecenie opracowania dwóch programów profilaktycznych (9 000 zł), sfinansowanie seansów filmowych w ramach organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Skierniewice (28 800 zł), pokrycie kosztów organizacji szkolenia dla

przedsiębiorców w zakresie sprzedaży alkoholu (1 980 zł), pokrycie kosztów zakupu nagród dla uczestników turnieju w ramach działań profilaktycznych (3 992,68 zł), pokrycie kosztów organizacji warsztatów profilaktycznych dla uczniów w L.O. im. B. Prusa (1 003,68 zł), pokrycie kosztów przewozu osób na badania w zakresie profilaktycznej działalności – dot. uzależnień (650 zł);

- 5 690,04 zł na opłaty czynszowe za wynajmowane pomieszczenia biurowe dla Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skierniewicach;

- 793,25 zł na opłatę polisy ubezpieczeniowej dzieci uczestniczących w feriach zimowych organizowanych w skierniewickich publicznych palcówkach oświatowych;

- 2 400 zł na opłaty sądowe za wnioski złożone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skierniewicach.

6. Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

6.1 Nadzór epidemiologiczny

Analiza zachorowalności na choroby zakaźne w 2018 r. nie wskazuje na występowanie szczególnych zagrożeń. Zarówno w mieście jak i na terenie powiatu skierniewickiego nie notowano zachorowań na dur brzuszny, błonicę, poliomyelitis oraz zakażeń meningokokowych. Natomiast w przypadku większości rejestrowanych jednostek chorobowych powiatowe współczynniki zapadalności są zbliżone do odpowiednich wskaźników wojewódzkich.

Nadal na niskim poziomie utrzymuje się zapadalność na wirusowe zapalenia wątroby (typ A, pokarmowa - w 2018r. brak przypadków zachorowań). Zanotowano dalszy spadek zachorowalności na WZW typu B. (w roku 2018 - 5 przypadków, miasto - 4 , powiat -1 w 2017 r. – ogółem 7 przyp.). Liczba zdiagnozowanych przypadków zakażeń przewlekłych wzv typu C. w br. wynosiła 8, gdy rok wcześniej było 9 takich zakażeń. Przeciw WZW typu B prowadzone są szczepienia obowiązkowe. Stosunkowo powszechne występowanie tego czynnika chorobotwórczego w populacji obliguje służbę zdrowia do kontynuowania kompleksowych działań profilaktycznych eliminujących chorobę. W stosunku do WZW typu C brak jest szczepionki. W następstwie wykonywanych badań serologicznych u dawców krwi, kobiet ciężarnych oraz osób ze styczności w 2018 roku wykryto 4 nosicieli HCV. Wskazuje to, że rezerwuuar tego wirusa wzv w populacji nadal istnieje.

Liczba zatruc pokarmowych w 2018r. na terenie miasta i powiatu skierniewickiego była wyższa niż w roku poprzednim – zatruciom uległo 40 osób (w 2017 r. - 33), spośród których 23 wymagało

krótkotrwałego leczenia szpitalnego. Powodem hospitalizacji był duży udział dzieci wśród chorujących.

Przyczyną większości zachorowań były bakterie z rodzaju Salmonella (30 przypadków, miasto-16, powiat-14), Escherichia coli (7 przyp.), Campylobacter – (1 przyp. w powiecie). Chorujący spożywali potrawy sporządzone z dodatkiem surowych jaj kurzych, nie poddanych obróbce termicznej oraz nie przestrzegali higieny rąk (głównie dzieci).

Badania laboratoryjne wykonywane w PSSE wykryły 23 nosicieli bakterii Salmonella.

Liczba zakażeń jelitowych wywoływanych przez rotawirusy w 2018 r. spadła z 74 w 2017 r. do 30 przypadków. Jednakże zachorowania te charakteryzowały się dość ostrym przebiegiem który dla 29 osób skończył się pobytem w szpitalu.

Na terenie powiatu odnotowano jedno zbiorowe zatrucie pokarmowe obejmujące 4 osoby. W wyniku badań laboratoryjnych potwierdzono, iż czynnikiem etiologicznym była Salmonella Enteritidis.

Zachorowalność na boreliozę kształtowała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym. W 2018r. zarejestrowano łącznie 33 przypadki boreliozy (w 2017 r. - 34). Zakażenia zdiagnozowano w przeważającej większości u osób dorosłych. Analiza wywiadów epidemiologicznych i dokumentacji wskazuje, że większość osób zakażonych była narażona na kontakt z kleszczami na terenie ogrodów działkowych i kompleksów leśnych w powiecie skierniewickim.

W 2018r. nastąpił spadek zachorowań na ospę wietrzną (z 386 do 168), nie odnotowano zachorowań na różyczkę i świnkę. Na terenie miasta i powiatu do chwili obecnej nie odnotowano również zachorowania na odrę.

Natomiast bardzo niepokojące są doniesienia o kolejnych ogniskach odry w woj. łódzkim oraz sąsiadującym z powiatem skierniewickim woj. mazowieckim. Co warto podkreślić, w większości osoby chorujące na odrę nie były zaszczepione.

Zmalała również liczba zachorowań na płonicę z 26 w 2017r. do 21 w 2018r.

Dostrzegalnym zagrożeniem epidemiologicznym ostatnich lat jest gruźlica. Corocznie rejestrowanych jest kilka nowych przypadków, w 2018 r. było ich 11. Chorującymi były wyłącznie osoby dorosłe (6 na terenie powiatu). Prątkujący stan gruźlicy stwierdzono u 10 chorych. Wszystkie osoby zakażone oraz pozostające z nimi osoby ze styczności zostały przekazane pod nadzór lekarski do odpowiednich placówek służby zdrowia.

W 2018r. zarejestrowano 13 303 przypadków podejrzeń grypy i zachorowań grypopodobnych (dzieci 4649, dorośli 8654, hospitalizowanych 64) i był to niewielki spadek zachorowań w stosunku do roku poprzedniego.

Realizacja szczepień ochronnych w ramach PSO na terenie miasta i powiatu skierniewickiego w zależności od rodzajów szczepionki wahała się od 98% do 100 %. Wyszczepialność na nadzorowanym terenie pozostaje na wysokim poziomie. Niemniej jednak od kilku lat obserwuje się rosnący trend w odniesieniu do liczby osób uchylających się od szczepień, utrzymujący się w woj. łódzkim jak i w Polsce.

Na dzień 31.12.2018 r. wśród rodziców i opiekunów dzieci, uchylających się od szczepień było 25 osób. Z tego powodu nieobjętych szczepieniami było 25 dzieci. W stosunku do tych osób podejmowane są działania przewidziane przepisami prawa.

Z bezpieczeństwem epidemiologicznym wiążą się warunki sanitarne panujące w zakładach służby zdrowia. Placówki leczenia otwartego zorganizowane są w zasadzie prawidłowo i spełniają obowiązujące wymogi sanitarno-epidemiologiczne. Prace na rzecz poprawy warunków technicznych polegały na wykonywaniu niezbędnych napraw i odnawiania niektórych pomieszczeń. Jedyny podmiot leczniczy o charakterze zamkniętym - Wojewódzki Szpital Zespolony boryka się z licznymi trudnościami co ma odzwierciedlenie w ciężących na nim decyzjach administracyjnych w zakresie poprawy stanu sanitarno-technicznego. I tak na dzień 31.12.2018 r. do wykonania wciąż pozostawały decyzje dotyczące: Oddziału Ortopedyczno-Urazowego, Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego, Poradni Geriatrycznej. Dużym utrudnieniem są trwające prace modernizacyjne bloku operacyjnego.

Natomiast wymagane reżimy sanitarne, mające na celu przeciwdziałanie szerzeniu zakażeń są realizowane i przestrzegane, zgodnie z obowiązującymi normatywami. Postępowanie z odpadami medycznymi na terenie powiatu odpowiada formalnym wymaganiom regulowanym ustawą o odpadach. Odbierane są one przez wyspecjalizowane zakłady (spoza powiatu) i poddawane utylizacji termicznej. Pranie bielizny szpitalnej odbywa się również poza terenem miasta i powiatu.

6.2 Higiena środowiska (komunalna)

Nadzorowanymi dziedzinami o potencjalnie największym możliwym negatywnym wpływie na zdrowie ludzi była jakość wody do spożycia, wody na pływalni, warunki czystościowe i sanitarno-techniczne świadczenia usług zdrowotnych, w tym postępowanie z odpadami medycznymi, oraz warunki świadczenia usług fryzjerskich i kosmetycznych, w tym tatuażu. Kontynuowano kontrole obiektów użyteczności publicznej związanych z kulturą, wypoczynkiem i transportem osób. Ważną i trudną dziedziną było rozpatrywanie interwencji od mieszkańców poruszających zdrowotne aspekty pobytu w lokalach mieszkalnych i uciążliwości środowiskowych. Prowadzony w sekcji wykaz liczył na koniec roku 395 obiektów.

Największy wodociąg komunalny, z ujęciem i stacją uzdatniania w Skierniewicach, produkował przez cały rok wodę dobrej jakości. Na obszarach wiejskich, poza fragmentem objętym siecią wodociągu skierniewickiego, funkcjonowało dostarczając odbiorcom domowym 30 mniejszych wodociągów oraz było nadzorowanych 9 obiektów zaopatrujących obiekty użyteczności publicznej lub zakłady branży żywnościowej. Wodociągi nie były unieruchamiane, w jednym przypadku zalecono spożywanie wody po przegotowaniu (Żelazna). Woda udostępniana kąpiącym się na pływalni w Skierniewicach nie budziła zastrzeżeń. Kąpielisko z powodu prac modernizacyjnych nie zostało uruchomione - badań wody nie prowadzono.

Stan sanitarno-techniczny budynków szpitala oraz przychodni i poradni ambulatoryjnych oceniany był w większości jako dobry. Problemem jest brak awaryjnego ujęcia wody w szpitalu. Nie było zastrzeżeń do postępowania z odpadami medycznymi.

W 2018 r. nie zanotowano znaczących uchybień w zakresie bezpieczeństwa korzystania z usług noclegowych. Warunki ocenia się pozytywnie - przy uwzględnieniu znacznych różnic w standardach oferowanych usług.

Toalety publiczne, transport osobowy (stacje, dworce, autobusy), obiekty sportowe, obiekty kultury są systematycznie kontrolowane, zalecenia (dotyczące stanu sanitarno technicznego) są wykonywane na bieżąco.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej – warunki wykonywania tego rodzaju usług ocenia się pozytywnie. We wszystkich zakładach stosuje się środki dezynfekcyjne do narzędzi, a w gabinetach kosmetycznych także do rąk. W kosmetyce prowadzi się również sterylizację narzędzi.

W zakładach wykonujących zabiegi naruszające ciągłość skóry wdrożone są procedury zabezpieczenia przeciwepidemicznego. W zakresie higieny komunalnej w 2018 r. ogółem wpłynęło 16 interwencji/wniosków (pisemnie, drogą elektroniczną, telefonicznie) od mieszkańców miasta i powiatu skierniewickiego. Dotyczyły one np. stanu mieszkań (obecność szkodliwych owadów i zawilgocenie) uciążliwości zapachowych (np. od ścieków) , gołębi, szczurów itp. Tylko jedna interwencja dotyczyła stanu jakości wody (niezasadna).

Trzy sprawy zostały bez rozpatrzenia lub odpowiedzi udzielono bez wykonywania kontroli/wizji.

W stosunku do pozostałych spraw prowadzono postępowania. Ogółem po 17 kontrolach wydawano zalecenia poprawy - decyzją administracyjną (jeden przypadek) lub wpisem do protokołu.

6.3 Higiena pracy

Jednym z celów działania w obszarze stanu sanitarnego środowiska pracy były kontrole przestrzegania przepisów mających na celu eliminowanie czynników chorobowych na

stanowiskach pracy i przeciwdziałanie chorobom zawodowym. Nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Pracy objętych jest 329 zakładów.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego kładziono duży nacisk na działanie edukacyjno-doradcze i zgodnie z tym przekazywano istotne informacje dotyczące m.in. zmiany rozporządzenia o najwyższych dopuszczalnych stężeniach i natężeniach czynników szkodliwych występujących na stanowisku pracy oraz problemu dopalaczy w zakładach pracy.

W 2018 r, po przeprowadzeniu 207 kontroli, stwierdzono m.in.:

- W 14 zakładach ponadnormatywny hałas, w części z przyczyn technologicznych, co uniemożliwiało jego obniżenie i na tych stanowiskach stosuje się środki ochrony indywidualnej. W 3 zakładach, które realizowały swój program naprawczy, nastąpiło obniżenie natężenia hałasu do wartości dopuszczalnych. Wiązało się to m.in. wybudowaniem dodatkowych hal produkcyjnych izolujących procesy „hałasotwórcze”,
- W 1 jednym zakładzie ponadnormatywne drgania miejscowe działające na ręce.
- W 7 zakładach występowały czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Pozostałe czynniki (poziomy zapylenia, drgań, i inne) nie przekraczają dopuszczalnych wartości. Ponadto zgodnie z zadaniami nałożonymi ustawą o PIS prowadzono kontrolę zakładów i firm stosujących i wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny niebezpieczne, w tym prekursory narkotyków, środki biobójcze i ochrony roślin. W tym zakresie przeprowadzono 52 kontrole w wybranych podmiotach gospodarczych (w ewidencji 119). Nie stwierdzono uchybień. Ogółem wydano decyzjami administracyjnymi 20 nakazów. Podjęte działania i wydane nakazy zobowiązywały pracodawców do poprawy zastanych warunków pracy.

W ubiegłym roku prowadzono 9 postępowań administracyjnych w sprawie chorób zawodowych oraz 2 dochodzenia na wniosek innych PSSE. Wydano 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową (borelioza) oraz 4 decyzje negatywne (3 dot. boreliozy, jedna – cieśni nadgarstka.). Cztery są w trakcie procedowania.

Działania wynikające z ustaw o PIS i przeciwdziałaniu narkomanii, dotyczące wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, polegały na współuczestnictwie w akcji prowadzonej w czerwcu przez Policję i GIS oraz prowadzeniu systematycznego monitoringu rynku dopalaczowego. W 2018 r. nie notowano przypadków wprowadzania do obrotu ww. środków. Nie otrzymano zgłoszeń ani o podejrzeniu zatrucia „dopalaczami” ani o zgonach w wyniku przedawkowania. Od czerwca br. zgłaszanie jest obowiązkowe. Ponadto brano udział w prelekcjach na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy m.in. w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Głuchowie.

6.4 Higiena dzieci i młodzieży

Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty i wypoczynku nadzorowano w 112 obiektach stałych i 41 placówkach sezonowych w okresie ferii zimowych i wakacji.

Nie stwierdzono by placówki oświatowo-wychowawcze działały w budynkach nieprzystosowanych. Wszystkie posiadają kanalizację i zaopatrują się w wodę z wodociągów sieciowych. Dzieci i młodzież na terenie miasta i powiatu skierniewickiego w placówkach oświatowo-wychowawczych ma dostęp do ciepłej wody i korzysta z ustępów zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych. Wszystkim zapewniono środki do utrzymania higieny osobistej: papier toaletowy, mydło w płynie, oraz ręczniki papierowe do rąk lub suszarki. Niezadowalający stan techniczny dotyczący prac stanowiących bieżącą konserwację stwierdzono w 5 placówkach. W związku z tym wydano 3 decyzje zmieniające termin, 2 nowe decyzje administracyjne.

Stan techniczny i sanitarny w placówkach oświatowych sukcesywnie ulega polepszeniu, co ma znaczący wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa i poprawę warunków higieny oraz kształtowanie prawidłowych nawyków wśród dzieci i młodzieży.

W 2018 roku poprawie uległy warunki bezpieczeństwa i higieny w 7 placówkach (2 miejskich i 5 gminnych), a 7 zostało przeniesionych do nowych, nowoczesnych budynków (5 miejskich i 2 gminne). Wyegzekwowano zalecenia zawarte w 4 decyzjach, oraz 3 zalecenia pokontrolne wydane w 2018r. W żadnej z placówek wypoczynku dzieci i młodzieży nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa, porządku i czystości. Prowadzono prawidłową gospodarkę odpadami stałymi i ściekami. Wszystkie obiekty skontrolowano przynajmniej jeden raz podczas trwania sezonu.

6.5 Higiena żywności i żywienia

Sytuacja w obszarze bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności na nadzorowanym przez PPIS w Skierniewicach terenie w 2018 roku była zadowalająca, co stwierdzano podczas większości kontroli sanitarnych. Wykonano ich (644/ zaplanowano 371 kontroli), w tym 40 interwencyjnych w ramach rozpatrywanych skarg konsumentów. Nadzorem dotychczas objęto 1595 zakładów żywnościowo - żywieniowych, w tym 720 produkcji żywności, 181 żywienia zbiorowego i 694 obrotu żywnością.

W trakcie kontroli sanitarnych obiektów branży żywnościowej na terenie miasta i okolic miasta (planowych i akcyjnych nieplanowych) tj. restauracjach, lodziarniach, ciastkarniach, PMG,

hurtowniach, sklepach spożywczych zwracano szczególną uwagę na warunki techniczne i higieniczne podczas produkcji i obrotu żywnością, w tym produkcji potraw oraz formę jej sprzedaży, warunki przechowywania, traceability, oznakowanie wyrobów gotowych. Aktywnie uczestniczono w :

- akcji wzmożonego nadzoru nad zakładami obrotu żywnością pochodzenia zwierzęcego w związku z zagrożeniem ASF w ramach wspólnych działań z WET,
- akcji kontroli placówek letniego i zimowego wypoczynku w zakresie żywienia dzieci i młodzieży na zorganizowanych obozach harcerskich i koloniach na terenie powiatu,
- akcji zabezpieczenia sanitarnego imprezy masowej skierniewickiego SSKOiW,
- kontrolach podmiotów prowadzących produkcję pierwotną pochodzenia roślinnego (rolnicy) zaplanowanych do kontroli w okresie zbiorów i dystrybucji owoców i warzyw świeżych, głównie w obszarze owoców miękkich,
- odbiorach zakładów branży żywnościowej,
- interwencjach dot. wycofania produktów żywnościowych oraz wyrobów do kontaktu z żywnością w ramach systemu wczesnego ostrzegania RASFF i kosmetyków (RAPEX),
- ocenie importowanych środków spożywczych pochodzących z krajów trzecich – dotychczas wydano 44 świadectwa dopuszczenia do obrotu produktów żywnościowych pochodzących z krajów trzecich oraz 3 dokumenty CED dla orzechów laskowych poch. z Turcji. Oceniono 3 suplementy eksportowane do Azerbejdżanu oraz owoce mrożone do Chin. Z tego 1 przesyłkę truskawek w puszcze odrzucono na granicy z uwagi na niewłaściwy stan higieniczny puszek i nieprawidłowości w oznakowaniu produktu, którą z utylizowano pod nadzorem celnym na podstawie decyzji PPIS w Skierniewicach. Ponadto sporządzono dwa powiadomienia informacyjne o odrzuceniu na granicy dla rodzynek tureckich z uwagi na zanieczyszczenie ochratoksyną A. Przedmiotowe rodzyнки zostały odesłane do dostawcy za zgodą organu nadzorującego.

W marcu 2108 r. czynnie uczestniczono w czasie wizytacji mroźni owoców Fruktodor w Bolimowie władz kanadyjskich w zakresie zapewnienia mikrobiologicznego bezpieczeństwa produkowanej i eksportowanej żywności do Kanady.

W trosce o zdrowie konsumenta zbadano laboratoryjnie i oceniono ogółem 397 próbek żywności oraz materiałów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków Zakwestionowano ogółem 1 próbkę mięsa drobiowego pod wzg. Mikrobiologicznym – obecność *Campylobakter* świadczący o nieprzestrzeganiu higieny procesu produkcji. W związku z sporządzono powiadomienie informacyjne w ramach systemu RASFF i przesłano do WSSE w Łodzi.

W przypadkach stwierdzenia zaniedbań sanitarno- higienicznych (głównie niezachowany stan sanitarny w zakładzie, oferowanie do sprzedaży przeterminowane produkty, niewłaściwe warunki przechowywania żywności, nieprzestrzeganie parametrów higieny procesu produkcji lodów, nieprzestrzeganie zapisów systemu HACCP) na właścicieli obiektów nakładano mandaty karne. Nałożono ich ogółem 21 na sumę 5350,00 zł., w tym w ramach interwencji 16/4250 zł. W zakładach o niewłaściwym stanie technicznym wydano 41 decyzji administracyjnych zobowiązujących do poprawy. Ponadto 108 decyzji finansowych, w tym w ramach granicznej kontroli 37 oraz 74 decyzji zatwierdzających.

6.6 Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

Prowadzona na szeroką skalę działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia miała na celu aktywowanie czynników wspierających zdrowie, jak również ograniczanie bądź eliminację tych, które zdrowiu szkodzą. Realizowane zadania dotyczyły zapobiegania chorobom zakaźnym, tematyki antytytoniowej, uzależnień od środków psychoaktywnych, dopalaczom , profilaktyki HIV/ AIDS, prawidłowego odżywiania poprzez zwiększanie aktywności fizycznej.

Prowadzone działania kierowano przede wszystkim do dzieci i młodzieży (programy edukacyjne w szkołach), a także do ogółu społeczeństwa naszego powiatu, poprzez imprezy prozdrowotne , środki masowego przekazu takie jak : Radio RSC , prasę lokalną , stronę internetową.

6.7 Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Korzystny wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego miasta i powiatu skierniewickiego ma realizacja zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. W ramach tych czynności zrealizowano do chwili obecnej:

- Dla inwestycji należących do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu może być wymagane, uzgodniono warunki realizacji w 6 przypadkach. Oceniano między innymi potencjalne zagrożenia ponadnormatywną emisją hałasu, wpływem substancji złośliwych na zdrowie ludzi.
- Wydano 15 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W głównej mierze opinie te dotyczyły inwestycji polegających na budowie i rozbudowie gminnych dróg, budowie rozbudowie obiektów przemysłowych i obiektów inwentarskich (hodowli zwierząt).
- W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dotyczącej uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko - dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydano 32 opinie.

- Wydano 25 opinii dotyczących projektów planów zagospodarowania przestrzennego, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
- Uzgodniono 14 dokumentacji projektowych.
- Uczestniczono w 40 oględzinach obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania, oraz obiektów będących pod nadzorem bieżącym inspekcji sanitarnej.

7. Działalność Powiatowego Inspektoratu Weterynarii

Powiatowy Inspektorat Weterynaryjny realizuje zadania administracji publicznej, obejmujące ochronę zdrowia zwierząt oraz weterynaryjną ochronę zdrowia publicznego. W 2018 roku w Inspektoracie Weterynarii w Skierniewicach było zatrudnionych 20 osób, w tym 6 lekarzy weterynarii oraz 30 wyznaczonych wolno praktykujących lekarzy weterynarii.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii realizuje zadania w zakresie:

- zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, chorób zwierząt, które mogą być przenoszone na człowieka ze zwierząt lub poprzez produkty pochodzenia zwierzęcego lub biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących te choroby,
- monitorowania zakażeń zwierząt,
- badania zwierząt rzeźnych i produktów pochodzenia zwierzęcego,
- nadzoru nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego , w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku oraz sprzedaży bezpośredniej oraz produkcji marginalnej , lokalnej i ograniczonej.
- nadzoru nad wprowadzaniem na rynek zwierząt i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego,
- nadzoru nad wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem środków żywienia zwierząt,
- nadzoru nad zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego,
- kontroli w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów pochodzenia zwierzęcego.
- nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,
- nadzoru nad przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie,

- monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt ,w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i środkach żywienia zwierząt.

Częścią strukturalną Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Skierniewicach jest laboratorium diagnostyczne, badające mleko surowe do skupu.

W roku 2018 Państwowa Inspekcja Weterynaryjna na terenie powiatu skierniewickiego grodzkiego i ziemskiego nadzorowała 580 podmiotów w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku, handlem, wywozem oraz transportem. Wyniki kontroli były zgodne z obowiązującymi normami.

W celu podniesienia bezpieczeństwa pozyskiwanego na terenie powiatu mięsa, pochodzącego od trzody chlewnej oraz zwierząt łownych (dzików), stworzono 1 laboratorium pod nazwą” „Terenowa pracownia wytrawiania”. W trakcie prowadzonych badań nie stwierdzono przypadków włośnicy. W roku 2018 na terenie powiatu skierniewickiego zbadano 533 szt. dzików, 20 szt. świń pozyskanych na użytek własny rolnika.

XII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA I RYNEK PRACY

1. Działalność gospodarcza w liczbach

W 2018 roku pracownicy Urzędu Miasta w Skierniewicach dokonali 2366 wpisów w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarskiej. Wpisy dotyczyły:

- założenia nowej działalności – 268
- zmian - 1232
- wykreślenia - 141
- zmiana z zawieszeniem - 434
- zmiana ze wznowieniem – 268.

Przedmiotem działalności nowych przedsiębiorców były najczęściej:

- transport drogowy towarów
- sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet
- restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne
- praktyka lekarska specjalistyczna
- fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne
- działalność prawnicza
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
- konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne
- działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe.

Przedmiotem działalności najczęściej wykreślanej były:

- transport drogowy towarów
- roboty budowlane
- fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne
- działalność taksówek osobowych
- pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

2. Rynek pracy

W 2018 roku w mieście Skierniewice funkcjonowały 4 972 podmioty, z czego 4 845 należało do sektora prywatnego. Sektor prywatny najliczniej reprezentowały osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą (3 722). Najwięcej podmiotów należało do Sekcji G: Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, artykułów użytku osobistego i domowego (1 196), do Sekcji F – Budownictwo (604), do Sekcji M – Działalność profesjonalna naukowa i techniczna (587).

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało 13 prywatnych zakładów pracy zatrudniających od 50 do 250 osób oraz 8 prywatnych zakładów zatrudniających powyżej 250 osób.

3. Bezrobocie

W 2018 roku z terenu gminy Miasto Skierniewice jako bezrobotne zarejestrowane były 982 osoby, z czego 578 stanowiły kobiety. Ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do roku ubiegłego zmniejszyła się o 129 osób. Stopa bezrobocia w mieście Skierniewice wynosiła 5,4 procent (w Polsce – 5,8 proc.).

Z osób bezrobotnych większą grupę stanowiły kobiety (578). Bez pracy częściej pozostają osoby w wieku 25-34 lata (270) oraz 35-44 (265), jak również 45-54 (172 osoby). Najtrudniej pracę znaleźć osobom z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (251 osób bez pracy), ale też z policealnym i średnim zawodowym (213).

Aż 292 bezrobotnych pozostaje bez pracy dłużej niż 24 miesiące. Są to głównie bezrobotni korzystający z opieki społecznej, samotnie wychowujący dzieci.

W 2018 roku Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewicach najczęściej dysponował ofertami pracy dla: sprzedawców, magazynierów, szwaczek, pracowników gospodarczych

W 2018 roku PUP Skierniewice dysponował kwotą 5 512 200 zł na programy związane z aktywizacją bezrobotnych. Z tych pieniędzy finansowano prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, staże, jednorazowe wsparcie na podjęcie działalności gospodarczej, refundację doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy, refundację wynagrodzenia osób do 30 roku życia.

4. Targowisko

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało jedno targowisko miejskie zarządzane przez gminę. Opiekę nad targowiskiem sprawowała spółka miejska Zakład Utrzymania Miasta w Skierniewicach. Targowisko zlokalizowane było na: placu Dąbrowskiego, placu św. Floriana, placu przy ulicach Słonecznej, Strykowskiej i Wojska Polskiego oraz w ulicach Strykowskiej, Słonecznej, Floriana i Okrzei. Targowisko miejskie czynne było codziennie w godzinach 6-16, a w okresie od 1 listopada do 31 grudnia i od 1 stycznia do 31 marca w godz. 6-15. Największą popularnością wśród kupców cieszyły się czwartki i soboty, które w Skierniewicach uznane są zwyczajowo jako dni targowe. W 2018 roku z tytułu opłat targowych i rezerwacyjnych do budżetu miasta wpłynęło 683 312,00 zł brutto. W 2018 roku z tytułu opłat rezerwacyjnych do budżetu spółki wpłynęło 373 033,71 zł, natomiast utrzymanie targowiska kosztowało w 2018 roku 360 515,72 zł netto.

XIII. EDUKACJA I WYCHOWANIE

1. Opieka nad dzieckiem do lat 3

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonował Żłobek Miejski z Oddziałami Integracyjnymi Iskierka, który mieści się przy ulicy Rawskiej 58 i posiada dwie filie: przy ulicy Pomologicznej 6 oraz Wańkowicza 10. Żłobek prowadzi wspólną obsługę administracyjną, księgową i merytoryczną. W 2018 roku dostępnych było 390 miejsc, z których skorzystało 340 dzieci. Obecnie wszystkie miejsca są zajęte.

W żłobku przewidziano łącznie 91 etatów, w tym: 59 – dla opiekunów, 3 – dla pracowników medycznych, 19 - dla obsługi (woźne, kucharze, pomoce kuchenne) oraz 10 – dla administracji (dyrektor, zastępca, księgowość, kadry, zaopatrzenie). Podstawowym celem żłobka jest sprawowanie opieki nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko kończy 3 rok życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym - 4 rok życia. Do zadań żłobka należy w szczególności pomoc w opiece nad dzieckiem, zaspokajanie jego podstawowych potrzeb rozwojowych, współdziałanie z jego rodziną oraz prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych. Koszt utrzymania jednego dziecka wynosi 1 200 zł miesięcznie, z czego rodzic ponosi koszt opłaty stałej 210,00 zł plus żywienie 4,50 dziennie.

2. Przedszkola

W 2018 r. na terenie Gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało 9 przedszkoli, w tym 1 przedszkole z oddziałami integracyjnymi i 1 przedszkole specjalne oraz 2 oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych.

Wykaz przedszkoli i szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi prowadzonych przez Miasto Skierniewice:

- Przedszkole Nr 1, ul. Batorego 61/63, ul. Pomologiczna 6, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 2, ul. Szarych Szeregów 6, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Kopernika 15, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 4, ul. Iwaszkiewicza 1, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 5, ul. Czysta 38, ul. Domarasiewicza 2, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 8 „Zielony Zakątek”, ul. Rybickiego 2, 96-100 Skierniewice,

- Przedszkole Nr 10, ul. Szkolna 1, 96-100 Skierniewice,
- Przedszkole Nr 13, ul. Szarych Szeregów 6, 96-100 Skierniewice,
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka, Oddziały Przedszkola Specjalnego w Specjalnej Szkole Podstawowej, ul. Nowobielańska 100, 96-100 Skierniewice,
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza, ul. Sienkiewicza 14, 96100 Skierniewice,
- Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki, ul. 1 Maja 15, 96-100 Skierniewice.

Do przedszkoli funkcjonujących na terenie Miasta Skierniewice uczęszczało 1.500 dzieci, w tym 713 dziewczynek i 787 chłopców. Do przedszkoli uczęszczały dzieci z następujących roczników:

- rocznik 2011 – 5 dzieci,
- rocznik 2012 – 435 dzieci,
- rocznik 2013 – 372 dzieci,
- rocznik 2014 – 363 dzieci,
- rocznik 2015 – 322 dzieci,
- rocznik 2016 – 3 dzieci.

W 2018 roku na prowadzenie publicznych przedszkoli Miasto Skierniewice wydało 18 627 490,15 zł. Ponadto na terenie Gminy Miasto Skierniewice funkcjonowały 32 oddziały w 8 przedszkolach niepublicznych, do których uczęszczało 608 dzieci oraz 2 oddziały przedszkolne w niepublicznych szkołach podstawowych, do których uczęszczało 30 dzieci.

W 2018 roku przekazano dotację podmiotową z budżetu Miasta Skierniewice dla w/w niepublicznych jednostek systemu oświaty w wysokości 5 203 154,57 zł.

3. Szkoły i placówki oświatowe

W 2018 roku na terenie Gminy Miasto Skierniewice funkcjonowało 7 szkół podstawowych, w tym Szkoła Podstawowa Specjalna w Skierniewicach i Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej w Skierniewicach z oddziałami integracyjnymi, 11 szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży, w tym 3 licea ogólnokształcące, 4 technika, 3 szkoły branżowe I stopnia i szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, Samorządowa Szkoła Muzyczna II Stopnia (szkoła artystyczna), Bursa Koedukacyjna i Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna. W Gminie Miasto

Skierniewice funkcjonowała Szkoła Policealna dla Dorosłych, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych i Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego.

Wykaz szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Skierniewice:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza, ul. Sienkiewicza 14, 96100 Skierniewice,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki z oddziałami Gimnazjum Nr 3 im. Ignacego Krasickiego, ul. 1 Maja 15 i ul. Kilińskiego 9, 96-100 Skierniewice,
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Curie – Skłodowskiej z oddziałami Gimnazjum Nr 1 im. Szarych Szeregów, ul. Jasna 30 i ul. Szarych Szeregów 6, 96100 Skierniewice,
- Zespół Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II, ul. M. Konopnickiej 5, 96-100 Skierniewice,
- Szkoła Podstawowa Nr 7 im Kornela Makuszyńskiego, ul. Św. M. Kolbego 30, 96-100 Skierniewice,
- Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej z oddziałami Gimnazjum Integracyjnego, ul. Tetmajera 7, 96100 Skierniewice,
- Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa z oddziałami Gimnazjum Nr 5, ul. Sienkiewicza 10, 96-100 Skierniewice,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Pomologiczna 6, 96-100 Skierniewice,
- Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. chor. Józefa Paczkowskiego, ul. Pomologiczna 15, 96-100 Skierniewice,
- Zespół Szkół Nr 3, ul. Działkowa 10, 96-100 Skierniewice,
- Zespół Szkół Nr 4, ul. Podkładowa 2, 96-100 Skierniewice,
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka, ul. Nowobielańska 100, 96-100 Skierniewice,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ul. Rybickiego 6, 96-100 Skierniewice,
- Samorządowa Szkoła Muzyczna II Stopnia w Skierniewicach, ul. Prymasowska 6, 96-100 Skierniewice,
- Bursa Koedukacyjna w Skierniewicach, ul. Nowobielańska 100, 96-100 Skierniewice.

We wrześniu 2018 r. naukę w publicznych szkołach rozpoczęło odpowiednio 4 295 uczniów i uczennic w 212 oddziałach w szkołach podstawowych, 1115 uczniów i uczennic w 42 oddziałach w liceach ogólnokształcących, 1121 uczniów i uczennic w 56 oddziałach w technikach, 215 uczniów i uczennic w szkołach branżowych I stopnia oraz 31 słuchaczy w 2 oddziałach w szkołach dla dorosłych.

Na dzień 30 września 2018 r. w szkołach publicznych 17 uczniów i uczennic korzystało z nauczania indywidualnego.

Wydatki z budżetu Miasta Skierniewice w przeliczeniu na 1 uczennicę/ucznia, kształtowały się na poziomie 11 519,66 zł. Wydatki Miasta Skierniewice na oświatę wynosiły ogółem 111 874 828,80 zł, z czego 64 020 600 zł (57,22 %) pokryte zostało z subwencji oświatowej, przekazanej z budżetu państwa.

W szkołach odbywała się nauka języka obcego – języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego. Już na poziomie szkoły podstawowej, w klasach IV-VI, dzieci uczą się dodatkowo (fakultatywnie) drugiego języka obcego nowożytnego (język niemiecki, język rosyjski).

Do jednej klasy (oddziału) uczęszczało w 2018 r. średnio 21 osób. Najwięcej w Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Prusa – 30,30 uczniów i uczennic w klasie, najmniej w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego – 16,67 uczniów i uczennic w klasie i w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym im. Janusza Korczaka – 3,58 uczniów i uczennic w klasie.

W poszczególnych przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych zatrudniano 1.059,15 nauczycielek i nauczycieli (w przeliczeniu na pełne etaty), w tym 35,64 nauczycielek/nauczycieli stażystów, 159,11 nauczycielek/nauczycieli kontraktowych, 205,35 nauczycieli mianowanych, 659,05 nauczycielek/nauczycieli dyplomowanych. Na jedną nauczycielkę/jednego nauczyciela przypada średnio 7,93 uczennic i uczniów.

Wyniki szkół prowadzonych przez Miasto Skierniewice z egzaminu gimnazjalnego w 2018 r.

Szkoła	Egzamin	W szkole		Gmi nie	Po wi eci e	Woj ewó dzt wie	Kraj u
		Liczba zdających	Wyniki egzaminów w % punktów				
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Język angielski PR	83	56	61	61	50	52

Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Język rosyjski PP	3	81	55	55	63	61
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Historia i WOS	86	61	62	62	58	59
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Język polski	86	70	71	71	67	68
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Matematyka	86	61	55	55	52	52
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących im. Jana Pawła II	Przedmioty przyrodnicze	86	58	59	59	56	56
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Język angielski PP	82	70	77	77	67	68
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Język angielski PR	82	56	61	61	50	52
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Język francuski PP	1	35	35	35	81	70
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Język niemiecki PP	23	48	51	51	50	52
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Język rosyjski PP	45	54	55	55	63	61
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Historia i WOS	150	53	62	62	58	59
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Język polski	150	65	71	71	67	68
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Matematyka	150	46	55	55	52	52
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. T. Kościuszki	Przedmioty przyrodnicze	150	50	59	59	56	56
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język angielski PP	105	73	77	77	67	68
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język angielski PR	105	54	61	61	50	52
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język niemiecki PP	13	53	51	51	50	52
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język rosyjski PP	8	54	55	55	63	61

Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Historia i WOS	126	59	62	62	58	59
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Język polski	126	68	71	71	67	68
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Matematyka	126	51	55	55	52	52
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Marii Skłodowskiej-Curie	Przedmioty przyrodnicze	126	56	59	59	56	56
Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej	Język angielski PP	49	82	77	77	67	68
Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej	Język angielski PR	49	67	61	61	50	52
Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej	Historia i WOS	49	79	62	62	58	59
Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej	Język polski	49	83	71	71	67	68
Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej	Matematyka	49	70	55	55	52	52
Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Marii Grzegorzewskiej	Przedmioty przyrodnicze	49	71	59	59	56	56
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Język angielski PP	21	89	77	77	67	68
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Język angielski PR	21	74	61	61	50	52
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Historia i WOS	21	73	62	62	58	59
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Język polski	21	78	71	71	67	68
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Matematyka	21	53	55	55	52	52
Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa	Przedmioty przyrodnicze	21	63	59	59	56	56

Zdawalność egzaminów maturalnych kończących szkoły wynosiła:

Szkola	W szkole		Powiecie	Województwie	Kraju
	Liczba zdających	Zdawalność w %			
Liceum Ogólnokształcące im. Wisławy Szymborskiej w Zespole Szkół Nr 3 w Skierniewicach	176,00	91,48	82,95	79,61	79,70
Technikum im. Wisławy Szymborskiej w Zespole Szkół Nr 3 w Skierniewicach	72,00	93,06	82,95	79,61	79,70
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Skierniewicach w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 w Skierniewicach	4,00	0,00	82,95	79,61	79,70
Technikum w Zespole Szkół Zawodowych Nr 2 im. chor. Józefa Paczkowskiego	52,00	53,85	82,95	79,61	79,70
Technikum w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Skierniewicach	38,00	60,53	82,95	79,61	79,70
Liceum Ogólnokształcące im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	42,00	50,00	82,95	79,61	79,70
Technikum im. ppłk. Romualda Sulińskiego w Zespole Szkół Nr 4 w Skierniewicach	13,00	84,62	82,95	79,61	79,70
Liceum Ogólnokształcące im. B. Prusa w Skierniewicach	185,00	99,46	82,95	79,61	79,70

*źródło OKE Łódź

Na terenie Gminy Miasto Skierniewice w 2018 r. funkcjonowały szkoły niepubliczne: 3 szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży, w tym jedna z oddziałami gimnazjalnymi, 2 licea ogólnokształcące dla młodzieży, w tym jedno z oddziałami gimnazjalnymi, 4 licea ogólnokształcące dla dorosłych i 10 szkół policealnych. Uczęszczało do nich odpowiednio: 397 uczniów i uczennic do klas I-VIII szkół podstawowych, 40 uczniów i uczennic do klas gimnazjalnych, 167 uczniów i uczennic do klas licealnych w szkołach dla młodzieży, 269 uczniów i uczennic do klas licealnych w szkołach dla dorosłych oraz 715 uczniów i uczennic do szkół policealnych. Ponadto, w Skierniewicach funkcjonują dotowane z budżetu Miasta Skierniewice: niepubliczna poradnia psychologiczno-pedagogiczna oraz ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy.

W 2018 roku przekazano dotację podmiotową z budżetu Miasta Skierniewice dla w/w niepublicznych jednostek systemu oświaty w wysokości 6 374 567,77 zł.

W 2018 r. Prezydent Miasta Skierniewice udzielił uczniom/uczennicom pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Stypendium szkolne przyznawane jest uczniom/uczennicom, na dany rok szkolny, na podstawie spełniania kryterium niskich dochodów na osobę w rodzinie oraz występowania trudnej sytuacji rodzinnej, którą warunkują następujące okoliczności: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

W roku szkolnym 2018/2019 stypendium szkolne przyznano 196 uczniom/uczennicom. Maksymalny okres, na jaki przyznano świadczenie to pięć miesięcy. Miesięczna wysokość stypendium wynosiła 99,20 zł. Stypendia były wypłacane w dwóch transzach. W grudniu 2018 r. wypłacono I transzę stypendium w łącznej wysokości 56 147,20 zł.

Pomoc materialną w formie zasiłków szkolnych przyznaje się uczniom/uczennicom, którzy znaleźli się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. W 2018 r. zasiłek szkolny, w formie świadczenia pieniężnego w wysokości 500,00 zł, przyznano 8 uczniom/uczennicom. Łącznie wypłacono kwotę w wysokości 4 000,00 zł.

Od 2009 roku Prezydent Miasta na podstawie Uchwały Nr LI/31/09 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2009 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów, przyznaje stypendia za wybitne osiągnięcia w nauce lub wybitne osiągnięcia artystyczne. Stypendium przyznawane jest za dany rok szkolny uczniom/uczennicom uczęszczającym do klasy VI, VII lub VIII szkoły podstawowej, do klasy gimnazjalnej, do szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej oraz do szkoły artystycznej II stopnia, będącym mieszkańcami miasta Skierniewice.

W roku szkolnym 2017/2018 Stypendia Prezydenta Miasta Skierniewice otrzymało 103 uczniów/uczennic. Wysokość przyznanego stypendium wynosiła od 600,00 zł do 1000,00 zł, w zależności od etapu edukacyjnego. W 2018 roku na podstawie Uchwały Nr LI/31/09 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2009 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów, Miasto Skierniewice przeznaczyło łącznie na wypłatę stypendiów 88 000,00 zł.

W 2018 roku Nagrodę Prezydenta Miasta Skierniewice z okazji Dnia Edukacji Narodowej w ramach specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli szkół i placówek prowadzonych przez Miasto Skierniewice nagrody pieniężne otrzymało 47 nauczycieli/nauczycielek zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Skierniewice. Nagroda dla dyrektora wynosiła 3 000,00 zł, nagroda dla wyróżniających pracowników pedagogicznych 2 000,00 zł.

Łączna kwota przyznanych nagród dla 43 pracowników pedagogicznych i 4 dyrektorów w roku 2018 wyniosła 97 000,00 zł.

W 2018 r. Gmina Miasto Skierniewice zapewniała 40 uczniom i uczennicom niepełnosprawnym, których kształcenie odbywa się na podstawie art. 127 ustawy Prawo oświatowe, zwrot kosztów przejazdu ucznia oraz jego opiekuna lub bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom i uczennicom z niepełnosprawnością ruchową, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej. W 2018 roku Miasto Skierniewice przeznaczyło na realizację w/w zadania 30 507,42 zł.

4. Placówki interwencyjne

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonowała Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom”, która mieści się przy ulicy Nowobielańskiej 100. W styczniu 2018 roku w placówce przebywało 32 dzieci, natomiast w grudniu 2018 – 26. Zatrudnionych było 19 pracowników, w tym 15 merytorycznych, 2 w administracji i 2 pracowników obsługi. Miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2018 roku wyniósł 3 916,12 zł.

Celem Placówki jest działanie na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenie go w rodzinie zastępczej, a także w miarę możliwości przygotowanie dziecka do samodzielnego życia. Placówka zapewnia dzieciom całodobową opiekę, wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe na poziomie obowiązującego standardu.

5. Placówki wsparcia dziennego

Placówki wsparcia dziennego na terenie Miasta Skierniewice działają zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wszystkie, za wyjątkiem świetlicy integracyjnej dla dzieci pochodzenia romskiego prowadzonej przez Stowarzyszenie

Romów w Skierniewicach, współfinansowane były ze środków budżetu Miasta Skierniewice.

Nazwa placówki (światlicy)	Organ, instytucja prowadząca placówkę (światlicę)	Adres placówki (światlicy)
Światlica im. Janusza Korczaka w Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących w Skierniewicach (opiekuńcza)	Fundacja „Dziecięcy Uśmiech” 96-100 Skierniewice Aleja Niepodległości 4 nr 8	96-100 Skierniewice, ul. M. Konopnickiej 5
Światlica profilaktyczno – środowiskowa (specjalistyczna)	Polski Komitet Pomocy Społecznej 96-100 Skierniewice Aleja Niepodległości 4 nr 1/2	96-100 Skierniewice, Aleja Niepodległości 4 nr 1/2
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze (opiekuńcza)	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy 96-100 Skierniewice ul. Rybickiego 6	96-100 Skierniewice ul. Rybickiego 6
Środowiskowa Światlica Opiekuńczo – Wychowawcza (opiekuńcza)		96-100 Skierniewice ul. Rybickiego 6
Światlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Szkola aktywności i charakterów” przy SP Nr 1 (opiekuńcza)		96-100 Skierniewice ul. Sienkiewicza 14
Światlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Szkola aktywności i charakterów” przy SP Nr 4 (opiekuńcza)		96-100 Skierniewice ul. Jasna 30
Światlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Szkola aktywności i charakterów” przy SP Nr 4 (opiekuńcza)		96-100 Skierniewice ul. Szarych Szeregów 6
Światlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Szkola aktywności i charakterów” przy SP Nr 7 (opiekuńcza)		96-100 Skierniewice ul. Św. Maksymiliana Kolbe 30
Światlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Szkola aktywności i charakterów” przy ZSSO (opiekuńcza)		96-100 Skierniewice, ul. M. Konopnickiej 5
Światlica Opiekuńczo – Wychowawcza „Szkola aktywności i charakterów” przy ZSI (opiekuńcza)		96-100 Skierniewice, ul. Tetmajera 7
„Światlica integracyjna dla dzieci pochodzenia romskiego” (opiekuńcza)		96-100 Skierniewice ul. Sienkiewicza 14

Placówka Wsparcia Dziennego: Świetlica Środowiskowa „Kreator Sukcesu” (opiekuńcza)	Fundacja „Chodźmy Razem” 96-100 Skierniewice ul. Iwaszkiewicza 8/4 Adres do korespondencji: 96-100 Skierniewice ul. Prymasowska 17/3	96-100 Skierniewice, ul. Św. S. Faustyny Kowalskiej 1
Świetlica integracyjna dla dzieci pochodzenia romskiego (opiekuńcza)	Stowarzyszenie Romów w Skierniewicach 96-100 Skierniewice ul. Rynek 6	96-100 Skierniewice, ul. Rynek 6

XIV. POMOC RODZINOM I MIESZKAŃCOM

1. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie – dane ogólne

Organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań z zakresu pomocy społecznej, określonych przepisami prawa jako zadania własne gminy, zadania zlecone gminie, zadania powiatu oraz zadania z zakresu administracji rządowej był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach - jednostka organizacyjna Miasta Skierniewice.

Główne formy działalności MOPR to:

1. Środowiskowa pomoc społeczna
2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych
3. Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wydawanie legitymacji osób niepełnosprawnych oraz karty parkingowej
4. Pomoc skierowana do dzieci pozbawionych właściwej opieki rodziców
5. Świadczenia rodzinne i dodatki dla opiekunów
6. Świadczenie – „Dobry start”
7. Świadczenie "Za życiem"
8. Fundusz alimentacyjny

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Skierniewicach na dzień 31 grudnia 2018 roku zatrudnionych było 76 pracowników, w tym: 1 dyrektor, 21 pracowników socjalnych, 17 opiekunek domowych, 2 pracowników PFRON, 4 pracowników MZOON, 10 pracowników świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, 15 pracowników administracji, 1 psycholog, 1 pracownik gospodarczy (kierowca), 1 pracownik BHP, 3 pracowników w DDP „Niedziela”.

W ciągu 2018 roku pomocą zostało objętych 1763 mieszkańców pochodzących z 886 rodzin.

Dzisiejsza sytuacja na rynku pracy, a także wciąż zmieniające się potrzeby społeczne oraz akty ustawodawcze, stawiają pracowników pomocy społecznej przed koniecznością ciągłego doskonalenia, doskonalenia zawodowego, nabywania nowych kompetencji i umiejętności w pracy z klientem. Ważne jest by być „na czasie”, nie zostawać w tyle, a przede wszystkim, by umieć dostosować oferowaną pomoc do aktualnych problemów beneficjentów.

W 2018 roku z różnorodnych form doskonalenia zawodowego skorzystało 27 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Skierniewicach.

2. Działalność na rzecz rodzin

2.1 Pomoc finansowa i materialna

W 2018 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach obejmował wsparciem osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie były w stanie przezwyciężyć występujących problemów bez wsparcia zewnętrznego. Podobnie jak w latach ubiegłych, najczęściej występującym problemem, z którym borykały się rodziny zamieszkujące w Skierniewicach, było ubóstwo i bezrobocie. Bezrobocie stanowiło jedną z najczęstszych i istotnych dysfunkcji powodujących konieczność objęcia rodzin pomocą.

Osoby i rodziny, którym udzielono w ramach zadań własnych bez względu na rodzaj i formę:

- liczba rodzin - 886

- liczba osób w rodzinach - 1 763

Pomoc udzielona w formie pracy socjalnej

- liczba rodzin - 884

- liczba osób w rodzinach - 1 684

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne

- liczba rodzin - 884

- liczba osób w rodzinach - 1 684

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne

- liczba rodzin - 717

- liczba osób w rodzinach - 1 354

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne

- liczba rodzin - 334

- liczba osób w rodzinach - 926

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia w formie posiłku dla dzieci

- liczba rodzin - 126

- liczba dzieci, które korzystały z posiłku - 217

POWODY UDZIELANIA POMOCY I WSPARCIA		
	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ubóstwo	564	1097

Bezrobocie	339	809
Niepełnosprawność	353	540
Długotrwała lub ciężka choroba	306	451
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	191 w tym:	622
	rodziny niepełne 101	286
	rodziny wielodzietne 33	178
Alkoholizm	157	254
Narkomania	11	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	68	259
W tym – wielodzietność	28	157
Bezdomność	26	26
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	23	27
Sieroctwo	0	0
Przemoc w rodzinie	82	210
Sytuacja kryzysowa	51	138
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0

Plan wydatków i wykonanie w 2018 roku przedstawia się następująco:

	Plan	Wykonanie	% wyk. planu
Ogółem:	50 410 104,00	49 485 978,05	98,2%
w tym			
1) zadania gminne	48 630 164,00	47 743 662,73	98,2%
2) zadania powiatowe	1 779 940,00	1 742 315,32	97,9%

Wsparciem dla rodzin funkcjonujących poprawnie jak i mających trudności w pełnieniu swych funkcji są też inne rodzaje świadczeń i pomocy, w tym udzielane w ramach ustawy o

świadczeniach rodzinnych, wprowadzonego w 2016 r. świadczenia wychowawczego – Rodzina 500+, ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także świadczenia rodzicielskiego. Świadczeniem wychowawczym w 2018 r. objęto 3 453 rodzin, w których było 4 792 dzieci. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 51 259 na kwotę 25568019,84 zł.

Liczba rodzin i osób, które skorzystały z innych świadczeń, liczba świadczeń oraz kwoty zrealizowanych świadczeń w 2018 r.:

- a) z zasiłków rodzinnych skorzystało 1 956 osób, na kwotę 2 416 356,71
 - b) z dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego skorzystało 85 osób, na kwotę 261 300,98
 - c) z dodatku z tytułu urodzenia dziecka skorzystało 137 osób, na kwotę 96 553,67 zł,
 - d) z dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka skorzystały 124 osoby, na kwotę 208 236,65 zł,
 - e) z dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego skorzystały 172 osoby, na kwotę 145 595,28 zł,
 - f) z dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego skorzystało 1 228 osób, na kwotę 115 656,67 zł,
 - g) z dodatku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej skorzystało 345 osób, na kwotę 287 682,84 zł,
 - h) z dodatku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania skorzystało 12 osób, na kwotę 5 046,00 zł,
 - i) z zasiłku pielęgnacyjnego skorzystało 1 091 osób, na kwotę 1 760 820,28 zł,
 - j) ze świadczeń pielęgnacyjnych skorzystało 160 osób, na kwotę 2 482 338,00 zł,
 - h) ze specjalnego zasiłku opiekuńczego skorzystało 36 osób, na kwotę 201 294,80 zł,
 - l) z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka skorzystało 314 osób, na kwotę 314 000,00 zł,
 - ł) z zasiłku dla opiekuna skorzystało 9 osób, na kwotę 62 494,20 zł,
 - m) składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby:
 - pobierające świadczenia pielęgnacyjne;
 - pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy;
 - pobierające zasiłek dla opiekuna
- Skorzystały 152 osoby, na kwotę 530 093,76 zł,
- n) ze świadczeń rodzicielskich skorzystały 172 osoby, na kwotę 975 745,81 zł,
 - o) z jednorazowego świadczenia „Za życiem” skorzystało 8 osób, na kwotę 32 000,00 zł
 - p) ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało 418 osób, na kwotę 1 783 624,11 zł

2.2 Asystent rodziny

Efektywną, dodatkową formą pomocy dla rodzin przeżywających trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci, udzielaną na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest objęcie rodzin pomocą asystenta rodziny. W 2018 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Skierniewicach z rodzinami mającymi szczególne trudności w wypełnianiu ról społecznych, prawidłowym funkcjonowaniu i pokonywaniu trudności życiowych pracowało 4 asystentów rodziny. Koszty ich zatrudnienia w 2018 r. wyniosły 131 949,94 zł w tym udział środków własnych gminy wyniósł 89 279,94 zł oraz środki pochodzące z dotacji w ramach resortowego programu „Asystent i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2018 r.” wyniosły 42 670,00 zł.

Rodziny, które wymagają wsparcia tą formą pomocy typowane są przez pracowników socjalnych lub są zobowiązane do pracy z asystentem rodziny przez sąd.

Swoimi usługami asystenci rodziny w 2018 r. obejmowali 48 rodzin, w tym 4 rodziny do pracy z asystentem rodziny były zobowiązane przez sąd. 1 rodzina z pomocy asystenta rodziny korzystała do 3 miesięcy, a do 12 miesięcy korzystały 3 rodziny. Przeciętny czas pracy asystentów rodziny z rodziną wyniósł 10 miesięcy. W 2018 r. asystenci rodziny zakończyli pracę z 8 rodzinami. W rodzinach, z którymi współpracowali asystenci rodziny znajdowały się 107 dzieci.

2.3 Piecza zastępcza i rodziny zastępcze

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu, wykonująca zadania systemu pieczy zastępczej – art. 2 ust. 3 i art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn.zm). W oparciu o zapisy ww. ustawy oraz na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta Skierniewice na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Skierniewice został wyznaczony Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na bieżąco podejmuje działania zmierzające do osiągnięcia wszystkich wymaganych standardów w obrębie systemu pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców.

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. funkcjonowały ogółem na terenie miasta Skierniewice 64 rodziny zastępcze ustanowione przez Sąd Rodzinny i Opiekuńczy, sprawujące opiekę nad 87 dziećmi. Wśród nich 38 rodzin spokrewnionych z dzieckiem (dziadkowie bądź rodzeństwo dziecka), w których przebywało 45 dzieci, 23 rodziny niezawodowe w których przebywało 27

dzieci. Poza rodzinami zastępczymi spokrewnionymi i niezawodowymi w mieście Skierniewice funkcjonowały także 3 zawodowe rodziny zastępcze: jedna o charakterze pogotowia rodzinnego i dwa rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie 15 dzieci.

Rodziny zastępcze - udzielona pomoc finansowa w 2018r. z podziałem na środki gminy i powiatu:

LP.	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń		
					Środki Gminy	Środki Powiatu	Łącznie
I	Pomoc pieniężna na bieżące utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej	64	87	911	61.910,38	253.143,24	315.053,62
II	Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	6	6	6	3.715,50	9.091,50	12.807,00
III	Pomoc pieniężna na pokrycie wydatków w związku z przyjęciem dziecka	1	3	1	450	4.050	4.500
IV	Świadczenie pieniężne na utrzymanie lokalu mieszkalnego	2	10	8	6409,37	25.683,28	32.092,65
V	Świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów związanych z remontem	2	10	2	1.500	4.500	6.000
VI	Dofinansowanie do wypożyczenia dziecka	2	3	3	0	1.500	1.500
VII	Pomoc dla osoby usamodzielnionej na kontynuowanie nauki	14	14	125	0	64.788,26	64.788,26
VIII	Pomoc dla osoby usamodzielnionej na usamodzielnienie	5	5	5	0	31.050	31.050

W 2018 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start”. Miejski Ośrodek Pomocy

Rodzinie w Skierniewicach jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej wypłacał świadczenie „Dobry Start” rodzinom zastępczym oraz Dyrektorowi na rzecz wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom” w Skierniewicach. Łącznie świadczenie takie wypłacono na rzecz 77 dzieci na łączną kwotę 23.100,00 zł.

Na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z terenu Skierniewic umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów na podstawie 33 porozumień zawartych z innymi powiatami Miasto Skierniewice wydatkowało w omawianym okresie kwotę 295.537, 24 zł ze środków powiatu i kwotę 78.709,85 zł ze środków gminy.

Nadzór nad funkcjonującymi w Skierniewicach rodzinami zastępczymi sprawowany jest bezpośrednio przez pracowników utworzonego w MOPR Zespołu do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Nadzór ten polega przede wszystkim na wizytowaniu rodzin zastępczych i dokonywaniu okresowej oceny sytuacji przebywających w nich dzieci, a także dokonywaniu oceny rodziny zastępczej.

Funkcjonujące na terenie Miasta Skierniewice rodziny zastępcze mogą na bieżąco korzystać z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego zatrudnionego w ośrodku psychologa i prawnika.

2.4 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, a zwłaszcza prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Przy rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia i jego skutków oraz wszczęcia postępowania przygotowawczego wobec sprawcy przemocy służy procedura „Niebieskiej Karty”. Większość spraw z art. 207 kk (znęcanie się nad rodziną) nie trafia do wymiaru Sądu lub jest umarzana z powodu braku dowodów. Każde udokumentowane zdarzenie, nawet jeśli nie pociąga za sobą drastycznych skutków, jest dowodem na ciągłość i powtarzalność przemocy i może zostać wykorzystane jako dowód procesowy.

Zarządzeniem Nr 61.2011 z dnia 13 czerwca 2011 r. Prezydenta Miasta Skierniewice w związku z uchwałą Nr IX/45/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 25 marca 2011 r. zmienioną uchwałą Nr X/57/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2015 poz. 1390) w mieście Skierniewice powołany został Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Koordynowanie i monitorowanie prac Zespołu zostało powierzone Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Skierniewicach. Zespół składa się z 15 osób i są to przedstawiciele różnych instytucji z miasta Skierniewice:

- Policji;
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie;
- Sądu Rejonowego;
- Wydziału Edukacji Urzędu Miasta;
- Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego;
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Prokuratury Rejonowej;
- Poradni Leczenia Uzależnień.

Rodziny, w których funkcjonuje procedura „Niebieskiej Karty” (w 2018 r. było to 157 czynnych „Niebieskich Kart”) są systematycznie monitorowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Skierniewicach i dzielnicowych Komendy Miejskiej Policji w Skierniewicach. Wizyty w tych środowiskach mają na celu sprawdzanie bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych oraz monitorowanie ich potrzeb.

2.5 Ośrodek Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z hostelem

Ośrodek Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pełni dyżury w poniedziałki, środy i czwartki w godz. 8.00-13.00 oraz 17.00-20.00; we wtorki oraz piątki w godz. 8.00-16.00. Od godziny 16.30 zapewnione są dyżury specjalistów. W strukturach ośrodka funkcjonuje jedyny na terenie Skierniewic całodobowy Hostel dla ofiar przemocy wewnątrzrodzinnej. Hostel zapewnia schronienie kobietom i kobietom z dziećmi w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia, jednorazowo może uzyskać do 16 osób. W roku 2018 skorzystało 6 osób (kobiety i kobiety z dziećmi przez 221 osobo/dób).

Celem Hostelu jest:

- poprawienie funkcjonowania psychicznego i emocjonalnego kobiet ofiar przemocy domowej;
- wzrost zdolności interpersonalnych;
- zwiększenie gotowości do zmian w kryzysowej sytuacji życiowej;
- zwiększenie motywacji do działania;
- wzrost poczucia bezpieczeństwa;
- zwiększenie umiejętności zarządzania czasem pracy – dom;
- zwiększenie umiejętności w dochodzeniu swoich praw.

2.6 Działalność na rzecz rodzin wielodzietnych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodziny świadczeniem wychowawczym wynikającym z realizacji ustawy Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci „Rodzina 500+” w 2018 roku objął 3 453 rodzin, w których było 4 792 dzieci. Liczba wypłaconych świadczeń wyniosła 51 259 na kwotę 25 568 019,84 zł.

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice obowiązywało 2 569 kart **Skierniewicka Rodzina Plus** wydanych w ramach programu wspierania rodzin wielodzietnych. Pomocą w ramach programu objętych było 770 rodzin. Karta ta upoważnia do:

- 50% zniżki na bilety do Kinoteatru „Polonez” i na spektakle teatralne dla dzieci i młodzieży organizowane przez Centrum Kultury i Sztuki w budynku przy ul. Reymonta 33,
- bezpłatnego uczestnictwa w zajęciach dla dzieci i młodzieży organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki,
- 50% ulgi na bilety wstępu na basen funkcjonujący w ramach Pływalni Miejskiej Nawa Sp. z o.o. ,
- 50% ulgi na bilety autobusowe MZK w Skierniewicach.

Do uczestnictwa w Programie, zostali zaproszeni również skierniewiccy przedsiębiorcy. Na koniec 2018 roku trzydziestu jeden z nich wsparło Program Skierniewicka Rodzina PLUS i złożyło ofertę współpracy.

W 2018 roku na utrzymanie programu z budżetu gminy przeznaczono 187 228,75 zł.

2.7 Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny

Do końca 2018 roku w gminie Miasto Skierniewice 624 rodziny posiadały ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny.

W 2018 r. zostało przyjętych:

- 84 wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny
- 76 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożonych po raz pierwszy przez rodzinę Wielodzietną
- 8 wniosków o uzupełnienie rodziny.

W 2018 wydano 511 Kart Dużej Rodziny, z czego 179 kart wydano dla rodziców/małżonków, 332 karty dla dzieci. Karty wydawano głównie w formie tradycyjnej. Wydano także 78 kart w formie elektronicznej.

3. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

3.1 Działalność współfinansowana z PFRON

Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadające wg algorytmu dla Miasta Skierniewice na realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2018 poz. 511) wyniosły w 2018 roku 1 231 071 zł (środki w całości przeznaczone na rehabilitację społeczną, w tym na:

- turnusy rehabilitacyjne - w 2018 r. z dofinansowania skorzystały 133 osoby na łączną kwotę 128 759 zł. Dofinansowanie objęło 66 osób dorosłych i ich 14 opiekunów oraz 27 dzieci i ich 26 opiekunów.
- likwidację barier - w 2018 r. na likwidację barier wydatkowano łącznie 45 363,40 zł. W ramach likwidacji barier architektonicznych z dofinansowania skorzystało 6 osób na kwotę 19 125,81 zł, na bariery w komunikowaniu 9 osób na kwotę 7 027,29 zł oraz na bariery techniczne 17 osób na kwotę 19 210,30 zł.
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne - w 2018 roku o dofinansowanie ubiegało się 809 osób. Pozytywnie rozpatrzono 751 wniosków. Z dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze skorzystało 745 osób na kwotę 386 076,68 zł, natomiast w ramach dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego zostało zrealizowanych 6 umów na kwotę 5 814,92 zł.

3.2. Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”

W 2018 roku realizowane były następujące formy wsparcia:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,

- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości),
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką Wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego),
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji.

W 2018 r. w ramach programu udzielono wsparcia 35 osobom na łączną kwotę 132 892,50 zł. W Module I z dofinansowania skorzystało 8 osób na kwotę 56 579,50 zł, zaś w Module II 27 osób na kwotę 76 313 zł.

3.3 Warsztaty terapii zajęciowej

Na terenie miasta działa 1 warsztat terapii zajęciowej. Obejmuje on terapię 40 osób niepełnosprawnych. Na działalność WTZ przekazano w 2018 r. kwotę 737 600 zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON 663 840 zł.

WTZ jest placówką pobytu dziennego, czynną od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 15.30. Uczestnicy WTZ to osoby o ograniczonej sprawności intelektualnej, osoby z zaburzeniami psychicznymi lub schorzeniami neurologicznymi. W placówce poza terapią zajęciową prowadzone są oddziaływania psychologiczne, terapia logopedyczna oraz rehabilitacja ruchowa. Odbywają się także zajęcia dziennikarskie i teatralne. Z zajęć terapeutyczno-rehabilitacyjnych w WTZ korzysta obecnie 40 uczestników.

Terapia zajęciowa, odbywa się w grupach pięcioosobowych w 8 pracowniach:

- komputerowej,
- szkole życia z elementami plastyki,
- rękodzielniczej,
- technicznej,
- gospodarstwa domowego,
- plastycznej,
- przygotowania zawodowego,
- umiejętności społecznych.

Każdy z uczestników realizuje indywidualny program rehabilitacji i terapii, który jest tworzony i weryfikowany przez Radę Programową na podstawie zgromadzonej dokumentacji, wywiadu w domu rodzinnym, obserwacji działań i zachowań w Warsztacie, szczegółowej punktowej oceny.

Program jest realizowany w poszczególnych pracowniach z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczestników.

Prowadzone są także wsparcie i terapia psychologiczna, terapia logopedyczna oraz rehabilitacja lecznicza m.in. w zakresie kinezyterapii.

Punktowa ocena postępów każdego uczestnika przeprowadzana jest według systemu zaproponowanego przez Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w Warszawie.

W 2018r., zatrudnionych było 15 osób na 12 etatach. Działalność warsztatu jest finansowana w 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz 10% to środki samorządu terytorialnego. Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej” od 2 stycznia 2018 roku funkcjonuje w budynku rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, przy ul. Nowobielańskiej 92B w Skierniewicach.

3.4. Działalność Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dotyczące orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, realizowane są przez działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Skierniewicach od 2012 r. swoim działaniem obejmuje Miasto Skierniewice i powiat skierniewicki.

Są to zadania z zakresu administracji rządowej i obejmują wydawanie orzeczeń o:

- I. niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
- II. stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia i ubiegają się o orzeczenie dla celów poza rentowych tj:
 - odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby;
 - szkolenia, w tym specjalistycznego;
 - zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej;
 - uczestnictwa w terapii zajęciowej;
 - konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby;

- korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust.1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym;
- uzyskania dodatkowej powierzchni mieszkaniowej.

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Skierniewicach w 2018 r. wydał 1315 orzeczeń dla dorosłych i dzieci do 16 roku życia (1160 dorosłych i 155 dzieci).

Liczba wydanych legitymacji w 2018 r.: 667

Liczba wydanych kart parkingowych 2018 r. : 225

3.5 Skierniewicka Karta Osoby Niepełnosprawnej

W 2018 roku na terenie gminy Miasta Skierniewice obowiązywały 772 karty wydane w związku z realizacją programu na rzecz osób niepełnosprawnych Tacy Sami. Karta ta przysługuje osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności i upoważnia do:

- 50% ulgi od obowiązującej ceny biletu na ofertę filmową kinoteatru „Polonez” funkcjonującego w ramach Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach;
- bezpłatnego dostępu do zajęć organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach i odbywających się na terenie Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach;
- 50% ulgi do zakupu biletu na spektakle teatralne odbywające się w Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach przy ulicy Reymonta 33;
- 50% ulgi do zakupu biletu wstępu do hal sportowych należących do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skierniewicach.

W 2018 roku na utrzymanie programu z budżetu gminy przeznaczono 56 698, 94 zł.

4. Działalność na rzecz seniorów, osób niesamodzielnych, samotnych

Ważnym problemem jest kwestia opieki nad starszymi, schorowanymi osobami w rodzinie. Szczególnie dotyczy to osób, które mieszkają samotnie lub nie mają żadnej bliskiej rodziny, a wymagają pomocy i opieki. W 2018 r.

pomocą w formie usług opiekuńczych objętych było 86 rodzin, w których było 100 osób. Liczba tych rodzin nieznacznie, ale jednak wzrosła, w 2017 r. było 85 rodzin.

W 2018 roku MOPR realizował również zadanie dotyczące prowadzenia ośrodka wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do niego osób wymagających pomocy.

4.1. Dom Pomocy Społecznej

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonował Dom Pomocy Społecznej w Skierniewicach. Mieści się przy ulicy Nowobielańskiej 92A i jest placówką oferującą całodobową opiekę dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych. W pierwotnym założeniu dysponował 51 miejscami, a od dnia 23 sierpnia 2018 r. liczba miejsc została zwiększona do 64. Na dzień 31 grudnia 2018 roku wszystkie miejsca w DPS były zajęte, a listę osób oczekujących na umieszczenie w placówce prowadzi MOPR w Skierniewicach.

Do zadań DPS w Skierniewicach należy zapewnienie mieszkańcom kompleksowej opieki tj. miejsca zamieszkania, wyżywienia, odzieży i obuwia, utrzymania czystości, usługi opiekuńcze polegające na udzielenie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji, pomocy w załatwianiu spraw osobistych, usług wspomagających i wspierających tzn. podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu, zaspokojeniu potrzeb religijnych i kulturalnych, pomoc w nawiązywaniu kontaktów z rodziną i społecznością lokalną, zapewnieniu bezpieczeństwa w przestrzeganiu praw mieszkańca.

Dom posiada część mieszkalną, wypoczynkowo-rekreacyjną, ogród z altaną, ścieżkami spacerowymi, pozbawiony barier architektonicznych, przystosowany do potrzeb niepełnosprawnych. Na terenie wokół domu znajduje się parking dla gości-40 stanowisk.

Do dyspozycji mieszkańców są pokoje mieszkalne, jedno-, dwu-, i trzy-osobowe, przytulnie urządzone. Każdy pokój jest wyposażony w stosowne do stanu zdrowia mieszkańców łóżka, szafki przyłóżkowe, stolik, krzesła, telewizor. Dla zwiększenia komfortu każdy pokój mieszkalny posiada łazienkę i jest wyposażony w system przyzywowo-alarmowy i system alarmowo-przeciwpożarowy. Wszystkie pokoje mieszkańców oraz inne pomieszczenia służące mieszkańcom znajdują się na jednej kondygnacji i są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2018 roku z opieki w Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach skorzystało 87 osób, w tym 38 osób niepełnosprawnych, 49 osób w podeszłym wieku, 46 osób spośród wszystkich mieszkańców poruszało się na wózkach inwalidzkich. Wśród mieszkańców były 52 kobiety i 35 mężczyzn. Z terenu miasta Skierniewice przebywało w DPS 61 mieszkańców, a spoza naszego miasta 26 osób.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach w 2018 roku wynosił: 3616,06 zł.

Osoba umieszczona w domu pomocy społecznej ponosi odpłatność za pobyt w DPS w wysokości 70% dochodu, nie więcej niż średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej. W przypadku kiedy odpłatność mieszkańca nie pokrywa pełnego kosztu pobytu, do ponoszenia opłat za pobyt w DPS członek rodziny zobowiązani są : małżonek oraz krewni w linii prostej tj. dzieci i wnuki (zstępni) przed rodzicami i dziadkami (wstępnymi). Całość postępowania w sprawie umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej osoby ubiegającej się o skierowanie do domu prowadzona jest przez właściwy ze względu zamieszkania lub pobytu w dniu jej kierowania Ośrodek Pomocy Społecznej.

Według stanu na 31 grudnia 2018 roku w Domu Pomocy Społecznej w Skierniewicach funkcjonowało 48,75 etatów, w tym 8 etatów to pokojowe, 11,5 etatu-opiekunki, 5,75 etatu-pielęgniarki, 2 etaty-pracownicy socjalni, 1,5 etatu-fizjoterapeuci, 1 etat-kierownik działu terapeutyczno-opiekunczego, 2,5 etatu-instruktorzy, 5 etatów-obługa kuchni, 1 etat-robotnik gospodarczy, 8,5 etatów-pracowników administracyjnych, 1 etat-psycholog, 0,5 etatu-kapelan, 0,25 etatu-informatyk, 0,25 etatu-służby BHP.

Dom posiada nowocześnie wyposażoną kuchnię i przestronną stołówkę. Zapewnia całodienne wyżywienie z uwzględnieniem diet i dodatkowych posiłków. Mieszkańcy otrzymują 5 posiłków

dziennie i w ciągu całej doby mają do dyspozycji podstawowe produkty spożywcze w kuchence podręcznej. Placówka dysponuje pokojem gościnnymi dla rodzin i odwiedzających.

Dla zapewnienia najwyższej jakości świadczonych usług stworzone zostały gabinet medycznej pomocy doraźnej, sala do rehabilitacji leczniczej.

Jednym z filarów działalności opiekuńczej DPS jest rehabilitacja lecznicza, czyli stosowanie szeregu zabiegów mających na celu przyczynić się do przywrócenia, w możliwie jak największym stopniu, utraconych funkcji zdrowotnych. W ramach rehabilitacji leczniczej oferowane są mieszkańcom usługi w zakresie fizjoterapii i terapii zajęciowej. Fizjoterapia w DPS o naszym profilu ma na celu zapobiegać upośledzeniu wydolności fizycznej, oddziaływać pośrednio na stan psychiczny poprzez towarzyszące wysiłkowi fizycznemu odżywienie, poprawę nastroju i kontaktów międzyludzkich. Indywidualnie dobierane ćwiczenia uwzględniają wiek, stan somatyczny, towarzyszące choroby, a także uboczne działanie leków. Mieszkańcom zapewnia się również możliwość korzystania z zabiegów fizjoterapeutycznych zleconych przez lekarza rehabilitacji w zakresie kinezyterapii i fizykoterapii. Głównym założeniem na przyszłość jest stałe podnoszenie jakości świadczonych usług i w miarę możliwości zwiększanie liczby miejsc statutowych.

4.2. Dom Dziennego Pobytu Niedziela

Dom Dziennego Pobytu „Niedziela” z siedzibą w Skierniewicach ul. Lelewela 12 jest komórką organizacyjną MOPR w Skierniewicach i działa jako ośrodek wsparcia dziennego. Placówka ta zapewniała całodzienną opiekę i pomoc w usługach osobom starszym (emerytom i rencistom), chorym, samotnym, nie radzącym sobie w codziennym życiu, ale nie wymagającym świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Usługi świadczone przez DDP „Niedziela” obejmowały zapewnienie trzech posiłków dziennie oraz zaspokajanie potrzeb rekreacyjno-kulturalnych oraz organizowanie zajęć w ramach terapii zajęciowej. Osoby uczęszczające do ośrodka wsparcia ponosiły wyłącznie odpłatność za posiłki według zasad określonych Uchwałą Nr LII/170/06 Rady Miasta Skierniewice z dnia 26 stycznia 2006r.

W 2018 r. z usług Domu Dziennego Pobytu „Niedziela” korzystały 33 osoby. Poza zapewnieniem posiłków oraz zaspokajaniem potrzeb kulturalno-rekreacyjnych, pensjonariusze Domu Dziennego Pobytu „Niedziela” korzystali z różnych form pomocy w załatwianiu spraw związanych między innymi z dokonywaniem zakupów odzieży, leków i innych niezbędnych rzeczy, z wizytami u lekarza, czy też z załatwianiem spraw mieszkaniowych.

4.3 Centrum Usług Społecznych

W 2018 roku w Skierniewicach rozpoczęła się realizacja projektu „POMOC - Centrum Usług Społecznych w Skierniewicach”. Projekt realizowany jest przez Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My” w partnerstwie z Miastem Skierniewice w osobie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Skierniewicach oraz Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej” w Skierniewicach w ramach Priorytetu IX Włączenie społeczne, Działania IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, Poddziałania IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014 – 2020 na podstawie umowy nr RPLD.09.02.01-10-C004/17-00 z dnia 18 czerwca 2018 zawartej pomiędzy Województwem Łódzkim w imieniu którego działa Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi a Stowarzyszeniem Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My”. Łączna wartość projektu wynosi: 5 012 027,87 zł, łączna kwota dofinansowania: 4 510 562,77 zł, w tym kwota dofinansowania ze środków UE: 4 260 223,69.

Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych poprzez utworzenie i prowadzenie na terenie miasta Skierniewice 74 miejsc świadczenia usług społecznych dla 130 niesamodzielnich mieszkańców Skierniewic oraz 100 mieszkańców Skierniewic - osób z otoczenia osób niesamodzielnich/opiekunów faktycznych w formie:

- stworzenia indywidualnych ścieżek wsparcia (ISW) i prowadzenia pracy socjalnej;
- prowadzenia Dziennego Domu Pomocy;
- prowadzenia wypożyczalni sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego;
- świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- świadczenia usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej;
- świadczenia poradnictwa specjalistycznego.

Dodatkowo w ramach projektu prowadzone są usługi specjalistyczne w postaci dostarczania posiłków dla niesamodzielnich mieszkańców Skierniewic korzystających z usług opiekuńczych. W 2018 roku z deklarowanych w projekcie form wsparcia, nie uruchomiono tzw. usługi wytechnieniowej.

4.4. Skierniewicka Karta Seniora

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice mieszkało ok. 12 tys. osób powyżej 60. roku życia. Spośród tych mieszkańców, 2 485 przystąpiło do lokalnego programu wsparcia osób w wieku senioralnym i uzyskało Skierniewicką Kartę Seniora. Karta ta upoważnia do:

- a) 50 % ulgi od obowiązującej ceny biletu na ofertę filmową kinoteatru „Polonez” funkcjonującego w ramach Centrum Kultury i Sztuki Skierniewicach;
- b) 50 % ulgi na zakup biletu na spektakle teatralne organizowane przez Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach w budynku znajdującym się przy ul. Reymonta 33;
- c) 50 % ulgi na zakup biletu wstępu na basen funkcjonujący w ramach Pływalni Miejskiej Nawa Sp. z o.o. w Skierniewicach;
- d) 50 % ulgi na zakup biletu wstępu do hal sportowych należących do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Skierniewicach;
- e) 50 % ulgi na zakup biletu autobusowego na kurs realizowany w ramach Miejskiego Zakładu Komunikacji w Skierniewicach.

W 2018 roku na utrzymanie programu z budżetu gminy przeznaczono 13 214,19 zł.

5. Bank Żywności

Działalność oparta jest we współpracy z Bankiem Żywności w Łodzi im. M. Edelmana. Jego założeniem jest zagospodarowanie rezerw surowców interwencyjnych na cele pomocy społecznej i wsparcie żywnością najbardziej potrzebujących.

W roku ubiegłym było 5 transportów z żywnością (przy każdym rozładunku pracuje 15 wolontariuszy). Łącznie przywieziono i rozdysponowana 107 524,56 kg żywności o wartości 120 104,64 zł. Żywność wydawana jest 2 razy w tygodniu przy czym pracuje 5 wolontariuszy. Objęto pomocą 2500 osób.

6. Noclegownia

Działanie na rzecz osób bezdomnych prowadzone we ścisłej współpracy z OPS. Zapewnione są 2 miejsca. W roku 2018 skorzystało 43 bezdomnych. Noclegownia wg. Potrzeb działa przez cały rok w godz. 20.00-08.00. Osoby dowożone do noclegowni przez Straż Miejską lub Policję otrzymują pomoc socjalną w postaci noclegu, kąpieli, posiłku oraz odzieży. W hostelu zatrudnionych jest 3 pracowników, a w interwencyjnym miejscu noclegowym zatrudnionych jest 2 pracowników (wszystkie osoby zatrudnione są na umowy cywilno-prawne).

7. Nieodpłatna pomoc prawna

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice funkcjonowały dwa punkty, udzielające nieodpłatnej pomocy prawnej. Oba mieściły się w budynku Urzędu Miasta w Skierniewicach przy ulicy Senatorskiej 12. Udzielanie porad prawnych w jednym z punktów powierzono, wyłonionemu w drodze otwartego konkursu ofert, Stowarzyszeniu Wsparcie Społeczne Ja-Ty-My z Łodzi. W drugim punkcie, na pomocy porozumienia z Okręgową Izbą Radców Prawnych oraz Okręgową Radą Adwokacką, porad prawnych udzielali adwokaci i radcowie prawni wskazani przez ww. instytucje. Porady prawne udzielane były nieodpłatnie w dni powszednie w godz. 8-16.

W 2018 roku z porad prawnych skorzystało 453 mieszkańców.

8. Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumenta

Do zadań Rzecznika należy:

- zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony konsumentów;
- występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
- współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi;
- wykonywanie innych zadań określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów lub w przepisach odrębnych.

W 2018 roku z pomocy rzecznika skorzystało łącznie 848 mieszkańców Skierniewic. Konsumentom najczęściej problemów stwarzało zawieranie umów poza lokalem przedsiębiorcy przez przedstawicieli firm świadczących usługi telekomunikacyjne czy zajmujących się sprzedażą energii elektrycznej i gazu. Z obserwacji rzecznika wynika, iż konsumenci nie czytają zawieranych przez siebie umów lub czytają je bardzo pobieżnie, co skutkuje niemożliwością skorzystania z przysługujących im praw.

W roku ubiegłym największa ilość zgłoszeń konsumentów dotyczyła wadliwości zakupionych towarów oraz nienależytego wykonywania umów przez przedsiębiorców- 416 spraw, z czego najczęściej dotyczyło wad odzieży i obuwia (135), dużo zgłoszeń dotyczyło urządzeń elektronicznych (127) oraz mebli i artykułów wyposażenia domu (39).

W roku 2018 Miejski Rzecznik Konsumentów 141 razy występował do przedsiębiorców w sprawach poszczególnych konsumentów, z czego 87 spraw zakończonych zostało pozytywnie.

XV. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

1. Place zabaw i siłownie plenerowe

W 2018 roku gmina Miasto Skierniewice miała na utrzymaniu 17 placów zabaw i 13 siłowni plenerowych. Zarządzanie nimi powierzono spółce Zakład Utrzymania Miasta, która na ten cel otrzymała łącznie kwotę 120 000,00 zł; z czego na place zabaw było przekazane 68 000,00 zł; a na siłownie plenerowe 52 000,00 zł.

2. Dyscypliny sportowe w mieście

W 2018 roku na terenie gminy Miasto Skierniewice czynnie funkcjonowało 38 klubów i stowarzyszeń sportowych, które oferowały mieszkańcom Skierniewic zajęcia w następujących dyscyplinach sportowych:

- piłka nożna
- piłka koszykowa
- piłka siatkowa
- sporty siłowe i sylwetkowe (kulturystyka, trójbój siłowy)
- lekkoatletyka (biegi, półmaratony)
- tenis stołowy
- tenis ziemny
- karate kyokushin, kickboxing, muay thai, jiu-jitsu, boks
- szachy, brydż, warcaby
- hokej na trawie
- rugby
- radioorientacja, telegrafia
- krótkofalowcy
- taniec
- ratownictwo wodne
- pływanie
- motocykle
- motoryzacja
- rajdy rowerowe

- turystyka
- wędkarstwo
- sporty ekstremalne (rolkarze)

W otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu czynnie uczestniczy 25 klubów i stowarzyszeń sportowych.

Realizując zadania publiczne kluby te oferują zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Z zajęć tych korzysta kilka tysięcy uczestników w skali miesiąca. Zajęcia proponowane przez kluby i stowarzyszenia sportowe zagospodarowują czas wolny, umożliwiają dzieciom i młodzieży systematyczny udział w zajęciach sportowych dostosowanych do wieku. Zadania realizowane są poprzez zajęcia usprawniające, ogólnorozwojowe, gry i zabawy ruchowe. Pozwalają aktywnie uczestniczyć w życiu sportowym, a uzyskane kwalifikacje dają możliwość brania czynnego udziału w zawodach sportowych i reprezentowania Miasta Skierniewice.

3. Nagrody i stypendia za wysokie osiągnięcia sportowe

W 2018 roku Prezydent Miasta Skierniewice przyznał 94 nagrody i wyróżnienia za wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym na łączną kwotę 53 600 zł oraz 42 stypendia sportowe za wysokie osiągnięcia sportowe na łączną kwotę 76 500 zł.

Ponadto na terenie gminy Miasto Skierniewice odbyła się Gala Mistrzów Sportu, na której wręczono nagrody doroczne nagrody. Otrzymali je:

- Agata Kulicka - Skierniewickie Stowarzyszenie Radioorientacji Sportowej – Sportowiec Roku 2018;
- Adrian El-Ward – MKS Ósemka Skierniewice – Trener Roku 2018;
- drużyna MKS Ósemka Skierniewice – Drużyna Roku 2018;
- Sławomir Przybysz – Związek Sportu Niepełnosprawnych Start – Niepełnosprawny Sportowiec Roku 2018;
- Piotr Kłęb – MLKS Widok – Talent Roku 2018;
- Janusz Urbański – Szkolny Związek Sportowy – Zasłużony Działacz 2018.

4. Turystyka

W roku 2018 Miasto Skierniewice znacząco podniosło atrakcyjność swojej infrastruktury turystycznej. Nowe oblicze zyskał zalew Zadębie, który zrewitalizowano dzięki wsparciu pozyskanemu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Projekt obejmował nie tylko remont największego miejskiego zbiornika wodnego (w tym utworzenie ponad 4 km ścieżki pieszo-rowerowej, siłowni plenerowych, wyciągu do nart wodnych, zjeżdżalni ławek i stołów piknikowych czy stojaków na rowery), ale również powstanie Punktu Informacji Turystycznej w siedzibie Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach.

Ponadto została wyznaczona trasa wycieczkowa, tzw. Szlak Jabłusiowy, wiodący przez najbardziej charakterystyczne punkty miasta. Trasa prowadzi przez ulice Sienkiewicza, Prymasowską, Piłsudskiego, Senatorską, Rawską, Batorego oraz Strobowską – wprost nad zrewitalizowany skierniewicki zalew. Przy dworcu kolejowym oraz nad zalewem znajdują się dwie duże figury Jabłusia, wyznaczające początek i koniec szlaku.

Turystycznej podróży towarzyszy interaktywna gra, którą każdy może pobrać na swój telefon. Dzięki przygotowanej aplikacji można wirtualnie odkrywać kolejne przestrzenie miasta. Aplikacja została wyróżniona w prestiżowym ogólnopolskim plebiscycie „Róża Regionów”. Koszt całego zadania, obejmującego powyższe elementy, wyniósł 8 641 149,41 zł, natomiast kwota dofinansowania to 5 953 710,35 zł.

XVI. KULTURA I PROMOCJA

Działania kulturalne i promocyjne w Mieście Skierniewice stanowią dwie przenikające się przestrzenie samorządowej aktywności. Miasto wykreowało kilka unikalnych przedsięwzięć, które poprzez swoje zróżnicowanie kompleksowo nawiązują zarówno do kulturalnych, jak i promocyjnych wyzwań, stawianych przed prężnie działającym samorządem. Oś największych przedsięwzięć 2018 roku wyznaczały plenerowe imprezy, które cyklicznie organizuje się w Mieście Skierniewice. 2018 rok to czas kontynuowania stałych wydarzeń i ugruntowywania nowych formatów, wdrożonych w roku poprzednim, kiedy to miasto świętowało jubileusz 560-lecia nadania praw lokacyjnych, ale i organizacja nowych przedsięwzięć. Do największych imprez, takich jak Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw, dołączyły plenerowe urodziny miasta, organizowane w lutym oraz festiwal Maj Syty Fest.

1. Największe wydarzenia kulturalne w mieście

1.1 Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw

Święto od dziesięcioleci przyciąga do Skierniewic setki tysięcy gości z całego świata. Koncerty największych gwiazd polskiej i europejskiej sceny muzycznej stanowią tylko tło dla serca wydarzenia, pełnego niepowtarzalnych smaków i zapachów. Stałym punktem imprezy są targi ogrodniczo-rolne, na których można m.in. zapoznać się z dorobkiem naukowym znanego na całym świecie skierniewickiego Instytutu Ogrodnictwa. Święto to także wielki kiermasz ogrodniczy, gdzie w sprzedaży dostępne są niespotykane nigdzie indziej odmiany kwiatów, owoców i warzyw – a wszystko przy wyjątkowej gościnności Skierniewiczian. W 2018 roku na głównej scenie SKOiW wystąpiła plejada gwiazd polskiej sceny muzycznej: Michał Szpak, Ania Dąbrowska, Mrozu, Cleo, DJ Slavic oraz zespoły Piękni i Młodzi, Boys, Wilki, Kult.

1.2 Festiwal Roślinożercy

W roku 2018, w czasie 41. SSKOiW, po raz drugi zorganizowano dwudniową strefę animacji kulinarnych połączoną z warsztatami zdrowej żywności – Festiwal Roślinożercy. Wydarzenie odbywające się w ramach największej miejskiej imprezy było także doskonałą okazją do promocji zagadnień związanych z ekologią, rolnictwem i bioróżnorodnością. Oprócz jarmarku produktów, przetworów i potraw w czasie trwania imprezy działały strefy kulinarne i warsztatowe połączone z

degustacją zdrowych przysmaków z całego świata. Uczestnicy mieli okazję nauczyć się, jak przygotowywać specjały kuchni polskiej, włoskiej, francuskiej, tajskiej, hinduskiej, libańskiej i malezyjskiej. Wśród degustowanych potraw były zarówno specjały wegańskie, jak i wegetariańskie.

1.3 Urodziny Miasta

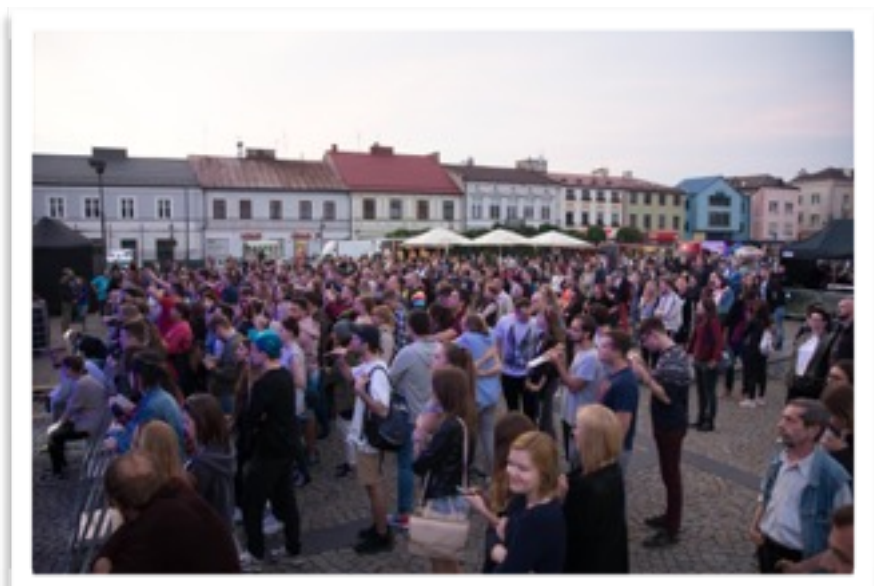
W 2018 roku kontynuowana była formuła plenerowego świętowania urodzin Skierniewic. 561. urodziny miasta połączone zostały m.in. z rozstrzygnięciem lokalnego plebiscytu na “skierniewickich herosów”. Autorska akcja angażowała mieszkańców do tworzenia postaci superbohaterów, którzy swoimi atrybutami, nawiązywałyby do bogatej historii i tradycji Skierniewic. Plebiscyt cieszył się sporą popularnością szczególnie wśród najmłodszych mieszkańców miasta. Wspólne świętowanie zakończyło się plenerowym koncertem zespołu Zakopower.

1.4 WielkaMoc w Mieście / Świąteczne Cuda

Wydarzenia, które co roku poprzedzają czas przed największymi świętami. W 2018 roku utrwaliła się formuła plenerowych rodzinnych pikników, połączona z jarmarkami w Skierniewicach. W ofercie są produkty regionalne kojarzone nie tylko z nadchodzącym czasem świąt – Wielkanocy i Bożego Narodzenia – ale również z lokalnymi wytwórcami.

1.5 Maj Syty Fest

Muzyczny festiwal, który zadebiutował w 2017 roku w Skierniewicach. Nowa formuła plenerowej imprezy połączyła najlepszą alternatywną muzykę z czołówką street foodu. Już przy pierwszej

edycji imprezy udało się stworzyć line-up, który idealnie wpisał się w polskie muzyczne trendy. Eklektyczne podejście do wyboru artystów sprawiło, że Maj Syty Fest okazało się doskonałą propozycją zarówno dla początkujących fanów alternatywnych brzmień, którzy dopiero rozpoczynają przygodę z festiwalowym graniem, jak i

dla stałych bywalców dużych imprez muzycznych. Ważną część Maj Syty Fest stanowi wspiane jedzenie. Festiwal nierozdzielnie połączony jest ze zlotem wyjątkowym food trucków. W ostatni weekend maja Skierniewice stają się prawdziwą stolicą smaków. Stała współpraca z pasjonatami ulicznego jedzenia pozwala na selekcję najlepszych kuchennych propozycji z całego świata. Do miasta zjeżdżają osoby, dla których gotowanie jest nie tylko sposobem na zarabianie pieniędzy, ale przede wszystkim pasją i pomysłem na życie. W 2018 roku na głównej festiwalowej scenie mogliśmy usłyszeć zespoły Bluszcz, Kamp, The Dumplings, Raz Dwa Trzy oraz rapera Tego Typa Mesa.

1.6 Parowozy Kultury

„Parowóz Kultury” to nagroda Prezydenta Miasta Skierniewice za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. W roku 2018 wręczenie tych wyróżnień odbyło się w wyjątkowej, zabytkowej hali skierniewickiej Parowozowni. Dzięki niepowtarzalnemu klimatowi miejsca udało się utrwalić w sposób szczególny formułę integrującą miejskie środowisko artystyczne.

1.7 Jestem dumny

„Jestem dumny” to akcja promocyjna utworzona z okazji stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości, której tematem są losy sześciu bohaterów z różnych okresów historii Skierniewic.

Kreacja wizerunków dokonywała się z jednej strony w oparciu o istniejące źródła (dokumenty, wspomnienia, fotografie, konsultacje), z drugiej – z użyciem współczesnych technik narracyjnych. Efektem prac było powstanie sześciu fabularyzowanych animacji ukazujących losy poszczególnych bohaterów oraz serii spektakli ulicznych mających charakter

performatywny. 6 animacji obejrzano ponad 61000 razy. Materiały udostępnione w mediach społecznościowych wywołały 1250 reakcji, animacje udostępniono ponad 550 razy. Działania wsparte były elementami wizualnymi, które na stałe wpisały się w tkankę miejską – profesjonalny mural zdobiący budynek w sąsiedztwie Muzeum Historycznego Skierniewic.

2. Współpraca zagraniczna

W roku 2018 Miasto Skierniewice realizowało zapisy umów partnerskich z następującymi miastami: Chatelaillon-Plage (Francja), Gera (Niemcy), Levice (Słowacja), Łubnie (Ukraina), Szentes (Węgry). Współpraca jest realizowana na różnych płaszczyznach i dotyczy wielu obszarów.

Najważniejsze z nich to kultura, gospodarka, nauka i edukacja, ochrona środowiska, sport i turystyka. Z każdym z tych miast samorząd skierniewicki wypracował odrębny model działań i podejmowanych wspólnie inicjatyw. Podmiotem współpracy z miastami partnerskimi są zarówno samorządowcy, jak i sami mieszkańcy. Urząd Miasta Skierniewice w swojej pracy kładzie nacisk na umożliwianie kontaktów i wymian pomiędzy społecznościami miast partnerskich. Wśród najważniejszych inicjatyw, do jakich doszło w roku 2018, należy wymienić:

- organizacja Konkursu Znajomości Języka Francuskiego i Wiedzy o Francji (wspólnie ze Skierniewickim Klubem Francuskim); czworo laureatów (uczniów skierniewickich szkół) udało się na tygodniowy pobyt do Chatelaillon-Plage,
- wyjazd oficjalnej delegacji Miasta Skierniewice na święto Chatelaillon-Plage,
- wizyta wszystkich miast partnerskich, w ramach oficjalnych delegacji, na 41. Skierniewickim Święcie Kwiatów, Owoców i Warzyw;
- zorganizowanie wystawy „Błękitna Armia Generała Hallera we Francji” (we współpracy z Ambasadą Francji w RP);
- wyjazd pracowników przedszkoli, Domu Pomocy Społecznej oraz Wydziału Edukacji do Gery ;
- wyjazd dzieci i młodzieży (30 osób + opiekunowie) do Łubniów;
- wyjazd oficjalnej delegacji Miasta Skierniewice do Łubniów;
- pobyt grupy Oldboy Unia Skierniewice w Szentes i uczestnictwo w lokalnym turnieju piłki nożnej;

Ponadto, w ramach współpracy zagranicznej, goszczono delegację z Chin (prefektura Nujiang) na spotkaniu dotyczącym działalności kulturalnej w mieście.

3. Placówki kulturalne w mieście

3.1 Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach

Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach jest samorządową instytucją upowszechniania kultury utworzoną na mocy uchwały nr XIV/123/2015 Rady Miasta Skierniewice z dnia 20 sierpnia 2015 r. W skład struktury organizacyjnej Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach wchodzi zewnątrzne jednostki organizacyjne: Kinoteatr „Polonez”, Radio RSC oraz Akademia Twórczości. W budynku Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach od 2018 roku funkcjonuje również Punkt Informacji Turystycznej i Kulturalnej. Podstawowymi płaszczyznami działania CKiS w Skierniewicach oprócz edukacji artystycznej związanej ze wszystkimi dziedzinami sztuki oraz upowszechnianiem kultury i wartości artystycznych są również prowadzenie działalności wychowawczej oraz upowszechnianie

wartości patriotycznych. W 2018 roku w Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach zatrudnionych było łącznie 53 pracowników.

Do najważniejszych imprez organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach w 2018 roku należały: XVII Rock May Festival, HIP HOP Kings, Klub jazzowy „Swing”, cykl plenerowych koncertów muzyki klasycznej „Muzyczne śniadanie na trawie”, cykl „Scena plenerowa CKiS”, Przegląd Filmów Europejskich „Ostatnie Granice”, VII Mały Festiwal Filmów Polskich „TOSIEK”, Skierniewicki Plener Filmowy, Festiwal Twórczości Kabaretowej, cykl spotkań z podróżnikami „Podróże bliższe i dalsze”, Skierniewicki Festiwal Podróżniczy oraz XXIV Wojewódzki Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów, XIX Festiwal Teatrów Jednego Wiersza, 63 Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, XXXVIII Mały Konkurs Recytatorski. Ponadto we współpracy z Urzędem Miasta Skierniewice oraz innymi instytucjami kultury i podmiotami miejskimi Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach w 2018 roku zaangażowane było w szereg imprez i przedsięwzięć, wśród których należy wymienić: festyny i pikniki okolicznościowe: „Urodziny Miasta – Najlepszego Skierniewice!”, „WielkaMoc w Mieście”, „Miejski Dzień Dziecka”, „Świąteczne Cuda”, „Wigilia Miejska” oraz „Sylwester Miejski”; przedsięwzięcia o charakterze festiwalowym: „Maj Syty Fest 2” (we współpracy z Urzędem Miasta Skierniewice), „Happy Festival” (we współpracy z Młodzieżową Radą Miasta), XVI Festiwal Muzyki Romantycznej (we współpracy z Izbą Historii Skierniewic, Towarzystwem Muzycznym im. Fryderyka Chopina oraz Towarzystwem Przyjaciół Skierniewic) oraz największe miejskie wydarzenie kulturalno-rozrywkowe, jakim było XLI Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw – podczas którego Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach odpowiedzialne było m.in. za organizację tradycyjnej parady, konkursu Miasto Pięknych Dziewcząt – Kwiat Skierniewic oraz sceny lokalnych artystów.

W 2018 roku w zorganizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach łącznie 588 działaniach, przedsięwzięciach i wydarzeniach kulturalnych (w tym m.in.: 26 wystawach, 18 festiwalach i przeglądach artystycznych, 80 koncertach, 198 prelekcjach, spotkaniach i wykładach, 33 konkursach, 61 pokazach teatralnych, 2 konferencjach i 86 warsztatach) udział wzięło łącznie 113360 uczestników.

W 2018 roku Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach zorganizowało we współpracy z Łódzkim Domem Kultury następujące projekty edukacyjne: Łódzkie Pełne Kultury (55 uczestników), Kolorowa Lokomotywa (80 uczestników), Wojewódzki Przegląd Twórczości Artystycznej Przystanek 60+ (60 uczestników), Rockowanie (50) oraz we współpracy z Muzeum Sztuki z Łodzi projekt Koalicje Kultury (40 uczestników)

W 2018 roku w Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach funkcjonowały następujące grupy artystyczne: Akademia Tańca 4/20 (270 uczestników), Energiczne Akordy (70 uczestników), Grupa wokalna Singers (17 uczestników), Grupa teatralna Complex (22 uczestników), Zespół Piosenki Dziecięcej Tęcza (32 uczestników), Studio Teatralne (22 uczestników), Voice Ekipa (6 uczestników), Skierniewicka Orkiestra Dęta (25 uczestników), The Devils Thorn (5 uczestników) Szum Butów Stróża (3 uczestników), Crane (4 uczestników) ponadto działało 7 pracowni artystycznych: Studio wokalne dla dzieci (18 uczestników), Studio wokalne 16+ (16 uczestników), Pracownia Plastyczna Plama (34 uczestników), Pracownia Plastyczna „Plastuś” (70 uczestników), pracownia Ceramiki „Sztukateria” (29 uczestników), Modelarnia Lotnicza (12 uczestników), Pracownia fotograficzna „Siódemka” (14 uczestników), organizowane były następujące zajęcia edukacyjne: Koło szachowe „Skoczek”, nauka gry na pianinie, nauka gry na gitarze i ukulele, nauka tańca towarzyskiego, warsztaty aktorskie, warsztaty kulinarne, zajęcia Gordonowskie, zajęcia umuzykalniające - „Jazz to nie gryzie”.

W 2018 roku Centrum Kultury i Sztuki funkcjonowały następujące **kluby seniora**: Klub Seniora Ara (15 uczestników), Klub Seniora Ustronie (250 uczestników), Klub Seniora Zacisze (170 uczestników), Klub Seniora Zgoda (27 uczestników), Klub Seniora Rawka (70 uczestników), Klub Seniora Przyjaźń (55 uczestników) oraz Uniwersytet III Wieku im. Janiny Twarowskiej (320 uczestników).

W 2018 roku w funkcjonującym w ramach Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach **Kinoteatrze „Polonez”** wyświetlono 3198 seansów, w których uczestniczyło 135 486 widzów. Repertuar kina to głównie filmy premierowe z oferty dystrybutorów. 22 % repertuaru stanowiły filmy polskie, 18% filmy europejskie, 3% filmy studyjne. Pozostałe projekcje to w większości filmy amerykańskie i koprodukcje. Oprócz seansów popołudniowych skierowanych zarówno dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz przedpołudniowych pokazów dla szkół i przedszkoli w ramach stałych form działalności Kinoteatru „Polonez” działały: Kino Dla Kobiet „Scarlett”, Dyskusyjny Klub Filmowy „Eroica” (także dla seniorów), Młodzieżowy Klub Filmowy „kinofeel”, Rodzinny Poranek w Kinie oraz edukacyjny program filmowy dla szkół na wszystkich poziomach nauczania - Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej.

Kino Dla Kobiet to comiesięczne spotkania w pierwszy poniedziałek miesiąca. W 2018 roku odbyło się 10 projekcji, retransmisja koncertu i spektakl teatralny. W sumie na te wydarzenia zakupiono 3672 bilety. Projekcjom towarzyszyły spotkania z twórcami, prelekcje, pokazy, quizy, konkursy z nagrodami, promocyjne stoiska sponsorów.

Dyskusyjny Klub Filmowy „Eroica” - seanse odbywają się co tydzień, we wtorki. W marcu 2018 roku obchodzono 40-lecie Klubu. W 2018 roku odbyło się 66 projekcji (włączając również

projekcje dla Seniorów). Łączna ilość widzów to: 2893. Projekcjom towarzyszą prelekcje znawców kina, krytyków filmowych. Odbywają się także spotkania z twórcami, dyskusje. W ramach DKF-u organizowany jest przegląd kina europejskiego „Ostatnie Granice”. W 2018 roku odbyła się 13 edycja tej imprezy. Łączna ilość widzów to: 83. W ramach przeglądu odbyło się 5 projekcji. Drugą imprezą organizowaną przez DKF jest mały Festiwal Filmów Polskich „Tosiek”. W 2018 odbyła się 7 edycja. Łączna ilość widzów to 137. **Młodzieżowy Klub Filmowy „kinofeel”** – spotkania odbywają się raz w miesiącu w czwartek- najczęściej w ostatni czwartek miesiąca. W 2018 roku odbyło się 7 spotkań. Łączna ilość widzów: 145. W ramach spotkań odbywają się dyskusje z krytykiem. Rodziny Poranek w Kinie – projekcje odbywają się raz w miesiącu. W 2018 odbyło się 6 projekcji. Łączna ilość widzów: 460. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej - w 2018 odbyło się łącznie 31 seansów. Łączna ilość widzów: 3185. Projekcje w ramach NH odbywają się raz w miesiącu dla każdej grupy wiekowej. Projekcjom każdorazowo towarzyszy prelekcja. W 2018 roku pokazano w kinoteatrze 11 tytułów teatralnych – 15 spektakli, w których uczestniczyło 3518 osób. W styczniu 2018 obchodzono uroczyste jubileusz 40-lecia Kinoteatru „Polonez”. W maju 2018 roku rozpoczęto zmiany w barze kina a we wrześniu otwarto nową kawiarnię Polonez Cafe. W okresie letnim wyremontowano dach na budynku kina. Koszt inwestycji to 371662,81 zł.

Radio RSC to lokalna rozgłośnia samorządowa, będąca częścią Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach. Radiostacja istnieje od 1997 roku, zgodnie z przyznaną koncesją, dociera do 212.400 osób. W 2018 roku odbiorcami stacji byli głównie słuchacze aktywni zawodowo w przedziale wiekowym 26 - 55 lat. W 2018 roku największą słuchalność radio osiągnęło w marcu, plasując się na drugim miejscu w dawnym województwie skierniewickim (Badanie: Radio Track Kantar Millward Brown). Średni czas słuchania - 160,46 min., zasięg dzienny: 5,49%. Radio RSC współtworzy życie kulturalne Skierniewic i regionu.

Rozgłośnia promuje wydarzenia z różnych dziedzin życia, które są organizowane na terenie byłego województwa skierniewickiego. Inicjuje również własne działania. Przykładem są wybory "Skierniewickiej Senior Queen", po raz pierwszy zorganizowane w 2018 roku, dzięki którym udało się zaktywizować środowisko senioralne. W wydarzeniu wzięło udział około 350 seniorów. W programie Radia RSC, główny nacisk kładzie się na relacjonowanie wydarzeń lokalnych, również sportowych (8 serwisów lokalnych - od poniedziałku do piątku, audycja "Gość dnia, "Audycja samorządowa", "Rentgen", "Mam pytanie do..", magazyn sportowy: "Na sportowo"). Tematyka lokalna i kulturalna poruszana jest w audycjach autorskich ("Senioriada", "Z Wodnicką przy kawie", "Mamy kwadrans", "Skierniewicki Informator Kulturalny", "Popołudniówka Radia RSC", "Do siedemnastej strony"). W 2018 roku emitowane były również muzyczne audycje autorskie ("Kropka PL"; "Maratone", "Rock po rocku", "Pociąg do jazzu" i "Rap Stacja"). W ramówce znalazły się

audycje przeznaczone dla najmłodszych słuchaczy ("Mali wielcy eksperci", "Usypianki Radia RSC"). Nie zabrakło audycji dla fanów motoryzacji ("Auto magazyn"). Radio RSC aktywnie uczestniczy przy organizacji różnorodnych przeglądów artystycznych i konkursów piękności ("Głos Skierniewic", "Tęczowe piosenki Jana Wojdaka", "Festiwal Wygraj Sukces", konkurs "Kwiat Skierniewic 2018"). Podczas imprez plenerowych, uruchamiane zostaje studio terenowe, dzięki czemu jest możliwość bezpośredniego kontaktu ze słuchaczami i promocji rozgłośni na zewnątrz. Przeprowadzane są także konkursy na scenie. Na antenie radia RSC w 2018 roku zorganizowano 21 konkursów dla słuchaczy, 3 plebiscyty i 5 akcji konkursowych na terenie Skierniewic i okolic.

W 2018 roku w działającej w ramach Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach **Akademii Twórczości** zorganizowano: 8 wystaw tematycznych, w wernisażach których uczestniczyło 714 osób i które łącznie obejrzało 2100 osób; 1 koncert plenerowy, w którym uczestniczyło 120 słuchaczy, 2 imprezy turystyczne (wycieczki do Bolimowskiego Parku Krajobrazowego dla 56 dzieci); 16 lekcji regionalnych dla dzieci i 7 plenerowych (łącznie 336 uczestników); 15 warsztatów plastyczno-rękodzielniczych dla dorosłych (144 uczestników); 38 warsztatów plastycznych dla dzieci, w tym m.in. „Akademia Małego Twórcy” (łącznie 456 uczestników), 20 warsztatów kulinarnych dla dzieci „Co na widelcu?” (259 uczestników) oraz 12 spotkań Skierniewickiego Klubu Kolekcjonera (153 uczestników) - dużym zainteresowaniem zarówno pasjonatów, jak i mieszkańców miasta cieszy się cykliczna wystawa „Nasze Kolekcje” organizowana w Akademii Twórczości od 7 lat. Kolekcjonerzy prezentowali swoje zbiory także poza Skierniewicami: w Muzeum Farmacji w Łodzi, w Woli Okrzejskiej, Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego. Zwieńczeniem działalności wystawienniczej klubu była duża wystawa w Muzeum w Łowiczu zatytułowana „Tropem skierniewickich kolekcji”. Nasi kolekcjonerzy mieli także swój niekwestionowany wkład w organizację Targów Staroci w Skierniewicach.

Koszty bezpośrednie poniesione na organizację wydarzeń kulturalnych (koncertów, festiwali, spotkań autorskich, przeglądów artystycznych, konkursów, spektakli teatralnych, operetek występów kabaretów, wernisaży, wystaw, plenerowych imprez o charakterze artystyczno-rozrywkowym) organizowanych przez Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach w 2018 roku wynoszą: 1 084 000,00 zł.

W 2018 roku zarówno budynek Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach, jak i Kinoteatru Polonez dostosowane były do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Najważniejszym wyzwaniem stojącym przed Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach jest stworzenie kompleksowej oferty kulturalnej adresowanej do mieszkańców naszego miasta (ale i okolic), będącej wypadkową ich oczekiwań i misji oraz celów statutowych instytucji kultury.

Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach zamierza kontynuować działania, które od wielu lat wpisują się w kalendarz imprez kulturalnych w Skierniewicach, jak również być otwarte na nowe, oddolne często propozycje – na co odpowiedzią jest zainicjowany w 2016 r. i planowany w latach kolejnych konkurs „Małe Granty Kultury”, którego założeniem jest nawiązanie współpracy oraz budowa relacji partnerskich i form współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i osobami fizycznymi a Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach – poprzez wspieranie autorskich projektów z dziedziny kultury w postaci mini grantów.

Ogólną tendencją, którą Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach chce kontynuować zarówno w zakresie organizowanych imprez, jak i działań z zakresu edukacji artystycznej i kulturalnej (warsztatów, kursów, etc.) będzie wyjście poza obręb budynku, wyjście do ludzi, zaproponowanie oferty kulturalnej w miejscach nieoczywistych oraz ożywienie i wykorzystanie przestrzeni miejskiej dla działań edukacyjno-kulturalnych.

3.2 Biuro Wystaw Artystycznych w Skierniewicach

Biuro Wystaw Artystycznych w Skierniewicach jest samorządową instytucją kultury. Jej głównym zadaniem jest upowszechnianie współczesnych sztuk plastycznych poprzez organizację wystaw oraz wykładów z historii sztuki. BWA mieści się obecnie w budynku CKiS przy ul. Reymonta 33. W związku z modernizacją przestrzeni wystawienniczej w 2018 roku BWA zorganizowało tylko 2 wystawy w Galerii oraz 6 poza siedzibą. W Galerii odbyła się wystawa indywidualna „Pejzaż ze snu” Bożeny Kuzio-Bilskiej oraz wystawa zbiorowa „XX Zimowy Salon Sprzedaży”. Poza galerią organizowano wystawy przy współpracy z innymi instytucjami: „XIX Zimowy Salon Sprzedaży na bis” i „XX Zimowy Salon Sprzedaży” w siedzibie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Skierniewicach, wystawę „Natura & Kultura” ze zbiorów własnych w ramach 41. SSKOiW w Hali OSiR przy ul. Pomologicznej. Jej fragment można było następnie oglądać w Sali koncertowej Szkoły Muzycznej w Skierniewicach. W Szkole muzycznej zorganizowano także wystawę ze zbiorów własnych „Zima”. BWA było współorganizatorem wystawy „Artyści Skierniewic 1918-2018” inaugurującej działalność Muzeum Historycznego Skierniewic. Prace z kolekcji BWA można było także zobaczyć podczas trwania X Kiermaszu Edukacyjnego pt. „Przeszłość, Teraźniejszość, Przyszłość” w auli Zespołu Szkół zawodowych Nr 2 w Skierniewicach. Łącznie zaprezentowano 336 prac 148 artystów, z takich dziedzin jak: malarstwo, grafika, fotografia, grafika i rysunek, tkanina unikatowa, rzeźba, design, papier ręcznie czerpany. W sumie z oferty wystawienniczej skorzystało 13 424 osób. W 2018 roku BWA przeprowadziło dwudniowe wakacyjne warsztaty plastyczne dla dzieci, w których wzięło udział 25 osób.

W 2018 roku BWA zaproponowało cykl wykładów umożliwiający szerokie spojrzenie na dzieje sztuki. Odbłyło się 38 wykładów, w których wzięło udział 840 słuchaczy, wygłosiło je 6 wykładowców: Karolina Zalewska, Małgorzata Marszał, Małgorzata Wiktorko, Przemysław Głowacki, Wioletta Cicha i Maria Szczecińska. Ważnym elementem działalności BWA w Skierniewicach jest umożliwienie zakupu dzieł sztuki współczesnej. Salon Sprzedaży ART FOR YOU zorganizowany w Biurze BWA, na koniec grudnia 2018 liczył 47 starannie wyeksponowanych prac 19 artystów. BWA zatrudniało, jak w latach poprzednich 5 pracowników w ramach 3,25 etatu.

3.3 Miejska Biblioteka Publiczna w Skierniewicach

Miejska Biblioteka Publiczna im. Władysława Stanisława Reymonta w Skierniewicach jest samorządową instytucją kultury zaspokajającą potrzeby kulturalne, edukacyjne i informacyjne społeczeństwa. Gromadzi, opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne, promuje czytelnictwo, upowszechnia wiedzę, kulturę, prowadzi działalność informacyjno-bibliograficzną, organizuje imprezy kulturalne. Instytucja realizuje także zadania biblioteki powiatowej.

Sieć biblioteczną tworzą:

MBP (biblioteka główna; 677 m²) przy ul. Mszczonowskiej 43a,

Oddział dla Dzieci (220 m²), ul. Szarych Szeregów 6,

Filia nr 1 (dla dorosłych; 251 m²), ul. Szarych Szeregów 6,

Filia nr 2 (ogólnodostępna, czytelnia muzyczna, wypożyczalnia książki mówionej; 204 m²), ul. Reymonta 33,

Filia nr 4 (ogólnodostępna; 97 m²), ul. Bohaterów Westerplatte 60,

Filia nr 5 (ogólnodostępna; 114 m²), al. Niepodległości 4.

W sierpniu 2018 r. Filia nr 4 pozyskała dodatkowe 25 m².

Lokale, w których funkcjonują placówki biblioteczne, są wynajmowane od: Skierniewickiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Miasta Skierniewice, Centrum Kultury i Sztuki, osoby prywatnej, Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej.

MBP zatrudnia 29 osób (24 pracowników merytorycznych, 5 pracowników administracji i obsługi). Biblioteka jest skomputeryzowana i korzysta z programu bibliotecznego SOWA SQL Standard, który umożliwia m. in.: zapisanie się do biblioteki, wyszukiwanie w bazie zbiorów, zdalne składanie zamówień i zdalną rezerwację materiałów bibliotecznych, zdalne przedłużanie terminu zwrotu materiałów bibliotecznych. Stan bazy komputerowej (katalog książek, ubytków, zbiorów specjalnych, bibliografii regionalnej, Bibliografii Zachodniego Mazowsza) to aż 494 392 rekordy.

W 2018 r. przybyło 12 294 rekordy. Wszystkie zbiory biblioteczne są dostępne w katalogu online. We wszystkich placówkach zbiory wypożycza się przy użyciu elektronicznych kart czytelnich. W każdej placówce dostępny jest bezpłatny dostęp do Internetu (19 stanowisk).

Do 31 grudnia 2018 r. Biblioteka zgromadziła:

189 833 książki (2 208 523 zł), 6 024 jednostki zbiorów specjalnych (filmy, zbiory muzyczne, audiobooki; 111 874 zł). W 2018 r. Biblioteka zakupiła 3 846 książek (85 052 zł, w tym 34 000 zł pozyskane z MKiDN), otrzymała w darze 986 książek (10 904 zł), przyjęto w zamian „za zagubione” 31 (522 zł), czyli wpłynęły ogólnie 4 863 książki (96 478zł). Zubytkowano książki zacytane, zniszczone: 6 361 woluminów.

Zakupiono 118 jednostek zbiorów specjalnych (3 503 zł), przyjęto w darze 46 jednostek (652 zł), czyli wpłynęły 164 jednostki (4 155 zł). Prenumerowano 50 tytułów prasowych (19 319 zł).

Biblioteka zarejestrowała 8 944 czytelników (2017 r.-8 804). W ciągu roku (291 dni) odwiedzone nas 103 353 razy. Wypożyczono 245 617 książek, czasopism, zbiorów specjalnych. 2 973 osoby skorzystały z dostępu do bezpłatnego Internetu (5 887 godzin).

58 469 osób skorzystało w 2018 r. z 738 form oferty kulturalnej i edukacyjnej. Wśród nich były:

- realizacja projektu „Co czuje natura?” o wartości 29 480 zł (dofinansowanie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - 17 610 zł). Projekt to 60 wydarzeń (w których wzięło udział 2 238 osób):

spotkania autorskie z: Dorotą Sumińską, Stanisławem Łubieńskim; wycieczki do ZOO w Płocku i Ogrodu Botanicznego w Łodzi; podstawy hipoterapii - zajęcia dla dzieci w Ludowym Klubie Jeździeckim „Tarant” w Budach Grabskich; dogoterapia - zajęcia z psami prowadzone przez wolontariuszy ze Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Skierniewicach i Fundacji Pomocy Zwierzętom ROKA, wykłady / warsztaty terenowe dr nauk biologicznych Anny Traut-Seligi z PWSZ w Skierniewicach; warsztaty edukacyjne z Sebastianem Sobowcem, Anetą Awtoniuk, dr. Andrzejem Kruszewiczem, dr. Urszulą Zajączkowską; warsztaty artystyczne „Ilustracja botaniczna” prowadzone przez Annę Pokorę; warsztaty tworzenia komiksu z Szymonem Telukiem; projekcja filmu „Kedi, sekretne życie kotów” (2016 r., reż. C. Torun, prod. Turcja/USA) we współpracy z DKF Eroica poprzedzona prelekcją behawiorystki Justyny Dziedzic; wystawa fotografii „Zależności i uzależnienia” Sebastiana Sobowca; gry miejskie: „W labiryncie natury” i „Od biblioteki do biblioteki”; konkurs plastyczny „Co słyszać w przyrodzie” - kartka z komiksu, konkurs ekologiczny „Na ratunek Ziemi”; konkurs internetowy w 3 odsłonach; kiermasze książek.

- wystawy: 19. i 20. Zimowy Salon Sprzedaży (wspólnie z Biurem Wystaw Artystycznych); Malarstwo i rysunek - Pracownia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Skierniewicach; Pejzaż ze słońcem - wystawa malarstwa Roberta Jankowskiego; Bliski wschód nie jest czarno-biały - wystawa fotografii Leszka Szczasnego; Skierniewickie drogi do niepodległości w fotografii ze zbiorów Andrzeja Krysiaka; Zanskar: szlakiem himalajskich karawan - wystawa fotografii Katarzyny i Andrzeja Mazurkiewiczów; Rawka dawniej i dziś – wystawa fotografii; Euro Trip- wystawa fotografii.

- spotkania autorskie: z Błażem Torańskim, Emilem Jastrzębskim i Darkiem Foksem, Olgą Gitkiewicz, Filipem Łobodzińskim i Jerzym Jarniewiczem, Wiesławą Maciejak, Dorotą Majewską, Elżą Piotrowską, Katarzyną Wasilkowską, Manulą Kalicką, Jagodą Michalak, Małgorzatą Strękowską-Zarębą, Urszulą Fedorowicz, Dorotą Combrzyńską- Nogalą, Wojciechem Cesarzem.

- spotkania w ramach cyklu „Spotkaj się w bibliotece”: z Siniśą Kasumoviciem, Karoliną Maciejewską i Justyną Mol oraz Romualdem Morawskim, Stanisławem Szadkowskim.

- konkursy: 6. edycja konkursu matematycznego zorganizowanego we współpracy z Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Prusa w Skierniewicach oraz Muzeum Warszawy, 15. edycja konkursu Muzyczna Jesień „Parostatkiem w piękny rejs” (Krzysztof Krawczyk), W domu i w szkole - dwuetapowy konkurs czytelniczy poświęcony serii książek Beaty Andrzejczuk „Opowiadki familijne”, 7. edycja konkursu literackiego „Papierówka”.

- wydarzenia: „Czytelnictwo. Lektura – przyjemność – obowiązek”- 6. konferencja dla nauczycieli i bibliotekarzy współorganizowana z Biblioteką Pedagogiczną i Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Skierniewicach; Narodowe Czytanie „Przedwiośnia” S. Żeromskiego; Maszyna do pisania- wieczór z twórczością Zdzisława Jaskuły w interpretacji Mileny Lisieckiej; Klasyka literatury, jej odczytywanie i współczesne odniesienia - prelekcje Joanny Piekarskiej (Biblioteka Narodowa); Wiosna z Akapitem - kiermasz książek Wyd. Akapit i spotkanie z redaktorem wydawnictwa Adamem Hemerem; Życie jest sztuką, kobieta jest dziełem sztuki- cykliczne warsztaty biblioterapeutyczne dla dorosłych; O prawdzie i plotce, Wieża o tysiącu luster, Bądź królem swoich pazurów- cykliczne warsztaty biblioterapeutyczne dla dzieci; Polskie symbole narodowe i Bohaterowie holocaustu- prelekcje dla młodzieży; Wycinanki łowickie i rawskie, Za sześć noc Wielkanoc, Stroik wielkanocny, Wieniec adwentowy- warsztaty etnograficzne; Serce dla

babci i dziadka - warsztaty prowadzone przez Agnieszkę Celejewską z „Przestrzeni twórczej”; Ciekawe życie pszczoł - zajęcia edukacyjne prowadzone przez pracowników Bolimowskiego Parku Krajobrazowego; Zaczytane wtorki i Czytam Tu i Tam – cykl spotkań z książką, cykl gier planszowych.

- wydanie 2 książek Andrzeja Krysiaka: „Podporucznik Tadeusz Dudziński „Zawieja”: referat wygłoszony podczas XXV Zlotu Stowarzyszenia Szarych Szeregów Oddział w Skierniewicach 8-10 czerwca 2018”, „Skierniewicki 18 Pułk Piechoty 1918-1939”.

W 2018 r. budżet Biblioteki zamknął się kwotą 2 043 192 zł (1 832 000 zł - dotacja Miasta Skierniewice, 50 000 zł - dotacja Starostwa Powiatu Skierniewickiego, 51 610 zł- dotacje pozyskane z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 109 582 zł - środki wypracowane).

3.4 Izba Historii Skierniewic

Izba Historii Skierniewic oprócz głównych zadań, jakimi było przybliżanie społeczności lokalnej dziejów miasta, upowszechnianie wiedzy o zabytkach regionu, budzenie zainteresowań miastem i regionem oraz ożywienie życia kulturalnego w mieście, wspierała utalentowane osoby ze Skierniewic, propagowała wartościowe formy spędzania czasu wolnego, stwarzała płaszczyzny porozumienia różnych środowisk oparte na wspólnocie zainteresowań. W ścisłej współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Skierniewic przygotowywała obchody świąt państwowych i ważnych rocznic historycznych.

Działalność Izby Historii Skierniewic skupiała się w 2018 roku wokół następujących projektów:

- działania związane z otwarciem Muzeum Historycznego Skierniewic w budynku dawnego lazaretu,
- realizacja cyklu lekcji muzealnych adresowanych do dzieci i młodzieży,
- organizacja cyklu wykładów o wybitnych kobietach XIX-wiecznych salonów,
- realizacja wspólnie z Urzędem Miasta i instytucjami kultury 16 Festiwalu Muzyki Romantycznej,
- organizacja wystaw i konkursów i koncertów,
- współdziałanie z TPS przy budowie pomnika Jana Kozińskiego.

Wśród wydarzeń 2018 roku odnotować należy:

- warsztaty literackie grupy SOPeł,
- spotkania i wykłady w ramach Skierniewickiego Klubu Genealogów,

- spotkanie z dr Jerzym Rohozińskim, historykiem, wieloletnim pracownikiem ambasady polskiej w Tbilisi, specjalistą od historii Kaukazu. Temat spotkania: „Książę Bariatyński, Sabediana i kaukaski potencjał promocyjny Skierniewic”,
- koncerty „Muzyczna mozaika – najpiękniejsze miniatury z różnych stron świata”, w ramach XXXV Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Odnalezionej wystąpił zespół Vivid Consort,
- finały konkursów wiedzy „Skierniewice – moje miasto”, „Moja Przygoda w Muzeum”
- warsztaty poświęcone pamięci żołnierzy wyklętych,
- wystawy malarstwa Renaty Krawczyk, „Rodzina Heurichów – obywatele, artyści”, „Antoni Sikorski twórca teatru w Skierniewicach”,
- Noc Muzeów,
- wykłady Łukasza Saptury
- sztuka Moliera „Mieszczanin szlachcicem” w reżyserii Renaty Libery w wykonaniu Teatru Starego im. Antoniego Sikorskiego,
- spotkanie z Marią Czyżykowską-Karczewską, będące promocją jej książki „Maisiu...”,
- Skierniewicer: Program Festiwalu: pokaz filmu „Dzieci dwojga rodziców”; recital fortepianowy Marcina Krajewskiego; wystawa „Pamiętki ze strychu” – z życia skierniewickich Żydów; Fotosynteza 6 – rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego inspirowanego twórczością i życiem Eddiego Vitcha, wernisaż wystawy, Vitch – projekcja filmu i spotkanie z Sigal Bujman – reżyserem filmu, Shani de Jesus, córką Eddiego Vitcha, prowadzenie: Łukasz Saptura; spacer z Radosławem Stefankiem: Polacy i Żydzi – mieszczanie i przedsiębiorcy,
- uroczyste odsłonięcie pomnika Jana Kozińskiego na bulwarze Przyjaźni Polsko-Francuskiej,
- w ramach święta Wojska Polskiego miał miejsce koncert Skierniewickiej Orkiestry Dętej pod dyrekcją Marcina Zarzyckiego, piknik: prezentacje służb mundurowych, warsztaty zielarskie, stoiska z produktami zielarskimi, wystawa fotografii „Błękitna Armia generała Hallera”. Zdjęcia pochodziły z archiwów Francuskiego Ministerstwa Obrony. Wystawa, przygotowana przez Ambasadę Francji i Instytut Francuski w Polsce, była prezentowana na ogrodzeniu jednostki wojskowej,
- XVI Festiwal Muzyki Romantycznej. Podczas 4 dni festiwalowych odbyło się 6 koncertów i wernisaż wystawy,
- koncert bożonarodzeniowy, podczas którego wystąpił Szum Butów Stróża w składzie Patrycja Belanken – wokalistka i Sebastian Marasek – gitara. Podczas koncertu wysłuchaliśmy autorskich pastorałek zespołu.

3.5 Muzeum Historyczne Skierniewic

Muzeum Historyczne Skierniewic (w organizacji) zostało utworzone jako samorządowa instytucja kultury 18 stycznia 2018 r. uchwałą Rady Miasta Skierniewice nr XLVI/9/2018 (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2018 r., poz. 661).

Budynek placówki został uroczystie otwarty 6 października 2018 r. i od tego dnia Muzeum ma w swojej ofercie zarówno wystawy, ale też szerokie spektrum usług o charakterze edukacyjnym, zwłaszcza służących wzmocnieniu poczucia tożsamości mieszkańców. Muzeum gromadzi pamiątki, organizuje wystawy historyczne i wystawy sztuki, w tym wystawy promujące lokalnych

artystów. To również miejsce spotkań z twórcami kultury i historykami, odbywają się tu wykłady, koncerty, lekcje muzealne, promocje wydawnictw historycznych, pokazy filmów dokumentalnych, warsztaty, spotkania organizacji pozarządowych oraz wiele innych.

W ramach kalendarza wydarzeń 2018 r. Muzeum Historycznego Skierniewic należy wymienić:

- uroczyste otwarcie Muzeum, w trakcie którego wystąpili: Trio Gulan - Kaliszek – Shvets, Zespół Szum Butów Stróża, Samorządowa Szkoła Muzyczna w Skierniewicach; ponadto zwiedzający mieli możliwość podziwiać obrazy, rzeźby i inne formy artystyczne skierniewickich artystów na wystawie pn. „Artyści Skierniewic 1918-2018” z okazji 100-lecia odzyskania Niepodległości przez Polskę. Na wystawie prezentowane były dzieła z zakresu malarstwa, rysunku, rzeźby, poprzez literaturę, teatr, film aż po muzykę, fotografię i sztukę użytkową. Organizatorom udało się zgromadzić i przedstawić ponad 80 prac różnych twórców, działających na przestrzeni ostatnich stu lat.

- XVI Festiwal Muzyki Romantycznej, zrealizowany przy współpracy Urzędu Miasta, stowarzyszeń i instytucji kultury. W programie FMR znalazły się: Koncert "Pieśni, duety i ballady Stanisława Moniuszki" w wykonaniu wybitnych śpiewaków młodego pokolenia, podopiecznych Jolanty Pszczółkowskiej-Pawlik; koncert "Bajka o skradzionych skrzypcach", projekt edukacyjny, przygotowany dla uczniów szkół podstawowych; koncert w wykonaniu uczniów szkół muzycznych i recital fortepianowy Adama Goździewskiego; koncert znakomitego zespołu Atom String Quartet.

W finale Festiwalu wystąpiła Orkiestra Kameralna Polskiego Radia "Amadeus", pod dyрекcją Anny Duczmal-Mróz, solistką była jedna z najwybitniejszych skrzypaczek młodego pokolenia Celina Kotz. W ramach Festiwalu Muzyki Romantycznej w siedzibie Muzeum, 10 listopada, odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pn. „Artyści Skierniewic 1918-2018", na którym artyści, rozstawiający poprzez swoją twórczość Skierniewice w Polsce i zagranicą, mogli zaprezentować swój dorobek artystyczny.

- wernisaż wystawy "Skierniewice/Niepodległość". Wystawa przedstawiała cztery okresy historyczne z dziejów Skierniewic w walce o niepodległość. Pierwszy to moment wybuchu I wojny światowej, następnie okres międzywojenny i czas okupacji, aż do lat powstawiania i tworzenia się Solidarności. Wystawa składała się z obszernej dokumentacji ikonograficznej, jak i z elementów wyposażenia wojskowego, takiego jak karabiny, bagnety czy pistolety.

Najważniejszym zadaniem Muzeum jest otwarcie, a w przyszłości uaktualnianie, wystawy stałej, przedstawiającej dzieje Skierniewic. Dlatego też w 2018 r. działalność nowoutworzonego Muzeum skupiało się wokół wypracowania założeń do koncepcji realizacji wystawy stałej, ale również rozpoczęcia realizacji lekcji muzealnych adresowanych do dzieci i młodzieży opartych o pierwsze eksponaty i wystawy czasowe.

W 2018 r. w Muzeum Historycznym Skierniewic było zatrudnionych 10 osób na niepełnych etatach.

W 2018 r. od dnia otwarcia Muzeum z oferty jednostki skorzystało 3828 osób.

4. Nagrody i wyróżnienia

Podczas uroczystych urodzin miasta w 2018 władze Skierniewic przyznały 3 oficjalne nagrody i wyróżnienia:

Wokulski Roku - przedsięwzięcie jest adresowane do przedstawicieli firm ze Skierniewic oraz północno – wschodniego regionu województwa łódzkiego. Kandydatami do wyróżnienia mogą być właściciele przedsiębiorstw, firm i dużych gospodarstw rolnych, prezesi i dyrektorzy, osiągający dobre wyniki ekonomiczne, a jednocześnie przestrzegający zasad etyki prowadzenia biznesu oraz wspierający działania społeczne i charytatywne. W roku 2018 wyróżnienie otrzymali: Hotel Dworek *** Małgorzata Burzyńska, Kancelaria Broderska Modus, Maria i Czesław Dobrzyńscy oraz Gospodarstwo Rolne Michał Topolski.

Honorowy Ambasador Miasta Skierniewice - tytuł został ustanowiony w roku 2007 w celu uhonorowania osób i podmiotów prawnych, które swoimi osiągnięciami pozytywnie wpływają na wizerunek naszego miasta, przyczyniając się do jego promocji. W roku 2018 tytuł przyznano Konstantemu Maratowi oraz Polskiemu Stowarzyszeniu Miłośników Kolei.

Perła Skierniewic - wyróżnienie jest nadawane osobom fizycznym i podmiotom prawnym, których codzienna działalność i osiągnięcia umacniają integrację społeczną mieszkańców Miasta Skierniewice, wpływającą pozytywnie na jego wizerunek. W 2018 roku Perły Skierniewic wręczono: Teresie Treder, Markowi Kozłowskiemu, Agnieszce Napiórkowskiej oraz Wiesławie Rutkowskiej-Durczyńskiej.

5. Akcje charytatywne w mieście

Miasto Skierniewice aktywnie włącza się w prowadzenie akcji charytatywnych. Wyjątkowo cenne jest wypracowanie lokalnego schematu organizowania akcji pomocowych, przy okazji realizowania dużych wydarzeń kulturalno-sportowych. Miasto angażuje się także we wsparcie zewnętrznych działań, udostępniając chociażby zaplecze organizacyjne oraz promocyjne poszczególnych przedsięwzięć. Wśród akcji realizowanych w 2018 roku warto wymienić:

Pomoc dla Natanka Szwarockiego – czyli pomoc dla 1,5-rocznego chłopca, który choruje na SMA 1 zwaną chorobą Werdinga-Hoffmana. Jest to najcięższa postać rdzeniowego zaniku mięśni;

Razem dla Olka – czyli pomoc dla 7-letniego Olka, który walczy z chorobą nowotworową i powikłaniami po operacji wycięcia guza mózgu;

Wygraj rundę z Magdą – czyli wsparcie Magdaleny Więclawskiej, która zmaga się z nowotworem jajnika;

Pomoc dla Natalii – czyli akcja charytatywna, której celem było wsparcie leczenia Natalii Kostrzewy. 3-letnia dziewczynka walczy z nowotworem mózgu.

6. Komunikacja z mediami i społeczeństwem

Miasto Skierniewice prowadzi systematyczną współpracę z lokalnymi i regionalnymi mediami. Główny cel związany jest z przekazywaniem bieżących informacji, ważnych z perspektywy funkcjonowania samorządu i mieszkańców oraz promocją Skierniewic. Lokalna współpraca ma charakter ciągły i w przestrzeni działań komercyjnych, opiera się na realizowaniu umów z przedstawicielami lokalnych i regionalnych mediów. W katalogu mediów, z którymi współpracuje Miasto, znajdują się zarówno rozgłośnie radiowe (Radio Rsc, Radio Victoria), lokalne tytuły prasowe (Głos Skierniewic i Okolicy, Dziennik Łódzki ITS), jak i serwisy internetowe (infoskierniewice.pl, skierniewickie.pl). Współpraca z przedstawicielami mediów dotyczy także

systematycznej wymiany informacji, udostępniania treści audio-wizualnych oraz organizowania konferencji prasowych.

Ważnym elementem komunikowania informacji jest także bezpośredni kontakt z mieszkańcami. Systematyczne spotkania z przedstawicielami ratusza oraz prezydentem miasta odbywają się kilkanaście razy w roku. Wypracowany schemat spotkań pozwala zbierać pomysły, uwagi oraz sugestie mieszkańców dotyczące funkcjonowania samorządu.

Biuro Prasowe Urzędu Miasta Skierniewice we własnym zakresie produkuje oraz publikuje treści na kilku kanałach w serwisach Facebook oraz Instagram. Najpopularniejszym z nich jest "I love SKC". Profil zgromadził już ponad 14 tysięcy subskrybentów. Poszczególne posty docierają średnio do kilku tysięcy odbiorców. Co ważne, komunikacja na profilu przebiega dwukierunkowo. Jest on nie tylko miejscem do informowania o miejskich wydarzeniach, ale także do zbierania opinii mieszkańców i nieformalnego konsultowania poszczególnych spraw. Biuro Prasowe zarządza także społecznościowymi kanałami: Młodzieżowej Rady Miasta (wspólnie z przedstawicielami MRM), Skierniewickiego Święta Kwiatów, Owoców i Warzyw oraz festiwalu Maj Syty Fest.

XVII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2018 roku w gminie Miasto Skierniewice funkcjonowały w sumie 104 organizacje pozarządowe, w tym:

- 7 fundacji;
- 58 stowarzyszeń;
- 38 klubów i stowarzyszeń sportowych, tj: 4 uczniowskie kluby sportowe, 24 kluby sportowe, 10 stowarzyszeń sportowych.

Wydział spraw obywatelskich nadzoruje 54 stowarzyszenia rejestrowe oraz prowadzi Ewidencję Stowarzyszeń Zwykłych, do której wpisało się 8 stowarzyszeń.

Wydział Rozwoju Gospodarczego, Sportu i Spraw Społecznych w imieniu Prezydenta prowadzi ewidencję klubów sportowych i stowarzyszeń. W 2018 roku w gminie Miasto Skierniewice w ewidencji figurowało 17 takich podmiotów, w tym:

- 3 uczniowskie kluby sportowe
- 9 klubów sportowych
- 5 stowarzyszeń sportowych,

Pod koniec 2017 i w 2018 roku Prezydent Miasta Skierniewice ogłosił 10 otwartych konkursów ofert skierowanych do organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych w 2018 roku. Swoje oferty złożyło 58 organizacji. Umowy na realizację ww. zadań w 2018 roku podpisano z poniższymi organizacjami:

1.1. Zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

1.1.1. Wspieranie nowatorskich projektów artystycznych, twórczych i kulturotwórczych z zakresu edukacji kulturalnej poprzez:

- a) organizowanie prelekcji, konkursów, przesłuchań, wystaw, pokazów, przeglądów filmowych i teatralnych oraz koncertów i innych inicjatyw w szczególności poświęconych tematyce sztuki, kultury, historii, tradycji i dziedzictwa kulturowego Skierniewice;

- b) organizowanie warsztatów tematycznych i prowadzenie stałych form pracy w zakresie plastyki, muzyki, teatru, tańca, fotografii itp.;
- c) organizowanie festiwali sztuki, muzyki, piosenki, teatru wyróżniających się wysokimi wartościami artystycznymi;
- d) wspieranie projektów kulturalnych animujących przestrzeń publiczną;
- e) wspieranie projektów i przedsięwzięć tworzących stałą ofertę kulturalną Skierniewic;
- f) organizowanie turniejów tańca.

1.1.2. Adaptacja zabytkowych obiektów do celów muzealnych i realizacji projektów kulturalnych.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Polskie Stowarzyszenie Miłośników Kolei Adaptacja zabytkowych obiektów do celów muzealnych i realizacji obiektów kulturalnych	20 000 zł wsparcie
2.	Cech fantastyki „SkierCon” SkierCon 2018	15 000 zł wsparcie
3.	Stowarzyszenie Ars Iuventutis Stowarzyszenie Spotkania z Muzyką	9 000 zł wsparcie
4.	Stowarzyszenie Ars Iuventutis Mała Filharmonia	900 zł wsparcie
5.	Towarzystwo Przyjaciół Skierniewic Skierniewicerzy, czyli sąsiedzi	5 000 zł wsparcie
6.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział PTTK „Szaniec”	3 000 zł wsparcie
7.	Stowarzyszenie Ars Iuventutis XVIII Festiwal i Organowej	9 500 zł wsparcie
8.	Stowarzyszenie Tradycji 26. Skierniewickiej Dywizji Piechoty 100 Rocznica Odzyskania przez Polskę Niepodległości	8 000 zł wsparcie
9.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Piękna nasza Polska cała	10 000 zł wsparcie
10.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Artystyczna wiosna i historyczna jesień	8 100 zł wsparcie
11.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Roztańczone, zakręcone dzieciaki	2 000 zł wsparcie

1.2 Zadania z zakresu turystyki i krajoznawstwa

1.2. 1. Organizowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży;

1.2. 2. Organizowanie imprez turystyczno - krajoznawczych w tym: rajdów, spływów, biwaków itp.;

1.2. 3. Organizowanie innych imprez mających na celu propagowanie turystyki i krajoznawstwa.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy Wakacje z humorem i zabawą	5 000 zł wsparcie
2.	Skierniewickie Stowarzyszenie „Olimpijczyk” Spływ kajakowy	3 000 zł wsparcie
3.	Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze oddział PTTK „Szaniec” I Triathlon Skierniewicki	7 000 zł wsparcie
4.	Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze oddział PTTK „Szaniec” Rajdy rowerowe	16 000 zł wsparcie
5.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział PTTK "Szaniec" Eliminacje Powiatowe XLV OMTTK	5 000 zł wsparcie
6.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział w Skierniewicach Kolorowe wyprawy	4 000 zł wsparcie

1.3 Zadania z zakresu podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej

Ochrona miejsc pamięci narodowej.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Towarzystwo Przyjaciół Skierniewic Ochrona miejsc pamięci narodowej	10 000 zł wsparcie

1.4 Zadania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej

- a) stwarzanie warunków prawno-organizacyjnych i ekonomicznych dla rozwoju kultury fizycznej w tym doskonalenia uzdolnień i sprawności fizycznej, wychowania i rozwoju psychofizycznego człowieka;
- b) upowszechnianie sportu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez organizowanie zajęć i współzawodnictwa sportowego w Mieście w różnych dyscyplinach sportu;
- c) organizowanie zajęć, zawodów, imprez sportowych i sportowo- rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	MLKS „WIDOK”	178 000 zł wsparcie
2.	UMKS „UNIA” Skierniewice	225 000 zł wsparcie
3.	MMKS „WOJOWNIK” - piłka nożna kobiet	5 000 zł wsparcie
4.	MKS „ÓSEMKA”	118 000 zł wsparcie
5.	KU Akademickiego Związku Sportowego PWSZ w Skierniewicach - koszykówka	58 000 zł wsparcie
6.	MMKS „WOJOWNIK” - sekcja judo	140 000 zł wsparcie
7.	Skierniewickie Stowarzyszenie „Sportowe Wariacje”	15 000 zł wsparcie
8.	UKS „NAWA” Skierniewice	120 000 zł wsparcie
9.	WOPR	40 000 zł wsparcie
10.	UKS „VIS” - lekkoatletyka	20 000 zł wsparcie
11.	UKS „VIS” - czwartki lekkoatletyczne	30 000 zł wsparcie
12.	Klub Szachowy „PIĄTKA”	88 000 zł wsparcie

13.	KS „LogIN” Skierniewice	5 000 zł wsparcie
14.	MKS „SKIER-VIS” Skierniewice	50 000 zł wsparcie
15.	Klub Sportowy „POLONIA” - hokej na trawie	45 000 zł wsparcie
16.	Skierniewicki Klub Karate „KYOKUSHINKAI”	70 000 zł wsparcie
17.	Klub Sportowy „LEGION”	20 000 zł wsparcie
18.	Skierniewickie towarzystwo Tenisowe „UZAR”	5 000 zł wsparcie
19.	Szkolny Związek Sportowy w Skierniewicach	32 000 zł powierzenie
20.	KU Akademickiego Związku Sportowego PWSZ w Skierniewicach	5 000 zł wsparcie
21.	UKS „PRUS”	5 000 zł wsparcie
22.	Skierniewickie Stowarzyszenie „OLIMPIJCZYK”	1 000 zł wsparcie
23.	Skierniewickie Stowarzyszenie Radioorientacji Sportowej	18 000 zł wsparcie
24.	Klub Biegacza „tRUCHt” Maraton *	2 000 zł wsparcie
25.	Stowarzyszenie Sportu Tanecznego „WORLD DANCE COUNCIL POLAND” *	5 000 zł wsparcie

* Stowarzyszenia, które nie przyjęły przyznanej dotacji na realizację zadania publicznego.

1.5 Zadania z zakresu ratownictwa i ochrony ludności

1. Prowadzenie działań ratowniczych, polegających w szczególności na organizowaniu i udzielaniu pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym.

2. Wspieranie z zakresu ratownictwa wodnego i lądowego oraz organizowanie akcji z zakresu propagowania bezpieczeństwa nad akwenami wodnymi i na drogach, unikanie zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	20 000 zł wsparcie
2.	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	19 990 powierzenie

1.6 Zadania z zakresu promocji i organizacji wolontariatu

Propagowanie idei wolontariatu w szkołach i mediach oraz organizowanie szkoleń dla wolontariuszy

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych Wspólna Troska	5 000 zł wsparcie

1.7 Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

Prowadzenie działalności terapeutyczno-rehabilitacyjnych dla dorosłych osób niepełnosprawnych.

Prowadzenie działalności opiekuńczo-wychowawczej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla dzieci niepełnosprawnych.

Terapia dzieci autystycznych oraz organizowanie szkoleń dla rodziców dzieci autystycznych.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej”	12 000 zł wsparcie
2.	Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „SOBÓTKI”	80 000 zł wsparcie
3.	Koło Miejsko-Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków	21 000 zł wsparcie

4.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”	60 000 zł wsparcie
5.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom ze Spektrum Autyzmu F84 „Organizowanie szkoleń dla rodziców dzieci autystycznych”	3 650 zł wsparcie
6.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”	41 333 zł wsparcie
7.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom ze Spektrum Autyzmu F84 „Terapia dzieci autystycznych”	2 500 zł wsparcie
8.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”	2 517 zł wsparcie

1.8 Promocja i ochrona zdrowia

Edukacja zdrowotna ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewlekłych, nowotworowych i kardiologicznych oraz promocja zdrowego i aktywnego fizycznie stylu życia;

Prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, kształtowanie przekonań, postaw, zachowań i stylu życia wspierającego zdrowie psychiczne, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu, przeciwdziałanie seksualizacji dzieci i młodzieży – w szczególności przez prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych (realizacja NPZ).

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Fundacja na Rzecz Wspierania Rodziny „Źródła” „Edukacja zdrowotna ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewlekłych, nowotworowych i kardiologicznych oraz promocja zdrowego i aktywnego fizycznie stylu życia”.	3 000 zł wsparcie
2.	Skierniewickie Stowarzyszenie „Amazonka” „Profilaktyka raka piersi”	10 000 zł wsparcie
3.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Biegam, ćwiczę nie choruję, zdrowo rosnę więc promuję”	4 000 zł wsparcie
4.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków „Edukacja zdrowotna ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewlekłych, nowotworowych i kardiologicznych oraz promocja zdrowego i aktywnego fizycznie stylu życia”.	8 000 zł wsparcie

5.	Uczniowski Klub Sportowy VIS „Edukacja zdrowotna ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewlekłych, nowotworowych i kardiologicznych oraz promocja zdrowego i aktywnego fizycznie stylu życia”.	5 000 zł wsparcie
6.	Uczniowski Klub Sportowy VIS	2 500 zł wsparcie
7.	Fundacja „Instytut Redukcji Stresu” „Empatyczna komunikacja dla dobrostanu psychicznego i poczucia bezpieczeństwa”	2 000 zł wsparcie
8.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Słucham, działam, czytam – twoje, moje zdrowie chwytam”	2 500 zł wsparcie

1.9 Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

Budowanie i rozwijanie form dialogu pokoleniowego i międzypokoleniowego niezwiązanego z pokrewieństwem i rodziną, poprzez wspólne zainteresowania i pasje.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Koło Miejsko – Powiatowe Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków	5 000 zł wsparcie

1.10 Ochrona i promocja zdrowia

1.10.1 Realizacja zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, w tym z uwzględnieniem potrzeb osób zamieszkałych na terenie rewitalizacji;
udzielanie wsparcia rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
prowadzenie dla dzieci i młodzieży profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w połączeniu ze wsparciem psychologicznym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez:

- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych;
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego wraz podejmowaniem działań na rzecz dożywiania dzieci w nich uczestniczących;

- organizowanie półkolonii letnich w okresie wakacyjnym;
- organizowanie kolonii i obozów w okresie wakacyjnym.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Skierniewickie Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Ametyst”	86 000 zł wsparcie
2.	Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny FOCUS „The Duluth Model”	12 000 zł wsparcie
3.	Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny FOCUS „Życie Bez Alkoholu”	12 000 zł wsparcie
4.	Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem” „Poradnia Chodźmy Razem”	1 500 zł wsparcie
5.	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Skierniewicach „Środowiskowa Grupa Wsparcia Nowa Droga”	8 500 zł wsparcie
6.	Skierniewickie Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Ametyst” „Zrozumieć dziecko”	68 000 zł powierzenie
7.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych Wspólna Troska „Biuro Porad Obywatelskich”	12 000 zł wsparcie
8.	Miejski Klub Sportowy Ósemka	12 500 zł wsparcie
9.	Miejski Ludowy Klub Sportowy WIDOK	12 500 zł wsparcie
10.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego PWSZ w Skierniewicach	12 500 zł wsparcie
11.	Uczniowski Klub Sportowy „NAWA SKIERNIEWICE”	10 000 zł wsparcie
12.	Klub Sportowy Polonia	10 000 zł wsparcie
13.	Szkolny Związek Sportowy	10 000 zł powierzenie
14.	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik”	12 500 zł wsparcie
15.	Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny FOCUS „Bez Odurzeń”	6 000 zł wsparcie

16.	Uczniowski Klub Sportowy VIS	4 000 zł wsparcie
17.	Skierniewickie Stowarzyszenie „Olimpijczyk”	8 000 zł wsparcie
18.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	5 000 zł wsparcie
19.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Szkoła aktywności twórczej i współdziałania”	20 000 zł wsparcie
20.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Jak w najlepszej rodzinie”	22 000 zł wsparcie
21.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski „Jesteś z nami – uwierz w siebie”	40 000 zł wsparcie
22.	Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem” Placówka Wsparcia Dziennego „Kreator Sukcesu”	7 700 zł wsparcie
23.	Fundacja „Dziecięcy Uśmiech” „Prowadzenie świetlicy im. Janusza Korczaka przy Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących w Skierniewicach przy ulicy Konopnickiej 5”	22 300 zł wsparcie
24.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski „Organizowanie półkolonii letnich w okresie wakacji - Zdrowy powiew lata”	6 100 zł wsparcie
25.	Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem” „Wakacyjna świetlica”	6 860 zł wsparcie
26.	Uczniowski Klub Sportowy VIS „Organizowanie półkolonii letnich w okresie wakacyjnym”	9 040 zł wsparcie
27.	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik” „Organizowanie półkolonii letnich w okresie wakacyjnym”	3 000 zł wsparcie
28.	Fundacja „Dziecięcy Uśmiech” „Organizowanie półkolonii letnich w okresie wakacyjnym”	3 000 zł wsparcie
29.	Klub Sportowy Polonia „Organizowanie półkolonii letnich w okresie wakacyjnym”	6 000 zł wsparcie
30.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Sierpniowa przygoda”	6 000 zł wsparcie
31.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Góry nasze góry”	20 000 zł wsparcie

32.	Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik” „Organizowanie kolonii i obozów w okresie wakacyjnym”	10 000 zł wsparcie
33.	Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” Federacja Skautingu Europejskiego „Organizowanie kolonii i obozów w okresie wakacyjnym”	10 000 zł wsparcie

1.10.2 Realizacja zadań wynikających z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:

- a) pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz udzielania wsparcia rodzinom, w których występuje problem narkomanii w tym z uwzględnieniem potrzeb osób zamieszkałych na terenie rewitalizacji;
- b) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym z uwzględnieniem potrzeb osób zamieszkałych na terenie rewitalizacji.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Polski Komitet Pomocy Społecznej „Razem możemy więcej”	6 600 zł wsparcie
2.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Jestem przeciw narkotykom i dopalaczom”	11 950 zł wsparcie

1.11 Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego

Prowadzenie świetlicy integracyjnej dla dzieci pochodzenia romskiego.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy „Prowadzenie świetlicy integracyjnej dla dzieci pochodzenia romskiego- Jedynkowa różnorodność kultur”	20 000 zł wsparcie

1.12 Pomoc społeczna w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób

Zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Skierniewicach	54 000 zł wsparcie

1.13 Pomoc społeczna w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób (dożywianie dzieci)

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Skierniewicach	26 000 zł wsparcie

1.14 Poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna

Zadanie obejmuje wspieranie rodzin naturalnych w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz udzielanie rodzinom naturalnym, rodzinom zastępczym oraz przysposabiającym dzieci, pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i opiekuńczych poprzez:

konsultacje z profesjonalistami w sprawie rodzin objętych pomocą,

terapię rodzinną,

poradnictwo psychologiczne,

poradnictwo pedagogiczne,

poradnictwo prawne i obywatelskie,

konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym m.in. praca środowiskowa z rodziną, mediacje oraz inne formy wsparcia rodziny, organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji np.: w formie grup wsparcia czy grup samopomocowych.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	2 500 zł wsparcie
2.	Fundacja Pomocy Społecznej Chodźmy Razem	2 500 zł wsparcie

Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294 t.j.) oraz art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688), Prezydent Miasta Skierniewice rozstrzygnął otwarty konkurs ofert, udzielając dotacji na realizację zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa.

1.15 Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej w 2018 roku na terenie Gminy Miasto Skierniewice

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne „JA-TY-MY” z Łodzi	60 725,88 zł powierzenie

1.16 Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

1.16.1 Przybliżanie problematyki ochrony środowiska poprzez organizowanie konkursów ekologicznych (np. fotograficzny, plastyczny), organizowanie olimpiad przyrodniczo-ekologicznych (opisowe prace pisemne, wiedza-odpowiedź ustna, testy).

1.16. 2 Poznawanie rezerwatów, parków krajobrazowych i pomników przyrody zlokalizowanych w Skierniewicach i okolicy, np. wycieczki i warsztaty przyrodniczo – krajoznawcze (arboretum, alpinarium przyrodniczo – leśne, ogrody botaniczne).

1.16. 3 Propagowanie tematyki ekologicznej oraz rozwój świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży poprzez m.in.. materiały dydaktyczno – informacyjne z tego zakresu np: plakaty,

kalendarze, książki, broszury, płyty multimedialne oraz akcje sadzenia drzew i krzewów, „Sprzątanie Świata”, „Dni Ziemi”.

L.p.	Nazwa organizacji pozarządowej, która przystąpiła do Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadania publicznego w 2018 roku i otrzymała dotację	Wysokość otrzymanej dotacji w roku 2018
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	2 000 zł wsparcie
2.	Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Skierniewicach	4 000 zł wsparcie
3.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski	2 000 zł wsparcie
4.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy	2 000 zł wsparcie
5.	Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Skierniewicach	2 000 zł wsparcie
6.	Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu w Skierniewicach	13 000 zł wsparcie

2. Wsparcie finansowe dla innych jednostek samorządowych

W ramach współpracy z Samorządem Województwa Łódzkiego Miasto Skierniewice uchwala nr L/68/2018 Rady Miasta Skierniewice z dnia 24 maja 2018 roku udzieliło pomocy finansowej dla Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego w Skierniewicach. Środki przekazano z budżetu miasta w wysokości 250 000 zł.

Na potrzeby Stacji Dializ, Oddziału Ortopedii, Oddziału Ginekologiczno-położniczego, Oddziału Wewnętrzny II oraz Oddziału Laryngologii zakupiono:

- aparat do hemodializ- 1 szt.
- wiertarkę ortopedyczną 1 szt.
- fotel ginekologiczny zabiegowy 1 szt.
- wózek reanimacyjny 3 szt.

Na prośbę Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego w Skierniewicach podjęto uchwałę LIII/128/2018 Rady Miasta Skierniewice z dnia 26 września 2018 w związku z niewykorzystaniem pełnej kwoty przyznanej pomocy Miasto Skierniewice umożliwiło na potrzeby Oddziału Okulistycznego zakup stołu operacyjnego okulistycznego z fotelem operatora.

